

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
RESİM ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

MESLEKİ EĞİTİM FAKÜLTESİ TEMEL SANAT EĞİTİMİ DERSLERİNİN
PROGRAM, ÖĞRETİM ELEMANI VE ÖĞRENCİ FAKTÖRLERİNE GÖRE
DEĞERLENDİRİLMESİ

DOKTORA TEZİ

Hazırlayan
Asuman AYPEK ARSLAN

Ankara
Mart, 2010

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
RESİM ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

MESLEKİ EĞİTİM FAKÜLTESİ TEMEL SANAT EĞİTİMİ DERSLERİNİN
PROGRAM, ÖĞRETİM ELEMANI VE ÖĞRENCİ FAKTÖRLERİNE GÖRE
DEĞERLENDİRİLMESİ

DOKTORA TEZİ

Asuman AYPEK ARSLAN

Danışman: Prof. Dr. Alev KURU

Ankara
Mart, 2010

Asuman AYPEK ARSLAN ‘ın “Mesleki Eğitim Fakültesi Temel Sanat Eğitimi Derslerinin Program, Öğretim Elemanı ve Öğrenci Faktörlerine Göre Değerlendirilmesi” başlıklı tezi 31 Mart 2010 tarihinde, jürimiz tarafından Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Resim Öğretmenliği Bilim Dalı Doktora Tezi olarak kabul edilmiştir.

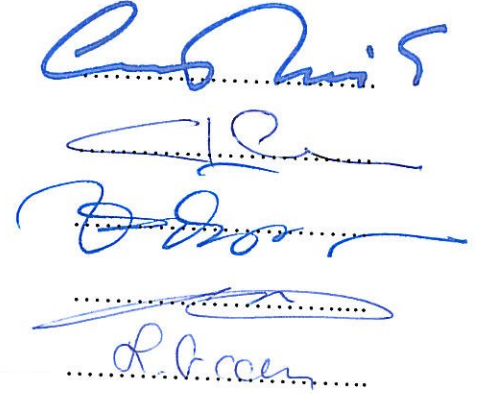
Başkan: Prof. Dr. Adnan TEPECİK

Üye (Tez Danışmanı): Prof. Dr. Alev KURU

Üye: Prof. Dr. Vedat ÖZSOY

Üye: Doç. Dr. Canan DELİDUMAN

Üye: Yrd. Doç. Dr. Leyla ERCAN

ÖNSÖZ

Sanat eğitiminin en önemli amaçlarından biri görmeyi, işitmeyi, dokunmayı, tat almayı öğretmektir. Bireyin çevresini algılayıp onu biçimlendirmeye yönelmek için gerekli ilk şarttır. Çünkü sanat alanı diğerlerine göre, farklı bir iletişim aracıdır.

Temel sanat eğitimi ise bireyin görsel kişilik gelişimini sağlamakla beraber, plastik değerleri kavramayı, duyu algılarını geliştirmeyi, yeni formlar oluşturmayı, nesneler arası ilişkiler kurmayı ve bu ilişkileri belli tasarım ilkeleri doğrultusunda düzenlemeyi amaçlar.

Sanat eğitiminin temelini oluşturan tasarım ilkelerinin öğretilmesi ve uygulanması aşamalarından oluşan temel sanat eğitimi dersi bir yüksek öğretim kurumunda sanat eğitimi alan bireyler için çok önemlidir. Bu dersi alan öğrencilerin erişilerinin, tutumlarının ve görüşlerinin belirlenmesi ayrıca temel sanat eğitimi dersini veren öğretim elemanlarının görüşlerinin belirlendiği bu araştırmanın sanat eğitimine katkıya yönelik yararlı olmasını dilerim.

Araştırma süresince bilgi ve deneyimlerinden yararlandığım tez danışmanım sevgili hocam sayın Prof. Dr. Alev KURU'ya, katkılarından dolayı Prof. Dr. Vedat ÖZSOY'a, Prof. Dr. Adnan TEPECİK'e, Doç. Dr. Canan DELİDUMAN'a ve sayın Yrd. Doç. Dr. Leyla ERCAN'a, bilgisayar alanındaki teknik desteğinden dolayı Öğr. Gör. Fatih TÜRKMEN'e, teşekkür ederim

Araştırma boyunca okuldaki çalışma ortamımda sağladıkları destek ile ilgili Araş. Gör. arkadaşlarım Elif TARLAKAZAN ve Feruz KILINÇ'a, maddi ve manevi katkılarıyla her zaman yanımda olan eşim Arif ARSLAN'a sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Asuman AYPEK ARSLAN

ÖZET

**MESLEKİ EĞİTİM FAKÜLTESİ TEMEL SANAT EĞİTİMİ DERSLERİNİN
PROGRAM, ÖĞRETİM ELEMANI VE ÖĞRENCİ FAKTÖRLERİNE GÖRE
DEĞERLENDİRİLMESİ**

AYPEK ARSLAN, Asuman

Doktora, Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Resim Öğretmenliği Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Alev KURU

Mart- 2010, xiv + 243 Sayfa

Bu araştırma ile temel sanat eğitimi derslerinin öğrenciler tarafından öğrenilme düzeyi, öğrencilerin bu derse karşı tutumları ve görüşleri ile temel sanat eğitimi dersini veren öğretim elemanlarının görüşleri tespit edilmeye çalışılmıştır.

Mesleki Eğitim Fakültesi Temel Sanat Eğitimi dersi öğrencilere sonraki sınıflarda yapacakları çalışmalara, görecekleri derslere alt yapı oluştururken öğrencilerin farklı malzemeler ve teknikler kullanarak yaratıcılığını geliştirmelerine ve sanatın ilke ve elemanlarını kavramalarına yardımcı olur. Araştırmada temel sanat eğitiminin konuları, içerikleri, amaçları ve kullanılan sanat eğitimi yöntemlerinin öğrenciler üzerindeki tutum ve başarıya ne ölçüde fayda sağladığı, bu dersin genel ve özel amaçlarının gerçekleştirilme düzeyinin saptanması açısından bu araştırmanın yapılması bir ihtiyaç olarak görülmüştür.

Araştırmanın amacı ile bağlantılı doğru tespitlerde bulunmak ve temel sanat eğitimi derslerinin öğrenci üzerinde bilgi kavrama düzeyini tespit etmek için 1. alt amaca hizmet edecek bulgulara ulaşılmıştır. Hazırlanan erişim testi temel sanat eğitimi dersini alan birinci sınıf öğrencilerine ön test-son test olarak uygulanmıştır. 2. alt amaca ulaşmak için temel sanat eğitimi dersini alan öğrencilere hazırlanan tutum ölçeği

uygulanmış ve yine tutumlarında bir değişiklik olup olmadığını tespit etmek için ön test ve son test olarak verilere ulaşılmıştır.

Araştırmada nicel verileri desteklemesi amacıyla nitel verilere de başvurulmuştur. Temel sanat eğitimi dersini alan birinci sınıf öğrencileri ile odak grup görüşmeleri yapılmış, bu dersi veren öğretim elemanları ile ise görüşmeler yapılarak durum tespiti yapılmıştır. Bunların yanı sıra araştırmacı tarafından temel sanat eğitimi derslerinin gözlemi yapılarak nitel verilere ulaşılmıştır. Bu süreçte ortaya çıkan veriler doğrultusunda araştırmacının 3. alt amacının bulguları elde edilmiştir. Araştırmanın 4. ve son alt amacına ulaşabilmek için öğretim elemanları tarafından verilen vize ve final notları ile araştırmacı tarafından uygulanan erişim testi sonuçları arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı test edilmiştir.

Araştırma sonucu elde edilen nicel verilerin analizinde ortalamalar arasındaki farkları ortaya koymak amacı ile Kruskal-Wallis H Testi, Wilcoxon Eşleştirilmiş İki Örneklem Testi ve bağımsız örneklem için Tek-Faktörlü Varyans Analizi (One-Way Anova) yapılmıştır. Ayrıca nitel bulguların analizinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır.

Araştırma sonucunda, temel sanat eğitimi ders konularının öğrenciler tarafından teorik olarak kavranmadığı, öğretim elemanlarının teorik bilgi aktarımı konusunda yetersiz kaldığı, öğrencilerin temel sanat eğitimi dersine ilişkin olumlu tutumlar geliştirmedikleri ve öğrencilerin öğretim elemanının kullandığı değerlendirme tekniğinin onların derslerde kazandığı uygulama becerilerini ölçme düzeyleri konusunda olumlu görüş belirtmedikleri saptanmıştır. Ayrıca öğrenciler, öğretim elemanının alan eğitimi, konu alanı, planlama, iletişim, öğretim süreci ve sınıf yönetimi konularında ortalama bir düzeyde yeterli bulmaktadırlar. Temel sanat eğitimi derslerinin yapıldığı atölye ortamlarının fiziki şartlar bakımından yetersiz olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Bu araştırmada elde edilen bulgulara göre, temel sanat eğitimi derslerinin alan uzmanı öğretim elemanları tarafından verilmesi gerektiği, atölye donanımlarının düzenlenmesinin bu dersin verimliliğini arttıracak ve mevcut programın gözden geçirilerek güncellenmesi gerektiği önerilerinde bulunulmuştur.

ABSTRACT

**AN ASSESSMENT OF THE COURSES OF BASIC ART EDUCATION AT
FACULTY OF VOCATIONAL EDUCATION IN TERMS OF FACULTY STAFF
AND STUDENTS.**

AYPEK ARSLAN, Asuman

PhD, Fine Arts Education Program, Painting Teaching

Advisor: Prof. Dr. Alev KURU

March- 2010,

Page

This study aims to find out the level of learning of the course of basic art education by the students, the attitudes and opinions of the students to this course and the views of the instructors offering these courses.

The course of basic art education at the faculty of vocational education provide the fundamental background to the courses they will have as well as helping to develop their creative power through different materials and techniques and to comprehend the basic principles and elements of art. The study is regarded necessary in that it will pave the way to find out to what extent the subject of basic art education, contents, objectives and the methods employed will lead to attitude and success in terms of the fulfillment of the objective of the course.

In order to find out the comprehension level of the students on basic art education, the findings related to the 1st sub-objectives were reached. The Access test prepared was administered to the first graders as the pre and the post test. In order to

reach the 2nd sub-objective, an attitude test was administered to the students and pre and post test were performed to find out whether there is a difference in their attitudes.

Qualitative data were also used to support the quantitative data. Focus group interviews were held with the first graders taking this course, basic art education. Besides, interviews were also held with the instructors. Next, observations were performed by the researcher which made it possible to reach the findings of the 3rd sub-objectives. In order to reach the last and the 4th sub-objective of the study, the midterm and final grades assigned by the instructors were used to find out a significant relationship in the results of the access test administered by the researcher.

In order to quantitatively analyze the differences between the averages, Kruskal-Wallis H Testi, Wilcoxon Paired Two sample Test, and for the independent samples, One-Way Variance Analysis (ANOVA) tests were performed. In the analysis of the quantitative data, descriptive analysis method was employed.

The results of the study indicate that the course subjects were not comprehended theoretically, instructors were not efficient in eliciting theoretical knowledge, students do not develop positive attitudes towards the course, and students do not express positive views in the assessment and evaluation procedures used by the instructors. Besides, students think that instructors are moderately efficient in terms of field education of the instructor, the subject of the field, planning, instructional process and classroom management. The physical conditions of the classrooms and workshops were found to be insufficient.

The findings of this study suggest that the course of basic art education should be offered by specialists in the field, the equipment of the course should be improved and thus leading to productivity in the course delivery and the present curriculum should be revised and extended so as to keep updated.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
JÜRİ ÜYELERİ İMZA SAYFASI.....	i
ÖNSÖZ.....	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT.....	v
TABLolar LİSTESİ.....	xi
1. GİRİŞ.....	1
1.1.Problem Durumu.....	1
1.2. Araştırmanın Amacı.....	5
1.2.1. Alt Amaçlar.....	5
1.3. Araştırmanın Önemi.....	5
1.4. Sayıtlılar.....	6
1.5. Sınırlılıklar.....	6
1.6.Tanımlar.....	7
2. KAVRAMSAL ÇERCEVE.....	8
2.1. Mesleki Eğitim Fakültesi.....	8
2.1.2. Aile Ekonomisi Beslenme Eğitimi Bölümü.....	9
2.1.3. Çocuk Gelişimi Eğitimi Bölümü.....	9
2.1.4. El Sanatları Eğitimi Bölümü.....	9
2.1.5. Giyim Endüstrisi ve Moda Tasarımı Eğitimi Bölümü.....	10
2.1.6. Eğitim Bilimleri Bölümü.....	10
2.1.7. Temel Bilimler Bölümü.....	11
2.1.8. Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Bölümü.....	11
2.1.8.1. Mesleki Resim Eğitimi Ana Bilim Dalı.....	12
2.1.8.2. Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı.....	13

2.1.8.3. Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalı.....	13
2. 2. Temel Sanat Eğitimi Dersinin Tanımı.....	13
2.2.1. Temel Sanat Eğitiminin Tarihçesi.....	15
2.2.2. Sanat Eğitiminin Genel Amaçları Çerçevesinde Temel Sanat Eğitimi Dersinin Gerekçesi ve Amaçları.....	18
2.2.3.Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Bölümü Temel Sanat Eğitimi Ders Konuları.....	23
2.2.4. Tasarım İlke ve Elemanları.....	23
2.2.4.1. Tasarım İlkeleri.....	23
2.2.4.1.1. Denge.....	24
2.2.4.1.2. Tekrar.....	25
2.2.4.1.3. Ritm ve Hareket.....	25
2.2.4.1.4. Oran-Orantı.....	27
2.2.4.1.5. Kontrast-Zıtlık.....	27
2.2.4.1.6. Koram.....	28
2.2.4.1.7. Vurgu.....	28
2.2.4.1.8. Boşluk-Doluluk.....	29
2.2.4.1.9. Birlik.....	29
2.2.4.2. Tasarım Elemanları.....	30
2.2.4.2.1. Çizgi.....	30
2.2.4.2.2. Nokta.....	32
2.2.4.2.3. Biçim-Form.....	32
2.2.4.2.4. Doku.....	33
2.2.4.2.5. Yön.....	34
2.2.4.2.6. Ölçü.....	34
2.2.4.2.7. Renk.....	34
2.2.5. Sanat Eğitimi Yöntemleri.....	36
2.2.5.1. Kopya Yöntemi.....	38
2.2.5.2. Kolaydan Zora-Yakından Uzağa Yöntemi.....	38
2.2.5.3. Bellek Eğitimi Yöntemi.....	38
2.2.5.4. Psikolojik Yöntem.....	39
2.2.5.5. Eğitsel Yaratıcı Drama Yöntemi.....	39

2.2.5.6. Eğitsel Eleştiri Yöntemi.....	40
2.2.5.7. Bireysel Çalışma Yöntemi.....	40
2.2.5.8. İş Birliğine Dayalı Sanat Öğretimi Yöntemi.....	41
2.2.5.9. Görsel Etkinlikler (Demonstrasyon) Yöntemi.....	42
2.2.5.10. Bilgisayar Destekli Yöntem.....	43
2.2.5.11. Gözlem Yöntemi.....	43
3. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	44
3.1. Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar.....	44
3.2. Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar.....	49
4. YÖNTEM.....	60
4.1. Araştırmanın Modeli.....	60
4.2. Çalışma Grubu.....	61
4.3. Örneklem.....	61
4.4. Veri Toplama Araçları.....	62
4.4.1. Erişi Testi.....	62
4.4.2. Tutum Ölçeği.....	64
4.4. 3. Gözlem ve Görüşme.....	66
4.4.3.1. Öğretim Elemanı Görüşme.....	67
4.4.3.2. Öğrenci Görüşme.....	68
4.4.3.3. Araştırmacı Görüşleri (Katılımlı Gözlem).....	70
4.5. Verilerin Toplanması.....	71
4.6. Verilerin Analizi ve Yorumlanması.....	72
5. BÜLGULAR VE YORUM.....	73
5.1. Araştırmanın Nicel Bulgu ve Yorumları.....	73
5.1.1. I. Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum.....	73
Temel Sanat Eğitimi dersini alan öğrencilere uygulanan eriş testinin ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?.....	73

5.1.2. II. Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum.....	112
Temel Sanat Eğitimi dersini alan öğrencilere uygulanan tutum ölçeği verileri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?.....	112
5.2. Araştırmanın Nitel Bulgu ve Yorumları.....	119
5.2.1. III. Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum.....	119
Temel Sanat Eğitimi Dersine Yönelik Görüşler Nelerdir?.....	119
5.2.1.1. Öğretim Elemanı Görüşleri.....	119
5.2.1.2. Öğrenci Görüşleri.....	128
5.2.1.3. Araştırmacının Derslere İlişkin Görüşleri.....	136
5.2.1.3.1. “A” Atölyesi Bulgu ve Yorumlar.....	136
5.2.1.3.2. “B” Atölyesi Bulgu ve Yorumlar.....	139
5.2.1.3.3. “C” Atölyesi Bulgu ve Yorumlar.....	140
5.2.2. IV. Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum.....	142
Temel Sanat Eğitimi dersinde öğretim elemanı tarafından verilen vize ve final notları ile öğrencilere uygulanan erişim testi sonuçları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?.....	142
6. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	144
6.1.SONUÇ.....	144
6.2.ÖNERİLER.....	151
KAYNAKÇA.....	153
EKLER.....	163

TABLÖLAR LİSTESİ

	Sayfa
Tablo 1: Çalışma Grubu İçerisinde Yer Alan Ana Bilim Dalı ve Öğrenci Sayıları.....	61
Tablo 2: Olumlu İfadelerin Ölçek Maddeleri ve Faktör Yükleri.....	65
Tablo 3: Olumsuz İfadelerin Ölçek Maddeleri ve Faktör Yükleri.....	66
Tablo 4: Öğrencilerin Ana Bilim Dallarına Göre Dağılımları.....	73
Tablo 5: Öğrencilerin Eğitim Gördükleri Ana Bilim Dalına Göre Ön Test ve Son Teste Yönelik Verdikleri Doğru Cevapların Karşılaştırılması (Kruskal-Wallis H Testi).....	74
Tablo 6: Resim Eğitimi Ana Bilim Dalı Öğrencilerinin Doğru Cevaplarının Ön Test ve Son Teste Göre Karşılaştırılması (Wilcoxon Testi).....	75
Tablo 7: Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalı Öğrencilerinin Doğru Cevaplarının Ön Test ve Son Teste Göre Karşılaştırılması (Wilcoxon Testi).....	75
Tablo 8: Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı Öğrencilerinin Doğru Cevaplarının Ön Test ve Son Teste Göre Karşılaştırılması (Wilcoxon Testi).....	76
Tablo 9: Testte Verilen 1. Soruya İlişkin Seçeneklerin Ana Bilim Dallarına Göre Dağılımları.....	77
Tablo 10: Testte Verilen 2. Soruya İlişkin Seçeneklerin Ana Bilim Dallarına Göre Dağılımları.....	78
Tablo 11: Testte Verilen 3. Soruya İlişkin Seçeneklerin Ana Bilim Dallarına Göre Dağılımları.....	80
Tablo 12: Testte Verilen 4. Soruya İlişkin Seçeneklerin Ana Bilim Dallarına Göre Dağılımları.....	81
Tablo 13: Testte Verilen 5. Soruya İlişkin Seçeneklerin Ana Bilim Dallarına Göre Dağılımları.....	82
Tablo 14: Testte Verilen 6. Soruya İlişkin Seçeneklerin Ana Bilim Dallarına Göre Dağılımları.....	84

Tablo 15: Testte Verilen 7. Soruya İlişkin Seçeneklerin Ana Bilim Dallarına Göre Dağılımları.....	85
Tablo 16: Testte Verilen 8. Soruya İlişkin Seçeneklerin Ana Bilim Dallarına Göre Dağılımları.....	86
Tablo 17: Testte Verilen 9. Soruya İlişkin Seçeneklerin Ana Bilim Dallarına Göre Dağılımları.....	88
Tablo 18: Testte Verilen 10. Soruya İlişkin Seçeneklerin Ana Bilim Dallarına Göre Dağılımları.....	89
Tablo 19: Testte Verilen 11. Soruya İlişkin Seçeneklerin Ana Bilim Dallarına Göre Dağılımları.....	91
Tablo 20: Testte Verilen 12. Soruya İlişkin Seçeneklerin Ana Bilim Dallarına Göre Dağılımları.....	92
Tablo 21: Testte Verilen 13. Soruya İlişkin Seçeneklerin Ana Bilim Dallarına Göre Dağılımları.....	94
Tablo 22: Testte Verilen 14. Soruya İlişkin Seçeneklerin Ana Bilim Dallarına Göre Dağılımları.....	95
Tablo 23: Testte Verilen 15. Soruya İlişkin Seçeneklerin Ana Bilim Dallarına Göre Dağılımları.....	97
Tablo 24: Testte Verilen 16. Soruya İlişkin Seçeneklerin Ana Bilim Dallarına Göre Dağılımları.....	98
Tablo 25: Testte Verilen 17. Soruya İlişkin Seçeneklerin Ana Bilim Dallarına Göre Dağılımları.....	99
Tablo 26: Testte Verilen 18. Soruya İlişkin Seçeneklerin Ana Bilim Dallarına Göre Dağılımları.....	101
Tablo 27: Testte Verilen 19. Soruya İlişkin Seçeneklerin Ana Bilim Dallarına Göre Dağılımları.....	102
Tablo 28: Testte Verilen 20. Soruya İlişkin Seçeneklerin Ana Bilim Dallarına Göre Dağılımları.....	104
Tablo 29: Testte Verilen 21. Soruya İlişkin Seçeneklerin Ana Bilim Dallarına Göre Dağılımları.....	105
Tablo 30: Testte Verilen 22. Soruya İlişkin Seçeneklerin Ana Bilim Dallarına Göre Dağılımları.....	107
Tablo 31: Testte Verilen 23. Soruya İlişkin Seçeneklerin Ana Bilim Dallarına Göre Dağılımları.....	108

Tablo 32: Testte Verilen 24. Soruya İlişkin Seçeneklerin Ana Bilim Dallarına Göre Dağılımları.....	110
Tablo 33: Testte Verilen 25. Soruya İlişkin Seçeneklerin Ana Bilim Dallarına Göre Dağılımları.....	111
Tablo 34: Öğrencilerin Tutum Ölçeğindeki Olumlu ve Olumsuz İfadelere Verdikleri Cevapların Ana Bilim Dallarına Göre Karşılaştırılması (One-Way Anova Testi).....	112
Tablo 35: Öğrencilerin Tutum Ölçeğindeki Olumlu İfadelere Verdikleri Cevapların Hangi Ana Bilim Dalları Bazında Farklılık Gösterdiğinin Karşılaştırılması (Tukey Testi).....	113
Tablo 36: Öğrencilerin Tutum Ölçeğindeki Olumlu ve Olumsuz İfadelere Verdikleri Cevapların Ön Test ve Son Testlere Göre Karşılaştırılması (t-Testi).....	114
Tablo 37: Öğrencilerin Tutum Ölçeğindeki Olumlu İfadelere Verdikleri Cevapların Dağılımları.....	115
Tablo 38: Öğrencilerin Tutum Ölçeğindeki Olumsuz İfadelere Verdikleri Cevapların Dağılımları.....	117
Tablo 39: Öğretim Elemanlarının Öğrenci Çalışmalarını Değerlendirme Kriterleri....	120
Tablo 40: Öğretim Elemanlarının Öğrenci Çalışmalarının Değerlendirilmesinin Öğrenci Üzerinde Etkileri Üzerine Düşünceleri.....	121
Tablo 41: Öğretim Elemanlarının Derslerde Kullandığı Öğretim Yöntemleri-Teknikleri ve Stratejileri.....	122
Tablo 42: Öğretim Elemanlarının Temel Sanat Eğitimi Derslerinde Kullandığı Kaynaklar.....	123
Tablo 43: Eğitim Ortamlarının Donanımı İle İlgili Görüşler.....	124
Tablo 44: Temel Sanat Eğitimi Dersinin Daha Verimli Olması İçin Öneriler.....	124
Tablo 45: Öğretim Elemanlarının Temel Sanat Eğitimi Dersinde Somut Bilgilerle, Soyut Kavramların İlişkilerini Açıklamaya İlişkin Görüşleri.....	125
Tablo 46: Öğretim Elemanlarının Temel Sanat Eğitimi Dersi Hakkındaki Görüşleri, Tutumları.....	126
Tablo 47: Öğretim Elemanlarının Öğrencilerin Teorik Bilgi Konusunda Yeterliliğine İlişkin Görüşleri.....	127
Tablo 48: Öğretim Elemanlarının Gelişmiş Ülkelerdeki Yeni Yaklaşımları Takip Etme Durumları.....	128

Tablo 49: Öğrencilerin Temel Sanat Eğitimi Dersi Değerlendirme Sürecinden Beklentileri.....	129
Tablo 50: Öğretim Elemanı Çalışmalarını Değerlendirirken Neleri Ön Plana Almaktadır.....	130
Tablo 51: Öğrencilerin Temel Sanat Eğitimi Dersinin Daha Verimli Olabilmesi İçin Önerileri.....	131
Tablo 52: Öğrencilerin Temel Sanat Eğitimi Dersinde Verilen Teorik Bilginin Yeterliği Konusundaki Görüşleri.....	132
Tablo 53: Öğrencilerin Öğretim Elemanı Yeterliliği Hakkındaki Görüşleri.....	133
Tablo 54: Öğrencilerin Atölye Ortamı İle İlgili Görüşleri.....	134
Tablo 55: Öğretim Elemanı Tarafından Tavsiye Edilen Kaynaklar.....	135
Tablo 56: Temel Sanat Eğitimi Dersinin Öğrencilere Sağladığı Faydalar.....	136
Tablo 57: Öğrencilerin Vize/Final Not Ortalamalarının Erişi Testi Puanlarına Göre Korelasyonu (r).....	142

1. BÖLÜM

GİRİŞ

Bu bölümde problem durumu, problem cümlesi, araştırmanın amacı, önemi, sayıtlılar, kapsam ve sınırlılıkları yer almaktadır.

1.1.Problem Durumu

Eğitim toplumsal bir olgudur ve ana ögesi öğrencidir ve eğitim, günümüzün en önemsenmesi gereken konularından birisidir. Çağımızda her alanda meydana gelen gelişmeler, sosyal sistemin bir parçası olan eğitimi büyük ölçüde ilgilendirir. Bireyde istendik davranışların yerleşmesi, olumsuz davranışların sonlandırılması amacıyla sürdürülen sistematik bir program olan eğitim kişiyi aklı, duyguları ve davranışlarıyla bir bütün olarak ele alan bir oluşturma ve yönlendirme sürecidir.

Bireyin en temel gereksinimlerinden biri olan eğitime, ülkemizde son yıllarda artan nitelikli eğitim talebini karşılamak ve geleceğin şartlarına uygun bireyler yetiştirmek, şimdiki Türk eğitim sisteminin görevleri arasındadır (Çetinkaya, Bal, Erbil, Armağan, Tınkılıç, Günay, 1999: 91). Çağımız, bilgi ve ileri teknoloji çağıdır, bu çağın en temel ve vazgeçilmez unsuru bilgi toplumu ve bilgili eğitimli insan gücüdür. Bu çağın gerisinde kalmamak ve gelişen dünya ve onun koşulları ile aynı zaman diliminde birlikte ileriye doğru ilerlemek ancak eğitim ile olabilir; yeni yüzyılın değişen şartlarına ayak uydurabilmek, öne çıkardığı değerlere sahip çağdaş bir toplum olarak yaşayabilmek için, sadece okur-yazar olmak bile yeter sebep olmaktan çıkmıştır.

Geçen yüzyılın son çeyreğinde meydana gelen hızlı değişim süreci, bireyleri ve toplumları kontrol edemedikleri yönelimlere sürüklemekte; böylece günümüzün ve geleceğin bilgi toplumu oluşmaktadır. Bu oluşum kişinin bir taraftan merkezî konuma gelmesini sağlarken, yeni bir çevre bilincinin gelişmesi, öğrenmeyi öğrenmek, gibi yeni oluşum ve kavramları da beraberinde getirmektedir. Böylece eğitim, her zaman olduğu

gibi, insan davranışlarını değiştiren, insanların birbirleriyle ve toplumla ilişkilerini sağlayan bir araç olarak etkinliğini sürdürmeye devam edecektir.

Bireyin, yaşantısı içerisinde aldığı eğitim, onun doğumundan ölümüne kadar sürer. Küçükahmet'in de (2003: 6) belirttiği gibi, buna "sürekli eğitim-yaşam boyu eğitim" denilebilir. Bireyin yaşam boyu aldığı eğitim sürecinde sanat, kendisini matematik, kimya fizik gibi diğer alanlara göre özel yapısı gereği daha fazla hissettirir. Sanat eğitimi, bireyin tüm ruhsal ve bedensel eğitim bütünlüğü içinde estetik kaygı, düşünce ve görüşlerinin geliştirilmesini yetenek ve yaratıcılık gücünün olgunlaştırılmasını, sanatsal değerlere hoşgörü ile yaklaşma çabasını esas alır (Artut, 2002: 98).

Sanat eğitiminin en önemli amaçlarından biri görmeyi, işitmeyi, dokunmayı, tat almayı öğretmektir. Bireyin çevresini algılayıp onu biçimlendirmeye yönelmek için gerekli ilk şarttır. Çünkü sanat alanı diğerlerine göre, farklı bir iletişim aracıdır. O "her zaman, farklı ülkelerden ve kültürlerden insanlar, farklı cinsler, farklı sosyal, etnik ya da güç grupları arasında köprü kurar ve insanlar arasındaki farklılıkları, çatışmaları ve baskıları bir tarafa bıraktıracak, onların birlikte yaşayabilmesini sağlar" (Catterall, 2002: 4). Bu anlamda sanatın, renk, dil, din, ırk ayrımı yapmadan, tüm dünyanın paylaştığı evrensel ortak bir dilin oluşmasını sağladığı söylenebilir (Mercin, 2006: 2).

Sanat eğitimi veren kurumlarda sanata temel oluşturan tasarım tanım olarak hayalde canlandırılan bir olayın, proje çizimi veya üç boyutlu görüntüsü olarak uygulanan ve ortaya konulan eserlerin tümüdür. Bu tanıma göre tasarlama, zihinde tasarlanan bir düşünceyi ve bir eylemi gerçekleştirmek olarak ifade edilebilir (Tepecik, 2002: 27). Elizabeth Adams Hurwitz'e göre tasarım; gerekli olanın araştırılması, Yale Üniversitesi Tasarım Bölümü'nden Profesör Robert Gillam Scott'a göre tasarım; belli bir amaç gözetken yaratıcı bir eylemdir. Ünlü reklamcı Ivan Chermayeff ise tasarımı zeka ve sanatsal yeteneğin ortak bir ürünü olarak belirtmektedir (Becer, 2005: 32).

Temel sanat eğitimi dünyada, Visual Design, Foundation Design, Applied Design, Introduction Design, Gestaltung Lehre, Formund Gestalt, Designo Communicatione gibi farklı adlarla uygulanmaktadır (Atalayer, 1994: 156-162'den aktaran; Seylan, 2005: 15). Bauhaus Okulu 20. yüzyılın tasarım düşüncesinin olduğu bir merkez olmuştur. Bu okulun amaçları toplumsal ihtiyaçlara ve insan değerlerine

göre düzenlenmiş bir eğitimidir. Bauhaus Okulu'nun temel düşüncesi, Sanayi Devrimi sonrası yeni bir form anlayışının doğması gerektiğidir (Işingör, Eti ve Aslıer, 1986: 96).

Temel sanat eğitimi bireyin görsel kişilik gelişimini sağlamakla beraber, plastik değerleri kavramayı, duyu algılarını geliştirmeyi, yeni formlar oluşturmayı, nesneler arası ilişkiler kurmayı ve bu ilişkileri belli tasarım ilkeleri doğrultusunda düzenlemeyi amaçlar.

Bir başka ifadeyle temel sanat eğitimi amaçları şu şekilde sıralanmıştır:

- 1-Kişinin yaratıcılığını geliştirmek,
- 2-Düşüncelerine, imgelerine estetik değer kazandırmak,
- 3-Estetik duyarlılığı çalışmalarına yansıtmasını sağlamak (Yüksel, 1998: 22).

Temel sanat eğitimi, bireye tasarımın öğelerini, yöntemlerini, ilkelerini, kaynaklarını, araç-gereç ve tekniklerini kullanarak, kendi alanında proje, çizim, maket vb. tasarımları yapabilecek bilgi, beceri ve deneyimleri kazandırır; bireyin yaratıcılığını geliştirerek özgün yapıtlar ortaya koymasını sağlar (Alpaslan, 2003: 24). Temel sanat eğitiminin konusu ise bireylerde eleştirel, yaratıcı, yenilikçi, katılımcı ve ileriye dönük olma özelliklerinden geliştirilmiştir. Problemlere çok iyi bakmak, yaklaşmak, yeniliğe hazır olmak niteliklerini de taşır. Temel sanat eğitimi, bireylerin düşünmesi, tanımlaması, ilişkilendirme yapabilmesi, bildiklerini uygulayabilmesi, değişen bir ortamda çalışabilmesi açısından zorunludur (Tepecik, Aypek ve Eyiöl, 2005: 42-43).

Temel sanat eğitimi bireyin yeti ve yeteneklerini tanıyıp, geliştirmesini sağlayacak, aynı zamanda onun yaşamla, çevresiyle, çevre kültürlerle bağlantılı olarak bilinçlenmesini, kendi yaşamını ve çevresini biçimlendirmesini, denetlemesini, eleştirmesini ve yargılamasını sağlar (San, 1987: 10). Temel sanat eğitimi derslerinde öğrenciler, malzemeyi kullanmayı, form oluşturmayı, ifadesini kuvvetlendirmeyi, fikir ve bilgisini nasıl ve hangi yollarla geliştirebileceğini, renk bilgisini, bütün temel sanat öğeleri ve elemanlarıyla kompozisyonlar kurmayı öğrenirler. Temel sanat eğitimi derslerinde her öğrencinin sahip olduğu kişisel yapısını, algı olanaklarını, iyi niyet ölçüsünü, kendi ifade gücünü, belleğini, tutku ve bunalımlarını anlamak mümkündür (Gürer, 1990: 2'dan aktaran; Erim, 1999: 8).

Temel sanat eğitimi dersinin amacı öğrenciyi problemle karşı karşıya getirerek, çözüm yollarında analitik çözümleme, diverjant (ıraksak) düşünme, problem çözümünde sezgisel yaklaşım ve konsantrasyon yeteneğini geliştirerek yaratıcı sorun çözmede özgün yöntemler geliştirmesini, kendi duyuşsal ve bilişsel süreçlerinin işleyiş biçimini kavramasını sağlamaktır. Öğrencinin bu süreçte karşılaştığı problemlere yönelik ürettiği çözümleri, diğer problemlere uyarlayabilmesi (analojiler yapabilmesi), yeni denenceler geliştirebilmesi, geliştirdiği denencelere bağlı olarak kendi gerçekleştirim bilgisini üretebilmesi (performatif bilgi), her yeni probleme göre farklı ve yeni yaklaşım biçimleri geliştirebilmesi ve çoklu çözümler üretebilmesi dersin ana karakteristiğini oluşturmaktadır (Seylan, 2005: 23).

Temel sanat eğitimi dersi ülkemizde ilk olarak Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek Okulunda içerik ve ad olarak benimsenmiş ve uygulanmaya başlamıştır. Bu dersin bütün sanat alanlarında uygulanması gereği Prof. Dr. Adolph Schneck'in önerileri ile kabul edilmiştir. Schneck Türkiye'de "Temel Sanat Eğitimi" dersinin temelini atan kişidir. Bütün sanat eğitimi veren dallarda eğitimin Temel Sanat Eğitimi ile başlamasını ve bir yıl boyunca temel ders olmasını, 2.sınıfta bölümlere ayrılırken bu derste başarılarına göre bölüm tercihlerini yapmalarını, hatta 2.sınıf programlarının 1.sınıf programını takiben yapılmasını önermiştir. Yüksekokulun 1961 yılında yayınlanan yönetmeliğinde temel sanat eğitimi dersi yer almakta ve okulun amaçları olarak araştırmacı, yaratıcı ve kişilik sahibi sanatçılar yetiştirmek olarak belirlenmiştir. Yöntemleri de malzeme ve tekniğin, öğrenci ve öğretmenlerin çeşitliliği ile yaratıcı şekillendirme imkânları yaratmaktır (Aslier, 1999:7).

Temel sanat eğitimi derslerinde uygulanan yöntemler, öğrencilerin neleri nasıl öğrendikleri, konu içerikleri de bu bağlamda önemlidir. Öğrencilerin temel sanat eğitimi derslerinde neleri nasıl ve hangi yöntemlerle öğrenebildiklerinin araştırılması ve bu yöntemlerle konuların verilmesi öğretim açısından oldukça önemlidir. Mesleki Eğitim Fakültesi Temel Sanat Eğitimi dersi öğrencilere sonraki sınıflarda yapacakları çalışmalara, görecekleri derslere alt yapı oluştururken; öğrencilerin farklı malzemeler ve teknikler kullanarak yaratıcılığını geliştirmelerine, sanatın ilke ve elemanlarını kavramalarına yardımcı olur. Araştırmada temel sanat eğitimi dersinin konuları, içerikleri, amaçları ve kullanılan sanat eğitimi yöntemlerinin öğrenciler üzerindeki tutum ve başarıya ne ölçüde fayda sağladığı, bu dersin genel ve özel amaçlarının

gerçekleştirilme düzeyinin saptanması açısından bu araştırmanın yapılması bir ihtiyaç olarak görülmüştür.

1.2. Araştırmanın Amacı

Mesleki Eğitim Fakültesi Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Bölümü programında yer alan Temel Sanat Eğitimi derslerinin program, öğretim elemanı ve öğrenci faktörlerine göre değerlendirmesinin yapılmasıdır.

1.2.1. Alt Amaçlar

- 1- Temel sanat eğitimi dersini alan öğrencilere uygulanan erişim testinin ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- 2- Temel sanat eğitimi dersini alan öğrencilere uygulanan tutum ölçeği verileri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- 3- Temel sanat eğitimi dersine yönelik görüşler nelerdir?
 - a) Öğretim elemanı görüşleri,
 - b) Öğrenci görüşleri,
 - c) Araştırmacının derse ilişkin gözlemleri.
- 4- Temel sanat eğitimi dersinde öğretim elemanı tarafından verilen vize ve final notları ile öğrencilere uygulanan erişim testi sonuçları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

1.3. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma Mesleki Eğitim Fakültesi Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Bölümünde verilen Temel Sanat Eğitimi dersinin uygulamalarında, öğretim elemanlarının ve öğrencilerin karşılaşılabilecekleri sorunları ortaya koymada, dersin uygun sanat eğitimi yöntemi ile öğrenilmesinde ve karşılaşılan sorunlara çözüm yolları aramada kolaylık sağlayabilir. Aynı zamanda bu araştırma, bölüm öğretim elemanları ve yetkililere öğrencilerin başarılarının artırılmasında yararlanabilecekleri temel verileri oluşturması bakımından da önemlidir.

1.4. Sayıtlılar

Bu araştırmanın temelinde aşğıdaki varsayımlardan hareket edilecektir:

1- Mesleki Eğitim Fakóltesi Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Bölümü programlarında Temel Sanat Eğitimi dersi içerik, tanım ve programlarının güvenilir ve gerçeğı yansıttığı düşünölmektedir.

2-Araştırma kapsamına alınan Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakóltesi Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Bölümü Mesleki Resim Eğitimi Ana Bilim Dalı, Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalı, Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı 1. sınıf öğrencilerinin sorulara vermiş oldukları cevapların geçerli ve güvenilir olduğı düşünölmektedir.

3-Araştırma için hazırlanan tutum ölçeğı ve eriş testlerinin yeterli bilgiyi sağladığına inanılmaktadır.

4- Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Bölümü Temel Sanat Eğitimi dersine giren öğretim elemanları ve bu dersi alan öğrenciler ile yapılan görüşmenin güvenilir ve gerçeğı yansıtıyor olduğı varsayılmaktadır.

5- Gözleme dayalı elde edilen bilgilerin ve görüşlerin gerçeğı yansıttığı düşünölmektedir.

1.5. Sınırlılıklar

Bu araştırma, Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakóltesi Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Bölümü Mesleki Resim Eğitimi, Grafik Eğitimi ve Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalları 1. sınıf öğrencileri ile sınırlıdır. Ayrıca bu araştırma;

- 1-Temel Sanat Eğitimi dersi ile,
- 2-Eriş testi soru maddelerinin kapsamı ile,
- 3- Tutum ölçeğı maddelerinin kapsamı ile,
- 4- Temel sanat eğitimi dersini veren öğretim elemanlarının görüşleri ile,
- 5- Temel sanat eğitimi dersini alan Resim, Grafik ve Seramik Eğitimi Anabilim Dalı I. Sınıf öğrencilerinin görüşleri ile,
- 6- 2007-2008 eğitim öğretim yılı ile,
- 7-Resim, Seramik ve Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalları temel sanat eğitimi derslerinin araştırmacı tarafından gözlenmesi ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Erişi (Başarı): Bir ders, ünite ya da dönem süresi gibi çok kısa zaman birimi içinde gelişen öğrenci davranışlarını içerir (Kutlu, 2005: 65).

Kazanım: Kazanma işidir. Kazanımlar ölçülebilir özellikler taşır (Küçükahmet, 2005). Öğrenme süresi içerisinde planlanmış ve düzenlenmiş yaşantılar yoluyla öğrencinin kazanması beklenen bilgi, beceri, tutum ve değerlerdir (Milli Eğitim Bakanlığı, 2004: 12).

Tutum: Tutum, bir bireye atfedilen ve onun bir psikolojik obje ile ilgili düşünce, duygu ve davranışlarını düzenli bir biçimde oluşturan bir eğilimdir (Kağıtçıbaşı, 1979: 84).

Nitel Araştırma: Gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve ortamların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırmalardır (Yıldırım ve Şimşek, 2000: 19)

Nicel Araştırma: Önceden hazırlanmış bir soru formuna bağlı kalınarak, sayısal yorum ve genelleme yapılabilen araştırma türüdür. Nicel araştırma yönteminde, araştırılan konuya ilişkin, evreni temsil edecek örneklemde sayısal sonuçlar elde edilmektedir elde edilen sonuçlar üzerinde gerekli istatistikî ve matematiksel analizler yapılabilmektedir. <http://www.istanbul.edu.tr/akademedy/orta/kantitatif.html>

Değerlendirme: Ölçme sonucunu bir ölçüt ile karşılaştırma ve bu yolla, ölçme sonucu ile belirlenmiş olan özellikler hakkında bir karara varma işlemidir (Özçelik, 1998: 221). Değerlendirme ölçme verileri üzerine dayanır, fakat ayrıca sorgulama, doğrudan gözlem, yazma, sözlü performans kriterleri yada görüşme gibi başka tipleri üzerine de dayanabilir (Burden ve Bayrd, 1999: 333).

2. BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Mesleki Eğitim Fakültesi

Mesleki Eğitim Fakültesi, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün direktifleri ile 1934–1935 öğretim yılında Kız Enstitüleri ile Akşam Kız Sanat Okullarına atölye ve meslek dersleri öğretmeni yetiştirmek amacıyla Kız Meslek Öğretmen Okulu adıyla açılmıştır. İlk açıldığı yıllarda öğretim süresi iki ve üç yıl olan iki kısımdan oluşan Yüksekokul, 1947–1948 öğretim yılından itibaren Kız Teknik Öğretmen Okulu adını alarak öğretim süresi dört yıla çıkarılmıştır.

Okulun adı 1962 yılında Kız Teknik Yüksek Öğretmen Okulu olarak değiştirilirken yapı ve programlarında önemli değişikliklere gidilmiştir. Türk öğretmen yetiştirme tarihinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı olarak öğretmen yetiştiren ve daha çok Kız Teknik Yüksek Öğretmen Okulu adı ile bilinen bu kurum, 20 Temmuz 1982'de çıkarılan 41 Sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkındaki Kanun Hükmündeki Kararname ile, Ticaret Turizm Yükseköğretmen Okulu ile Endüstriyel Sanatlar Yüksek Öğretmen Okulunu birer bölüm olarak bünyesine alarak, Mesleki Eğitim Fakültesi adıyla yeniden yapılandırılmış ve Gazi Üniversitesi'ne bağlanmıştır.

1992'de çıkan bir kanunla, Mesleki Eğitim Fakültesi bünyesinde birer bölüm olarak bulunan Ticaret ve Turizm Bölümü, Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesine; Teknoloji Eğitimi Bölümü de Endüstriyel Sanatlar Eğitimi Fakültesine; yine Mesleki Eğitim Fakültesine bağlı olan Kız Sanat Eğitimi Yüksekokulu, Mesleki Yaygın Eğitim Fakültesine dönüştürülmüştür.

Türkiye'de, kuruluşundan yakın zamana kadar Kız Teknik Öğretime, tek başına öğretmen yetiştiren bu kurumun yapısında, en son değişiklik 2001 tarihinde çıkan 4633 sayılı Kanunla gerçekleştirilerek, aynı isim altında Mesleki Yaygın Eğitim Fakültesi ile birleştirilmiş ve böylece daha zengin ve dinamik bir yapıya kavuşturulmuştur. 2009 yılında ise Yükseköğretim Kurumu kararı ile Mesleki Eğitim Fakültesi Sanat ve Tasarım Fakültesi

adı altında eğitim ve öğretime devam etmektedir. Fakülte içinde yer alan bölümler aşağıda verilmiştir. (<http://www.mef.gazi.edu.tr/index.php?x=Fakulte>). (02 Mart 2008).

2.1.2. Aile Ekonomisi ve Beslenme Eğitimi Bölümü

Toplu beslenme sistemlerinde hijyen ve kalite, deneysel uygulamalarla besin hazırlama, pişirme ve saklama ilkeleri, ana-çocuk beslenmesi, hastalıklarda beslenme, Türk mutfağı, konut planlama ve dekorasyon, tüketici eğitimi, kuru temizleme, evde bakım hizmetleri, mefruşat ve bilimsel araştırma konularında teknik bilgi ve beceri eğitimi kazandırılarak yeni ve özgün çalışmalarla mesleki açıdan toplumun gelişimine katkı sağlayacak etkili ve verimli çalışma disiplini kazanmış bireylerin yetiştirilmesinde lisans ve lisans üstü eğitimi verilmesi bölümün amacını oluşturmaktadır. (<http://www.mef.gazi.edu.tr/index.php?x=BolumDetay&DalID=10>). (02 Mart 2008).

2.1.3. Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Bölümü

Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Bölümü, Milli Eğitim Bakanlığı ve diğer Üniversitelerle birlikte eğitim politikalarının oluşturulmasına öncülük eden bölümlerden biridir. Yetişmiş uzman kadrosuyla eğitimde kalite ve standardizasyon çalışmaları çerçevesinde yine eğitim programlarının yapılanması çalışmalarını yürütmektedir. Çocuk Gelişimi ve Eğitimi ve Okul Öncesi Eğitimi Programları, 0-18 yaş çocuklarının gelişim ve eğitimlerinin, Dünya’da ve Türkiye’deki uygulamaların, okul öncesi eğitim alanında yapılan bilimsel çalışmaların ve araştırmaların desteklemesini ve bu konularda öğretmen adayı olan öğrenciler yetiştirilmesini amaçlamaktadır. (<http://www.mef.gazi.edu.tr/index.php?x=BolumDetay&DalID=15>). (02 Mart 2008).

2.1.4. El Sanatları Eğitimi Bölümü

El Sanatları Eğitimi Bölümünün amacı, örgün ve yaygın eğitim kurumlarının ilgili alanlarında ders verecek öğretmenleri yetiştirmek ve bu alanda kamu ve özel sektörün uzman ihtiyacını karşılamaktır. Lisans düzeyinde uygulama ve araştırmaya yönelik yeterli bilgi ve beceriye sahip eğitim verilmektedir. Dört yıllık lisans eğitimi programı; genel kültür, pedagojik formasyon ve Ana Bilim Dallarına göre değişen alan dersleri, piyasaya yönelik uygulama ve araştırma çalışmalarından oluşmaktadır. (<http://www.mef.gazi.edu.tr/index.php?x=BolumDetay&DalID=17>). (02 Mart 2008).

2.1.5. Giyim Endüstrisi ve Moda Tasarımı Eğitimi Bölümü

Giyim endüstrisi ve moda tasarımı eğitimi bölümü Türkiye’de giyim ve moda tasarımı öğretmenleri yetiştiren ilk ve en geniş öğretim üyesi ve öğrenci kapasitesine sahip bir bölümdür. Giyim Endüstrisi ve Moda Tasarımı Eğitimi Bölümü üç ayrı ana bilim dalından oluşmaktadır:

Giyim Endüstrisi ve Eğitimi Ana Bilim Dalı: Bu programa devam eden öğrenciler dört yıllık eğitimin sonunda, mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında hazır giyim öğretmenliği veya hazır giyim sektörünün ihtiyaç duyduğu üretim ve yönetim birimlerinde yönetici, teknik eleman veya uzman olarak istihdam edilebilirler.

Moda Tasarımı Eğitimi Ana Bilim Dalı: Moda Tasarımı Öğretmenliği Programı, eğitim öğretim süresince öğrencilerin sanatsal yetenek ve yaratıcılığının gelişmesini sağlayacak sanatın temel ilke ve öğeleri ile ilgili bilgi ve becerileri kazandırmayı amaçlarken, bir koleksiyon hazırlama sürecinde izlenecek esin kaynağının seçiminde; hikaye ve renk panolarının hazırlanması, eskiz çalışmaları, temel ve model uygulamalı kalıp çizimi, prototip hazırlama, üretim kalıbı hazırlama, pastal planı ve kesim işlemleri, planlama ve organizasyon ile ilgili bilgi ve becerileri kazandırmak amacıyla uygulamalı eğitim verilir.

Kuaförlük ve Güzellik Bilgisi Eğitimi Ana Bilim Dalı: Kuaförlük ve Güzellik Bilgisi Öğretmenliği Programı eğitim-öğretim süresince öğrencilerin sanatsal yetenek ve yaratıcılığının gelişmesini sağlayarak tüm kozmetolojik uygulamaları kapsayan; saç bakımı ve yapımı, cilt bakımı, makyaj, tırnak bakımı, vücut bakımı, epilasyon, konularında bilgi ve becerileri kazandırmayı ve uygulayabilmeyi amaçlar.

(<http://www.mef.gazi.edu.tr/index.php?x=BolumDetay&DalID=37>). (02 Mart 2008).

2.1.6. Eğitim Bilimleri Bölümü

Fakültenin tüm bölümlerinin eğitim programları; genel kültür, alan bilgisi ve öğretmenlik meslek bilgisi derslerinden oluşmaktadır. Bu derslerden öğretmenlik meslek bilgisi dersleri fakültenin kurulduğu tarihten beri Eğitim Bilimleri Bölümü tarafından verilmektedir. Lisans programı ve öğrencisi bulunmayan Eğitim Bilimleri Bölümü, fakültenin öğretmenlik meslek bilgisi derslerini yürüterek servis hizmeti sunmaktadır. Bu bölüm; Eğitim Programları ve Öğretim, Eğitimde Psikolojik Hizmetler, Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi ile Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Ana Bilim Dallarından oluşmaktadır.

(<http://www.mef.gazi.edu.tr/index.php?x=BolumDetay&DalID=24>). (02 Mart 2008).

2.1.7. Temel Bilimler Bölümü

Temel Bilimler Bölümünün kuruluş amacı ve işlevi, mesleki alanda eğitim vermekte olan fakültenin öğrencilerini bilimsel yönden yeterli duruma getirmek, topluma ve mesleki hayatlarına hazırlamak, eğitim ve davranış açılarından bilinçlendirmek ve genel kültür alanında yetiştirmek, eğitim ve davranış açılarından bilinçlendirmektir. Temel Bilimler Bölümü'nün lisans öğrencisi yoktur. Ancak, fakültenin tüm bölümlerine dersler vermektedir. Bu bölüm; Sosyal Bilimler, Fen Bilimleri ve Yabancı Diller olmak üzere üç ana bilim dalından oluşmaktadır. (<http://www.mef.gazi.edu.tr/index.php?x=BolumDetay&DalID=19>). (02 Mart 2008).

2.1.8. Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Bölümü

1938 – 1939 öğretim yılında Kız Meslek Öğretmen Okulunun adı, Kız Teknik Öğretmen Okulu olarak değişirken programları da yeniden düzenlenmiştir. Bu programa göre okulda, beş bölüm arasında, Mesleki Resim de yer almaktaydı. Okula, kız enstitüsü mezunları, seçme sınavı ile alınmaktadır. Öğrencilerin sınava girebilmeleri için, bitirdiği enstitünün öğretmenler kurulunca aday gösterilmeleri gerekiyordu. 21 yaşını geçmemek, öğretmenliğe engel bir hastalığı bulunmamak adaylarda aranan diğer özelliklerden bazılarıydı.

Okulun adı Kız Teknik Öğretmen Okulu iken 1962'de Kız Teknik Yüksek Öğretmen Okulu olmuştur. Öğretmen yetiştiren Yüksek Öğretmen Kurumlarının 20 Temmuz 1982'de üniversitelere bağlanması ile bu bölümün resim uzmanlık alanı Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesinin El Sanatları Bölümünde yer almıştır. Daha sonra 1988 yılında Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Bölümü adı altında Resim uzmanlık alanına ilaveten Seramik ve Grafik Ana Sanat Dalları açılmıştır. Mesleki Eğitim Fakültesi Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Bölümü, özel yetenek sınavı ile öğrenci alan bir bölümdür.

Mesleki Resim Eğitimi, Grafik Eğitimi ve Seramik Eğitimi olarak üç ana bilim dalından oluşan Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Bölümünün amacı; örgün eğitim kurumlarına öğretmen yetiştirmektir. Kız meslek liselerine resim, grafik ve seramik öğretmeni olarak yetiştirilen öğrenciler aynı zamanda alanları ile ilgili özel sektörde, endüstriyel iş kollarında

istihdam edilen ve aranan tasarım elemanları olarak çalışmaktadırlar. Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Bölümü temel sanat eğitimi ders programı (Ek: 8) de verilmiştir.

Bölümün dört yıl süren lisans eğitimi; genel kültür, pedagojik formasyon, teorik ve uygulamalı meslek derslerini kapsamaktadır. Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Bölümü, Mesleki Resim Eğitimi, Grafik Eğitimi ve Seramik Eğitimi Ana Bilim Dallarında yüksek lisans programı, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsüne bağlı olarak yürütülmektedir. Yüksek lisans programlarında bir yıllık (iki sömestr) ders sürecinden sonra tez çalışmasına geçilmektedir. Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Bölümü lisans öğrencileri yılsonunda yapılan geleneksel öğrenci sergisine yıl içinde yapılan çalışmaları ile katılmaktadırlar. Aynı zamanda öğretim yılı içerisinde çevre tanıtım ve inceleme gezileri ile önemli sanatsal etkinliklere ilişkin geziler, bölüm ve ana bilim dalları çerçevesinde yürütülmektedir. Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Bölümü, Mesleki Resim Eğitimi, Grafik Eğitimi ve Seramik Eğitimi Ana Bilim Dallarında toplam 240 lisans öğrencisi öğrenim görmektedir. Değişen ve gelişen toplum dinamiklerine uygun olarak Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Bölümü sürekli yenilenme ve çağdaş olanı yakalamak hedefindedir. Bu hedef doğrultusunda Avrupa Birliği ülkeleri ile eğitim program, süreç ve öğrenci değişimi çalışmalarını sürdürmektedir.

(<http://www.mef.gazi.edu.tr/index.php?x=BolumDetay&DalID=21>). (02 Mart 2008).

2.1.8.1. Mesleki Resim Eğitimi Ana Bilim Dalı

Dört yıllık lisans eğitimi veren Mesleki Resim Eğitimi Ana Bilim Dalı programı, temel bilimlere, pedagojik formasyona ve alan bilgisine ait zorunlu ve seçmeli dersleri içermektedir. Bu derslerden; temel sanat eğitimi, desen, moda tasarımı, süsleme tasarımı, halı desenleme, resim, yazı ve fotoğraf gibi alan derslerinin yanı sıra sanat tarihi, Türk resim sanatı tarihi, çağdaş sanat yorumu gibi sanatsal altyapıyı güçlendirecek teorik dersleri de kapsamaktadır.

Bu ana bilim dalından mezun olan öğrenciler Milli Eğitim Bakanlığına bağlı kız meslek liselerine, Anadolu meslek liselerine ve teknik liselere resim öğretmeni olarak atanmaktadırlar. Aynı zamanda öğrenciler, alanları ile ilgili özel sektör, kamu kurum ve kuruluşlarında sanat ve tasarım elemanı olarak çalışabilmektedirler. (<http://www.mef.gazi.edu.tr/index.php?x=BolumDetay&DalID=27>). (02 Mart 2008).

2.1.8.2. Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı

Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı programı; seramik ile ilgili temel kavramları, yeni kullanım alanları ve buluşları içermektedir. Sanatsal uygulamalar ile ürüne dönüştürülerek, teknolojik üretim ve kullanım alanlarına aktarılması ile mühendisliğe de yardımcı olmaktadır. Derslerde teorik ve uygulamalı olarak; sanatsal, endüstriyel ve teknolojik alanlarda ele alınmakta, laboratuvar ve atölye çalışmaları ile desteklenmektedir.

Dört yıllık lisans eğitimi programı temel sanat eğitiminin yanı sıra, seramik temel eğitimi ve tasarımı, seramik atölye, endüstriyel seramik, dekor, alçı şekillendirme, seramik kimyası ve teknolojisi, sanat tarihi, çağdaş seramik sanatı ve yorumu, çini tasarımı, teknik resim ve perspektif ve öğretmenlik uygulaması gibi formasyon derslerini kapsamaktadır. Ayrıca öğrencilere son sınıfta sanatsal, endüstriyel ve teknolojik kavramları uygulayabilecekleri bir bitirme projesi yaptırılmaktadır. (<http://www.mef.gazi.edu.tr/index.php?x=BolumDetay&DalID=13>). (02 Mart 2008).

2.1.8.3. Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalı

Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalı programı, temel sanat kavramları ve grafik tasarımlarında bu kavramların uygulama ve sentezlerini, çeşitli grafik tasarım problemlerinin çözümüne yönelik çalışmaları kapsamaktadır. Derslerde teorik ve uygulamalı konular ele alınmakta ve bunlar atölye çalışmaları ile desteklenmektedir. Dört yıllık lisans eğitimi programı temel sanat eğitimi ve desen dersi destekli olarak, sanat tarihi, estetik, yazı, tipografi, grafik resim, grafik atölye, tanıtma ve yayın grafiği, animasyon, bilgisayar grafiği, fotoğraf gibi alan derslerini kapsamaktadır (<http://www.mef.gazi.edu.tr/index.php?x=BolumDetay&DalID=26>). (02 Mart 2008).

2.2. Temel Sanat Eğitimi Dersinin Tanımı

Temel sanat eğitimi, kavram olarak, Bauhaus'ta öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerini belirli bir noktaya getirmeyi, öğrencilerin kişisel özelliklerini tanımalarına yardımcı olmayı, yargılarını denetlemeyi ve önyargılarından kurtarmayı amaçlayan bir disiplin tanımı şeklinde doğmuştur. Yabancı kaynaklarda dersin Bauhaus'taki orijinal adı, “preliminary course” başlangıç/hazırlık dersi ve “basic course” (temel ders) şeklinde yer almaktadır. Bauhaus Okulu hocalarında Moholy Nagy ile New Bauhaus'ta aynı adla

uygulanen ders daha sonra “foundation design” (temel tasarım) adıyla sürmüştür (Betts, 1999). Ülkemizde ise kuruluş hazırlıklarına 1935’lerde Almanya’ya öğrenciler gönderilerek başlanan uygulamalı güzel sanatlar okullarının pratiğe geçirilmesi ancak 1957’de olmuştur. İstanbul Tatbiki Güzel Sanatlar Okulu endüstrileşmenin getirdiği ihtiyaçlar doğrultusunda Almanya’dan Bauhaus Okulunu iyi tanıyan Adolf Schneck’in tecrübelerinden yararlanılarak kurulmuştur (Aslier, 1980). İlk uygulanan adı temel sanat eğitimi olan bu dersin, Bauhaus uygulamalarından kaynaklandığı, dünyada yaygın olarak “basic design” (temel tasarım) adı ile kabul gördüğü bir çok kaynakta ifade edilmektedir.

Temel sanat eğitimi dünyada, “Visual Design, Foundation Design, Applied Design, Introduction Design, Gestaltung Lehre, Formund Gestait, Designo Communicatione” vb. farklı adlarla da olsa uygulanmaya devam etmektedir (Gürer, 1999). Bauhaus Okulunda öğrenciler için bir deneme süreci olan Temel sanat eğitimi, aynı zamanda öğrencilerin okula kabul edilip, edilmemesini de belirleyen altı aylık ciddi bir deneme süreciydi. Bütün bir ders olmasına rağmen kesin ayırım çizgisi olmaksızın, teorik ve pratik olarak iki evreli düşünülmüştür. Dersin adeta tüm Bauhaus eğitimi ile özdeşleştirilmesine yol açan uygulamadaki etkinliği ve başarısı, deneme amaçlı olmaktan çıkarak kalıcı bir nitelik kazanmasına yol açmıştır. Bu dönem temel sanat eğitimi dersinin en büyük şansı, dönem dönem farklı sanat eğitimcileri tarafından değişik anlayışlarla biçimlenen uygulamalar ve deneysel çalışmalarla sürdürülerek geliştirilmesi olmuştur.

Sağlıklı bir tanımlama için dersin adında yer alan “temel” ve “tasarım” kelimelerinin, kelime kökeni (etimoloji) ve bilgi kuramı (epistemoloji) açısından değerlendirilmesi yararlı olacaktır. Kelime kökeni açısından “temel/basic” mimari orijinelidir. “Yunanca temelion kökünden gelir ve yapının toprak altında kalıp dayanak oluşturan kısmına” denir (Türk Dil Kurumu, 1988: 1448). İngilizce “basic” kelimesi ise Latince “base” kökünden türetilmiştir ve temele ait, temelsel anlamındadır. Epistemolojisi ise kelimenin hem anlamını ve hem de kullanım alanlarını genişletir ve sadece fiziksel değil düşünsel olarak da dayanak oluşturmayı ifade eder. Üzerine kurulacak olan fiziki ya da fikri yapıyı belirleyici bir nitelik taşır.

Design; Latince “de sign” kelimesinden kaynaklanmaktadır. Bu, Fransızcada “dessein”, İtalyancada “designo” kelimeleri ile karşılık bulmaktadır. “Düşünmek veya zihinde biçimlemek, bir amaç için formüle etmek, yöntem bulmak, sistematik olarak planlamak, amacı, hedefi, niyeti olmak, yüksek beceri gerektiren veya sanatsal bir konuda yaratmak, bulmak, icat etmek” eylemleriyle açıklanmaktadır (Webster Third New International

Dictionary, 1993). “Design/Tasarım” düşünsel tüm bu süreçlerin adı olduğu gibi, bunlardan ortaya çıkan; “tasarlanmış özgün bir örnek/prototip, tasarlanan bir üretim sürecinin görsel sunum planları/projeler veya taslak karalamalar, psikolojide patern olarak tanımlanan” zihinde biriktirilen algı kalıpları gibi nesnelleşmiş sonuçların da adıdır (<http://www.cogsci.princeton.edu>). (8 Şubat 2008).

Günümüzde, “tasarımcının tasarımı, yaratıcı süreçlerin tasarımı, yenilikçi süreç tasarımı, tasarım bağlamlarının (context) tasarımı, tasarım ekiplerinin tasarımı, tasarım teori ve metotlarının tasarımı, beceri ve yeteneklerin tasarımı, görevlerin tasarımı” gibi tasarım anlayışlarında son derece iç içe; tüm tasarım süreçlerinin *tasarlanması* (Whole System Design) bir bütün olarak ele alan ve tasarıma geniş anlam boyutları kazandıran yaklaşımlar görmektedir (Nelson, 2002).

Temel sanat eğitimi yüzyıllık geçmişinden beri görme olayını merkez almış, görsel bir dilin varlığını sistematize etmeye çalışmış ve yöntemlerini de buna göre geliştirmiştir. Sanat eğitimi, öğrenilebilirlik ve öğretilebilirlik boyutları ile oluşturduğu görsel ve psikolojik temelli bu dili, sanatı anlamada ve yaratıcı sanatsal faaliyetlere alt yapı oluşturmada bir araç olarak kullanmıştır.

2.2.1. Temel Sanat Eğitiminin Tarihçesi

Temel sanat eğitimi üzerine ilk okul 1919’da Walter Gropius başkanlığında Almanya’da Bauhaus adıyla kurulmuştur (Gürer, 1992). Bauhaus endüstri alanındaki gelişmeler ve bu gelişmeler ışığında tasarımcıya olan ihtiyaç doğrultusunda ortaya çıkmıştır. Bauhaus Okulunda üretilen ürünlerde fonksiyon önemli bir unsur olarak görülmüş, sadece estetik görünüm dikkate alınmamıştır. Bununla beraber okulda pratikliğin, fonksiyonelliğin ön planda tutulduğu, seri üretimlerin yapıldığı atölyeler yer almıştır. Okul eğitim ve üretim merkezi olmanın yanında tüm konuların konuşulup tartışıldığı bir yer olmuş, mimari, sanat ve tasarım alanında yeni yaklaşımlarda bulunmuş, dönemin tasarım düşüncesini yansıtmıştır.

Bauhaus işlevcilik kuramını savunmuş, yalnızca yapıma amacına göre çizilmiş nesne de güzelliğin kendiliğinden geleceği vurgulanmıştır (Özsoy, 2003: 14). Bu okulda zanaatkâr yetiştirmek amaçlanmamış, öğrencilerin yaratıcılıkları desteklenerek, endüstri çağının ihtiyaçlarına cevap verebilecek, sanatçı zevkini yansıtan ürünler ortaya koymak amaçlanmıştır. Bu anlayışla Bauhaus, ortaya koyduğu ürünlerin yanında okuldaki eğitim

anlayışıyla da farklı bir yaklaşım geliştirmiştir. Okulda öğrenciler mecburi hazırlık eğitimini tamamladıktan sonra kendi seçtikleri atölyelerde çalışabilmektedir. Öğrencilerden belirlenen kalıpları ya da öğreticilerinin tarzlarını benimsemek yerine kendi yaratıcılıklarını kullanarak kendilerini bulmaları istenmiştir. Bauhaus Okulu 1933'te Nazi rejimiyle kapatıldıktan sonra öğretmenlerinin çoğu Amerika'ya gitmiş, Bauhaus düşüncesini yaymaya çalışmıştır.

Bauhaus Okulunun sanat eğitime kazandırdığı en önemli yenilik temel sanat eğitimi dersidir. Bu dertse öğrencilerin nokta, çizgi, değer, doku, ışık-gölge, yüzey- hacim, boşluk-doluluk, denge, vurgu, zıtlık, birlik gibi tasarım ilke ve elemanlarını kavrayarak çalışmalarında kullanmaları ve bu yolla yaratıcılıklarını geliştirerek kendilerinde var olan yetiyi keşfetmeleri amaçlanmıştır.

Dönemin önemli sanatçıları Bauhaus Okulu çatısında toplanmıştır. Bunlar; Walter Gropius, Vasily Kandinsky, Paul Klee, Laszlo Moholy Nagy, Johannes Itten, Herbert Bayer, Oskar Schlemmer, Josef Albers, Ludvig Mies Van der Rohe, G.Muche, Marcel Bruer, J.Schmidt, Adolf Mayer, H.Scheper, L.Feiningner, Muche, G.Stözl gibi sanatçı eğitimcilerdir (Türk, 2001: 47).

Bunlardan Itten, temel sanat eğitimi dersinde öğrencileri ön yargılardan arındıracak bir güdüleme sağlama, araç-gereç ile etkinlik içerisinde alan seçimine alt yapı hazırlama ve objektif bir bakış açısı için alanla ilgili kuramsal bilgileri vermeyi amaçlamıştır. Akıl ile duyguyu birleştirmeye çalışmış, öğrencilerini gözlem ile elde edilen yapısal özelliklerle düzenlemelere ve geniş malzeme çeşidi ile çalışırken bunların dokusal, yapısal, organik özelliklerinin incelenerek yeni fonksiyonlar, yeni formlar aramaya yöneltmiştir (Seylan, 2005: 25). Itten dokunma duyusuna yönelik mekan, renk, kompozisyon gibi mimarlık bileşenlerini ele almış, renk teorisi üzerinde çalışmış, renk ve form arasındaki ilişkilere, rengin etkilerine değinmiştir.

Josef Albers de temel sanat eğitimi dersi vermiştir. Dersinde bir gün sınıfa bir deste kâğıt getirmiş, bir saat sonra öğrencilerden bu kâğıtlardan bir sanat eseri oluşturmasını istemiştir. Öğrenciler kâğıttan Gotik şatolar, yatlar, büstler, kuşlar, tren istasyonu gibi muazzam yapıtlar ortaya koymuşlardır. Ancak Albers yapılan uçakları, şatoları beğenmeyip bunların metalden ya da taştan yapılacak çalışmalar olduğunu ifadeetmiştir. Çalışmalardan çok fazla zaman ve beceri gerektirmeden oluşturulan kâğıttan çadırı başarılı bulmuş ve “Bu kâğıda can vermiş, çünkü kâğıt kırılmadan katlanabilir, gerilebilir, iki kenarından tutulup

geniş bir alanı örtebilir. Bu kağıttan yapılmış bir sanat yapıtıdır”, diye ifade etmiştir (Wolfe, 2006: 7-9).

Moholy Naggy’nin verdiği derslerin ana temaları; yapım, statik, dinamik etkenler, denge ve mekâna yöneliktir. Asimetrik strüktürün statik ve estetik oranları değişik malzemeler eşliğinde çalışılmıştır. Böylelikle öncelik malzemeye değil strüktürden kurulabilecek biçimin olanakları üzerine yoğunlaşmıştır (Frampton, 1996).

Klee ise biçimi değil işlevselliği ön planda tutmuş, öğrencilerine doğadaki yaratma sürecini incelemelerini, bilinen biçimleri tekrar etmeyip canlı modelden çalışmayı, en baştan ve yaratma sürecine doğru yönelmelerini istemiştir (Türk, 2001: 53). Klee ve Kandinsky müzisyen olmalarının da etkisiyle müzikle ilişkilendirmeler yapmışlar, sesi renk ile rengi ses ile ifade etmeye çalışmış, duyu organlarını nasıl etkilediği üzerinde durmuşlardır.

Kandinsky renk sistemleri ve dizilerini incelemiş, renk-biçim, renk-espas ilişkisi üzerinde de durmuştur. Mavi ile sarının, yeşil ile kırmızının, siyah ile beyazın düştüğü renkler üzerinde çalışmış, öğrencilerinden kare, üçgen, daire ile sarı, kırmızı ve mavi renklerini kullanarak görsel kümeler oluşturmalarını istemiştir. Trompet sesini üçgene benzeterek en mükemmel form ve kozmik gücün simgesi olarak ifade etmiştir ([http:// www.nedir.net/ext.phbm](http://www.nedir.net/ext.phbm)). (12 Mart 2008).

Kandinsky formun temel elemanları ve duvar resmiyle ilgili iki ders yürütmüş, formun temel bir dili olarak geometrik figürleri kullanmıştır. Klee’de Kandinsky gibi öğrencilerine nasıl ve ne çizip boyayacaklarını öğretmek yerine, sanatçının yaratma sürecinde başlangıç noktasına kendisini koyması gerektiğini ve bu sürecin kesintiye uğramaması gerektiğini savunmuştur (Seylan, 2005: 31).

Ülkemizde temel sanat eğitimi dersi ilk kez Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Okulu’nda verilmeye başlamıştır. Okulda derslerin işlenişi ve verilen program Bauhaus ekolü doğrultusunda hazırlanmıştır. Program Almanya’dan ve Türkiye’den öğretim elemanlarının ortak katılımıyla oluşturulmuştur. Bauhaus ekolünde olduğu gibi fonksiyonelliğin ve tasarımın ön planda tutulduğu ürünleri üretebilecek, yaratıcı, sorgulayıcı bireyler yetiştirmek amaçlanmıştır.

Adolph Schneck Türkiye’de temel sanat eğitimi dersinin temelini atan kişidir. Bütün sanat eğitimi veren alanlarda öncelikle temel sanat eğitimi dersinin zorunlu olmasını ve öğrencilerin ikinci sınıfta bu derste başarılarına göre bölüm tercihlerini yapmalarını önermiştir (Erim, 1999). Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Okulu 1982 yılında Güzel Sanatlar Fakültesi adı altında Marmara Üniversitesine bağlanmıştır.

2.2.2. Sanat Eğitiminin Genel Amaçları Çerçevesinde Temel Sanat Eğitimi Dersinin Gerekçesi ve Amaçları

Temel sanat eğitimi dersi sanat eğitimi alacak öğrencilere bir hazırlık dersi niteliğindedir. Bu ders süresince öğrencilere sanatın elemanları ve ilkelerini kavratarak kazandıkları bilgi ve beceri birikimini çalışmalarına aktarabilmeleri amaçlanır. Bu doğrultuda öğrenciler yaratıcılıklarını kullanarak maddeye biçim vermeyi, farklı malzemeler kullanmayı, ilişkilendirmeler yapmayı, rengi kullanmayı, boşluk-doluluk, ritim, denge, ışık-gölge, hareket, açık-koyu, birlik gibi unsurları, çalışmalarına aktarabilme davranışını kazanır. Kendinde var olan yetiyi keşfederek, kendine özgü ifade biçimini geliştirir.

Temel sanat eğitimi bireyin yeti ve yeteneklerini tanıyıp geliştirmesini aynı zamanda kişinin yaşamla, çevresiyle, çevre kültürlerle bağlantılı olarak bilinçlenmesini, kendi yaşamını ve çevresini biçimlendirmesini, denetlemesini, eleştirmesini ve yargılamasını sağlar (San, 1987: 10). Temel sanat eğitimi derslerinde öğrenciler fikir ve bilgisini nasıl ve hangi yollarla geliştirebileceğini öğrenir. Bu derslerde her öğrencinin sahip olduğu kişisel yapısını, algı olanaklarını, iyi niyet ölçüsünü, kendi ifade gücünü, belleğini, tutku ve bunalımlarını anlamak mümkündür (Gürer, 1990: 2).

Sanat eğitimi, tarihsel süreçte bilimdeki gelişmeler ve eğitimbilimdeki yaklaşımların paralelinde farklı yönelimler ortaya koymuştur. “Sanat eğitimi anlayışları en az iki yüzyıl boyunca, usallık (rasyonellik) ve usdışılık (irrasyonellik) arasında gidip gelmiş, 20. yy. ortalarına dek usdışı bileşen sanatsallık, duygusallık ağır basmıştır. Günümüzde ise özellikle bilim ve teknolojiye büyük ilerlemelerle birlikte 1950’lerden sonra giderek ussal bir tutuma, çağımızın aslında gereği olan bir ussallaştırmaya doğru yönelinmektedir” (San, 1983).

20. yüzyıldan itibaren bilimsel gelişmeler, önceki yüzyılın değiştirilemez gördüğü tabiat kanunlarının yıkılmasıyla, kesinlikten çok ihtimallerle hareket edilen bir anlayış başlattı. 1920’ler Dewey’nin eğitimbilim görüşünün (progresiv/gelişmeci eğitim) yükselişte

olduğu bir dönem olmuştur. “Dewey bilginin tecrübenin içinde saklı olduğunu, tecrübeden kaynaklandığını işaret ederek, sanatın kültürel anlamını da onun pratiğinde arar ve sanat uygulamasını, kavranabilir ve kavranamaz şeylerin birlikte eşzamanlı katıldığı bir süreç” olarak tanımlar (Rose, 2002). Bu dönemden itibaren eğitim tarihi, daha çok Amerikan eğitim tarihinin paralelinde gelişmektedir.

Progresiv eğitimle birleştirilen sanat eğitimi, Dewey’in eğitimin merkezinde olmamasına karşın, yazıları ve uygulamaları çoğu sanat eğitimcisi tarafından benimsenerek “yaratıcı kendini ifade” (creative selfexpression) olarak bilinen metodun oluşmasına yol açmıştır. Böylece sosyal reform için sanatçılar bilim adamlarından daha hızlı bir model ortaya koydular. Daha sonra eğitimde, sanatsal özgürlük, kendini ifade, çocuk sanatı gibi kavramlar Freudcu bir yaklaşımla, sosyal yasaklar ve baskılamalardan kurtuluşu simgeleyen bir mecaz olarak kullanıldı. 1945 ve 1960’larda progresiv eğitim hedefleri devam etti. Wictor Lowenfeld’in “Yaratıcılık ve Zihinsel Gelişim” adlı çalışmasında, fiziksel, zihinsel, sosyal ve duygusal gelişme sanat eğitiminin amaçları olarak vurgulandı. Sanatı gelecekteki yaşam için problem çözme becerisi olarak gören, sağlıklı kişilik gelişimini amaçlayan çalışmalar yapıldı. Sanat “bilginin bedeni değil, gelişimsel bir aktivite” olarak tanımlandı (Artut, 2002).

Uzunca bir dönem sanat eğitimi, bireyin davranışlarını anlamada, duygu ve düşünce dünyasını eşzamanlı geliştirmede, genel eğitimin bir aracı olarak değerlendirilmiştir. Ancak, “60’lı yıllardan başlayarak Batı’da, 70’li yıllardan beri de adı pek konmasa bile ülkemizde ‘Bir disiplin alanı olarak sanat eğitimi’ ya da ‘sanata doğru eğitim’ giderek yaygınlaşmaktadır”(Kırıçoğlu, 2002). Sanata yönelik olarak ussal-usdışı veya bilişsel-duyuşsal gibi ayrımların yapay olduğunu, bu ayrımın geleneksel ve önyargılı yaklaşımlardan kaynaklandığını belirten Kırıçoğlu, Langer’in bu konuya yaklaşımına kitabında şu şekilde yer vermektedir: “İster söylemsel, ister görüsel anlatım formatı olsun, her iki alanın da kendine özgü anlamı ve sözdizimi ussal alanla ilgilidir” (Kırıçoğlu, 2002). Bu bağlamda, Kırıçoğlu, sanat eğitiminin de diğer alanlar gibi kendi amaçlarını, sanatın kendi varlıksal nedenlerinde, kişinin sanatsal ve kültürel gereksinmesine bağlı olarak saptanması gerektiğini ifade etmektedir. Kırıçoğlu’nun (2002) bu görüşlere temellenen, sanat eğitimin kazanımları konusundaki düşünceleri şu şekilde özetlenebilir:

1. Sanat eğitimi bireye sanat aracılığı ile iletişim kurma olanağı verir.
2. Sanat eğitimi kişiye görsel okur-yazarlık kazandırır.

3. Sanat eğitimi kişiye, niteliksel ayırımsamaya yönelik eleştirel düşünme kazandırır.
4. Sanat eğitimi kişiye kendi kültürünü olduğu kadar, öteki kültürleri öğrenme ve değerlendirme olanağı verir.
5. Sanat eğitimi kişiye duygu, düşünü ve imgelerini bir ürüne dönüştürmede yaratıcı davranış kazandırır.
6. Sanat yapıtı görme ve değerlerin birikimi, yaratıcı kişilerce yeni yapıtlar olarak geleceğe taşınır.
7. Özgür düşünme, çevresine yabancılaşmayan, toplusal gelişmede katılımcı bireyler yetişmesinde önemli rol üstlenir (Kırışoğlu, 2002).

Genel eğitimin bir bileşeni olma özelliğinden başka, sanat eğitimi aynı zamanda, yükseköğretimde sanat ve tasarıma yönelik mesleklerin alan eğitimlerini de ifade etmektedir. Bu alanlar, ihtiyaçların çeşitlenmesine bağlı olarak yeni açılımlar ortaya koymaktadır. Bu çeşitliliğe rağmen gelişmiş ülkelerde ve ülkemizde sanat eğitimi veren yükseköğretim kurumlarında temel sanat eğitiminin veya bu eğitimin kapsamı ile örtüşen derslerin yaygın bir kabulle uygulandığı izlenmektedir.

Sanat eğitimi için gereken belirli standartların oluşturulmasında, temel sanat eğitimi dersinin üstleneceği önemli işlevler bulunmaktadır. Özellikle, tüm sanat alanlarında temel düzeyde iletişimi sağlayabilecek temel terminolojinin, temel teknik-malzeme ve entelektüel yöntemlerin kullanım becerisinin kazandırılması; çeşitli sanat disiplinlerin ürünlerine ait temel çözümlemelerin yapılabilmesi; farklı sanat disiplinlerinin tümel bir yaklaşımla bütünlük içinde değerlendiriminin sağlanması yoluyla öğrencilerin kendi bilişsel-duyuşsal donanımlarının ve işleyişlerinin farkına varmasında ve özel bir tutum geliştirme sürecine girebilmesinde temel sanat eğitimi dersi önemli bir yer tutmaktadır. Sanat eğitimi kurumlarının ilk yıllarında yer alan ve hazırlayıcı bir nitelik taşıyan temel sanat eğitimi dersinin tarihsel kimliği ve bugün uygulanmakta olan ders içeriklerinin ortaya koyduğu kapsam bunun en açık göstergesidir.

Temel sanat eğitimi dersinin ilk oluşturucusu ve uygulayıcısı olan Itten (1967) tamamladığı ve sonuçlarını aldığı temel sanat eğitimi dersinin ardından, (Bauhaus'tan ayrıldıktan sonra yazdığı kitabında) bu dersin temel görevlerini şu şekilde açıklamaktadır:

- “1. Öğrencilerin yaratıcı güçlerini serbest bırakmak. Öğrencileri ölü geleneklerden dereceli bir şekilde özgürleştirmek ve kendi işleri için cesaretlendirmek,
2. Öğrencinin kariyer seçimini kolaylaştırmak,
3. Öğrencilerimize, gelecekteki kariyerleri için Temel Sanat Eğitimi prensiplerini aktarmak” (Itten, 1967).

Itten’in temel sanat eğitimi dersinin sistematığı ve amaçları, öğrencileri önyargılarından arındıracak bir güdüleme sağlamak, araç-gereç ile etkinlik içerisinde alan seçimine alt yapı hazırlamak ve objektif bir bakış açısı için alanla ilgili kuramsal bilgileri vermek başlıkları altında özetlenebilir. Benzer şekilde dersin Itten’den sonraki uygulayıcısı olan Albers kâğıtla yaptırdığı çalışmalar, denemeler için “Bununla biz asla sanat çalışması yaratmayacağız, niyetimiz müzeleri doldurmak değil, biz deneyim kazanmak istiyoruz”. diyordu (Lupton, Miller, 1993). Albers yoğun olarak üç boyutlu çalışmalarla, yeni formlar üretmede öğrencilerini malzemenin olanaklarını tanımaya, denemeye teşvik etmekteydi.

Temel sanat eğitimi dersinin amacı, öğrenciyi problem ile karşı karşıya getirerek çözüm yollarında analitik çözümleme, diverjant (ıraksak) düşünme, problem çözümünde sezgisel yaklaşım ve yoğunlaşma yeteneğini geliştirerek yaratıcı sorun çözmede özgün yöntemler geliştirmesini, kendi duyuşsal ve bilişsel süreçlerinin işleyiş biçimini kavramasını sağlamaktır. Öğrencinin bu süreçte karşılaştığı problemlere yönelik ürettiği çözümleri, diğer problemlere uyarlayabilmesi (analojiler yapabilmesi), yeni denenceler geliştirebilmesi, geliştirdiği denencelere bağlı olarak kendi gerçekleştirim bilgisini üretebilmesi (performatif bilgi), her yeni probleme göre farklı ve yeni yaklaşım biçimleri geliştirebilmesi ve çoklu çözümler üretebilmesi dersin ana karakteristiğini oluşturmaktadır. Akdeniz ve Aksel’e göre, temel sanat eğitimi dersinde öğrenciler “özel düşünme özgürlüğü, risklere girebilme, düşünmede bağlantısız sıçramalar yapabilme, fikirleri eş zamanlı geliştirme ve yeni yorumlara, yaratıcı düşünceye açık olma gibi, yaratıcı düşünceye açık problem çözme yollarını özgürce denemeye teşvik edilmelidir” (Akdeniz, Aksel, 1989).

Sanat eğitimine bir başlangıç/giriş dersi özelliği taşıyan temel sanat eğitimi dersi, öğrencileri kendi yaşantıları yoluyla, bireysel farklılıkların gerçekleştirilebilmesine olanak tanıyarak sanatsal yaratıcılık ve problem çözmede, görme ve düşünme alışkanlıklarından sıyrılarak, kendi bilişsel ve duyuşsal potansiyellerini tanımaya yöneltmeyi amaçlarken; hem genel, hem de alana özgü özel bir bilinç geliştirir.

Günümüzde temel sanat eğitimi dersinin etkileri ortaöğretim ve ilköğretim programlarına kadar yansımıştır. Kırıçoğlu, bu durumun “amacından uzaklaşan sanat eğitimi dersi için yeniden toparlanma, gerçek eğitime dönme gibi düşünüldüğünü” belirtmektedir (Kırıçoğlu, 2002). Bauhaus temel sanat eğitimi dersinin genel olarak sanat eğitimine etkileri; malzemenin renk, biçim, doku özelliklerinin yanında tasarım olasılıklarına yönelik duyarlılıkların geliştirilmesi, yaratıcı düşüncenin etkin kılınması, çağdaş sanatın biçim sorunlarına getirdiği yeni çözümler ve sanatçıların konuya daha bilimsel yaklaşımları ile okullara giren çeşitli yenilikler, sanat-bilim ve teknolojinin yeni bir yaşam ve üretim biçimi olarak birleşmesi, sanatın öğrenilebilir ve öğretilebilir boyutlarının somut ilkeler bağlamında sanat eğitime girmesi şeklinde özetlenebilir (Kırıçoğlu, 2002).

Temel sanat eğitimi dersi öğrencilere üst sınıflarda alacağı dersler ve yapacakları çalışmalar için bir hazırlık eğitimi niteliğindedir. Öğrencilerin, sanatın temel ilke ve elemanlarını öğrenerek, kendilerini ifade etmeleri, yaratıcılıklarını geliştirmeleri, teknolojik gelişmeleri de dikkate alarak yeni formlar oluşturmaları, disiplinler arası ilişkilendirmeler yapmaları, araştıran, sorgulayan, üreten bireyler olmaları amaçlanır. Bu doğrultuda ortaya koyduğu ürünlerde görsel tasarım ilkeleri ve elemanlarını kullanarak estetik ürün ortaya koymaları, görsel ifade gücünü geliştirmeleri amaçlanır. Öğrencilerin problemlere çok yönlü bakmaları, yeniliklere açık olmaları hedeflenir.

Temel sanat eğitimi dersinde öğrencinin bizzat kendisinin görerek, yoğurarak, inşa edip kurarak, nesneler ve gerçeklikle bağlantılar kurarak ürünlerini oluşturması beklenir. Temel sanat eğitimi dersi öğrencilerin izlenim, algılama, gözlem, araştırma, bellek, çağrışım, imgelem, biliş, buluş, bilgi, usavurma, değerlendirme gibi duyu ve duyumlarından başlayarak duygusal ve düşünsel süreçlerini çalıştırır. Bu doğrultuda öğrencinin yeni düzenlemeler, yeni biçimlendirmeler oluşturması süreçlerinden oluşur (San, 1983).

Temel sanat eğitimi dersi öğrencinin tüm uygulama ve teorik derslerle tanımlamalar yapma, malzemeleri kullanma, bir formel organizasyonu oluşturma, ifade ve iletişim sağlama sürecine girmesine yardımcı olurken, görsel ifade gücünü geliştirir. Öğrencinin görsel ifade gücünün artırılması için görsel dilin gelişmesi gerekir. Çünkü görsel dil ve ifade öğrenilmeden görsel düşünce gelişmez. Ayrıca görsel dil, görsel düşüncenin yerleşmesi için olduğu kadar, görsel diyalogun kurulması için de gereklidir (Gürer, 1990: 21).

2.2.3. Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Bölümü Temel Sanat Eğitimi Ders Konuları

2.2.4. Tasarım İlke ve Elemanları

Tasarım, sanattan ayrı bir alan değildir ve uyumlu bir bütünün parçalarının organizasyonu olarak tanımlanır (Hurvitz ve Day, 1995:277-278). Tasarımın dili ise, tasarım ilke ve elemanlarıdır. Tasarım yapabilmek ya da bir tasarımı anlayıp, ondan zevk alabilmek için tasarımın dili bilinmek zorundadır. Mitler (1994), sanatın kendi dilini kullandığını, bu dil içerisinde ise kelimelerin, görsel elemanlara ve prensiplere eş değer olduğunu belirtirken, prensiplerin; elemanların yerleştirilmelerinde bir rehber görevi üstlendiğini de ifade etmektedir (Mitler, 1994:25). Tasarım ilkeleri, ancak tasarım elemanlarının kullanımıyla ortaya çıkarlar ve tasarım elemanlarının her birine ya da kompozisyonun -tasarımın- bütününe uygulanırlar.

2.2.4.1. Tasarım İlkeleri

Uygulamalı Sanatlar Eğitimi bölümünde öğrenciler, tasarımlarını oluşturmak, düzenlemek için tasarım elemanlarını kullanırlar. Bu farklı elemanları bir bütün haline getirebilmek için de bir takım belirli ilkelere gereksinim duyarlar. Bu ilkeler, tasarım ilkeleri adı ile tanımlanan; denge, vurgu, ritim ve hareket, oran-orantı, birlik, tekrar, koram, zıtlık, boşluk-doluluktur (Ragans,1995).

Bir tasarımda elemanların ve ilkelerin uyumlu karışımı, o tasarımda bütünlüğü oluşturur. Öğrenci, çalışmasında belirli bir birlik oluşturabilmek için, tasarımına koyacağı elemanları seçer, ayırır, yönlendirir. Eğer bir çalışmada, bütün parçalar birlikte uyum içinde iseler, o zaman sanat izleyicisi çalışmanın bütünü, onu oluşturan parçalardan ayrı bir şey olarak algılayacaktır. Başarılı sanat çalışmalarındaki bu özellik Gestalt yasaları olarak adlandırılır (Zelanski ve Fischer, 1996: 44). Tasarımda birliğin oluşmaması ise, izleyicide tasarımın başarısız olduğu izlenimini doğurduğu bilinmektedir.

Tasarım ilkeleri, bir sanat çalışmasının dengeli, hareketli ve ritmik, karmaşadan uzak, fakat çeşitliliğe sahip; monotonluktan uzak, ancak armonik bir yapıda olmasının ilkelerini sunmaktadırlar. Tasarım ilkelerini öğrenmek, sanat çalışmaları hakkında bilgi edinmenin, onları tanımanın ve sanat eserinden üretici veya tüketici olarak zevk almanın bir başlangıcı olarak bireye yardım etmektedir.

2.2.4.1.1. Denge

Tasarımın birlik ve bütünlük içerisinde algılanmasına yardımcı olmak üzere kullanılan prensiplerden biri “denge”dir. "Denge kavramı bir sanat çalışmasında, tasarım elemanlarının kullanılmasıyla sağlamlık ve dengelilik hissinin oluşturulmasını ifade eder". (Mittler, 1994: 40).

Ragans’a (1995) göre denge, bir yaşam ilkesidir. Her canlı nefes alıp verirken denge içinde olmak zorundadır, dünya güneş etrafındaki yörüngesinde dönerken de denge içerisinde. Denge unsuru olmadığında kendimizi rahatsız hissederiz. Bu nedenle tasarımlarda, izleyici ile iletişim içinde olmak için denge unsurunu kullanılır. Fiziki denge ve estetik denge belki birbirleriyle bağlantılı kavramlar olarak kabul edilebilirler, ancak eş anlamlı değildirler. Estetik denge basit bir yer çekimi kavramından ziyade, göze çekici gelme veya görsel ilgiler yaratma anlamlarını da içermektedir. Tasarımda denge; simetrik, asimetrik ve radyan (merkezden çevreye doğru) denge olarak üç başlıkta incelenebilir (Ragans, 1995: 251).

Simetrik denge; sağlamlık, bütünlük ve düzenlilik kavramlarıyla ifade edilir ve denge oluşturmanın en kolay yolu olarak bilinir. Simetrik denge "formal denge" olarak da adlandırılır. Simetrik dengede, çalışmanın hayali ekseninin her iki alanı da, aynadan yansıma olmuşçasına aynıdır ya da birbiriyle eşleşecek kadar benzeridir (Chapman, 1992: 54). Konu tahterevalli örneği ile verilecek olursa, biçimler görsel ağırlıklarına göre, denge noktasının her iki yanına simetrik olarak yerleştirilirler.

Asimetrik denge; informal denge olarak da adlandırılır. Görsel ağırlıkları farklı biçimlerin, tasarım yüzeyinde dikkatli bir biçimde yerleştirilerek denge hissi oluşturulmasıdır (Zelanski ve Fischer, 1996: 44). Yine fiziksel açıdan değerlendirilecek olursa; sağ ve sol taraflardaki farklı biçimler birbirlerini dengeleyebilirler. Mittler (1994), tasarım üzerindeki biçimlerin boyutları, renk kalitesi, yoğunluk veya değer gibi niteliklerinin hesaplanarak asimetrik denge oluşturulabileceğini belirtmekte ve bütün bu niteliklerin, elemanların tasarım içindeki ağırlığına etki edeceğini de ifade etmektedir (Mittler, 1994: 40).

Asimetrik denge, hareket ve çeşitlilik ifadesi olarak da kullanılır. Örneğin, şiddetli renkte küçük bir alan, görsel ağırlığıyla oranlı olarak donuk renkli, koyu ve daha büyük bir alanla dengelenebilir. Böyle bir durumun tasarıma hareket kazandıracağı beklenir. "Pozisyon

ve ölçülere ek olarak, figürlerin görsel ağırlıklarını etkileyen diğer unsurlar renk, değer genellikle açık-ışıklı değere sahip alanlar, parlak renkler veya çok detaylı çizimler; koyu, donuk veya daha az karmaşık biçimlere göre izleyicinin dikkatini daha çok çekerler". (Zelanski ve Fischer, 1996: 44).

Bir tasarımdaki sağ ve sol alanların yatay dengesine ek olarak yukarı ve aşağı alanların dikey dengesi de önem taşır. Eğer nesne, iki boyutlu yüzeyin tam olarak ortasına yerleşmişse, buradaki figür daha aşağıda olarak algılanacaktır. İzleyici genellikle nesneyi geometrik orta noktanın biraz daha üstünde görmeyi tercih eder. Bazı durumlarda özellikle dengesiz tasarımlar oluşturulduğu da gözlenmektedir. Zaman içerisinde sanatın içerik ve kavramının değişimiyle kimi zaman simetri, kimi zaman da asimetri kullanılmıştır.

Dengenin üçüncü çeşidi olan radyal denge ise tasarımın, merkezi bir noktanın etrafında oluşturulduğu durumlarda söz konusudur. Radyal denge daha çok simetriktir. Sanatın tarihine bakıldığında; Aztek, Hitit, Hint, Japon gibi pek çok medeniyetin simetrik dengeyi kullandığı görülmektedir.

2.2.4.1.2. Tekrar

Benzer öğelerin yinelenmesinden oluşur ve ritmin oluşmasının ön koşuludur. Tekrarlar renk, biçim, yön, çizgi, doku, değer gibi birçok yönden değerlendirilir. Tekrar sadece belli bir biçimle değil biçimin düzenlenmesiyle oluşturulan birimin yinelenmesiyle de oluşur.

Tekrarlar tam tekrar, değişken tekrar ve aralıklı tekrar olmak üzere üç grupta değerlendirilir. Tam tekrar; formların, ölçü, biçim, renk, değer ve doku yönünden aynı olması, yön ve aralıklarının eşit olmasıyla oluşur. Birbirinin aynı olmasıyla beraber, aralarında küçük farklılıklar olan cisim ve biçimlerin oluşturduğu tekrarlara ise değişken tekrar denmektedir. Aralıklı tekrar; birden fazla formun belirli aralıklarla birbirinin tekrarı olan düzenlemelere de aralıklı tekrar denmektedir (Gence Deliduman ve İstifoğlu Orhon, 2006: 27).

2.2.4.1.3. Ritm ve Hareket

Ritim, günlük yaşamda, doğada, müzikte ve yaşamın hemen her safhasında karşılaştığımız yaşamsal bir unsurdur. Gecenin ve gündüzün tekrarı, mevsimlerin tekrarı,

ağaçların her sonbaharda yapraklarını dökmesi, kalp atışımız en temel, doğal ritmlerdir. Yaşamın hemen her yerinde ritme rastlamak mümkündür.

Ritm, bir sanat eserinde ilk gözümüze çarpan, ilk kulağıma gelen ve bizi eserle kaynaştıran, eserin içine çeken çok önemli bir unsur olarak bilinmektedir. "Bir sanat yapıtı herşeyden önce ritmik yapısıyla ilgimizi çeker, yapıtın duygu yükü önce ritimde anlatımını bulacaktır. Ritm ya da ritmler bileşiği yapıtın ruhunu oluşturur. Bir sanat yapıtında duygu düşünceye aykırı olamayacağı gibi ritm de duyguya ve düşünceye yabancı ya da uzak olamaz. Çok zaman ritm duygunun özünü verir ve düşünceyi kavrayabilmemiz için bir zemin oluşturur. " (Timuçin, 2000: 182).

Bir tasarımdaki görsel ritm ise elemanların tekrarıyla, düzenli vurgular oluşturularak gerçekleştirilir. Ritmin en önemli özelliğinin "düzenlilik" olduğunu söyleyebiliriz. Öyle ki, ritm bütün güzel sanatların temelini, özünü meydana getirir ve ritmin olmadığı yerde düzensizlik ve hareketsizlik vardır. Ritm her şeyden önce düzenli bir tekrardır ve sanat eserinin bütünün kolayca algılanmasına yardım eder (Boydaş, 1994:138). Zelanski ve Fischer (1996) ise ritmi; tasarım üzerinde, izleyicinin göz hareketlerini kontrol edebilmek için, benzer veya farklı elemanların düzenli tekrarı ile oluşturulan özel vurgular olarak tanımlarken, ritmde biçimlerin nabız atışı gibi düzenli olarak vurgulanması gerektiğini belirtmektedir (Zelanski ve Fischer, 1996: 41). Ayrıca, izleyici bu vurguyu hissettiğinde tasarımın bütünlük içerisinde ve iyi organize edilmiş olarak algılanacağı da ifade edilmektedir. Bir sanat çalışmasında ritm, beş ayrı durumda kullanılabilir. Bunlar: düzenli ritmler, düzenli ritmler aynı elemanın tekrarı ile oluşturulurlar. Değişken ritmler, kare-daire-kare... gibi görsel elemanların birbirini sıralı takip edecek şekilde kurgulanmasıyla oluşurlar. Oluşumcu ritm, tekrar edilen elemanların düzenli değişimi ile oluşturulurlar. Örneğin, bir çember serisinin kullanıldığı ritmde çemberler inceden kalına, büyükten küçüğe ya da açıktan koyu olana doğru değişim gösterirler. Akıcı ritm, akıcı ritmlerde, görsel elemanlar aniden keskin değişiklikler göstermeden, hoş, yumuşak geçişli tekrarlarla düzenlenirler. Canlı ritmler, canlı ritmlerde ise, tekrar edilen elemanlar beklenmedik, şaşırtıcı elemanlardır ve tekrar için karmaşık, şaşırtıcı yollar kullanılır (Chapman, 1992: 55).

Bir tasarımdaki bütün görsel hareketler ritmik değildirler. Örneğin, kimi çalışmalar yoğun bir çizgisel harekete sahiptirler. Bu hareketler bazen gözü tasarım üzerindeki bir noktaya taşımaya yararken, kimi zaman da tasarımın teması, özü ile ilgilidir. Ritm ve hareket arasında çok yakın bir bağlantı bulunmaktadır. Hareket; bir sanat çalışmasında hareket

duygusu uyandıran ve çalışma üzerinde izleyicinin gözüne rehberlik eden, yol gösteren bir sanat ilkesidir (Mittler, 1994: 40).

Tasarımda hareket, daha çok izleyicinin dikkatini doğrudan tasarımın ilgi merkezine veya tasarımdaki belirli bölüme yöneltme amaçlı kullanılır. Hareket, bir çizginin eğimi, bir biçimin konturu veya belirli bir rengin, dokunun veya biçimin tekrarı ile oluşturulabilir.

2.2.4.1.4. Oran-Orantı

Mittler (1994) oran, belirli elemanların bütünle ve her birinin birbiri arasındaki ilişkisi ile ilgili olduğunu (Mittler, 1994: 46) belirtirken; Chapman (1992) ise oran kavramını şöyle tanımlamışlardır: "Bir kompozisyonun içindeki elemanların birbiriyle ve kompozisyonun tümüyle, boyut olarak ilişkisine *oran* denir." (Chapman, 1992: 56).

Çağlarca (1995) ise oran-orantıyı; değişik uzunluktaki iki çizginin birbirinden ne kadar uzun olduğu veya küçüğünün büyükte kaç kere var olduğunu araştırmaktan doğan bir sonuç olarak tanımlamaktadır (Çağlarca, 1995: 9).

Oran - orantı, vurgu ile yakından ilgilidir. Şiddetli bir renk, donuk bir renkten; sert, kaba görünümlü dokular, yumuşak görünümlü dokulardan daha çok dikkat çekip, vurgu yarattığı gibi, büyük bir biçim, kendine oranla daha küçük bir biçimin yanında daha kuvvetli bir vurgu yaratmaktadır. Bunun sonucunda, izleyicinin gözünün doğrudan daha büyük, daha baskın olana doğru yönelmesi beklenmektedir.

Zaman zaman oran - orantının doğadaki orandan daha mükemmel bir şekilde idealize edilerek kullanıldığı görülmektedir. Matematik ve doğa insanoğlu için sonsuz olanaklar sağlamasına rağmen, sanatçıların genellikle kendi sezgisel oran duygusuna bağlı kaldıkları bilinmektedir. Sanatçıdaki bu oran duygusunun, sürekli ve dikkatli bir şekilde inceleme, gözlem, deneyim ve kendinde var olan sezgilerden kaynaklandığı söylenebilir.

2.2.4.1.5. Kontrast (Zıtlık)

Zıtlık; renk, biçim, yön, çizgi, doku, değer gibi çeşitli yönlerden karşıtlıkların aynı eser üzerinde yer almasından oluşur. Bu gibi unsurlardan oluşan farklılıklar çeşitliliği doğurur. Eser üzerinde oluşan kontrastlar eseri daha hareketli kılar ve monotonluktan kurtarır. Sıcak

renklerin yanında soğuk renkler, yatay vurgulara karşı dikey vurgular, açık değerlerin yanında koyu değerler gibi düzenlemeler eser üzerinde daha çok ilgi uyandırır.

2.2.4.1.6. Koram

Koram, eserde yer elemanların derecelenmesiyle oluşan tekrarları ifade eder. Bu tekrarlar belli bir ölçüye göre oluşur ve biçim, renk, doku, değer gibi çeşitli yönlerden görülebilir.

Koram; eksensel koram, merkezsel koram ve çevresel koram olmak üzere üç grupta değerlendirilir. Eser üzerindeki düzenleme bir eksen üzerinde sıralanıyorsa eksensel koram denir. Bir merkez çevresinde oluşmuş bir ya da daha fazla korama ise merkezsel koram denir. Eğer tasarımı oluşturan öğeler bir çevre oluşturacak şekilde kademelenmişlerse buna da çevresel koram adı verilir (Divanlıoğlu, 1997: 101).

2.2.4.1.7. Vurgu

Chapman'a (1992) göre vurgu; bir sanat çalışmasında öncelikle ilk dikkat edilecek unsuru işaret eder (Chapman, 1992: 57). Sanatçıların, tasarımlarında birlik oluşturmak amacıyla çeşitlilik, ritm, tekrar ve denge gibi ilkelere ek olarak tek bir odak noktası, bir vurgu elemanı oluşturdıkları bilinmektedir. Zelanski ve Fischer (1996), tasarımın, dikkatleri içeride toplayacak bir odak noktasından yoksun olması halinde izleyicinin göz hareketlerinin başka alanlara kaymasının söz konusu olduğunu ve bir odak noktasından yoksun tasarımın da iyi organize edilmiş olarak algılanamayacağını ifade etmektedir (Zelanski ve Fischer, 1996: 48).

Vurguyu oluşturmanın bilinen pek çok tekniği vardır. Büyük ya da parlak renkli bir alan, ışık ve gölgenin yarattığı keskin kontrastlar, çevredeki elemanlardan daha sert dokuya sahip bir biçim, belli bir alana akışkanlık gösteren bir dizi çizgisel unsur, sanatçının çalışmasını ilgi çekici hale getirme ve izleyicinin dikkatini çekme açısından kullanılmaktadır. Sanatçılar, çalışmalarını tekdüzelikten kurtarmak ve ilgi çekici hale getirebilmek için benzer renkleri, tonları, çizgileri, biçimleri, dokuları tekrar tekrar kullanmaktan kaçınmaktadırlar. Bunun için eserlerinde kontrastlıklardan faydalanarak ilgi merkezleri yaratma yoluna gitmektedirler". Her çeşit kontrast vurgu yaratır. Düz çizgiler içindeki dairesel form, dikkati üzerine çeker. Açık alanlar içindeki koyu ve geniş alan vurgu yaratır. Büyük figürler, küçük figürlerin yanında vurgu oluşturur, dikkat çekerler. Bir başka teknik de işaret edilecek,

vurgulanacak elemanı tasarımın odak noktasına yerleştirmektir." (Zelanski ve Fischer, 1996: 48). Bu tür küçük görsel uygulamaların izleyicide bir tür heyecan uyandırıp onu yaratıcı deneyimin içine sokması beklenir.

2.2.4.1.8. Boşluk- Doluluk

Eser üzerinde yapılan düzenlemelerde yapılan tekrarlar monotonluk yaratır. Düzenlemelerde mekan ve kitleler arasında farklı büyüklükte aralıklar kullanılarak her birimin daha çok dikkat çekmesi sağlanır. (Güngör, 1983: 4). Yüzey üzerine yapılan düzenlemelerde denge sağlanabilmesi için aralık ilkesinde olduğu gibi boşluk ve doluluk ilkesi dikkate alınmalıdır (Gence Deliduman ve İstifoğlu Orhon, 2006: 31). Bir başka ifadeyle yüzey üzerinde düzenlemelere gidilmeli ve bazı yerlerde boşluklar bırakılmalı, eser üzerinde vurgulara, harekete yer verilmelidir. Bu yolla eserde canlılık ve dikkat çekicilik sağlanmalıdır.

2.2.4.1.9. Birlik

Birlik; gerek müzik, drama, edebiyat, gerekse resim, heykel gibi plastik sanat alanlarındaki tüm sanat formlarının başarılı olabilmesi için gerekli bir unsurdur. Sanat çalışması üzerinde uygulanan tüm ilkeler, çalışmanın birlik içinde görülmesi amacını taşımaktadır.

Chapman (1992), birlik ilkesini, bir tasarımdaki tüm elemanların uyumlu bir birliktelik halinde veya bir takım çalışması içinde algılanması durumu olarak açıklarken, bir sanat eserinde birliğin tekrar, sadelik, armoni, konu ve değişiklik, yakınlık ve devamlılık yollarıyla elde edilebileceğini belirtmektedir (Chapman, 1992: 59).

Diğer ilkelerde olduğu gibi, birlik ilkesi de doğada görülen, doğal yaşam içerisinde var olan bir olgudur. "Bir sanat eserinin birlik içinde olması hususunda, bütün estetisyenler hemfikirdirler. Çünkü birlikten uyum ve bunun sonucu olarak bütünü kolayca kavrama ve rahatlama vardır. Birlik fikrinin, kaygısının ortaya çıkışında, yukarıda sözü edilen yeryüzü olaylarının, nesnelerinin yapısı sanatçıyı etkilemiş olmalıdır. Mesela bir salkım söğüt, bir salyangoz ki bu örnekler çoğaltılabilir, form ve fonksiyon bakımlarından uyum ve birlik içindedirler. Fonetik sanatlardan en önemlisi olan şiirde, vezin ve kafiye, musikide değiştirici işaretler ve tekrarlar birliğe hizmet edici unsurlardır." (Boydaş, 1994:117).

2.2.4.2. Tasarım Elemanları

Tasarım, parçaların bir bütünlük oluşturacak şekilde düzenlenmesidir (Hurvitz ve Day, 1995: 278). İnsanlığın ilk günlerinden günümüze kadar tasarım, her çağda bilinçli ya da bilinçsiz insanoğlunun günlük yaşamının her alanında yer almış bir olgudur. İlk insanların yaşam alanlarından, avlanma için gereksinim duydukları silahlarına; günümüzde modern konutlardan giysilere, şehirlerden sanat eserlerine kadar akla gelebilecek her alan tasarım kavramı ile ilgilidir. Kimi tasarımcılar görsel düzenleme ilke ve elemanlarını fonksiyonel uygulamalar için kullanırken; sanatçılar ilke ve elemanları estetik zevk amaçlı ve fonksiyonel olmayan sanat uygulaması amacıyla kullanmaktadırlar.

İster sanat amaçlı olsun, isterse fonksiyonel amaçlı olsun, her iyi tasarımın armonili bir bütünlük içinde olması beklenir. Bu durumda bir sanat çalışması kendi içinde bir bütün olarak algılanır ve anlaşılmaya çalışılırsa da, bütünü oluşturan parçalar bizim onu anlamamıza yardımcı olurlar (Hurvitz ve Day, 1995: 278). Sanatın elemanları; çizgi, nokta, leke, yön, ölçü, form, biçim, doku ve renkten oluşmaktadır

2.2.4.2.1. Çizgi

Bir sınırlama olarak nitelendirilen çizgi, aynı zamanda bu niteliği ile nesnenin biçimini belirleyen kenar çizgilerinin algılanması olarak da bilinir. Doğada nesneler gerçekte çizgi ile sınırlandırılmamışlardır. Nesneler üzerinde görülen çizgilerin bir algı yanılması olduğu bilinmektedir. Ancak doğada, çizgilerin değilse bile, yüzeylerin varlığından söz edebiliriz. Nesneler üzerinde algıladığımız çizgi etkisi ise yüzeylerin son bulduğu, yüzeylerin birleştiği veya kesiştiği alanların yarattığı çizgi etkisi olarak bilinir.

Hurvitz ve Day'e (1995) göre çizgi, hareketli noktalardan oluşan bir hat olarak da tanımlanır ve belki de sanat elemanlarının en esnek niteliğe sahip olanıdır (Hurvitz ve Day, 1995: 279). Güner (1991) ise çizgiyi, noktaların birikimiyle oluşmuş bir dizi, bir zincir olarak tanımlarken, çizginin bu zincirin uzunluğu boyunca yürüyen bir enerji görünümünde olduğunu belirtmektedir (Güner, 1991: 25).

Atalay (1994) ise, çizginin insan beyninin ürettiği, gerçekte olmayan ince - uzun görünüm değerinin bir sembolü olduğunu belirterek, çizgiyi; noktaların bir veya değişik

yönlerde, sınırlı veya sınırsız olarak ard arda dizilmesiyle elde edilen şekil olarak tanımlar (Atalayer, 1994: 146).

Çizginin karakteri, tipi, psişik etkileme yönünden büyük önem taşımaktadır. Işingör, Eti ve Aslier (1986), çizginin karakterini belirleyen ve onun yaptığı duygusal etkiyi belirleyen etkenlerin büyük ölçüde çizgiyi oluşturan aracın çeşidi, yapısı veya çizgilendirilen yüzeyin dokusal karakteri olduğunu belirtmektedir (Işingör, Eti ve Aslier, 1986: 12).

Gökaydın (1998) ise çizginin önemini vurgulamak için çizginin karakteristik olarak hareket, yön ve güce sahip olduğunu belirterek bir elemanın konturlarının, resmin realitesi olduğunu ifade eder (Gökaydın, 1998: 25). Çizgiler uzun-kısa, kalın-ince gibi ölçüsel, açık-koyu gibi tonsal, düz-kırık-eğri gibi yapısal karakter zıtlıkları içinde değerlendirilebilir. Yine çizgiler; ölçüye, aralığa, tonlara, yönlerine bağlı olarak yumuşaklık-sertlik, ağırlık-hafiflik, yorgunluk-hareketlilik, uzaklık-yakınlık etkileri yaratırlar. Her tür çizgi ile elde edilebilen bu karşıt ifadeler, çizgilerin leke tonunu değiştirmekle şiddetlendirilebilir ve zayıflatılabilirler. Çizgi ile; neşe, hüzn, yorgunluk, kuvvet, kesinlik, kararsızlık, enerji, canlılık gibi çağrışımlar oluşturulabilir.

Çizgi, kompozisyon içerisinde renk, açık-koyu değer ve dokusal karaktere sahip olabilir. Bu gibi özellikler, çizginin hareketliliğiyle birleştiğinde ifade gücü de artar. Çizginin ifade niteliği, gücü, onun başlangıç noktasından çıktıktan itibaren kazandığı karakter olarak bilinir. Çizginin keskin köşelerden ani yükselişi ve düşüşü öfkeyi, düşmanlığı ve tehlikeyi ifade eder. Çizginin düzensiz şekilde ve sürekli olarak dönmesi izleyicide kaos duygusu uyandırır. Çizginin yatay olarak sürekliliği, sakinlik, durgunluk ve duygusal anlamda zayıflama olarak algılanırlar. Enli çizgiler ise dolu ve yoğun duyguların ifadesidirler. Ilımlı eğime sahip çizgiler, hoşluğun, yumuşaklığın, güzel duyguların ifadesi olarak algılanırlar. Ancak, çizgi ve duygular arasındaki bu bağların hiçbirisi tam ve kesin olmamakla beraber, çizginin görünen karakteri her zaman bir duygu aracıdır (Zelanski ve Fischer, 1996: 61). Çizgi, izleyicinin göz hareketi ile doğrudan ilgili bir elemandır. Eğer çizginin akıcı bir karakteri varsa, göz çizgi üzerinde kolayca hareket eder. Eğer çizgi kırıklı ve kaba ise gözün çizgi üzerinde akışı yavaşlar ve kesintiye uğrar.

Çizgi ile yapılan çalışmalarda zaman zaman yüzey üzerinde pozitif ve negatif alanların oluştuğu görülmektedir. Bu çalışmalarda, dolu alanlar pozitif alanlar, buna karşılık boş alanlar

ise negatif alanlar olarak bilinir. Çizginin ne olduğunu öğrenmenin en iyi yolunun, onu bol miktarda kullanarak deneyimler kazanmak olduğunu söylenebilir.

2.2.4.2.2. Nokta

Gözün algılayabileceği en küçük ögedir. Hiçbir yön belirtmeyen, boyutları olmayan, tek başına görsel bir değer taşımayan bir özelliktedir. Ancak serbest uygulanmış noktalar bir grup veya bir yayılma içerisinde bulunduğunda yüzey üzerinde bir gerilim ve görsel enerji değişikliği yaratır (Gürer, 1990: 24).

Noktaların sıklığı ve seyrekliği, yönleri, üst üste binme ve kesişmeleri, biçimsel karakterleri hareket, derinlik, ışık-gölge algıları oluşturur, yüzey üzerinde biçimsel ifadelere ve anlamlı mesajlara dönüşür (Gence Deliduman ve İstifoğlu Orhon, 2006: 16). Temel sanat eğitimi dersinde öğrenciler noktayı çok yoğun olarak kullanarak koyu, seyrek olarak kullanarak açık değer elde ederler. Bu uygulamalarla yüzey üzerinde iki boyutlu ve iç boyutlu düzenlemeler yaparlar. Öğrenciler çizgi ve noktayı bir arada kullanılarak çeşitli kompozisyonlar oluştururlar. Farklı boyutlarla ve aralıklarla düzenlenmiş nokta ve çizgilerle oluşturulan kompozisyonlar insan duyuları üzerinde hareket, derinlik, boyut, canlılık etkisi uyandırır.

2.2.4.2.3. Biçim – Form

Biçim ve form yaygın olarak birbirlerinin yerine kullanılsalar da bu iki kavram birbirlerinden oldukça farklıdır. Aralarındaki temel fark ise biçimin yüzeysel iki boyutlu, formun ise üç boyutlu olduğudur. Biçim, terim olarak; renk, doku, değer, çizgi ve boşluk gibi görsel elemanların bir veya birkaçı tarafından açıkça oluşturulan, sadece en ve boya sahip iki boyutlu alan olarak tanımlanırken; form ise bu iki boyuta derinlik boyutunun eklenmesiyle biçimden ayrılır (Mittler, 1994: 37).

Biçimler genellikle çizgi elemanı ile sınırlandırılmış olarak görülürler. Ancak biçim yaratmanın tek yolu sadece çizgi kullanmak değildir. Çizginin yardımı olmadan da belli bir alan renkle doldurularak ya da farklı bir dokuyla kaplanarak da biçim elde etmek mümkündür. Zelanski ve Fischer (1996), sanatçıların eserlerinde kullandıkları biçimleri, şu kaynaklardan esinlenerek elde ettiklerini ifade etmektedirler:

- Geometrik biçimler
- Tasarlanmış biçimler
- Genişletilmiş çizgi, harf ve sayılardan oluşmuş biçimler
- Bilinen objelerin (üç boyutlu nesnelerin) yüzeysel hale getirilmesi ile oluşan biçimler (Zelanski ve Fischer, 1996: 87).

Hurvitz ve Day (1995) ise biçimleri geometrik ve organik olarak sınıflandırarak geometrik biçimlerin kare, üçgen, dikdörtgen, daire ve diğer geometrik biçimler olduğunu, buna karşın doğal biçimlerin ise doğada bulunan taş, ağaç, yaprak, bulut gibi geometrik olmayan biçimlerden oluştuğunu belirtmiş, ancak bal peteği, bazı deniz kabukluları ve hücre yapıları örneğinde olduğu gibi bazı geometrik biçimlerin doğada da gözlenebileceğini ifade etmişlerdir (Hurvitz ve Day, 1995: 281).

Form ise biçimin üç boyutlu hali olarak bilinmektedir. Form, resimde ancak illüzyon olarak vardır. Bir resimdeki hücre, küp ve piramidal yapılar aslında daire, kare ve üçgenin ışık - gölge yardımıyla üç boyut kazandırılmış şekli olarak izleyiciye yansımaktadır.

2.2.4.2.4. Doku

Doku, bir objenin yüzeyinin niteliği ve hissettirdiği duygularla ilgili bir eleman olarak bilinmektedir. "Nesne ve varlıkların dış yapı özellikleri ve bunların objektif tesirleri dokuyu oluşturur. Başka bir deyişle, yüzeylerin dokunsal değerlerine doku adı verilir." (Atalayer, 1994:194). Dokular, algılanışlarına göre ikiye ayrılmaktadırlar:

- Gerçek dokular
- Görsel dokulardır (Zelansky ve Fischer,1996).

Gerçek dokular, nesnelerin yüzeylerini kapsayan, dokunma duyumuzla algıladığımız doku türleri gerçek dokular olarak bilinirler. Damarlı bir yaprak, bir ağaç kabuğu, kiremitlerden oluşmuş bir çatı, tuğlalardan örülmüş bir duvar günlük yaşamımızda hemen her zaman görebileceğimiz doku türleridirler. Doğal dokular da gerçek dokulardır. Doğal dokuların gerçek işlevleri korunma ve direnç sağlamadır. Yani fonksiyoneldirler. Görsel dokular ise üç boyutlu olmayan, ancak gözümüzle algılayabildiğimiz dokulardır. Gözün dokuya ilişkin duyuları, deri duyuları ile çoğu kez özdeşir. Göze seslenen ve algı yoluyla kavranan, sanat malzemeleriyle üretilen dokulara görsel dokular denir. Gerçek dokular gibi etki yaparlar. Doğal doku duyularına eşdeğer algı üretirler. Etki sonuçları estetik hazlanmadır. " (Atalayer, 1994: 195).

Görsel dokular, gerçek dokuların bir benzetimi olarak da bilinirler. İki boyutlu sanat eserlerinde, üç boyutlu olarak algılama sağlarlar. Dokuların, doğal veya görsel etkilerini bir takım faktörlerin kuvvetlendirdiğini belirten Atalayer (1994), bu faktörleri şöyle sıralamaktadır:

Dokunun Ait Olduğu Formun Dış Sınırları: Doku ve dokuyu sınırlayan dış çizgiler, zıtlık oluşturduğunda dokunun etkisi değişebilir.

Dokuların Işık Yansıtma Durumu: Matlık, karanlık, koyuluk görsel olarak sert doku izlenimi vermektedirler.

Dokuların Renk Durumu: Renkler dokuların etkilerinin kuvvetlenmesinde veya zayıflamasında etken faktörlerdir.

Ağırlık Duygusu: Düz pürüzsüz dokular, hafifliği ve yüksekliği, sert dokular ağırlığı - yere yakınlığı ifade etmektedirler.

Derinlik Duygusu: Dokular, silik ve düz ise uzakta; ayrıntılı, koyu ve belirgin ise daha yakında algılanırlar. (Atalayer, 1994:198).

2.2.4.2.5. Yön

Genel olarak düşey, yatay ve diyagonal olmak üzere üç esas yön vardır. Birbirine paralel ve zıt olarak düzenlenen yönler insan zihninde farklı etkiler uyandırmaktadır. Diyagonal doğrultular yöne bağlı itme güçlerinin yatay ve düşeylere doğru bir hareketi olarak nitelendirilir (Gürer, 1990: 26).

2.2.4.2.6. Ölçü

İki büyüklük arasındaki nitelik ve nicelik yönünden ilişkiyi ifade eder. Nesnelerin ölçüsü önceki bilgilerimiz, büyüklüğü, parlaklığı, diğer nesnelerle ilişkisi ve düzenlenişi açısından değerlendirilir ve değişkenlik gösterir.

2.2.4.2.7. Renk

Tasarım elemanlarından bir diğeri de "renk" elemanıdır. Renk, sanatçılar için olağanüstü zenginlikte bir araçtır. Renk kavramının farklı bilim alanlarında değişik şekillerde tanımlandığı görülmektedir. Rengi psikolojik olarak tarif edenler, onun bizde zaten var olan bir duygu olduğunu, maddi olmaktan ziyade sübjektif bir değer olarak var olduğunu savunurlar.

Rengi fiziksel bir durum olarak açıklayanlar ise rengin tayfla, ölçülerle, rakamlarla belirlenebilen fiziksel bir durum olduğunu ifade ederek rengin her türlü titreşimdeki ışık dalgalarından ibaret olduğunu, gözün ışık titreşimlerini sinirler vasıtasıyla beyne ileterek rengin idrak edilmesini sağladığını belirtmektedirler (Atalayer, 1994:183).

Genelde renk kavramı, ışık rengi (hue) ve boya rengi (color) olarak iki ayrı biçimde kullanılmaktadır. Bu karmaşık yapısından dolayı, renk hakkında sanatçılar ve bilim adamları farklı teoriler üretmektedirler. Hurvitz ve Day (1995), Feldman'ın bu konudaki görüşlerini şöyle aktarmaktadırlar: "Bazı renk sistemleri estetikten çok, algı fizyolojisi ya da algı psikolojisi ile ilgilidir. Diğerleri ise boyaların, boya maddelerinin (pigmentlerin) ve renkli maddelerin tanımlanması ve sınıflandırılmasının endüstriyel zorunluluklarından ortaya çıkmış olabilir. Sanatçılar, bu sınıflandırmanın herhangi birinde bilimsel bir temelden çok tamamen sezgisel bir yaklaşımla boya renkleriyle çalışırlar." (Hurwitz ve Day, 1995: 282).

Renk, çok güçlü bir tasarım elemanıdır ve tasarım üzerindeki herhangi bir elemanın vurgulanmasında oldukça etkindir. Kâğıt yüzey üzerine, siyah bir pastel boya ile işaret konulduğunda ortaya çıkan şeyin çizgi mi, yoksa biçim mi olduğu karıştırılabilir. Ancak boya uygulanmış ise orada renk vardır.

Renk fonksiyonları, bilişsel ve duygusal etki düzeylerinde olmak üzere iki durumda kabul edilebilir. Bilişsel düzeyde renk, yaprakların sonbaharda renklerinin değişmesinde olduğu gibi kuramsal tanımlayıcı terimler ile bayraklar ve trafik işaretlerinde kullanıldığı gibi sembolik terimlerin bilgisini taşımaktadır. Duygusal etki düzeyinde renk, psikolojik yakınlıklar uyandırmakta ve bu suretle duygusal bir ruh hali yaratmaktadır. Bir tasarımcı, rengin psikolojik ve duygusal açıdan insanları etkilediği gerçeğiyle tasarımlarında rengi bilinçle kullanmak durumundadır.

Bilim insanları rengi, retina üzerinden sinir sistemimize etki eden fiziki bir güç olarak kabul ederlerken, ressamalar için renk konusu bu kadar da karmaşık değildir. Ressamlar için renk, diğer elemanlarla yakın ilişkisi olan, yaşamsal bir öğedir.

Ressamlar ile bilim insanlarının renk terminolojileri zaman zaman farklılıklar göstermektedir. Renk tonu (hue); renk tayfında bulunan renklerdir. Ancak bilimsel açıdan renk, obje üzerinden yansıyan ışığın dalga boyu ile ilgili, sınırlandırılmış bir kavramdır.

Bilim insanları ışıkla çalışırlar ve ana renkler yeşil, mavi ve kırmızıdır, azaltılamaz veya birbirinden çıkartılamaz. Ressamlar ise pigmentlerle çalışırlar, başka bir deyişle onların kullandığı ana renkler; kırmızı, sarı, ve mavidir. Bunların karışımlarından ara renkleri elde ederler. Ana ve ara renklerin karışımlarından üçüncü derecede farklı renkleri de bulurlar (Hurvvitzve Day, 1995: 284; Zelansky ve Fischer, 1996: 228).

Ana renkler mavi, kırmızı, sarı, ara renkler turuncu, yeşil ve mordur. Renk emberinde ana renklerin karşısında yer alan renkler ise "komplementer renkler"dir. Komplementer renkler karıştırıldığında birbirlerini nötrale ederek grileşirler. Renk emberinde birbirlerine bitişik olarak görölen renkler ise uygun renkler (harmonius colours) olarak adlandırılırlar. Sarı ile yeşil, mor ile mavi örneğinde olduğu gibi he4r grup kendi içinde ortak bir renge sahiptir (Gökaydın, 1998: 34).

Renk konusunda sık karşılaşılan bir başka kavram da sıcak-soğuk renklerdir. Sıcak renkler; sarı, turuncu, kırmızı; soğuk renkler ise, mavi, yeşil ve mordur. Mittler (1994), soğuk renklerin; su ve gökyüzünün soğukluğuyla yakınlığı olduğunu, bu renklerin yoğun bir şekilde mavi ve yeşil içerdiklerini ve ayrıca renk çemberinde sıcak renklerin karşılarında bulunduklarını belirtir. Yazara göre sıcak renkler de ateş ve güneşin sıcaklığıyla ilintilidir. Bu renkler de yoğun bir şekilde kırmızı ve sarı içerirler, renk çemberindeki yerleri ise soğuk renklerin karşılarıdır. Bir yüzey üzerindeki soğuk renkler daha geride görünürlerken, sıcak renkler etkileriyle daha önde görünürler (Mitler, 1994: 29).

2.2.5. Sanat Eğitimi Yöntemleri

Sanat eğitimi verilirken dersin içeriğinin nasıl gerekleēeēeėi, yani nasıl öėretileēeėi sorusu, eğitim yöntemlerinin önemini ortaya çıkarmıştır. Okul dışı öğretim, metodik düşüncelere ve hazırlıklara ihtiyaç duymaz, konular kendiliğinden öğrenenin ilgisini çeker. Okuldaki öğrenim ise öğrencilere konulara karşı kendiliğinden doğan ilgi ile yetinmez. Öğrenim bilinçli yöneltmeye ve idareye ihtiyaç duyar. Eğitmenler, derste dikkat edilmesi gereken noktaları öğretebilmek için, ideal yöntemler geliştirmek zorundadırlar. Bu yöntemlerin belirlenmesi de eğitiminin kişiliği ile ilgilidir. Bir ders için birden farklı yöntem tercih edilebileēeėi gibi, her ders için uygulanan yöntemlerde farlılık gözlenebilir. Bazen bu yöntemler öğretim yöntemi, öğretim tekniği ve öğretim prosedürleri kavramlarına özdeş kullanılmaktadır (Kırışoğlu, 1991).

Sanat eğitiminde; sanatın öğretilmesinde, kullanılan kişilere, uygulanan bireylere ve topluma göre değişen farklı uygulamaları da beraberinde getirmiştir. Sanat eğitiminin nasıl öğretilmesi gerektiği konusunda kesin sınırları çizilmiş programlar, görüşler ya da yazılı kaynaklar yoktur. 1920'lere kadar sanat öğretmenlerinin; öğrencilere, özgürce hayal güçlerini kullanmalarını söylemeleri büyük eleştirilere neden olmuştur. O yıllarda, bu fikirlerin savunulması oldukça anlamlıdır. Bugün ise öğretmenlerin çoğunluğu konulara uygun öğretim yöntemlerini kullanmaktadır.

Ülkemizde sanat öğretiminin nasıl olacağı konusu İstanbul Muallim Mektebinin yüksek kısmında eğitimci olan Selim Sabit Efendi tarafından ele alınmış, 1829-1910 yılları arasında eğitim yöntemleri konusunda kitap yazılmıştır. Eğitimci, öğretmen, rehber anlamına gelen "Rehnüma-i Muallimin" adlı eseri, yazılan ilk öğretim bilgisi kitabı olarak kabul edilmektedir. Cumhuriyetin ilanını takiben öğretmen okulları, köy enstitüleri ve üniversite kürsülerinde bu ders okutulmuştur. Öğretmen okullarında 1939 yılından 1942 yılına kadar bu dersin adı öğretim yöntemi olmuş ve 1953 yılına kadar devam etmiştir. 1953 yılında yeni ilköğretim programında dersin adı genel öğretim programları ve uygulamalarına dönüştürülmüştür.

Yöntemler uygulanırken eğitimin genel ilkeleri yanında, uygulanan programlara da gereken önem verilmelidir. Eğitim programları; eylem, kapsam, konu gibi çerçeve dâhilinde hazırlanmalıdır. Görüldüğü gibi sanat eğitimindeki uygulamalar, başladığı günden günümüze kadar pek çok değişikliğe uğramıştır. Uygulamalardaki bu değişiklikler bize yöntem farklılıklarını verir. Sanat eğitimi yöntemleri, uygulayan kişiden kişiye göre değiştiği gibi, zaman içinde de değişimler gösterir.

Sanat eğitiminde kullanılan yöntemler çok çeşitli yollarla sınıflandırılmaktadır. Bu sınıflama genellikle eğitmenin tutumuna göre uygulanan yöntemler, teknik özelliklere göre uygulanan yöntemler kullanılan malzemeye göre uygulanan yöntemler ve bireysel özelliklere göre uygulanan yöntemler olarak sınıflandırılmaktadır (Erbay 1995).

Sanat eğitimi öğretimde kullanılan yöntemlerde bilişsel, duyuşsal ve psikomotor davranışların kazanılmasına yönelik biçimlendirildiğini söylemek mümkündür. Ancak öğretim stratejileri açısından bu yöntemlerin değerlendirilmesi gerekmektedir. Sanat eğitimi alanında kullanılan öğretim yöntemleri diğer alanlarda olduğu gibi konu alanlarının neler

olabileceği, öğrenilmesi gerekli bilginin nasıl aktarılacağı, kullanılacak eğitim teknolojilerinin nasıl yapılandırılacağını içerirler.

2.2.5.1. Kopya Yöntemi

Kopya yöntemi 17 ve 18. yy'da endüstrinin gelişimini karşılamak için çabuk, kolay, doğru çizimler oluşturma alışkanlığının, tüm öğrencilere kazandırılması amacıyla ortaya atılmıştır. Burada öğrencinin yaratıcılığı değil ürettiğinin sayısal değeri ve ticari amaç önemlidir. Eğitimciler öğrenmenin taklit yoluyla oluştuğunu öne sürerek bu yöntemlerden faydalanmaktadırlar.

2.2.5.2. Kolaydan Zora, Yakından Uzağa Yöntemi

Bilinenden bilinmeyene ilkesi, öğrencilerin toplu gezilerden sonra resimler çizmesi, formları yakalamasını amaçlar. Sanat eğitimine öğrencinin içinde bulunduğu yakın çevreden başlanır. Sanatsal bilgilerin kolaylığı, öğrencinin yapısına uygun düşer görüşü hâkimdir. Öğrenciler çalışmalarına öncelikle bildikleri konularla başlamalıdır.

2.2.5.3. Bellek Eğitimi Yöntemi

Yeni bir algı eylemiyle eski fakat yeniden eyleme geçirilmiş bir algı arasında bağ kurma sürecine çağırışım; daha önceki algılarımızla ilgili bilinçliliği canlandırma yetisine de elekt diyoruz. Kişinin yaşam sürecinde beyni, çevresindeki nesnelerin görsel yansımalarını kaydetmektedir. Her bir yansıma ileride yeniden canlandırabilme ve anımsayabilme olanağını taşıyan izleri hafızaya kaydeder. Saklanmış bu veriler lazım olduğunda o izlenimi bırakan nesneyle ilgili başka izleri çağırarak yeniden kullanılır.

Öğrencilerin katı kurallarla sınırlandırılması yerine, belleğini harekete geçirerek ondan yararlanması bu yöntemde öne sürülmüştür. Öğrencinin çizdiği geometrik şekiller, ölçü gibi katılıklardan uzak tutulması gerekmektedir. Öğrencinin yaratıcılığı, çevreyi tanıması bu yöntemle bağımlıdır ve öğrenci bu yüzden sevdiği bildiği, tecrübe sahibi olduğu, belleğindeki konularla resim yapmalıdır.

2.2.5.4. Psikolojik Yöntem

Biçimsel çabalar, çocuğun devinim gereksisinin bir sonucu olarak ele alınır ve bu da çocuğun gelişimini sağlayan yollardan biri olarak düşünülür. Psikolojik yöntemde ise çocuğun psikolojik özellikleri ön plana çıkarılarak onun tanınmasını ölçü alan bir görüştür. Özellikle çocukların, kişilik ve ruhsal yapılarının tanınmasında son derece etkili çağdaş bir yöntem olarak kabul edilebilir.

2.2.5.5. Eğitsel Yaratıcı Drama Yöntemi

Yaratıcı drama, rol oynama vb. tiyatro ya da drama tekniklerinden yararlanılarak bir grup içinde, bireylerin bir yaşantıyı, bir olayı, bir filmi, kimi zaman bir soyut kavramı ya da bir davranışı, eski bilişsel örüntülerin yeniden düzenlenmesi yoluyla ve gözlem, duygu ve yaşantıların gözden geçirildiği "oyunsu süreçlerde anlamlandırılması, canlandırılmasıdır.

Bir dramanın gerçekleştirilebilmesi için, grup içinde, daha küçük gruplarla tartışarak fikir alışverişi yapma, değerlendirme, tartışma, yargılama, eleştirme gibi düşünsel boyutta çalışmaların yapılması gereklidir. Bunun içinde bireyin kendini, grupta rahat ve güvenli hissetmesini, kendini tanımaya ve kendini karşısındakine tanıtmaya yönelik çalışmalara gereksinimi vardır. Bir başlangıç ve bir son olmayabilir. Ama çocuk oyunlarındaki gibi, belli kuralları ve belli kurallar içinde sonsuz özgürlükleri içerir.

Bu etkinlik, her türlü oyunda olduğu gibi katılımcılar tarafından ciddiye alınır, oynayarak canlandırılanlar gerçek olmayan, imgelem ürünü şeyler olabilir, ama o anda gerçekleşmiş gösterilirler. Ortaya konulanlar o anda yaratılanlardır. İlk kez gerçekleştirler, öyleyse ortaya çıkan şeylerin doğrusu yanlışı yoktur. Sonradan üzerinde tartışıldığında daha iyi yollar olabileceği ortaya çıkarsa bu yollar denenebilir. Gruptaki bireyler, kendilerince saptanmış olan bir çerçeve (konu, kavram ya da davranış biçiminin belirlediği sınırlılıklar) içinde kalırlar; ama bu çerçeve içinde birey, kendi yaratıcılığı, içselliği, önceki yaşantıları, bilgileri ışığında deneyim ve izlenimlerinin etkisi ve rehberliğinde alabildiğine özgündür, özgündür.

Yaratıcı drama başlıca toplum bilimsel olgulara yöneliktir, sosyo-psikolojiktir; Toplumdaki olay, olgu ve oluşumları irdeler; öznellik, özgünlük ve özgürlükler açısından

önemlidir. Çerçeve sosyaldır. "Sosyal öğrenme" "ürün veren bir yaratıcılık" ve "sosyal iletişim" en önemli boyutlarıdır (Eisner, 1982).

2.2.5.6. Eğitsel Eleştiri Yöntemi

Eleştiri, var olan bir durumun, olgunun olumlu-olumsuz yönlerinin nesnel bir yaklaşımla irdelenerek değerlendirilmesi ve bunu yazıyla ya da sözle anlatılmasıdır. Eleştiri, gelişmenin birinci koşuludur. Yanlışlar eleştirilerek doğruya ulaşılır. Eleştirmek ve eleştiriye kabul etmek, uygar insan davranışıdır, ancak; eleştirinin saygı-görgü kuralları çerçevesinde yapılması, eleştirinin de hoşgörüyü karşılanması gerekir. Bu kapsamda kendini eleştirme (öz eleştiri) de oldukça önemlidir. Kendini geliştirme, kendini eleştirmeyeyle olasıdır.

Yapıcı, eleştirel tavır ve davranışlar eğitim yoluyla kazanılır ve geliştirilir. Eğitim sisteminin tüm ders ve etkinliklerinde yer alması gereken eleştiri, sanat derslerinde de etkili olarak kullanılmalıdır. Sanat eğitiminde eleştiri; bir amaç doğrultusunda yapılan çalışmanın, ödevin, resmin, belirlenen amaçlara nedenli ulaştığının ortaya çıkarılmasıdır ki, bu anlamda eleştiri, eğitimi değerlendirme yöntemidir (Tauton, 1984).

Sanat derslerinde estetik bir ürün oluşturma çabası vardır. Bu ürünler, çalışmanın çeşitli aşamalarında, öğrenciyi güdülemek, yol göstermek için eleştirilir; ancak asıl eleştiri çalışmanın sonunda yapılır. Örneğin, resim derslerinde, tüm resimler yazı tahtasına bantlanır ölçüt belirlenir, sonra bu ölçüte göre resimler dikkatle gözlemlenir ve değerlendirilir. Herkes sırayla söz alır, hem kendisinin hem arkadaşlarının resimleri hakkındaki düşüncelerini önce olumlu, sonra olumsuz yönleriyle saygılı ve nesnel bir anlatımla dile getirir. Sonunda öğretmen, tüm görüşleri dikkate alarak genel değerlendirme yapar.

Eğitsel eleştiri, dikkati ve gözlem gücünü, düşünme ve düşündüğünü dile getirme yeteneğini geliştirir, konunun daha iyi öğrenilmesini sağlar, bir sonraki konu için birikim ve deneyim kazandırır, öğrenciye ilerdeki yaşantısında da gerekli olacak yapıcı, eleştirel-hoşgörülü bir kişilik kazandırır (İnam, 1997).

2.2.5.7. Bireysel Çalışma Yöntemi

Öğrenci merkezli olan bir yöntemdir. Bir öğrencinin kendi başına öğrenmek ya da kendi başına çalışmak istediği zaman kullanılır. Bu yöntemde öğrenci, öğrenme durumunu

kendine göre düzenler ve konuyu yaparak yaşayarak öğrenir. Öğretmen her öğrenciyle ayrı ayrı ilgilenerek öğrenmelerini kontrol eder. Burada öğretmen daha çok bir kılavuz durumundadır. Öğretmen gerekli örnekleri gösterir ve öğrencinin çalışmasını inceler. Ancak öğrenci öğrenmeyi tek başına gerçekleştirir. Verilen konuyla ilgili resim çalışmasını kendi yaratıcılığı yönünde gerçekleştirir. Öğretmenin rolü çalışmayı izlemektir.

2.2.5.8. İş Birliğine Dayalı (Cooperative) Sanat Öğretimi Yöntemi

Sanat öğretiminde iş birliğine dayalı öğrenmenin; özellikle etkinlikler bağlamında gerekleri ve etkisi üzerinde düşünülmesi gereken bir unsur olarak ortaya çıkmaktadır. İş birliğine dayalı öğrenme, öğrencilerin, sınıf ortamında küçük karma kümeler oluşturarak, ortak bir amaç doğrultusunda, akademik bir konuda birbirlerinin öğrenmelerine yardımcı oldukları, genelde grup başarısının değişik yollarla ödüllendirildiği bir öğrenme yaklaşımı olarak tanımlanmaktadır (Gömleksiz, 1997). İş birliğine dayalı sanat öğretiminde öğretmen yaklaşımı aşağıdaki gibi olmalıdır:

- Öğretmen, bu modele ilişkin beklentilerine ulaşabilmek için, grup hedeflerini çok iyi belirlemelidir.
- Atölye, çeşitli sanatsal materyaller-malzemeler ve bunların anlamlı kullanımına yönelik hedef beklenti ve olanaklar önceden belirlenmelidir.
- Öğrencilere, kendilerine düşen görev ve sorumluluklar iyice kavratılmalıdır. Etkinlikler onların gelişim düzeylerine uygun olmalıdır.
- Öğretmen, iyi bir yönlendirici ve rehber olabilmelidir. Sağlıklı öneriler getirebilmeli, iletişim ve gruplar arasında korelasyonu kurabilmelidir.
- Grup içinde gerçekleştirilen anlamlı çalışmalar, etkinliklerin sürekliliği için hemen değerlendirmeye alınmalı, ip uçları verilmeli, yaratıcı özgün tasarımlara olanak sağlanmalıdır.
- Gruplar, öğretmen tarafından tek tek izlenmeli, oluşabilecek sorunları çözebilecek yerlilikte olabilmelidir.
- Tamamlanan çalışmaların değerlendirilmesinde (estetik-sanat tarihi-uygulama-eleştiri) sanat eğitiminin temel ilkeleri esas alınmalıdır.
- Öğretmen önerisi ile sergileme ve ödüllendirme; grup üyeleri tarafından belirlenebilmelidir.

İş birliğine dayalı sanat öğretiminde sağlanabilecek öğrenci kazanımları şunlardır:

- Öğretmen tarafından verilen etkinliklerde, projelerde karşılaşılan sorunları birlikte çözebilirler.
- Öğrencilerin, öğretmenlerinden başka ulaşabilecekleri kaynakların varlığını araştırıp bunlara ulaşabilme becerisi sağlanabilmektedir.
- Öğrencilerin sanata yaklaşım ve bakış açılarındaki estetik kaygıları belirginleşebilir.
- Öğrencinin kendine olan güveni artar, nitelikli soru sorma becerisi gelişir.
- Farklı, yeni teknik ve yöntemleri, buluşları yardımlaşarak gerçekleştirebilirler.
- Çeşitli araç ve gereçleri birlikte kullanarak sağlıklı iletişim ve etkileşimler kurabilirler.
- Konu ve yöntem seçiminde yaratıcı, özgün arayışlar içinde bulunma ve kendilerini ifade etme, ön plana çıkma istekleri artar, sosyal becerileri gelişebilir.

Sonuç olarak bilimsel-sanatsal kriterler göz ardı edilmeden gerçekleştirilebilecek iş birliğine dayalı öğrenme; öğrencilerin öz güvenlerinin kazandırılmasında, bilişsel, duyuşsal, iletişimsel ve davranışsal alanlarda istendik gelişimleri açısından önemli bir yöntemdir (Artut, 2002).

2.2.5.9. Görsel Etkinlikler (Demonstrasyon) Yöntemi

Duyu organlarının bir bölümünü ya da tamamını harekete geçirici görsel materyaller kullanılarak oluşturulan yöntemdir. Bu yöntem son derece etkili olup sergiler, slaytlar, gösteri, sembol ve posterlerin kullanılması ile anlamlı sonuçlar elde edilebilir. Bu yöntem ile yapılacak etkinliklerde öğretmen, gösterilecek örnekleri planlayarak hangi işi nasıl, nerede hangi araç gereçler kullanarak ne kadar sürede bitireceğini saptamalı, gerektiğinde işlem basamaklarını gösterir iş yaprakları oluşturmalıdır. Ayrıca öğretmenin yaptıracığı çalışmanın uygulamasını (deneme) önceden kendisinin yapmasında fayda vardır (Erbay, 2000).

Bu yöntem özellikle plastik sanatlarda son derece önemli ve etkilidir. Gösteri, düşüncelerin, tanımların, anlatımın yetersiz olduğu durumlarda etkilidir. Öğrenciler bu yöntemle deneyerek, görerek, işiterek ve yaşayarak öğrenirler. Ayrıca dönüt sağlamak için gösteri anında soru, yanıt ve açıklamalara yer verilmeli, gerektiğinde öğretmen gösteri yönetimini öğrencilere verebilmelidir.

2.2.5.10. Bilgisayar Destekli Yöntem

Bilgisayarın eğitim alanına girmesi; eğitim-öğretim sürecinde, okul programlarında değişiklikler ve bilgi akışına yeni boyutlar getirmiş, kalıplaşmış bilgi aktarımına dayanan eğitim sistemlerinde köklü değişikliklere yol açmıştır. Bilgisayarlar eğitim alanında hem amaç hem de araç olarak kullanılmaktadır. Bir amaç olarak bilgisayar öğretimi, bilgisayarın ne olduğu ile ilgili bilgilerden, programlama dillerine kadar oldukça geniş bir alanı kapsamaktadır (Uşun, 2000: 45-46).

Bugün görsel ve işitsel anlamda bilgisayar teknolojisi sanat eğitimine yeni bir boyut getirmiştir. Eskiden sanat eğitimi derslerinin daha etkin ve kalıcılığının sağlanmasında kullanılan teyp, fotoğraf, projeksiyon, slayt makineleri, tepegöz gibi araçların yerine grafiksel paketler, yazım, çizim ve boyama programları geliştirilmiştir.

Örneğin tarayıcı (scanner) veya dijital fotoğraf makinesi yardımı ile ekrana aktarılan bir resim üzerinde renklendirme, büyültme, küçültme, uzatma, kısaltma vb efekt işlemleri yapılabilmekte ve bu alandaki değişim ve gelişmeler büyük bir hızla devam etmektedir.

2.2.5.11. Gözlem Yöntemi

Gözlem yöntemi, herhangi bir nesne, olgu ya da olayı iyi kavramak için bu nesne olgu ya da olayın türlü belirti ve şartlarını bir plan çerçevesinde göz veya görsel araçlar yoluyla oluş halinde evre evre incelemek ve izlemektir. Gözlem, öğrencide var olan inceleme ve araştırma yönelmesinin, eğitimde bilimsel bir biçim almasıdır. Bu yöntemle öğrenciler, doğrudan doğruya bilgi edinirler, bilimsel inceleme ve araştırmalar için ilgili bir takım temel beceriler kazanırlar. Gözlem tekniği ile öğrenci "teorik bilgilerle, gözlenecek nesneler arasında anlamlı ilişkiler kurabilir. Kuramsal bilgileri, daha kalıcı bir nitelik kazanır. Sanat eğitimcisinin, öğreteceği konuyu öğrenciye bizzat gözlem yaptırarak öğretme yolunu tercih etmesidir. Doğrudan ilgilenilen konuyla ilgili röprodüksiyonlardan, dialardan, çeşitli kitap ve materyallerden, TV, film ya da sanatçının atölyesinden, çalışma odalarından edinilmiş izlenimlerdir. Gözlem yöntemi ile birden fazla konu ve çalışma daha kısa sürede verilir. Eğitimde, bugüne kadar yapılmış olanlardan yararlanmak ve öğrenciye keşfederek öğretmeyi sağlayan bir uygulamadır. Gözlem yöntemi; her grup tarafından, hem de bireysel olarak yapılabilir. Sınıfça yapılan grup gözlemleri müzelere, sanatçı sergi ve atölyelerine gezi şeklinde olabilir.

3. BÖLÜM

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

3.1. Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar

Ocvirk, Stinson, Wigg ve Bone'un (1960), "Art Fundamentals Theory and Practice," (Sanatın Teori ve Temelleri) adlı kitaplarının içeriğini, "form, çizgi, biçim (shape), değer, tekstür, renk, uzay, üçüncü boyutun sanatı, içerik ve stil" konuları oluşturmaktadır. Temel referans kavram "form" kabul edilerek giriş yapılmakta, ancak form ve biçim olarak iki ayrı incelemeye yer verilmektedir. Form, sanatta üretim sürecine katılan araç-gereç, piktoral elemanlar, organizasyon prensiplerinin oluşturduğu birlik anlamında; biçim (shape) ise yüzeyi renk, doku, değer gibi özelliklerle sınırlanması olarak değerlendirmektedir. Yazarlar, "form" ve "biçim" kavramlarının aynı olduklarını kabul etmekte, ancak bir anlatım zenginliği getirebilmek için bu ayrımı tercih ettiklerini ifade etmektedir. Değerlendirmeler ve örneklemeler resim sanatına ait ürünlerle sınırlandırılmaktadır. "Üçüncü Boyutun Sanatı" başlığı da, bu ele alışı getirdiği zorunlu kısa bir değerlendirmedir. Kitapta her konunun başında, konu ile ilgili temel kavramlara ait kelime bilgisi (vocabulary) yer almaktadır. Yazarların ifadesi ile kitap, uygulama merkezli ve yazarların ve öğrencilerinin sınıf deneyimlerinden kaynaklanan ders notları serisidir. Sanat ilişkileri onlara göre en iyi, sanatçıların birleştirdikleri parçaların analizi ile anlaşılabilir.

Bevlin'in (1970), "Design Through Discovery" (Tasarım Yoluyla Keşif), isimli kitabının kapsamını "insanın doğal ve yapay çevresini biçimleyen hem tasarım elemanları, hem görsel sanatları ve bunların ilişkilerini, kurallarını birlikte ele almayı amaçladığı" oluşturmaktadır. Kitabın bölümlerini doğada var olan düzenin ve ilişkilerin örneklediği "Doğa ve Tasarım"; insanın algısal üretimi olarak çizgi, tekstür, biçim gibi elemanların ve oluş prensiplerinin incelendiği "İnsan ve Tasarım"; tasarımda malzeme kullanımında ifade ve teknik özellikleri ve tasarım alanlarını anlatan "Tasarımda

İfadeler" ve uzay ile ilişkisinde daha çok mimari tasarımı örnekleyen "Tasarım ve Çevre" oluşturmaktadır. Kapsam çok geniş tutulduğundan başlık aramanın bir sonucu olarak yanlış ele alışlar dikkat çekmektedir. Bu yaklaşım, Bauhaus'un Eğitim Programı Şeması incelendiğinde, atölye derslerinin temel malzeme kullanımına yönelik yaklaşımının bir yansıması olarak değerlendirilebilir. "Moda Tasarımının Elemanları veya Temel Prensipleri" gibi gereksiz ve yüzeysel alan uyarlamaları, farklı konular içinde benzer konuların tekrarı, yazarın kanaatlerinin tam anlamıyla oturmadığı izlenimini uyandırmaktadır. Oysa kitap adı, tasarım konusuna bir metot önerildiğini düşündürmektedir.

Zelanski'nin (1985), "Design Principles and Problems" (Tasarım Prensipleri ve Problemleri) adlı kitabı, kuramsal anlatımların ardından, uygulamaya yönelik hazırlanmış atölye problemlerinin sunumundan oluşmaktadır. Bir model önermesi ile diğer kitaplardan ayrılmaktadır. Birinci bölümde genel bir değerlendirmenin ardından "Sanatın Birleştirme Prensipleri" olarak nitelediği (Unifyin Principles of Design) başlığı altında tekrar (repetition), çeşitlilik (variety), ritm (rhythm), denge (balance), vurgu (emphasis), ekonomi (economy) prensiplerinin sanat ürünlerinde kullanımına yönelik anlatımlar ve örneklemeler yapmaktadır. "İzleyicinin Tepkisini Kontrol Etme" (Controlling the Wievers Response) başlığı ile biçim-algı-iletişim ilişkisine yönelik kuramsal bir değerlendirme beklerken, "Dikkatin Kontrolü, Bakış Açısı, Bakma Mesafesi, Bir Fikir Taşıma ve Yaratıcı Süreç" gibi başlıklarla kısa ve daha yüzeysel bir değerlendirme görülmektedir. Birinci bölümün ardından "çizgi", "biçim (shape) ve form", "uzay", "tekstür", "değer" ve "renk" konularının her biri ayrı bir bölüm olarak değerlendirilmiştir. Her bölümle ilgili anlatımların ardından atölye problemleri verilmekte, bunlarla ilgili daha önce yapılan uygulamalara dayalı olarak öğrenci çalışmaları ile örneklemeler yapılmaktadır. Zelanski'nin ilk bölümde verdiği prensipleri kullanarak her bir bölüm için ayrı ayrı yaptırdığı uygulamalar, teknik beceri ve malzeme kullanımının ön plana çıkarılmadığı, oldukça sade ve kolay kavranabilir iki boyutlu çalışmaları içermektedir. Perspektif konusu da kitabın kapsamı içinde "uzay" başlığı altında değerlendirilmiştir. Kitabın adında kullanılan "tasarım" kavramına dar bir anlam yüklendiği veya konuya sadece resim sanatı kapsamında yaklaşıldığı görülmektedir.

Öztuna'nın (1998) North Texas Üniversitesi'nde *Doctor of Philosophy* alanında yapmış olduğu Türkiye'de "Temel Tasarım Eğitiminin İncelenmesi ve Ortaöğretim

Sonrası Sanat Programlarındaki Değişiklikler İçin Uygulamalar” isimli doktora tez çalışmasında Türkiye’de temel sanat eğitiminin durumu ve üniversite düzeyinde öğrenim veren sanat programlarının ilk yılları incelenmiştir. Araştırmada ayrıca sanat alanındaki öğretim elemanlarının beklentileri ve temel atölye derslerinin öğretiminde Amerikan temel tasarım eğitiminin belirli kavramlarının uygulamalarıyla ilişkisi incelenmiştir. Araştırma Türk ve Batı tasarım eğitiminin tarihiyle ilgili eğitim felsefesindeki literatür görüşleriyle ilgili değişiklikleri içermektedir. Araştırmada nitel ve nicel yöntem bir arada kullanılmış, verileri toplamak amacıyla örneklem grubuna açık uçlu sorular yöneltilmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre, sanat okullarına kayıt yaptıran öğrencilerin yetenek sınavına tabi tutulmaları gerekmektedir. Türkiye’de temel sanat eğitiminin kökleri, Almanya ve Şikago’daki Bauhaus’un teorik ve uygulamalı kavramlarını içermektedir. Türk sanat okullarının temel sanat eğitimi programı Türkiye’deki eğitim yapısı itibarıyla Amerikan sanat okullarındaki eğitim sisteminin görüşleriyle örtüşmektedir. Bulgular, sanat okullarında dört yıllık bir eğitimden ziyade beş yıllık bir eğitime ihtiyaç duyulduğunu ortaya çıkarmıştır.

Lauer (1985), "Design Basics" (Tasarım Temelleri) kitabında "çizim, resim ve grafik sanatlarla ilgili iki boyutlu atölye çalışmalarını, tasarımın temel elemanları ve prensipleri çerçevesinde ele almayı ve bunu birbirinden farklı eğitim yaklaşımına uyarlanabilir esneklikte olmasını sağlamayı amaçladığını" belirtmektedir. Üç boyutlu çalışmalar için ikinci baskıda "Biçim/Hacim" (Shape/Volume) ve "Tasarım Problemi Çözme" (Design Problem Solving) bölümleri ilave edilmiştir. Ancak hacim konusu ile getirilmeye çalışılan açılım, birkaç klasik ve modern heykel görüntüsünden ibarettir. Son konu olan "Tasarım Probleminin Çözümüne" ise "Düşünme-Bakma-Yapma" bağlamında kısaca değinmektedir. Tasarımın temel eleman ve prensipleri, belirlenen diziliş ile tüm sanat tarihini içine alacak biçimde resimler üzerinde örneklenmektedir. Ana bölümleri "Birlik" (Unity), Vurgu/Odak Noktası (Emphasis/Focal Point), Denge (Balance), Oran/Orantı (Scale/Proportion), Uzay Yanılsaması (Illusion of Space), Ritm (Rhythm), Çizgi (Line), Biçim/Hacim (Shape/Volume), Doku (Texture), Renk/değer (Color/value), Hareket Yanılsaması (Illusion of Motion), Tasarım Problemi Çözme (Design Problem Solving) konuları oluşturmaktadır. Birlik kavramı, kompozisyonu oluşturan elemanlar, tekrar, süreklilik, çeşitlilik ile oluşturduğu bütünü ifade etmek için kullanılmaktadır.

Narvaez (2000), *Design's Own Issues* (Tasarım Konuları) adlı kitabında, tasarım kavramını, Bauhaus'un teorik temelinden beri çeşitli bilim dallarınca yapılan, özellikle insan faktörü ve insanoğlunun yapmış olduğu çalışmalar tarafından biçimlenen teknolojiyle, sanat ve ustalığın bir karışımını olarak tanımlanmıştır. Sanat, teknoloji ve insan faktörü açısından bilgi, bütün tasarımcılar için zorunludur. Kavramsal alanlar arasındaki ilişki göz önünde bulundurulduğunda tasarımcılar, tasarımın uygulamalarıyla karşılaştırmalar yapmak zorundadır. Tasarımın teorik bölümünde, çalışma alanları ve çalışma amaçları arasında radikal bir ayrılma vardır. Çünkü öncekiler biçim, fonksiyon, teknoloji ve sosyal bilimler gibi ayrı tutulan önemli konuları kapsamaktadır. Tasarımcıların üniversite çalışmaları incelendiğinde temel teorik sorun, tasarımın uygulamalarıyla ilişkili genel bir kavramsallaştırma eksikliğidir. Bu durum tasarım uygulamalarıyla ortaya konmuş bir teori eksikliği ve bağlantısızlığına yola açmaktadır. Tasarım çalışması ürünlerin planlaması ve yaratıcılığın ortaya konması için belirli elemanların tümünü içermelidir. İzdüşümsel nitelik tasarım problemlerinin farklılığı ve karmaşıklığını dikkate almadan, problemleri çözümlemede tasarımcılara yardımcı olmaktadır. Narvaez'e göre tasarımın temel kategorileri değerlendirildiğinde nesne, tasarımın poietic hareketinin somut gerçekliğidir. Çünkü nesne tasarımcının duygu, istem ve biliş ilgisiyle çatışır. Tasarım ise dünya, zaman ve bulunduğu çevreyle ilişkilidir. Proje yalnızca bir plan olarak tasarlanmaz aynı zamanda projelendirme, düzenleme ve planlamayla daha yakından ilgilidir gibi tanımlayıcı bilgilere yer vermiştir.

Marlin (1984), tarafından yapılan doğuştan gelen sanatsal becerilere ilişkin bir çalışmada sanatçıların tutumları, amaçları ve işlevleri açıklanmaya çalışılmıştır. Araştırmada, "Sanatçılar kadar sanatçı olmayanlar da beğeni ve ilgilerini görsel olarak canlandırabiliyorlar mı? Sanatçı olmayanların imgeleri anlamlı mı?, Sanatçı olmayanların imgeleri tarih öncesi zamanların toplumsal yapıları ve yaratıcılıkları hakkında bilgi veriyor mu?" gibi sorulara cevap aranmıştır. Sanatçılar yaratıcı süreç, ürün, sembol, mitoloji ve duygusal kavramları aracılığıyla sanatçı olmayanlar için var olur. Sanat hayatın getirdiği problemleri çözmek için bir yoldur ve belirli bir amaç için herkes tarafından kullanılabilir. Sonuç olarak tarih öncesi zamanlarda sanatçı olmayan insanlar, yapmış olduğu imgeler yoluyla yaratıcı sanatçılardan çok daha üstün işler ortaya koymuşlardır. Bunların etkileri yaratıcılık ve algılama süreçlerinin birlikte kullanımıyla çağdaştırılarak eğitim programlarında yer almıştır.

Lazzari ve Lee'nin (1990), "Art and Design Fundamentals" (Sanat ve Tasarımın Temelleri) adlı kitapları sanat ve tasarım konusunu algısal temelde inceleyen, kuramsal bir çalışmadır. Yazarlara göre çoğu üniversitede temel tasarım dersi, zayıf tanımlanmakta, hatta hiç tanımlanmamaktadır. Çoğu bölümde öğrencinin gelişimi üzerinde bu dersin önemi olduğu konusunda bir uzlaşma bulunmadığını, hatta temel tasarım (foundation) derslerini kıyaslayabilecek kavramlarının da olmadığından, tasarımın temelleri konusunda yeterli kaynağa ulaşamamalarının sürpriz olmadığını belirtmektedirler. Kitapta üç temel noktaya değinilmektedir: "1. Sanat ve Tasarım öğrencileri için temel çalışmalar aynı olmalı, öğrenci grupları için temel eğitimde bir farklılık olmamalı. 2. Temel çalışmalar teori, tarih ve sanat-tasarım uygulamaları ile sunulmalı. 3. Medya ile sunulmalı. Sunuşunda, bu kitabın temel tasarım (basic design), design fundamentals (tasarım temelleri), sanat temelleri (art foundation) veya benzer adlarla bilinen derslerin birinci sınıf sanat öğrencileri için tasarlandığı" belirtilmektedir. Yazarların ifadesine göre, "sanat ve tasarım farklı aktiviteler içermekten çok, aynı disiplinin birer parçasıdır. İngilizcede her ikisinin yerine kullanılan yaygın bir terim olmadığı için hem bu kitabın konusu olarak hem de sanat yapma, tasarım üretimi ve sonuç ürün olması ile "görsel üretim" (visual production) terimini önermektedirler." Birinci bölümde Gibson gibi görsel psikologlar tarafından çalışılan görsel algının içeriğinde sanat ve tasarım üretimi; ikinci bölümde duyuşsal algının organizasyonu ile görsel üretim için gerekli elemanları düzenlemede anlam dolu algı kalıplarına (information) dönüş; üçüncü bölümde algının sübjektifliği, kişiden kişiye değişirliği; dördüncü bölümde kompozisyon, içerik ve görsel üretim hareketi tartışılmıştır. Çizim tekniklerinin tarihsel gelişimine odaklanılmıştır. Sonuç bölümünde, insanın bilişsel ve duyuşsal konseptleri bir güç olarak tartışılmıştır. Kitabın kapsam, içerik ve bakış açısı ile bu alanda yazılmış hemen hemen tüm kaynaklardan ayrıldığını söylemek yanlış olmayacaktır. Tamamen kuramsal geliştirilen kitap uygulamaya yönelik bir program çizmemektedir.

Anderson (2007), tarafından yapılan bir çalışmada da liselerdeki dijital tasarım dersi programları incelenmiştir. Sanatçının bilgisayar kullanarak ve elle yapmış olduğu çalışmalar değerlendirilmiş, bilgisayarla yapılan çizimlerde birtakım vurguların kaçırıldığı gözlenmiştir. Görsel tasarım ve eser arasındaki farklılıklar tartışılmıştır. Buna göre Anderson, dijital tasarım programlarında öncelikle elle ve kâğıt, kalem kullanılarak

tasarımın ilk aşamalarının oluşturularak geliştirilmesini daha sonra bilgisayar kullanılarak tasarımların geliştirilmesini önermiştir.

Wong (1997), "Principles of Color Design" (Renkli Tasarımın Prensipleri) adlı kitabında, özellikle gelişen dijital teknolojiler ile tasarımın temel prensipleri ve renk konusunun ilişkisini ortaya koymaya çalışmaktadır. İlk bölümde yazar, tasarım prensiplerini renk konusunu dışında tutarak sunmaktadır. İkinci bölümde ise "Renk Prensipleri" başlığı altında rengin boyutlarını ve ilişkilerini açıklamaya çalışmaktadır. "Renkli Tasarımı" anlatan üçüncü bölümde, tasarımda renk faktörü örneklerle görselleştirilmiş, sonraki bölümde rengin dijital teknolojideki kullanımına yer verilmiştir. Son bölümü ise renk sistemlerine ve çeşitli nitelermelerine bağlı olarak renklerin oluşturduğu renk kartelâları açıklamalarıyla birlikte katalog şeklinde verilmiştir. Kitabın girişinde örneklerle açıklanan tasarım prensipleri oldukça yalın ve anlaşılabilir bir biçimde sunulmuştur. Elekroniğin yaygın kullanımı ile farklı uygulama alanı bulan ışık renk teorisi ve buna bağlı çeşitlemelere yer vermesi kitabı önemli kılmaktadır. Ancak, yapılan tasarım örneklemeleri, geleneksel uygulamaların bilgisayar ortamına taşınması gibi bir izlenim bırakmaktadır.

3. 2. Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar

Gökaydın (1990), Eğitimde Tasarım -Temel Sanat Eğitimi ve Görsel Algı- adlı kitabında "Sanat Öğretiminde Tutum Ne Olmalı?" sorusuna, "Öğrenciye bazı kurallar öğretilir, bu kurallara dayanarak, uygulama içinde onlar, deneyerek, arayarak çözüm yolu bulmaya yönlendirilir." cevabını vermektedir. Deneyerek, arayarak çözüm yolu bulunmasına yönlendirme doğru bir motivasyon olabilir, fakat bunun kurallara bağlanması sakıncalı sonuçlara götürebilir. Gökaydın'ın temel sanat eğitimini anlatabilmek için kitabında kullandığı terminoloji, hem bir kavram kargaşasına yol açmakta, hem de bilgi tabanı açısından hatalı ele alışlar ortaya koymaktadır. "Sanatta ritim", "doğada ritim", "içgüdüsel ritim" şeklinde konu başlıkları, "heykelsel biçim" türünden epistemolojik açıdan yanlış nitelermeler, "bazı ritimler görülmez, ancak duyulur-müzik notalarla ifade edilince görünür hale gelir." ve "siyah: matem rengi aynı zamanda eleman ve resmi renktir, mor: hile ve desise sembolüdür." türünden subjektif değerlendirmeler kitapta ağırlıklı olarak yer almaktadır. Kitabın büyük bir kısmını da "guvaş boya ile çalışma, merdane ile baskı, doğrudan baskı, fırça baskı, monotip, mum

kalemle çalışma, hazır, hareketli yüzeylerde guvaşla çalışma, parmakla baskı, kalemle çizim, linol baskı" gibi tekniklerle yapılan uygulamaları önermekte ve incelemektedir. Bu kitapta yer alan tüm uygulama örneklerinin üç boyutlu çalışmalardan seçildiği dikkat çekmektedir.

Mimari orijinli bir eğitimci olan Latife Gürer'in (1990) "Temel Tasarım" adlı çalışması İTÜ tarafından 1990 yılında ders kitabı olarak basılmıştır. Gürer bu dersin eğitimini dört ana bölümde değerlendirmektedir: 1.Dizayn Elemanları, 2. Görsel İletişim ve Görsel Algı, 3.Dizayn ilkeleri, 4. Mekân-Form ve Geometri. Böyle bir sınıflamadan sonra Gürer çalışmanın amacını ortaya koyarken "Öğrencinin ifade gücünün artırılması için görsel dilin gelişmesi gerekir. Çünkü görsel dil ve ifade öğrenilmeden görsel düşünme gelişmez. Ayrıca görsel dil, görsel düşüncenin yerleşmesi için olduğu kadar, görsel diyalogun kurulması için de gerekmektedir" demektedir (Gürer,1990: 85). Gürer, çalışmasının amacını açıklarken önemli bir ilişkiye işaret etmektedir. Bu, diğer yerli kaynaklarda pek rastlanmamış olan "görsel dil" ile "görsel düşünme" terimi arasındaki ilişkidir. Görsel dil (Visual Language) Illinois Teknoloji Enstitüsü Tasarım Bölümünün temel/çekirdek (basic core) programının insan ve tasarım arasındaki ilişkiyi açımlayan sekiz dersinden birinin de adı olarak bilinmektedir. Yine bilineceği üzere, görsel düşünme (visual thinking) de Arnheim'in bilişsel ve duyuşsal boyutlarında algıyı incelediği kitabının adıdır. Gürer, böylelikle dil ve düşünme arasındaki ilgiyi görsellik ortak paydasında buluşturmakta ve konuya çok özel ve olumlu bir açılım olanağı kazandırmaktadır. Gürer'in kitabında da, Güngör'ün (1983), Temel Tasar kitabındaki ele alışa benzer bir sıralama gözlemlenmektedir. Birinde tasar elemanları olarak verilen konu, diğerinde dizayn elemanları olarak belirtilirken; nokta, çizgi arkasından yön, ölçü gibi görsellik ile değil anlaşılabilirlikle açıklanabilecek kavramlara yer verilmiş, biçim, değer, doku ve renk konularıyla tamamlanmıştır. Gürer'in çalışmasında, Güngör'den daha derinlemesine algı psikolojisine değindiği ve Geşalt Algı Kuramı'nı konu ettiği görülmektedir.

Odabaşı (1996) "Grafikte Temel Tasarım" adlı kitabı, temel tasarım dersi farklı akademik kurumlarda temel sanat eğitimi, temel tasar gibi adlarla uygulansa da aynı akademik kurumlara ait akademik birimlerin tümünde ortak bir hazırlayıcı ders niteliğinde uygulanmaktadır. Bu bakımdan "Grafikte Temel Tasarım" gibi alana özgü bir kullanımın, kuramsal açıdan tasarım kavramının kapsamını daraltacağı düşünülebilir.

Kitapta, temel tasarım dersi uygulamalarına dayalı örneklemelere ağırlıklı olarak yer verilmektedir. İçindekiler bölümünde yer alan konu başlıklarına ait alt başlıklar, çoğunlukla örneklemeleri tanımlayan ifadelerden oluşmaktadır. Günümüz temel tasarım uygulamaları, kitapta örneklenen görüntüler ile büyük bir benzerlik göstermektedir. Bu ve benzeri çalışmalar, sanat eğitimcileri ve öğrencileri tarafından kaynak kabul edilerek benimsenmekte ve etkili olmaktadır. Kitabın, sanat eğitimi öğrencilerine yönelik hazırlandığı görülmektedir.

Denel (1970) "Tasarım Üzerine Bir Deneme" adlı kitabının kapsamını ağırlıklı olarak Gestalt psikolojinin anlamlandığı algı yasaları oluşturmaktadır. Denel, yöntemini "Gestalt Kanunlarına dayanan topoloji (topology), yakınlık (proximity), kapanıklık (enclosure), boy değişmezliği (size constancy), vb. üzerine kurulan basit ilişkilerdeki metot ve teorilerle görsel dünyayı nesnel olarak düzenleme" olarak ifade etmektedir. Aynı zamanda "bir psikoloji ekolünü bir diğerine tercih etmekten ziyade, var olan görsel olayın en anlamlı analizini yapabilecek metodu kurabilmektir." diyerek Gestalt psikolojisini o güne kadar açıklanamamış görsel olaylara getirdiği açıklama ile tercih ettiğini belirtmektedir. Bauhaus eğitiminin sezgisel yansımasına karşı çıkışı ile Denel'in daha çok Ulm Okulunun (Gestalt Okulu) geliştirdiği pozitivist anlayışı benimsediğini görmekteyiz. "Görsel alanda yaratıcı tasarımcılık, yapıcı ve algılayıcı arasında bir anlaşma zemini kurulunca başlayabilecektir. Bu ise ancak her iki taraf için de makbul olan tasarım ilkelerinin ortaya çıkmasıyla olur." diyen Denel bir deneme olarak yaptığı çalışmasında, tartışma zemini oluşturmayı hedeflediğini söylemektedir. Arnheim'in kitap kurgusu ve verdiği görsel örneklerin, kaynakçasında da yer aldığı bu çalışmaya yansımaları açıkça izlenmektedir. Denel'in görsel düzene ait nesnel bir yaklaşım yerine onu değerlendiren özneye göre tavır alarak ve yine Arnheim'da olduğu gibi "Görsel Kuvvetler" başlığı altında "Denge", "Ritm" ve "Şekil-Zemin" ilişkileri gibi konuları işlemesi, nesnenin özne üzerindeki uyandırıcılığına dayalı bir yaklaşım göstermektedir. Denel tezini iki boyutlu çalışmalar üzerinde geliştirmiştir. Uygulamaların siyah-beyaz yapılmasını ve renk faktörünün en son ele alınması gerektiğini önermektedir. Denel'e ait deneme, temel tasarım konusunda en eski (1970) olmasına karşın en tutarlı çalışmalardan biri olarak değerlendirilebilir. Ancak bu kaynakta, temel tasarımın diğer derslerle oluşturduğu ara yüzlerin konu edilmediği ve üç boyutlu çalışmaların kapsam dışı tutulduğu da gözlenmektedir.

Kalyoncu (2000) tarafından yapılan yüksek lisans tez çalışmasında temel tasarımın modern sanat eğitiminde uygulanabilirlik düzeyi incelenmiştir. Buna göre, sanat eğitimi veren kurumlara değişik çevrelerden gelen öğrenciler yüksek öğrenim kurumlarında gerekli alt yapının olmamasından dolayı bocalamaktadır. Ayrıca çalışmada müfredatta verilmekte olan temel tasarım dersinin süresinin yetersiz olduğu, yüksek öğretim kurumlarında tek tip temel tasarım eğitiminin uygulanması gerektiği, bu dersi veren öğretim elemanlarının kendilerinin geliştirip dünya genelindeki çağın gelişmelerine ayak uydurmadıkları ve öğrencilere bu dersin öneminin ve gerekliliğinin tam olarak kavratılamadığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Demirtaş (1996) tarafından yapılan yüksek lisans tez çalışmasında Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi hazırlık sınıfı uygulamalarının temel sanat eğitimi açısından değerlendirmesi yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, temel sanat eğitimi dersi öğrencilerin düşünen, araştıran, yorumlayan, özgüven sahibi, kişilikli, kendisi ve çevresiyle barışık bireyler olmalarına katkı sağlar. Davranışlara yön vermede ve çeşitli olanaklar yaratma açısından da önemlidir. Temel sanat eğitimi dersi yalnızca orta öğretim kurumları müfredatında değil ilköğretim kurumları müfredatında da yer alması gerektiği sonucuna varıldığı görülmektedir.

Topdaş (1996) tarafından yapılan yüksek lisans tez çalışmasında temel tasarım dersinde yapılan çalışmalarda verilen teorik bilgilerin soyut kaldığı, bilgi transferinin yapılamadığı gerekçesiyle grafik tasarıma yönelik bir alt yapı hazırlamayı amaçlamaktadır. Araştırmacının çıkış noktasını oluşturan problem, bugün de en genel biçimiyle temel tasarım dersinin ana sanat atölye derslerinin tümüne ortak bir alt yapı sağlayıp sağlayamadığı biçiminde genellenerek ortaya konulabilir. Topdaş'a göre: "İmkânları araştırılan öge ve ilkelerin daha sonraki çalışmalarda nasıl kullanılacağına dair örnekler gösterilmemesi ve araştırmalar yapılmaması bunları soyut öğeler olarak bırakmakta ve öğrenci bunlardan yeterince yararlanamamaktadır." Bu bağlamda araştırmada grafik tasarım türleri, fonksiyonları, temel tasarım öğeleri, ilkeleri ve örtme, şematize etme, parça ekleme, abartma, parçalama gibi yeniden biçimlendirme yöntemleri konularını, daha çok afiş tasarımları ile örneklenmeye çalışılmaktadır. Araştırmacı sonuç olarak, özellikle grafik tasarıma alt yapı oluşturmak için "Yeniden Biçimlendirme İlkeleri"nin öğrencilere yeni biçimlendirmelere çıkış kolaylığı ve pratik deneyim kazandırabileceğini ifade etmektedir.

Ustaömeroğlu (1998) tarafından yapılan yüksek lisans tez çalışmasında araştırmacı "Genel Bilgiler" başlığını verdiği birinci bölümde Mimarlıkta Temel Tasarım, Temel Tasarımın Tanımı, Temel Tasarım Öğeleri, Temel Tasarım İlkeleri, Mimaride Görsel Algı, Mimaride Estetik Olgusu başlıklarının altında oldukça detaylandırılmış bir açılım ortaya koymaktadır. İkinci bölümde mimarlık eğitiminde temel tasarım dersi için bir yöntem önermektedir. Bu yöntemle göre de bina cephe görüntülerinden oluşturulan görüntü matrislerinin tasarım elemanları ve ilkelerine göre analizini yapmıştır. Araştırmacı, belirlediği altı adet geleneksel inşa biçiminin uygulandığı sokak silüetlerini çıkarıp daha önceden mimarlık kapsamında tanımladığı tasarım elemanları ve ilkeleri açısından analizlerini yaparak, hangi ilkelerin ön plana çıktığını belirlemeye çalışmıştır. "Estetik yargının çoğunlukla binaların cephe boyutunda irdelenmesi ve estetik yönü yüksek olumlu çevreler oluşturabilmesi için öneriler geliştirebilmek" araştırmacı tarafından çalışmanın hedefi olarak ifade edilmektedir.

Ertek (1999) tarafından yapılan tez çalışmasında, araştırmanın ilk bölümünde temel tasarım eğitimi tanımlanmaya, gerekçeleri ve amaçları ortaya konmaya çalışılmaktadır. İkinci bölümde özellikle mekân tasarımında tasarlama metotlarının gelişmesi ve bu alan tasarım eğitiminin 18. yüzyıldan Ulm Okuluna kadar tarihsel süreci irdelenmiştir. Günümüzde mekân tasarımında söz konusu edilebilecek bileşenler üçüncü bölümde açıklanmaktadır. Bu bağlamda iç mimarlık kapsamında temel tasarım eğitiminin toplum bilimsel, bilgi kuramsal, eğitimbilimsel açıdan amaçları, bu ders kapsamındaki bilgi alanları, eğitim yöntem ve ortamları değerlendirilmektedir. Dördüncü bölümde, örneklem olarak belirlenen ABD'de altı ve Türkiye'de altı adet olmak üzere mimarlık eğitimi veren toplam on iki üniversitenin, temel tasarım dersi uygulamaları değerlendirilmiştir. Buradaki değerlendirmeler, konu aktarım yöntemlerine, konuların program içindeki önem derecelerine; problemin yapısına, türüne, boyutuna, ölçeğine ve aktarım yöntemine göre yapılmıştır. Konular tasarım elemanları, tasarım prensipleri, iki boyutlu çalışmalar, üç boyutlu çalışmalar, yapı-strüktür, hacim-mekân, ışık ve renk olarak belirlenmiştir. Konu aktarımında ders aktarımı, örnekler, slâytlar, stüdyo, ödev ve tartışma, yöntem olarak belirlenmiştir. ABD'de tüm yöntemler kullanıldığı halde, Türkiye'de daha sınırlı bir yöntem tercihi olduğu gösterilmiştir. Konuların yoğunluğu bakımından ABD'de tasarım prensipleri, ışık, renk gibi konulara Türkiye'deki uygulamalara göre daha fazla yer verilmekte olduğu; proje konusunun belirlenmesi

ABD'de daha çok kavramsal, analitik, kompozisyonel ve mekân kaynaklı iken "Türkiye'deki kurumlarda problemin doğasının salt mekân kaynaklı olarak irdelenmekte olduğu" ifade edilmektedir. Tüm bunlara dayanarak araştırmacı Temel Tasarım eğitiminin bu alandaki uygulamalarda saptadığı "biçim merkezli yaklaşım ve insan merkezli yaklaşım" modellerinin dengeli bir bütünlüğünü önermekte ve "özetle, bilimsel bir yaklaşım sistemi yalnız biçimci bir yaklaşımı içermeyip, tersine kullanıcı için en uygun koşulların sağlanmasında problemlere sorutabilecek soruların ve olası cevapların birden çok olduğunu gören insan merkezli yaklaşımı da kapsamaktadır." demektedir. Araştırmacı, karşılaştırmalı bir değerlendirme ile ülkemizde özellikle mimari ve iç mimari alanlarındaki temel tasarım uygulamalarını sorgulamakta, ortaya çıkan tabloda mimari merkezli yürütülen bu dersin kapsamının, metodunun ve içeriğinin ABD'de olduğu gibi daha geniş tutulması gerektiğini vurgulamaktadır.

İşler (2001) tarafından yapılan tez çalışmasında, araştırmacı, bilgisayarın "sanatsal araç, depolama ve sunum aracı, öğretim aracı, iletişim ve özel bir çevre olarak kullanımı ve temel sanat eğitimi dersinin mevcut uygulamalarına entegrasyonu" konusunda katkılarını konu etmektedir. Öncelikle araştırmada temel tasarım (temel sanat eğitimi) ile endüstrinin ortaya çıkışı, "Bauhaus", "Türkiye'de Güzel Sanatlar Fakülteleri" ve "Temel Sanat Eğitimi" konularında ve "Güzel Sanatlar ve Eğitiminde Bilgisayar" başlıklı bölümde, güzel sanatlar alanında bilgisayar kullanımına, genel eğitim sisteminde bilgisayar kullanımına ve güzel sanatlar eğitiminde bilgisayar kullanımına yönelik bir tarihsel projeksiyona yer verilmiştir. Sonrasında farklı bir bölüm olarak görsel sanatlar eğitiminde özellikle bazı Amerikan üniversitelerinin müfredatları örneklem seçilerek bilgisayar kullanılan dersler, bu eğitime yönelik kullanılan bilgisayar donanımları, yazılımlarına yönelik bilgiler verilmiş; bu yazılımların getirdiği, çalışma katmanları ve renk kullanımı, fraktan özelliği, üst üste bindirmeler, üç boyut etkileri, hazır görüntü kullanımı gibi tekniklerden söz edilmiştir. Bilgisayar ortamında temel sanat eğitimi'nin uygulanmasına ilişkin, nokta, çizgi, form, renk-ton, doku, oran çalışmalarına yönelik kısa tanımlamalar yapılarak bilgisayarda temel tasarım prensiplerinin hangi menüler, komutlar veya araçlar yardımıyla oluşturulabileceği özetlenmiştir. Sonuç bölümünde araştırmacı temel sanat eğitiminde bilgisayarın getirilerini ve bilgisayarla mümkün olmayan katkıları ifade etmektedir. Araştırmacıya göre, bilgisayar, temel sanat eğitimi için önemli olan problem çözme becerilerinin geliştirilmesinde, çok alıştırma yapma imkânı ile yaratıcı süreçte ilişkileri ve

benzerlikleri bulmayı mantıklı ve sıralı düşünerek deneyim edinmeyi sağlayabilir. *İnternet* üzerinden kaynaklara kendi ulaşabilir; açık uçlu programlar sayesinde keşfederek öğrenme imkânı sağlayabilir. Risk alma korkusunu azaltarak özerklik kazanabilir; bilgisayarın kazandıramayacağı nitelikler ise, öğretmenin teşhis ve rehberlik etme sorumluluğu, insan etkileşimi, yeterli duyuşal yaşantı sağlanması ve her öğrenci ile tek tek ilgilenebilmek şeklinde özetlenebilir. Eğitimde bilgisayar kullanımında, üç tür etkinlik ifade edilmektedir: "1. Bilgiyar Denetimli Öğrenme, 2. Bilgisayara Dayalı Öğretim ve 3. Bilgisayar Destekli Öğretim". İlki öğrenme süreçlerinin bilgisayar tarafından yönetilmesi, ikincisi bilgisayarın tek başına yeterli bir kaynak olarak kabul edilmesi, üçüncüsü ise bilgisayarın sistemin tamamlayıcısı ve bir araç konumunda bulunmasıdır. Araştırmada daha çok bilgisayara dayalı "bilgisayar temelli" bir öğretim sürecindeki katkılar ve olumsuzluklara dikkat çekilmektedir.

Yüksel (1998) tarafından yapılan yüksek lisans tez çalışmasında güzel sanatlar fakültelerinde verilen temel sanat eğitimi dersinin bugünkü durumu ve sorunları belirlenmeye çalışılmıştır. Temel sanat eğitimi sezgileri, duyarlılığı, güzellik anlayışını, benliğe saygıyı geliştiren, öğeler arasında bağıntılar kurmayı öğreten özel bir derstir. Araştırma sonuçlarına göre güzel sanatlar fakültelerindeki öğretim elemanları temel sanat eğitimi olmadan sanatçı yetiştirmenin çağdışı bir düşünce olduğunu, dersin vazgeçilemeyecek etkileri ve katkıları olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca araştırmadan dersin kazanımlarının üst sınıflara ve diğer sanat dallarına transfer edilemediği ve güzel sanatlar fakülteleri ve ana sanat dallarının bir araya gelerek ortak bir temel sanat eğitimi programı hazırlama ihtiyacının olduğu ifade edilmiştir.

Erim (1994) tarafından yapılan yüksek lisans tez çalışmasında temel tasarım içerisinde yaratıcılığın önemi incelenmiştir. Çalışma literatür tarama yöntemine göre yapılmış, konu ile ilgili kaynaklar taranmıştır. Buna göre yaratıcılığın teknoloji ve bilimde olduğu kadar, boşta kalmış güçlerin değerlendirilmesinde kullanılması gerektiği vurgulanmış, bu yönde eğitimin ön plana çıkması gerektiği belirtilmiştir. Eğitim aracılığıyla bağımsız düşünebilen, doğru sorular soran, disiplinler arası yanıtlara ve ıraksak düşünmeye yönelen öğrenciler yetiştirilebilecektir. Böylelikle yaratıcı düşünce ve sorulara yeni çözüm yolları bulabilme yetisinin, yaratıcı bir tasarım eğitimi ile öğrencilere kazandırılabilceği düşünülmüştür.

Bunulday (2001) tarafından yapılan yüksek lisans tez çalışmasında Bauhaus'un Türkiye'deki sanat eğitime etkileri ve yansımaları incelenmiştir. Çalışmada Bauhaus'un tarihsel gelişimi ve tasarım kavramının oluşum aşamaları, sanat ve zanaat ilişkisi üzerinde durulmuştur. Bununla beraber Türkiye'de sanat eğitiminin gelişimi ve İstanbul Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksekokulunun kuruluşu incelenmiştir. Bu okulun sanat eğitimi yaklaşımı, programları ve temel sanat eğitimi dersinin işlenişi, kullanılan öğretim yöntemleri ve uygulamaları değerlendirilmiştir. Buna göre 1935'lerde Almanya'ya öğrenciler gönderilerek alt yapısı oluşturulan Tatbiki Güzel Sanatlar Okulu 1957 yılında pratiğe geçirilmiştir. Almanya'da Bauhaus okulunu iyi tanıyan Adolf Schnek'in katkılarıyla oluşturulan okulda, sadece temel sanat eğitimi dersi Bauhaus'tan alınmıştır. Temel sanat eğitimi dönemin ihtiyaçlarına göre verilmiş, görsel sanatlar ve meslek dalları arasında bağ kurarak, eksik yetişmiş insanı mesleğine intibak ettirmeyi amaçlamıştır. Okulun ilk yıllarında Bauhaus'u tanıyan öğretim kadrosuyla, Bauhaus'un eğitime olan yaklaşımı uygulanmaya çalışılabilmişse de zamanla bir sanat okulu olmaya başlamış ve bugünkü Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi halini almıştır. Bauhaus Okulu sanat, bilim ve tekniği dönemin ihtiyaçlarına uygun olarak bir araya getirip yeni bir çevre yaratma yoluna gitmiş, İstanbul Tatbiki Güzel Sanatlar Okulu ise devrimci bir yapıyla değil dönemin sanat eğitimi ihtiyacına bağlı olarak ortaya çıkmıştır.

Seylan (2004) tarafından yapılan sanatta yeterlik tezi çalışmasında Türkiye'de ilk ve ortaöğretime sanat eğitimcisi yetiştiren güzel sanatlar eğitimi bölümleri'nin akademik programlarındaki temel tasarım dersinin, özel işlevleri ve bunların ne ölçüde yerine getirilebildiği saptanmaya çalışılmıştır. Araştırmada betimsel tarama yöntemi kullanılmış, konu ile ilgili uzmanlarla görüşülerek mevcut uygulama biçimlerinin durumunu belirlemek amacıyla anket tekniği kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen bilgilere göre temel tasarım dersi ülkemizde olduğu gibi yurtdışındaki birçok üniversitede de sanat ve tasarım eğitimi veren yüksek öğretim programlarında çeşitli adlarla yer almaktadır. Buna göre temel tasarım dersinin yaratıcı kişilik eğitimi olarak özel işlevlerinin dünya genelinde kabul edildiği, farklı kavramların değişik algılama biçimleriyle sınırsız açılım olanakları kazanan bir kapsamının olduğu, gelişmiş ülkelerdeki yüksek öğretim kurumlarının, okul türlerinin hedeflerine bağlı olarak belirledikleri öğretim stratejileri doğrultusunda, bu kapsam alanından farklı öğeleri veya öğeler arası ilişkileri dikkate alarak ders programlarını içeriklerini ve öğrenme-öğretme

süreçlerini düzenledikleri ve yeni uygulama biçimlerini geliştirdikleri anlaşılmıştır. Araştırmada anketlerden elde edilen verilere göre; temel tasarım dersinin sanat eğitimcisi yetiştiren bir akademik programın genel hedefleri doğrultusunda özel işlevlerinin bulunduğu, ders öğretim elemanlarının bu alanla ilgili uzmanlık çalışması yapmadıkları (tez, makale, bildiri, kitap gibi), çoğunlukla resim atölye dersini veren öğretim elemanları oldukları, konu alan eğitimi bilgisi ve öğrenme-öğretme süreçlerine ilişkin yeterliklerinin ortanın da altında bir düzeyde olduğu, eğitim-öğretim ortamının yetersiz düzeyde olduğu, teorik bilgilerin yetersiz verildiği ortaya çıkmıştır. Ayrıca öğrenci çalışmaları üzerinde ders kazanımlarının ölçümü ve değerlendirilmesi yapılırken hem süreç hem de ürün değerlendirilmesinin yapıldığı, ancak dönüt sağlayıcı işlevleri açısından önemli olan öz değerlendirme ve birlikte değerlendirme yaklaşımlarının oranının düşük olduğu, dersin işleniş sürecinde yabancı kaynaklar ve internetten yeterince faydalanılmadığı anlaşılmıştır.

Gökbulut (1992) tarafından yapılan yüksek lisans tez çalışmasında temel sanat eğitiminde görsel alanın arındırılmasına ilişkin bir uygulama örneği hazırlanmıştır. Araştırmada 1991-1992 yılları arasında Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalı I. sınıf öğrencilerinin temel sanat eğitimi derslerinde yapmış olduğu uygulamalar ve bu ders kapsamında renk konusuna ilişkin yapılan çalışmalar değerlendirilmiştir. Araştırmada temel sanat eğitimi dersi uygulamalarında geleneksel tasarım ürünlerinden yararlanmak bireylerin endüstri ürünlerinin ve kitle iletişim araçlarının neden olduğu toplumsal beğeni yozlaşmasından kurtarılmasında ve görsel alanın arındırılmasında olumlu bir rol üstlenebilir mi? Özgün bir görsel anlatım diline ulaşılmasında etkin ve doğrudan katkılar sağlanabilir mi? gibi sorulara cevap aranmıştır. Ayrıca öğrencilerin TSE kapsamında yer alan tasarım ilke ve elemanlarını çalışmalarında kullanabilmeleri için onlara sunulan renk teorileri ve renk-biçim arasındaki ilişkilerin yanı sıra bu konuda yeni ilişkilendirmeler yapabilmeleri ve bunları çalışmalarına yansıtabilmeleri amaçlanmıştır. Araştırma 34 öğrencinin uygulamalarıyla sınırlandırılmıştır. Öğrencilere aynı ortamda çalışmalar yaptırılmıştır. Buna göre öğrencilerin karışım renklerden yola çıkarak renk çemberindeki renklere ulaşabildikleri, bu yolla renk konusunu kavradıkları, renk ve biçim konusunda bilinçli bir seçim yaparak, yaptığı seçimlerden daha özgün görsel tasarımlara yapabildikleri, önceden yapılan özgün renk kompozisyonlarından çok daha olgun bir renk skalası ve zengin renk ilişkilerinden yararlandığı sonucu çıkmıştır.

Polat (2001) tarafından yapılan yüksek lisans tez çalışmasında temel tasarımın bilgisayar destekli öğretimi için bir modül tasarımı yapılmıştır. Araştırma bu alanda yapılan ilk çalışma olması açısından önemlidir. Araştırmada bilgisayar destekli öğretim ve temel tasarım dersi konularına değinilmiş, bilgisayar destekli temel tasarım dersine ilişkin bir modül hazırlanmıştır. Hazırlanan örnek modül amaç, içerik, yöntem, öğretim, değerlendirme, kullanım kolaylığı ve ekran özellikleri açısından değerlendirilmiştir.

Türk (2001) tarafından hazırlanan Tasarım Eğitimi ve Bauhaus Okulu adlı makalede Bauhaus hareketinin başlangıcı ve okulun ortaya çıkışı incelenmiştir. Bunun yanı sıra okulun amaçları ve eğitim anlayışı değerlendirilerek, Bauhaus Okulunda verilen temel sanat eğitimi dersi, dersin amacı, işlevi ve bu dersi veren sanatçı-eğitimciler hakkında bilgi verilmiştir. Son olarak da Bauhaus Okulunun kapanışı, kapanma sebepleri, sanat eğitimine kazandırdıkları ve dönem sanatçılarının daha sonra farklı ülkelerde yapmış olduğu çalışmalara kısaca yer verilmiştir. Sonuç olarak Türk, Bauhaus Okulunun temelinde dönemin sanat anlayışının yattığını, okulun sanatçı-eğitimcilerinin sanayi estetiği diye tanımlanabilecek yeni bir tasarım üslubunun yaratılmasına öncülük ettiklerini belirtmiştir. Bauhaus Okulunun başlattığı temel sanat eğitimi dersi hem güzel sanatlar hem de uygulamalı sanatlar eğitimi veren fakülteler için gerekli olduğunu ifade etmiştir.

Aypek Arslan'nın (2006) Sanat Eğitimi, Görsel Sanatlar ve Tasarım Eğitiminin Önemi ve Gerekliliği adlı makalesinde konuya ilişkin literatür incelenmiştir. Sanatın toplumsal rolü, bireylerin yaşam biçimlerindeki yeri, bireylerin sanat eğitimi yoluyla kişilik gelişiminin sağlanabileceği vurgulanmıştır. Aypek Arslan sanat eğitiminde plastik sanatlarla sınırlı kalmak yerine, çağdaş bir yaklaşımla görsel, işitsel, sözel ve dramatik sanat alanlarının tümünün yer alması gerektiğini belirtmiştir.

Koyuncugil (2001) tarafından yapılan bir başka yüksek lisans tez çalışmasında ise temel tasarım öğrencilerinin tasarım tercihlerinin oluşmasında, temel tasarım stüdyosundaki sosyal etkileşimin etkisini tespit etmek amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini Bilkent Üniversitesi İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü öğretim elemanları ve öğrencileri oluşturmuştur. Örneklem grubunun tasarımın görsel yönüyle ilgili tercihleri incelenmiş, tasarım eğitimine girişte izlenen yöntemin temel tasarımın

hedefleriyle tutarlılığı ve temel tasarım eğitimiyle ilgili ortak kanıların geçerliliği değerlendirilmiştir. Araştırmadan öğrencilerin öğretim elemanlarıyla girdikleri sosyal etkileşim ve algılama eğilimlerinden dolayı benzer tercihler oluşturdukları ve temel tasarımın hedefleriyle çelişkili bir durumun ortaya çıktığı sonucu alınmıştır.

Yüksel (2006) tarafından yapılan yüksek lisans tez çalışmasında Anadolu meslek liselerinin 1. sınıflarında temel sanat eğitimi dersi programlarında yer alan doku ünitesindeki farklı uygulamaların sanat eğitime katkıları incelenmiştir. Araştırmada deneysel tarama modeli kullanılmış, meslek lisesi I. sınıf öğrencilerinden farklı alanlardan seçilen iki grup oluşturulmuştur. Gruplardan elde edilen veriler analizinde kontrollü ön test ve son test modeli kullanılmıştır. Belirlenen gruplara temel sanat eğitimi dersi kapsamında verilen doku ünitesinde doku pastası ile tuval üzerine rölyef doku uygulamaları yaptırılmıştır. Araştırma sonuçlarından elde edilen verilere göre, doku ünitesinde görsel materyallerin kullanımı öğrenmeyi olumlu yönde etkilemiştir. Farklı materyallerle ve doku pastası ile yapılan uygulamaların öğrencilerin görsel algılarını geliştirdiği, yaratıcılığı artırarak özgün çalışmalar ortaya koyduklarını ve özgüvenlerini geliştirdikleri anlaşılmıştır. Bunun yanı sıra farklı malzemelerle yapılan rölyef doku uygulamalarının dersi daha keyifli kıldığı ve öğrencilerce sevilen bir ders haline getirdiği gözlenmiştir.

5. BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, araştırmada ele alınan alt problemlerin test edilmesine ilişkin bulgular sunulmuş ve bulgulara dayanılarak yorumlar yapılmıştır.

5.1.Araştırmanın Nicel Bulgu ve Yorumları

5.1.1. 1. Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

I.Alt Problem: Temel sanat eğitimi dersini alan öğrencilere uygulanan eriş testinin ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Eriş Testine Katılan Öğrencilerin Ana Bilim Dallarına Göre Dağılımları

Tablo- 4

Öğrencilerin Ana Bilim Dallarına Göre Dağılımları

Kişisel Özellikler (n=128)		f	%
Test Türü	Ön Test	64	50,0
	Son Test	64	50,0
Ana Bilim Dalı	Resim	44	34,4
	Grafik	40	31,3
	Seramik	44	34,4
TOPLAM		128	100

Ankete katılanların ana bilim dallarına göre dağılımlarının verildiği Tablo- 4 incelendiğinde katılımcıların %50,0'sinin (n=64) ön test %50,0'sinin (n=64) de son teste katılım gösterdiği görülmektedir. Yine katılımcıların ana bilim dalları incelendiğinde %34,4'ü (n=44) Resim, %31,3'ü (n=40) Grafik ve %34,4'ü (n=44) Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerinden oluştuğu görülmektedir.

Eriş Testine İlişkin Farklılık Analizleri

Aşağıda yer alan tablolarda katılımcıların eğitim gördükleri ana bilim dalı özelliklerine göre ön test ve son teste yönelik verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı test edilmiştir.

Tablo- 5

Öğrencilerin Eğitim Gördükleri Ana Bilim Dalına Göre Ön Test ve Son Teste Yönelik Verdikleri Doğru Cevapların Karşılaştırılması (Kruskal-Wallis H Testi)

Test Türü	Resim (n- $\bar{X}$)	Grafik (n- $\bar{X}$)	Seramik (n- $\bar{X}$)	Chi-Square	p
Ön test	22	20	22	2,415	0,299
Son test	22	20	22	6,538	0,038
Son Teste İlişkin Mean Rank (Sıralama Ortalaması) Değerleri	32,18	40,30	25,73		

Tablo-5'te eriş testine katılan tüm öğrencilerin eğitim gördükleri ana bilim dalına göre ön test ve son testte verdikleri doğru cevaplar arasında anlamlı bir fark olup olmadığını test etmek amacıyla Kruskal-Wallis H Testi yapılmıştır. Tabloya göre test sonuçları değerlendirildiğinde tüm ana bilim dalları için ön testte ($X^2=2,415;p>0,05$) bölümler arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Son teste bakıldığında ise ana bilim dalları arasında anlamlı bir farklılık söz konusudur ($X^2=6,538;p<0,05$). Son teste ilişkin ana bilim dalları bazındaki farklılığın sıralama ortalamasına (Mean Rank) bakıldığında, son testte en başarılı grubun Grafik ($\bar{X}=40,30$), en başarısız grubun ise Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı ($\bar{X}=25,73$) olduğu görülmektedir.

Tablo- 6
Resim Eğitimi Ana Bilim Dalı Öğrencilerinin Doğru Cevaplarının Ön Test ve Son
Teste Göre Karşılaştırılması (Wilcoxon Testi)

Ön ve Son Test Arasındaki İlişki	N	Mean Rank (Sıra Ortalaması)	Sum of Ranks (Sıra Ortalaması Toplamları)	Z	p
Negatif	9 ^a	9,89	89,00	-245	0,806
Pozitif	10 ^b	10,10	101,00		
Nötr	3 ^c	-	-		
Toplam	22				

a. sonra<önce

b. sonra>önce

c. sonra=önce

Tablo-6’da Resim Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerinin verdikleri doğru cevapların ön test ve son teste ilişkin karşılaştırılması görülmektedir. Tabloya göre ön test ve son testte verilen doğru cevap sayılarına göre anlamlı bir farklılık yoktur ($Z=-245; p>0,05$). Ancak, son testteki doğru cevap sayısının sıra ortalaması toplamlarına bakıldığında (Sum of Ranks) bir artış görülmektedir. Bu durum son testteki doğru cevap sayısının ön teste oranla (12) arttığını göstermektedir.

Tablo- 7
Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalı Öğrencilerinin Doğru Cevaplarının Ön Test ve Son
Teste Göre Karşılaştırılması (Wilcoxon Testi)

Ön ve Son Test Arasındaki İlişki	N	Mean Rank (Sıra Ortalaması)	Sum of Ranks (Sıra Ortalaması Toplamları)	Z	p
Negatif	9 ^a	8,67	78,00	-328	0,743
Pozitif	9 ^b	10,33	93,00		
Nötr	2 ^c	-	-		
Toplam	20				

- a. sonra<önce
- b. sonra>önce
- c. sonra=önce

Tablo-7’de Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerinin verdikleri doğru cevap sayılarının ön test ve son teste ilişkin karşılaştırılması görülmektedir. Tabloya göre ön test ve son testte verilen doğru cevap sayılarına göre anlamlı bir farklılık yoktur ($Z=-328; p>0,05$). Ancak, son testteki doğru cevap sayısının sıra ortalaması toplamalarına bakıldığında (Sum of Ranks) bir artış görülmektedir. Bu durum son testteki doğru cevap sayısının ön teste oranla (15) arttığını göstermektedir.

Tablo- 8
Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı Öğrencilerinin Doğru Cevaplarının Ön Test ve Son Teste Göre Karşılaştırılması (Wilcoxon Testi)

Ön ve Son Test Arasındaki İlişki	N	Mean Rank (Sıra Ortalaması)	Sum of Ranks (Sıra Ortalaması Toplamları)	Z	p
Negatif	12 ^a	9,46	113,50	-747	0,455
Pozitif	7 ^b	10,93	76,50		
Nötr	3 ^c	-	-		
Toplam	22				

- a. sonra<önce
- b. sonra>önce
- c. sonra=önce

Tablo-8’de Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerinin verdikleri doğru cevapların ön test ve son teste ilişkin karşılaştırılması görülmektedir. Tabloya göre ön test ve son testte verilen doğru cevap sayılarına göre anlamlı bir farklılık yoktur ($Z=-747; p>0,05$). Ancak, son testteki doğru cevap sayısının sıra ortalaması toplamalarına bakıldığında (Sum of Ranks) bir düşüş görülmektedir. Bu durum son testteki doğru cevap sayısının ön teste oranla (37) düştüğünü göstermektedir.

Erişi Testindeki Soruların Bölümlere ve Seçeneklerine Göre Dağılımları

Tablo- 9

Testte Verilen 1. Soruya İlişkin Seçeneklerin Ana Bilim Dallarına Göre Dağılımları

Soru- 1: “Sanat elemanları arasında hem görme hem de dokunma duyusuna hitap eden öge aşağıdakilerden hangisidir?”

a-çizgi b- form c-doku d- koram e- hacim

BÖLÜM	TEST TÜRÜ	a		b		c		d		e		Mod	Standart Sapma
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
RESİM BÖLÜMÜ	ÖN TEST	-	-	1	4,5	14	63,6	-	-	7	31,8	3,00	1,00
	SON TEST	-	-	2	9,1	7	31,8	-	-	13	59,1	5,00	1,15
GRAFİK BÖLÜMÜ	ÖN TEST	-	-	1	5,0	16	80,0	-	-	3	15,0	3,00	0,78
	SON TEST	-	-	1	5,0	15	75,0	-	-	4	20,0	3,00	0,87
SERAMİK BÖLÜMÜ	ÖN TEST	-	-	2	9,1	16	72,7	-	-	4	18,2	3,00	0,88
	SON TEST	1	4,5	1	4,5	17	77,3	1	4,5	2	9,1	3,00	0,81

Tablo-9’da eriş testinde yer alan ilk soruya ilişkin ana bilim dallarına göre cevapların dağılımları görülmektedir. Doğru cevap (b) seçeneğidir. Ancak Resim Eğitimi Ana Bilim Dalından ön testte %4,5’i (n=1), son testte %9,1’i (n=2) kişi doğru seçeneği işaretlemiştir. Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalı için bakıldığında %5’i (n=1) ön testte, %5’i (n=1) son testte doğru cevabı bilmiştir. Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı için de %9,1’i (n=2) kişi ön testte doğru cevabı bilirken %4,5’i (n=1) kişi son testte belirtilen soruya doğru yanıtı verebilmiştir. Genel olarak değerlendirildiğinde sorulan sorunun doğru bilinme oranı oldukça düşüktür.

Tablo- 9’da görüldüğü gibi “Sanat elemanları arasında hem görme hem de dokunma duyusuna hitap eden öge hangisidir?” sorusuna üç ana bilim dalında da doğru cevap verme sayısı çok düşüktür. Bir tasarımda en önemli öğelerden biri olan biçim “form” temel sanat eğitimi dersi başlangıç konularından birisidir ve derse başlanırken önce teorik olarak daha sonra uygulamalı olarak, çevre ile ilişkilendirilerek, örnekler verilerek tanımlanan ve işlenen bir konudur. Öğrenciler bu derse yeni başladıkları için ön testte bu soruyu bilmemeleri doğal görülmelidir fakat dönem sonunda yapılan son testte ön testteki gibi doğru cevaplama oranının düşük olması verilen teorik bilginin yetersiz, uygulamaların ise öğrencilerin yaptığı işi tanımlayamama gibi bir olumsuzluk içinde yürütüldüğü görülmektedir.

Tablo -10
Testte Verilen 2. Soruya İlişkin Seçeneklerin Ana Bilim Dallarına Göre Dağılımları

Soru- 2: “Aşağıdakilerinden hangisi sanatsal düzenleme ilkelerindendir?”

a-renk b- hareket c-çizgi d- şekil e- biçim

BÖLÜM	TEST TÜRÜ	a		b		c		d		e		Mod	Standart Sapma
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
RESİM BÖLÜMÜ	ÖN TEST	2	9,1	3	13,6	9	40,9	2	9,1	6	27,3	3,00	1,28
	SON TEST	1	4,5	2	9,1	7	31,8	4	18,2	8	36,4	5,00	1,20
GRAFİK BÖLÜMÜ	ÖN TEST	4	20,0	10	50,0	2	10,0	2	10,0	2	10,0	2,00	1,23
	SON TEST	6	30,0	4	20,0	6	30,0	2	10,0	2	10,0	1,00-3,00	1,31
SERAMİK BÖLÜMÜ	ÖN TEST	3	13,6	2	9,1	6	27,3	3	13,6	8	36,4	5,00	1,43
	SON TEST	8	36,4	7	31,8	4	18,2	2	9,1	1	4,5	1,00	1,16

Tablo-10 erişim testinin 2. sorusuna ilişkin bölümlere ve seçeneklere göre dağılımları göstermektedir. Tablo'ya göre Resim Eğitimi Ana Bilim Dalından %13,6 (n=3) kişi ön testte, %9,1 (n=2) kişi son testte doğru seçeneği işaretlemiştir. Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalı için %50'si (n=10) ön testte, %20'si (n=4) son testte doğru seçeneği işaretlemiştir. Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı için ise %9,1'i (n=2) ön testte doğru seçeneği işaretlerken %31,8'i (n=7) son testte doğru seçeneği işaretlemiştir. Genel olarak değerlendirildiğinde Resim ve Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalı için ön testte doğru seçenek daha fazla işaretlenirken, Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı son testinde doğru seçeneği işaretleyenlerin sayısında artış belirlenmiştir.

Resim Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencileri “Aşağıdakilerinden hangisi sanatsal düzenleme ilkelerindendir?” sorusuna hem ön test hem de son teste çok az doğru cevap verebilmiştir. Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalı ise ön testte daha çok doğru seçeneği işaretlerken son testte bu sayı düşmüştür. Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalında bir çizginin eğimi, bir biçimin konturu veya belirli bir rengin, dokunun veya biçimin tekrarı ile oluşturulan ve sanatsal düzenleme ilkelerinden olan hareketin öğrenciler tarafından daha yüksek oranda kavranabildiği görülmektedir.

Tablo- 11
Testte Verilen 3. Soruya İlişkin Seçeneklerin Ana Bilim Dallarına Göre
Dağılımları

Soru- 3: “Şekillerin oluşturduğu üç boyutlu ifadeye ne ad verilir?”

a- biçim b- denge c- oran d- resim e- koram

BÖLÜM	TEST	a		b		c		d		e		Mod	Standart Sapma
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
RESİM BÖLÜMÜ	ÖN TEST	11	50,0	-	-	-	-	6	27,3	5	22,7	1,00	1,80
	SON TEST	15	68,2	1	4,5	-	-	3	13,6	3	13,6	1,00	1,60
GRAFİK BÖLÜMÜ	ÖN TEST	11	55,0	1	5,0	-	-	5	25,0	3	15,0	1,00	1,69
	SON TEST	8	40,0	1	5,0	1	5,0	6	30,0	4	20,0	1,00	1,69
SERAMİK BÖLÜMÜ	ÖN TEST	12	54,5	-	-	1	4,5	5	22,7	4	18,2	1,00	1,73
	SON TEST	10	45,5	-	-	3	13,6	2	9,1	7	31,8	1,00	1,81

Yukarıdaki tabloda eriş testinde sorulan 3. soruya ilişkin dağılımlar yer almaktadır. Doğru cevabın (a) seçeneği olduğu soruya yönelik dağılımlar bölümlere göre değerlendirildiğinde Resim Eğitimi Ana Bilim Dalının %50’si (n=11) ön testte doğru seçeneği işaretlemiş olup %68,2’si (n=15) son testte doğru seçeneği işaretlemiştir. Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalından %55’i (n=11) ön testte, %40’ı (n=8) son testte doğru seçeneği işaretlemiştir. Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı ise %54,5’i (n=12) ön testte, %45,5’i (n=10) son testte doğru seçeneği bilmiştir. Genel olarak değerlendirildiğinde Resim Eğitimi Ana Dilim dalı öğrencilerinin son testte doğru seçeneği işaretleme oranları daha fazla iken Grafik ve Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalları için doğru seçeneğin işaretlenme oranı daha azdır.

Özü ileten bir araç, algılanma sürecine, algılayan kişinin gereksinimleri ile edimsel gerilimleri ve yeğlemeleri ile Resim Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerinin yarısından fazlasının “Şekillerin oluşturduğu üç boyutlu ifadeye ne ad verilir?” sorusuna ön test ve son testte doğru cevap verdiği, Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerinin bu soruya son testte ön testte olduğundan daha az doğru cevap verdiği ve son olarak Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerinin de son testte ön testte olduğundan daha az doğru cevap işaretledikleri görülmektedir.

Tablo- 12
Testte Verilen 4. Soruya İlişkin Seçeneklerin Ana Bilim Dallarına Göre Dağılımları

Soru- 4: “Belirli bir ölçüye göre oluşan biçim, renk, doku gibi çeşitli öğeleri içinde barındıran tasarım elemanı aşağıdakilerden hangisidir?”

a- birlik

b- koram

c- denge

d- tekrar

e- ritim

BÖLÜM	TEST	a		b		c		d		e		Mod	Standart Sapma
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
RESİM BÖLÜMÜ	ÖN TEST	5	22,7	3	13,6	5	22,7	1	4,5	8	36,4	5,00	1,62
	SON TEST	7	31,8	6	27,3	8	36,4	-	-	1	4,5	3,00	1,05
GRAFİK BÖLÜMÜ	ÖN TEST	8	40,0	3	15,0	4	20,0	1	5,0	4	20,0	1,00	1,57
	SON TEST	17	85,0	1	5,0	-	-	1	5,0	1	5,0	1,00	1,95
SERAMİK BÖLÜMÜ	ÖN TEST	8	36,4	1	4,5	6	27,3	-	-	7	31,8	1,00	1,69
	SON TEST	11	50,0	3	13,6	3	13,6	2	9,1	3	13,6	1,00	1,50

Tablo-12’de erişti testindeki 4. sorunun seçeneklere göre dağılımları görülmektedir. Doğru cevabın (d) seçeneği olduğu bu soruda katılımcıların çoğunluğu yanlış seçenekleri işaretlemişlerdir. Buna göre Resim Eğitimi Ana Bilim Dalı ön

testinde %4,5 (n=1) kişi doğru seçeneği işaretlemiş, son testte ise doğru seçeneği bilen çıkmamıştır. Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalı ön testi ve son testi için %5 (n=1) kişi doğru seçeneği işaretlemiştir. Sadece Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı ön testte doğru cevabı bilen yokken, son testte %9,1 (n=2) kişi doğru seçeneği işaretlemiştir.

Erişi testinin 4. sorusu olan ve sadece belli bir biçimle değil biçimin düzenlenmesiyle oluşturulan birimin yinelenmesiyle meydana gelen tasarım ilkelerinden tekrarın sorulduğu bu soruya üç ana bilim dalında toplam 4 öğrencinin cevap verebildiği görülmektedir. Tekrar konusunun her anabilim dalında yaklaşık 3-4 hafta işlenen ve her türlü kompozisyon çalışmasında yer alabilen bir ilke olduğu düşünüldüğünde öğrenciler tarafından kavranabilme düzeyinin çok yetersiz olduğu görülmektedir.

Tablo 13
Testte Verilen 5. Soruya İlişkin Seçeneklerin Ana Bilim Dallarına Göre Dağılımları

Soru- 5: “Bir yüzey üzerinde hareket hissi verilmek istenirse aşağıdakilerinden hangisi yapılmalıdır?”

- a- Çizgiler yatay kullanılmalı b- Noktalar sıklaşıp seyrekleştirilmeli
c- Çizgiler yukarı doğru çizilmeli d- Noktalar art arda getirilmeli
e- İç içe geçmiş çember çizilmeli

BÖLÜM	TEST TÜRÜ	a		b		c		d		e		Mod	Standart Sapma
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
RESİM BÖLÜMÜ	ÖN TEST	2	9,1	14	63,6	-	-	1	4,5	5	22,7	2,00	1,39
	SON TEST	-	-	14	63,6	6	27,3	-	-	2	9,1	2,00	0,91
GRAFİK BÖLÜMÜ	ÖN TEST	-	-	18	90,0	-	-	1	5,0	1	5,0	2,00	0,78
	SON TEST	1	5,0	14	70,0	-	-	2	10,0	3	15,0	2,00	1,23
SERAMİK BÖLÜMÜ	ÖN TEST	1	4,5	12	54,5	2	9,1	2	9,1	5	22,7	2,00	1,34
	SON TEST	1	4,5	10	45,5	4	18,2	4	18,2	3	13,6	2,00	1,19

Tablo-13’de eriş testinin 5. sorusuna ilişkin seçeneklerin dağılımları görülmektedir. Doğru cevabın (c) seçeneği olduğu bu soruya Resim Eğitimi Ana Bilim Dalı ön testinde doğru cevap verilmezken son testinde %27,3 (n=6) oranında doğru seçenek işaretlenmiştir. Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalında ise hem ön testte hem de son testte doğru seçenek işaretlenmemiştir. Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalına bakıldığında ön test için %9,1 (n=2) kişi doğru seçeneği işaretlemiş, son testte ise %18,2 (n=4) kişi doğru seçeneği işaretlemiştir. Belirtilen soru için Resim ve Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalında son testte doğru seçeneğin bilinme oranı artarken Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalının hem ön testinde hem de son testinde sorunun cevabı bilinmemiştir.

“Bir yüzey üzerinde hareket hissi verilmek istenirse aşağıdakilerinden hangisi yapılmalıdır?” sorusuna ön testte Resim Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerinin hiç biri doğru cevap veremezken son testte 6 öğrenci doğru cevap verebilmiştir. Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalında ise hem ön test hem de son testte hiçbir öğrenci bu soruyu cevaplayamamıştır. Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalında ise 2 ön test 4 son test doğru cevabı vardır. Fakat Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencileri arasında hem ön test hem de son testte doğru seçeneği işaretleyen öğrenci bulunmamaktadır. Oysa üç ana bilim dalı öğrencileri de yaptıkları uygulamalı çalışmalar sırasında, kompozisyonlarda yüzey üzerinde hareketi verebilmektedir. Teorik olarak bu bilgileri öğrencilere yeteri kadar kavratılamadığı görülmektedir.

Tablo- 14
Testte Verilen 6. Soruya İlişkin Seçeneklerin Ana Bilim Dallarına Göre
Dağılımları

“Soru- 6: Tasarımı oluşturan öğelerin bir çerçeve oluşturacak şekilde kademelendirilmesine ne ad verilir?”

a- Çevresel koram b- Eksensel koram c- Çizgisel koram
d- Bütünsel koram e- Merkezsel koram

BÖLÜM	TEST TÜRÜ	a		b		c		d		e		Mod	Standart Sapma
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
RESİM BÖLÜMÜ	ÖN TEST	9	40,9	3	13,6	1	4,5	9	40,9	-	-	1,00-4,00	1,40
	SON TEST	11	50,0	4	18,2	3	13,6	4	18,2	-	-	2,00	0,91
GRAFİK BÖLÜMÜ	ÖN TEST	6	30,0	1	5,0	2	10,0	9	45,0	2	10,0	4,00	1,48
	SON TEST	4	20,0	4	20,0	5	25,0	5	25,0	2	10,0	3,00	1,30
SERAMİK BÖLÜMÜ	ÖN TEST	4	18,2	2	9,1	3	13,6	8	36,4	5	22,7	4,00	1,43
	SON TEST	5	22,7	4	18,2	1	4,5	6	27,3	6	27,3	4,00-5,00	1,59

Eriş testindeki 6. soruya ilişkin dağılımların verildiği tablo-14’te doğru cevaba yönelik dağılımlar Resim Eğitimi Ana Bilim Dalı ön testi için %40,9 (n=9), son testi için %50,0 (n=11). Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalı ön testi için %30,0 (n=6), son testi için %20,0 (n=4). Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı ön testi için %18,2 (n=4), son testi için %22,7 (n=5) şeklindedir. Genel olarak değerlendirildiğinde Resim Eğitimi Ana Bilim Dalı ön testine göre son testte doğru cevap verenler 2 kişi, Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı için ise 1 kişi artarken Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalında 2 kişilik bir düşüş söz konusu olmuştur.

Bir kompozisyonda yer alan elemanların derecelenmesiyle oluşan tekrarları ifade eden koram, tekrardan farklı olarak belli bir ölçüye göre oluşur ve biçim, renk,

doku, değer gibi çeşitli yönlerden görülebilir. Tanımından da anlaşılacağı gibi tekrar konusu ile paralellik gösteren koram Resim Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencileri arasında oldukça iyi anlaşılırken, Grafik ve Seramik Eğitimi Ana Bilim Dallarında düşük bir düzeyde kavranabilmiştir.

Tablo- 15
Testte Verilen 7. Soruya İlişkin Seçeneklerin Ana Bilim Dallarına Göre Dağılımları

Soru- 7: “Aşağıdakilerinden hangisi çizgi çeşitlerinden biri değildir?”

- a- Yumuşak-sert b- Ağır-hafif c- Uzun-kısa d- Durgun-hareketli
e- Uzaklık-yakınlık (derinlik)

BÖLÜM	TEST TÜRÜ	a		b		c		d		e		Mod	Standart Sapma
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
RESİM BÖLÜMÜ	ÖN TEST	-	-	12	54,5	-	-	-	-	10	45,5	2,00	1,52
	SON TEST	-	-	17	77,3	-	-	-	-	5	22,7	2,00	1,28
GRAFİK BÖLÜMÜ	ÖN TEST	-	-	9	5,0	-	-	1	5,0	10	50,0	5,00	1,50
	SON TEST	-	-	10	50,0	-	-	-	-	10	50,0	2,00-5,00	1,53
SERAMİK BÖLÜMÜ	ÖN TEST	-	-	14	63,6	-	-	-	-	8	36,4	2,00	1,47
	SON TEST	-	-	10	45,5	3	13,6	1	4,5	8	36,4	2,00	1,39

Tablo-15’de eriş testindeki 7. sorunun dağılımlarına bakıldığında doğru cevabı bilenlerin oranı Resim Eğitimi Ana Bilim Dalı ön testi için %45,5 (n=10), son testi için %22,7 (n=5) şeklindedir. Grafik ve Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı için ön testte ve son testte herhangi bir değişim olmamıştır. Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalı %50,0 (n=10), Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalında da %36,4 (n=8) kişi hem ön testte hem de son testte doğru cevabı işaretlemişlerdir.

“Aşağıdakilerinken hangisi çizgi çeşitlerinden biri değildir?” sorusuna Grafik ve Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencileri ön test ve son testte sabit oranda cevap verirken, Resim Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerinde son testte verilen cevaplarda bir düşüş olduğu görülmektedir. Oysa ön testte öğrenciler henüz hiçbir bilgi almamış ve meslek lisesi çıkışlılar dışında kalan öğrenciler bu terimleri ilk kez duymuşlardır. Bu yüzden tüm anabilim dalları için ön test doğru cevaplarının az sayıda olması doğal karşılanabilir fakat son testte belli bir bilgi aktarımı ve kavrama düzeyi olması beklenmektedir.

Tablo- 16

Testte Verilen 8. Soruya İlişkin Seçeneklerin Ana Bilim Dallarına Göre Dağılımları

“Soru- 8: Benzer öğelerin yinelenmesinden oluşan ve ritim oluşmasına ön koşul olan tasarım ilkesi aşağıdakilerinken hangisidir?”

a- birlik b- koram c- tekrar d- hareket e- egemenlik

BÖLÜM	TEST TÜRÜ	a		b		c		d		e		Mod	Standart Sapma
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
RESİM BÖLÜMÜ	ÖN TEST	-	-	-	-	12	54,5	9	40,9	1	4,5	3,00	0,59
	SON TEST	3	13,6	4	18,2	15	68,2	-	-	-	-	3,00	0,73
GRAFİK BÖLÜMÜ	ÖN TEST	1	5,0	2	10,0	13	65,0	4	20,0	-	-	3,00	0,72
	SON TEST	1	5,0	2	10,0	14	70,0	3	15,0	-	-	3,00	0,68
SERAMİK BÖLÜMÜ	ÖN TEST	1	4,5	-	-	13	59,1	7	31,8	1	4,5	3,00	0,77
	SON TEST	4	18,2	5	22,7	6	27,3	6	27,3	1	4,5	3,00-4,00	1,19

Tablo-16’da anketteki 8. soru olan “Benzer öğelerin yinelenmesinden oluşan ve ritim oluşmasına ön koşul olan tasarım ilkesi aşağıdakilerinken hangisidir?” sorusunun seçeneklere göre dağılımı görülmektedir. Soruya ilişkin Mod (Tepe Değer) anlaşılağı üzere doğru seçenek üzerinde yoğunlaşmıştır. Resim ve Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalı ön teste göre son testte cevap verenlerin oranı daha da artarken sadece Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalında önemli bir düşüş görülmektedir. Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı ön testinde doğru seçeneğin bilinme oranı %59,1 (n=13) iken son testte %27,3 (n=6) olmuştur. Bu durum Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerinin son testte daha başarısız olduklarını göstermektedir.

Erişi testinin 4 ve 8. sorusunda tasarım ilkelerinden olan tekrar farklı soru biçimleri ile sorulmuştur. Çıkan sonuçlar oldukça ilginçtir. 4. soruya üç ana bilim dalı öğrencileri arasında doğru cevap veren sayısı çok azdır; fakat 8. soruya Resim ve Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalı arasında hem ön testte hem de son testte oldukça yüksek oranda doğru cevap verildiği görülmektedir. Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencileri ise, ön testte daha fazla doğru cevap verirken son testte bu oran düşmüştür.

Tablo- 17
Testte Verilen 9. Soruya İlişkin Seçeneklerin Ana Bilim Dallarına Göre
Dağılımları

Soru- 9: “Aşağıda verilen çizgi ile ilgili ifadelerden hangisi yanlıştır?”

- a- Koyu ve kalın çizgiler çarpıcıdır b- Yatay çizgiler dinamiktir
c- Zikzak çizgiler hareketlidir d- Diyagonal çizgiler kararsızdır
e- devamlı çizgiler süreklilik hissi verir

BÖLÜM	TEST TÜRÜ	a		b		c		d		e		Mod	Standart Sapma
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
RESİM BÖLÜMÜ	ÖN TEST	1	4,5	10	45,5	1	4,5	9	40,9	1	4,5	2,00	1,13
	SON TEST	-	-	9	40,9	5	22,7	8	36,4	-	-	2,00	0,89
GRAFİK BÖLÜMÜ	ÖN TEST	3	15,0	12	60,0	1	5,0	4	20,0	-	-	2,00	0,97
	SON TEST	2	10,0	11	55,0	3	15,0	4	20,0	-	-	2,00	0,94
SERAMİK BÖLÜMÜ	ÖN TEST	2	9,1	14	63,6	-	-	5	22,7	1	4,5	2,00	1,10
	SON TEST	1	4,5	10	45,5	2	9,1	8	36,4	1	4,5	2,00	1,10

Tablo-17’de erişim testinde yer alan 9. sorunun dağılımları verilmiştir. Doğru cevabın (b) seçeneği olduğu bu soruda Resim Eğitimi Ana Bilim Dalı ön testinde %45,5 (n=10), son testinde %40,9 (n=9) oranında doğru seçenek işaretlenmiştir. Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalı için bu dağılım ön testte %60,0 (n=12), son testte %55,0 (n=11) şeklindedir. Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı açısından ise ön testte %63,6 (n=14), son testte %45,5 (n=10) oranında doğru seçenek işaretlenmiştir.

Farklı biçim ve yön durumu gösteren veya farklı yön ve aralıktaki çizgiler farklı etki gösterirler ve tüm tasarımlarda çizginin bu özelliğinden faydalanılır. “Aşağıda

verilen çizgi ile ilgili ifadelerden hangisi yanlıştır?” sorusunun cevaplarına bakıldığı zaman tüm bölümler için öğrenci sayılarının yarısı kadar doğru cevap verildiği görülmektedir. Genel olarak ön teste oranla son testlerde düşüş olduğu bu kapsamda söylenebilir.

Tablo- 18
Testte Verilen 10. Soruya İlişkin Seçeneklerin Ana Bilim Dallarına Göre Dağılımları

Soru- 10: “Tasarım elemanı olarak tek başına yüzey ve hacim etkisi olmayan, bulunduğu yere göre ince, uzun ve belli yolları izleyen görsel değer aşağıdakilerinden hangisidir?”

a- doku b- form c- çizgi d- açık-koyu e- derinlik

BÖLÜM	TEST TÜRÜ	a		b		c		d		e		Mod	Standart Sapma
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
RESİM BÖLÜMÜ	ÖN TEST	-	-	1	4,5	14	63,6	3	13,6	4	18,2	3,00	0,85
	SON TEST	3	13,6	3	13,6	13	59,1	-	-	3	13,6	3,00	1,12
GRAFİK BÖLÜMÜ	ÖN TEST	1	5,0	5	25,0	11	55,0	2	10,0	1	5,0	3,00	0,87
	SON TEST	-	-	4	20,0	16	80,0	-	-	-	-	3,00	0,41
SERAMİK BÖLÜMÜ	ÖN TEST	1	4,5	5	22,7	9	40,9	2	9,1	5	22,7	3,00	1,19
	SON TEST	2	9,1	4	18,2	12	54,5	2	9,1	2	9,1	3,00	1,01

Tablo- 18 eriş testinde bulunan 10. soruya yönelik dağılımları göstermektedir. Doğru seçenek açısından bakıldığında Resim Eğitimi Ana Bilim Dalı ön testinde %13,6 (n=3) kişi doğru seçeneği işaretlerken, son testte kimse doğru seçeneği işaretlememiştir. Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalı da Resim Eğitimi Ana Bilim dalına benzer niteliktedir ön testte %10,0 (n=2) kişi doğru cevabı bilirken son testte kimse doğru cevabı

bilememiştir. Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı hem ön testinde hem de son testinde doğru cevabı bilenlerin oranı değişmemektedir %9,1 (n=2).

Tablo 18'den de anlaşılacağı gibi “Tasarım elemanı olarak tek başına yüzey ve hacim etkisi olmayan, bulunduğu yere göre ince, uzun ve belli yolları izleyen görsel değer aşağıdakilerinken hangisidir?” sorusuna Resim eğitimi ana bilim dalında 3 öğrenci ön testte doğru cevap verirken son testte hiçbir öğrenci doğru cevap verememiştir. Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencileri içinde aynı durum geçerlidir. Seramik Eğitimi Ana Bilim dalı için ise sorunun doğru bilinme oranı çok düşük olmakla beraber ön test ve son test cevaplama oranı paralellik göstermektedir.

Tablo- 19
Testte Verilen 11. Soruya İlişkin Seçeneklerin Ana Bilim Dallarına Göre
Dağılımları

“Soru- 11: Renk, açık-koyu, öğelerin birbirleriyle ilişkisi, dolu-boş alanlar ve bunların çevre ile ilişkileri, hakim ve kontrast elemanlar, ışık-gölge devinimlerinin yükselme alçalma hızlarının üzerimizde bıraktığı etkinin genel adı nedir?”

a- ritim b- denge c- çizgi d- doku e- egemenlik

BÖLÜM	TEST TÜRÜ	a		b		c		d		e		Mod	Standart Sapma
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
RESİM BÖLÜMÜ	ÖN TEST	7	31,8	5	22,7	-	-	8	36,4	2	9,1	4,00	1,49
	SON TEST	14	63,6	3	13,6	-	-	4	18,2	1	4,5	1,00	1,35
GRAFİK BÖLÜMÜ	ÖN TEST	8	40,0	6	30,0	2	10,0	2	10,0	2	10,0	1,00	1,36
	SON TEST	7	35,0	8	40,0	1	5,0	4	20,0	-	-	2,00	1,11
SERAMİK BÖLÜMÜ	ÖN TEST	5	22,7	6	27,3	-	-	7	31,8	4	18,2	4,00	1,52
	SON TEST	6	27,3	8	36,4	2	9,1	3	13,6	3	13,6	2,00	1,40

Tablo-19’da başarı testinde sorulan 11. soruya ilişkin bölümlere göre dağılım yer almaktadır. Doğru cevap seçeneğine bakıldığında Resim Eğitimi Ana Bilim Dalı ön testinde %22,7 (n=5), son testinde %13,6 (n=3) kişi doğru seçeneği bilmiştir. Grafik ve Seramik Eğitimi Ana Bilim Dallarının ön testinde ve son testinde doğru cevabı bilenlerin sayısı aynıdır. Dağılımlar Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalı ön testi için %30,0 (n=6), son test için %40,0 (n=8), Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı ön testi için %27,3 (n=6), son testi için ise %40,0 (n=8) şeklindedir.

Bir tasarımda herhangi bir tarafın ağır basması yüzünden doğan dengesizlik hissedildiğinde dengesizliğe neden olan bölümün yeri, rengi, dokusu, yönü, aralığı

ölçüsü gerektiği kadar değiştirilmeli ya da diğer boşluklara denge sağlayıcı diğer biçimler eklenmelidir. Yapılan tüm kompozisyonlarda denge en önemli unsurlardan biri olarak görülmektedir ve dönem başından itibaren her konu işlenirken denge konusu tekrar irdelenmektedir. Fakat tüm bunlara rağmen tablo-19'da da görüldüğü gibi özellikle Resim Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencileri arasında kavranma düzeyi çok düşüktür. Grafik ve Seramik Eğitimi Ana Bilim Dallarında doğru cevap sayısında Resim Eğitimi Ana Bilim Dalına göre cevaplanma sayısında artış olsa da tatmin edici düzeyde değildir.

Tablo- 20

Testte Verilen 12. Soruya İlişkin Seçeneklerin Ana Bilim Dallarına Göre Dağılımları

Soru- 12: “Bir eksene göre öğelerin aynı durumda tekrar edilmesi ile aşağıdakilerinden hangisi oluşturulur?

- a- Asimetrik denge b- Formda denge c- Hareketle denge
d- Çizgide denge e- Simetrik denge

BÖLÜM	TEST TÜRÜ	a		b		c		d		e		Mod	Standart Sapma
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
RESİM BÖLÜMÜ	ÖN TEST	1	4,5	3	13,6	5	22,7	4	18,2	9	40,9	5,00	1,26
	SON TEST	2	9,1	7	31,8	2	9,1	1	4,5	10	45,5	5,00	1,56
GRAFİK BÖLÜMÜ	ÖN TEST	2	10,0	1	5,0	3	15,0	2	10,0	12	60,0	5,00	1,39
	SON TEST	1	5,0	3	15,0	2	10,0	1	5,0	13	65,0	5,00	1,37
SERAMİK BÖLÜMÜ	ÖN TEST	2	9,1	4	18,2	5	22,7	1	4,5	10	45,5	5,00	1,46
	SON TEST	3	13,6	5	22,7	3	13,6	2	9,1	9	40,9	5,00	1,56

Erişî testinde sorulan 12. sorunun dağılımlarının verildiği tablo-20 incelendiğinde Resim Eğitimi Ana Bilim Dalının dağılımları ön testte %40,9 (n=9), son testte %45,5 (n=10) şeklindedir. Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalı için ön test %60,0 (n=12), son test %65,0 (n=13) olarak tespit edilmiştir. Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı açısından da dağılımlar ön testte %45,5 (n=10), son testte %40,9 (n=9) olarak belirlenmiştir. Belirtilen soruda Resim ve Grafik Eğitimi Ana Bilim Dallarında son testte doğru cevabı bilenlerin sayısı 1 kişi artarken Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı 1 kişi azalma göstermiştir.

Tablo-20’de yer alan “Bir eksene göre öğelerin aynı durumda tekrar edilmesi ile aşağıdakilerinken hangisi oluşturulur? sorusuna Resim Eğitimi Ana Bilim Dalında ön testte 9 son testte 10, Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalında ön testte 12 ve son testte 13 öğrencinin doğru cevap verdiği görülürken son test artışlarında kavranma düzeyinin arttığı belirlenmiştir. Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalında ise ön testte 10 öğrenci doğru cevap verirken bu rakam son testte 9 olmuştur.

Tablo- 21
Testte Verilen 13. Soruya İlişkin Seçeneklerin Ana Bilim Dallarına Göre
Dağılımları

Soru- 13: “Kompozisyonda kullanılan öğelerden birinin ya da bir grubun diğer öğelere göre değer, ölçü, renk, doku vb. bakımından üstünlük sağlaması aşağıdaki tasarım ilkelerinden hangisini meydana getirir?”

a- ritim b- egemenlik c-doku d- leke e-denge

BÖLÜM	TEST TÜRÜ	a		b		c		d		e		Mod	Standart Sapma
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
RESİM BÖLÜMÜ	ÖN TEST	1	4,5	16	72,7	-	-	2	9,1	3	13,6	2,00	1,18
	SON TEST	8	36,4	11	50,0	1	4,5	1	4,5	1	4,5	2,00	1,01
GRAFİK BÖLÜMÜ	ÖN TEST	-	-	16	80,0	-	-	1	5,0	3	15,0	2,00	1,14
	SON TEST	2	10,0	18	90,0	-	-	-	-	-	-	2,00	0,30
SERAMİK BÖLÜMÜ	ÖN TEST	2	9,1	10	45,5	1	4,5	6	27,3	3	13,6	2,00	1,30
	SON TEST	3	13,6	14	63,6	4	18,2	1	4,5	-	-	2,00	0,71

Tablo-21’de eriş testinde sorulan 13. sorunun seçenekler ve bölümler bazında dağılımları görülmektedir. Doğru seçeneğin (b) olduğu sorunun Resim Eğitimi Ana Bilim Dalının ön testinde doğru seçenek dağılımı %72,7 (n=16), aynı bölümün son testi için ise bu dağılım %50,0 (n=11) şeklindedir. Resim Eğitimi Ana Bilim Dalı için son testte katılımcıların %22,7 oranında düşüşle doğru seçeneği işaretledikleri söylenebilir. Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalı açısından sorunun doğru seçeneği değerlendirildiğinde katılımcıların %80,0’i (n=16) ön testte doğru seçeneği işaretlemişlerdir, son test açısından bakıldığında bu oran %90,0’a (n=18) yükselmiştir. Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı doğru seçeneği incelendiğinde dağılımlar ön testte %45,5 (n=10), son testte %63,6 (n=14) olarak tespit edilmiştir. Eriş testinde verilen bu soru için Grafik ve

Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalları katılımcılarının son testte ön teste oranla daha başarılı oldukları söylenebilir.

Ölçü, değer, tekrar, doku ve renk bakımından egemenlik geçit ve karşılığın bir aradaki ifadesiyle sağlanan egemenlik ilkesi genel olarak bakıldığında tüm anabilim dalları arasında yüksek oranda kavranabilmiştir. Resim Eğitimi Ana Bilim Dalında son testte doğru cevap sayısında azalma olurken Grafik ve Seramik Eğitimi Ana Bilim Dallarında son test doğru cevaplarında artış olduğu ve konunun öğrenciler tarafından öğrenilebildiği görülmektedir.

Tablo- 22

Testte Verilen 14. Soruya İlişkin Seçeneklerin Ana Bilim Dallarına Göre Dağılımları

Soru- 14: “Yüzeye her türlü basılı, çizili ya da fotoğrafik malzemenin kompozisyon oluşturacak şekilde yapıştırılması tekniğine ne ad verilir?”

a- strüktür b- kolaj c- eskiz d-deformasyon e-transformasyon

BÖLÜM	TEST TÜRÜ	a		b		c		d		e		Mod	Standart Sapma
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
RESİM BÖLÜMÜ	ÖN TEST	3	13,6	16	72,2	-	-	2	9,1	1	4,5	2,00	0,95
	SON TEST	4	18,2	16	72,2	2	9,1	-	-	-	-	2,00	0,52
GRAFİK BÖLÜMÜ	ÖN TEST	1	5,0	19	95,0	-	-	-	-	-	-	2,00	0,22
	SON TEST	-	-	19	95,0	1	5,0	-	-	-	-	2,00	0,22
SERAMİK BÖLÜMÜ	ÖN TEST	2	9,1	18	81,8	1	4,5	-	-	1	4,5	2,00	0,75
	SON TEST	3	13,6	14	63,6	1	4,5	3	13,6	1	4,5	2,00	1,04

Erişi testindeki 14. sorunun dağılımlarının verildiği tablo-22’de doğru seçenek açısından bölümlere göre katılımcıların verdikleri cevaplar incelenecek olursa Resim Eğitimi Ana Bilim Dalı ön testinde ve son testinde %72,2 (n=16) şeklindedir. Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalı ön testi ve son testinde de doğru seçenek için eşit bir dağılım söz konusudur %95,0 (n=19). Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalında ön testte %81,8 (n=18), son testte %63,6 (n=14) doğru seçenek üzerinde bir dağılım görülmektedir. Genel olarak değerlendirilecek olursa belirtilen soruya ilişkin verilen doğru cevaplar Resim ve Grafik Eğitimi Ana Bilim Dallarının ön ve son testinde eşit iken Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı son testinde bir düşüş sergilemektedir.

“Yüzeye her türlü basılı, çizili ya da fotoğrafik malzemenin kompozisyon oluşturacak şekilde yapıştırılması tekniğine ne ad verilir?” sorusuna verilen cevaplara bölümler açısından bakıldığı zaman Resim ve Grafik Eğitimi Ana Bilim Dallarında öğrencilerin yarıdan fazlasının doğru cevap verdikleri ama son testte beklenen doğru cevap artışının olmadığı görülmektedir. Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalında ise, ön testte 18 olan doğru cevap sayısının son testte 14’e düştüğü tespit edilmiştir.

Tablo- 23
Testte Verilen 15. Soruya İlişkin Seçeneklerin Ana Bilim Dallarına Göre
Dağılımları

Soru- 15: “Aşağıdakilerinken hangisi zihinde canlandırılan bir düşüncenin, bir yapıt oluşturma ilk biçimine verilen addır?”

a- etüt b- eskiz c- resim d-analiz e- tasarım

BÖLÜM	TEST TÜRÜ	a		b		c		d		e		Mod	Standart Sapma
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
RESİM BÖLÜMÜ	ÖN TEST	-	-	15	68,2	-	-	2	9,1	5	22,7	2,00	1,32
	SON TEST	2	9,1	18	81,8	-	-	-	-	2	9,1	2,00	0,95
GRAFİK BÖLÜMÜ	ÖN TEST	-	-	15	75,0	-	-	1	5,0	4	20,0	2,00	1,26
	SON TEST	-	-	14	70,0	-	-	-	-	6	30,0	2,00	1,41
SERAMİK BÖLÜMÜ	ÖN TEST	1	4,5	13	59,1	-	-	1	4,5	7	31,8	2,00	1,48
	SON TEST	-	-	19	86,4	-	-	1	4,5	2	9,1	2,00	0,95

Tablo-23’de eriş testinde bulunan 15. sorunun dağılımları yer almaktadır. Doğru seçeneğin (e) seçeneği olduğu 15. soruda bölümlere göre ön test ve son test dağılımları şu şekildedir. Resim Eğitimi Ana Bilim Dalı ön testi %22,7 (n=5), son testi %9,1 (n=2). Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalı ön testi %20,0(n=4), son testi %30,0 (n=6). Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı ön testi için %31,8 (n=7), son testi için ise %9,1 (n=2) şeklindedir. Genel olarak sadece Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalı son testinde 10,0 oranında bir artış söz konusu iken Resim ve Seramik Eğitimi Ana Bilim Dallarını son testlerinde düşüş görülmektedir.

Sanat alanında, sanatsal değer taşıyan bir ürün ortaya koymak amacı ile yapılan, fakat ürünün gerçekleştirilmesi aşamasını içermeyen, düşünsel yönü ağır basan

çalışmaların tümü tasarım adını alır. Temel sanat eğitimi derslerinin başlangıcında dersi veren öğretim elemanları tarafından tasarımın kelime anlamlarının teorik olarak öğrencilere verilmesi gerektiği düşünüldüğünde yukarıdaki tablo çok fazla olumsuzluk içermektedir. Özellikle son testte öğrenciler tarafından bu bilginin kavranamadığı görülmektedir.

Tablo- 24
Testte Verilen 16. Soruya İlişkin Seçeneklerin Ana Bilim Dallarına Göre Dağılımları

Soru- 16: “Biçimi oluşturan en temel eleman aşağıdakilerinken hangisidir?”

a- çizgi b- nokta c- form d-ritim e- derinlik

BÖLÜM	TEST TÜRÜ	a		b		c		d		e		Mod	Standart Sapma
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
RESİM BÖLÜMÜ	ÖN TEST	10	45,5	7	31,8	4	18,2	-	-	1	4,5	1,00	1,03
	SON TEST	2	9,1	14	63,3	5	22,7	1	4,5	-	-	2,00	0,68
GRAFİK BÖLÜMÜ	ÖN TEST	9	45,0	6	30,0	5	25,0	-	-	-	-	1,00	0,83
	SON TEST	4	20,0	10	50,0	2	10,0	1	5,0	3	15,0	2,00	1,31
SERAMİK BÖLÜMÜ	ÖN TEST	2	9,1	9	40,9	7	31,8	1	4,5	3	13,6	2,00	1,16
	SON TEST	6	27,3	9	40,9	4	18,2	1	4,5	2	9,1	2,00	1,20

Tablo-24’te eriş testinde sorulan 16. soru görülmektedir. Sorunun doğru cevabı “a” seçeneğidir. Buna göre bölümlerin ön test ve son test dağılımları şöyledir: Resim Eğitimi Ana Bilim Dalı ön testi için %45,5 (n=10), son test için %9,1 (n=2). Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalı ön testi için %45,0 (n=9), son testi için %20,0 (n=4), Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı ön testi için %9,1 (n=2), son testi için %27,3 (n=6). Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı son testinde ön teste oranla %18,2 oranında bir artış

görüldüğünde, Resim ve Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalları için son testte düşüşler söz konusudur.

“Biçimi oluşturan en temel eleman aşağıdakilerinden hangisidir?” sorusuna verilen cevaplar incelendiğinde Resim ve Grafik Eğitimi Ana Bilim Dallarında ön testte verilen doğru cevap sayısının son testte oldukça düştüğü görülmektedir. Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalında ise, ön testte 2 olan doğru cevap sayısı son testte 6’ya çıkmıştır. Çizgi konusunun temel sanat eğitimi dersi müfredat programında üç hafta kadar yer aldığı ve konuyla ilgili oldukça fazla uygulama yapıldığı düşünüldüğünde üç anabilim dalı içinde verilen doğru cevap sayısının yetersiz olduğu düşünülmektedir.

Tablo- 25

Testte Verilen 17. Soruya İlişkin Seçeneklerin Ana Bilim Dallarına Göre Dağılımları

Soru- 17: “Leke, biçim ve renk parçalarının farklı ama dengeli bir anlatım içinde yer alması aşağıdakilerinden hangisi ile tanımlanabilir?”

a- kontrast b- ölçü-oran c- yön d- ışık-gölge e- leke

BÖLÜM	TEST TÜRÜ	a		b		c		d		e		Mod	Standart Sapma
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
RESİM BÖLÜMÜ	ÖN TEST	7	31,8	1	4,5	1	4,5	10	45,5	3	13,6	4,00	1,55
	SON TEST	5	22,7	4	18,2	1	4,5	11	50,0	1	4,5	4,00	1,36
GRAFİK BÖLÜMÜ	ÖN TEST	10	50,0	2	10,0	1	5,0	3	15,0	4	20,0	1,00	1,70
	SON TEST	7	35,0	7	35,0	2	10,0	3	15,0	1	5,0	1,00-2,00	1,23
SERAMİK BÖLÜMÜ	ÖN TEST	7	31,8	5	22,7	1	4,5	8	36,4	1	4,5	4,00	1,40
	SON TEST	8	36,4	2	9,1	3	13,6	5	22,7	4	18,2	1,00	1,60

Doğru seçeneğin “b” olduğu eriş testindeki 17. sorunun seçeneklere ve bölümlere göre dağılımları tablo-25’te verilmiştir. Doğru seçenek bölümlere göre incelenirse dağılımlar Resim Eğitimi Ana Bilim Dalı ön testi için %4,5 (n=1), son testi için %18,2 (n=4), Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalı ön testi için %10,0 (n=2), son testi için %35,0 (n=7), Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı ön testi için %22,7 (n=5), son testi için ise %9,1 (n=2) şeklindedir. Son testte artış Resim ve Grafik Eğitimi Ana Bilim Dallarında görülürken Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalında %13,6’lık bir düşüş görülmektedir.

Kitle, leke, biçimlerin ve renk parçalarının farklı ama dengeli bir anlatım ve ilişki içinde yer alması diye tanımlanan ölçü-oran tasarımı tekrar ve monotonluktan kurtarmak için sıkça kullanılır. Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Bölümü öğrencileri hem temel sanat eğitimi hem de desen derslerinde ölçü oranı sürekli kullanmaktadır. Buna rağmen yukarıdaki tabloda da görüldüğü gibi bu sorunun doğru bilinme oranı oldukça düşüktür. Resim ve Grafik Eğitimi Ana Bilim Dallarında düşük bir oranda olsa son testte artış görülürken Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencileri arasında ön testteki doğru cevap sayısının son testte düştüğü belirlenmiştir.

Tablo- 26
Testte Verilen 18. Soruya İlişkin Seçeneklerin Ana Bilim Dallarına Göre
Dağılımları

Soru- 18: “Bir objenin aşamalı olarak şeklini değiştirmeye ne ad verilir?”

a-dönüşüm b- koram c- çağrışım d- transformasyon e- değiştirme

BÖLÜM	TEST TÜRÜ	a		b		c		d		e		Mod	Standart Sapma
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
RESİM BÖLÜMÜ	ÖN TEST	6	27,3	1	4,5	2	9,1	9	40,9	4	18,2	4,00	1,53
	SON TEST	11	50,0	2	9,1	4	18,2	5	22,7	-	-	1,00	1,28
GRAFİK BÖLÜMÜ	ÖN TEST	3	15,0	1	5,0	2	10,0	12	60,0	2	10,0	4,00	1,23
	SON TEST	4	20,0	2	10,0	1	5,0	13	65,0	-	-	4,00	1,26
SERAMİK BÖLÜMÜ	ÖN TEST	5	22,7	3	13,6	-	-	10	45,5	4	18,2	4,00	1,50
	SON TEST	13	59,1	4	18,2	1	4,5	2	9,1	2	9,1	1,00	1,37

Erişi testinin 18. sorusunun yer aldığı tablo-26’da cevapların bölümlere ve seçeneklere göre dağılımları görülmektedir. Doğru cevabın (d) seçeneği olduğu sorunun doğru seçenek açısından dağılımları incelendiğinde Resim Eğitimi Ana Bilim Dalı için ön testte %40,9 (n=9), son testte %22,7 (n=5), Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalı için ön testte %60,0 (n=12), son testte %65,0 (n=13), Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı için ön testte %45,5 (n=10), son testte %9,1 (n=2) şeklindedir. Resim ve Seramik Eğitimi Ana Bilim Dallarında son testlerinde doğru seçeneğin işaretlenme oranı düşerken Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalında %5,0 (n=1) oranında artış göstermektedir.

“Bir objenin aşamalı olarak şeklini değiştirmeye ne ad verilir?” sorusuna Resim Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerinden ön testte 9 öğrenci doğru cevap verirken son testte bu sayı 5’e düşmüştür. Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalında ön testte 10 doğru

cevap varken son testte bu sayının 2'ye düştüğü görülmektedir. Bu iki ana bilim dalında son testte doğru cevap sayısı oldukça düşüktür. Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalında ise ön testte 12 ve son testte 13 öğrencinin doğru cevap verdiği belirlenmiştir.

Tablo- 27

Testte Verilen 19. Soruya İlişkin Seçeneklerin Ana Bilim Dallarına Göre Dağılımları

Soru- 19: “Kompozisyonu monotonluktan kurtarmak için aşağıdakilerinden hangisi yapılmamalıdır?”

- a- Kontrast renkler kullanılmalı b- Çizgi ve biçimlerde yön değişikliği yapılmalı
c- Açık –koyu değerler kullanılmalı d- Farklı boyutlar kullanılmalı
e- Aynı rengin farklı tonları kullanılmalı

BÖLÜM	TEST TÜRÜ	a		b		c		d		e		Mod	Standart Sapma
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
RESİM BÖLÜMÜ	ÖN TEST	3	13,6	4	18,2	8	36,4	-	-	7	31,8	3,00	1,43
	SON TEST	1	4,5	2	9,1	1	4,5	6	27,3	12	54,5	5,00	1,18
GRAFİK BÖLÜMÜ	ÖN TEST	4	20,0	2	10,0	4	20,0	3	15,0	7	35,0	5,00	1,56
	SON TEST	4	20,0	1	5,0	3	15,0	2	10,0	10	50,0	5,00	1,63
SERAMİK BÖLÜMÜ	ÖN TEST	5	22,7	3	13,6	8	36,4	1	4,5	5	22,7	3,00	1,44
	SON TEST	5	22,7	2	9,1	6	27,3	2	9,1	7	31,8	5,00	1,56

Tablo-27’de erişim testinde sorulan 19. sorunun seçeneklere göre dağılımları görülmektedir. Doğru seçeneğe göre dağılımlar incelendiğinde Resim Eğitimi Ana Bilim Dalı ön testi için %31,8 (n=7), son testi için %54,5 (n=12), Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalı ön testi için %35,0 (n=7), son testi için %50,0 (n=10), Seramik Eğitimi Ana

Bilim Dalı ön testi için %22,7 (n=5), son testi için %31,8 (n=7) şeklindedir. Genel olarak değerlendirildiğinde son testlerde her bölüm için ön testlere oranla doğru seçeneğin işaretlenmesi açısından artış söz konusudur.

Temel sanat eğitimi derslerinin başlangıcında kompozisyonun tanımı, kompozisyon oluşturma ilkeleri gibi tüm teorik tanımlamalar ve örneklemeler üç anabilim dalı içinde yapılmakta ve dönem içinde sürekli tekrarlanmaktadır. Tablo 27'den de anlaşılabacağı gibi Resim, Seramik ve Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalları arasında ön testte oranla, son test doğru cevapları arasında olmasını beklediğimiz artışın görüldüğü belirlenmiştir.

Tablo- 28
Testte Verilen 20. Soruya İlişkin Seçeneklerin Ana Bilim Dallarına Göre
Dağılımları

Soru- 20: “Aşağıda kompozisyon ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?”

- a- Kompozisyonda simetri asıl elemanları dengelemek için kullanılır.
- b- Asimetri yüzeyin dinamik ve dikkat çekici olmasını sağlamak için kullanılır.
- c- Statik (sakin-durgun) kompozisyonlar rahatlık duygusu vermek için kullanılır.
- d- Geometrik kompozisyonlar boşluktaki geometriyi açık bir şekilde belirtmek için kullanılır.
- e- Kompozisyon yüzeyde çizgi, renk, biçim gibi öneme sahip olan elemanlardan biri değildir.

BÖLÜM	TEST TÜRÜ	a		b		c		d		e		Mod	Standart Sapma
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
RESİM BÖLÜMÜ	ÖN TEST	2	9,1	1	4,5	2	9,1	7	31,8	10	45,5	5,00	1,27
	SON TEST	-	-	2	9,1	2	9,1	5	22,7	13	59,1	5,00	0,99
GRAFİK BÖLÜMÜ	ÖN TEST	-	-	1	5,0	-	-	5	25,0	14	70,0	5,00	0,75
	SON TEST	2	10,0	-	-	1	5,0	4	20,0	13	65,0	5,00	1,26
SERAMİK BÖLÜMÜ	ÖN TEST	3	13,6	1	4,5	-	-	3	13,6	15	68,2	5,00	1,46
	SON TEST	2	9,1	3	13,6	5	22,7	4	18,2	8	36,4	5,00	1,36

Doğru cevabın (e) seçeneği olduğu tablo-28’de erişti testiindeki 20. sorunun bölümlere göre dağılımları görülmektedir. Doğru seçeneğe ilişkin dağılımlar şu şekildedir: Resim Eğitimi Ana Bilim Dalı ön testi için %45,5 (n=10), son testi için %59,1 (n=13), Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalı ön testi için %70,0 (n=14), son testi için %65,0 (n=13), Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı ön testi için %68,2 (n=15), son testi için %36,4 (n=8).

“Aşağıda kompozisyon ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?” sorusuna verilen cevaplar incelendiğinde Resim Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencileri arasında kavramanın oldukça yeterli düzeyde gerçekleştiği görülürken, Grafik ve Seramik Eğitimi Ana Bilim Dallarında ön test doğru cevaplarının son testte düşüş gösterdiği belirlenmiştir.

Tablo- 29
Testte Verilen 21. Soruya İlişkin Seçeneklerin Ana Bilim Dallarına Göre Dağılımları

Soru- 21: “Aşağıdakilerinden hangisi yaratıcısı tarafından duygu ve düşüncelerin farklı (ses, çizgi, vb) biçimlerde alıcısı için ortak değerlere, yani hoşça giden biçimleri yaratma çabasına verilen bir isimdir?”

a- sanat b- sanat felsefesi c- sanat eseri d- sosyoloji e-sanat psikolojisi

BÖLÜM	TEST TÜRÜ	a		b		c		d		e		Mod	Standart Sapma
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
RESİM BÖLÜMÜ	ÖN TEST	8	36,4	3	13,6	6	27,3	1	4,5	4	18,2	1,00	1,50
	SON TEST	6	27,3	5	22,7	6	27,3	-	-	5	22,7	1,00/3,00	1,49
GRAFİK BÖLÜMÜ	ÖN TEST	11	55,0	1	5,0	3	15,0	-	-	5	25,0	1,00	1,72
	SON TEST	11	55,0	2	10,0	4	20,0	-	-	3	15,0	1,00	1,48
SERAMİK BÖLÜMÜ	ÖN TEST	7	31,8	1	4,5	9	40,9	-	-	5	22,7	3,00	1,50
	SON TEST	5	22,7	1	4,5	13	59,1	1	4,5	2	9,1	3,00	1,16

Tablo-29’da eriş testinde sorulan 21. sorunun seçeneklere göre dağılımı görülmektedir. Tablo değerlendirildiğinde dağılımlar Resim Eğitimi Ana Bilim Dalı ön testinde %27,3 (n=6), son testinde %27,3 (n=6), Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalı ön testinde %15,0 (n=3), son testinde %20,0 (n=4), Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı ön testinde %40,9 (n=9), son testinde %59,1 (n=13) şeklindedir. Tablo genel olarak değerlendirildiğinde doğru seçenek için Resim Eğitimi Ana Bilim Dalının ön ve son testinde bir değişim olmazken Grafik ve Seramik Eğitimi Ana Bilim Dallarını için son testte bir artış söz konusudur.

Eriş testinin 21. sorusu olan “Aşağıdakilerinken hangisi yaratıcısı tarafından duygu ve düşüncelerin farklı (ses, çizgi, vb.) biçimlerde alıcısı için ortak değerlere, yani hoş giden biçimleri yaratma çabasına verilen bir isimdir?” sorusu öğrencilerin genel anlamda sanat bilgilerini ölçmek için hazırlanan bir sorudur. Dönem içinde genel sanat terimlerine derslerde yer verildiği düşünüldüğünde üç ana bilim dalı içinde verilen doğru cevap sayısının yetersiz olduğu görülmektedir.

Tablo- 30
Testte Verilen 22. Soruya İlişkin Seçeneklerin Ana Bilim Dallarına Göre
Dağılımları

Soru- 22: “Sanat eğitimi bireylere aşağıdakilerinken hangisini kazandırmaz?”

- a- Kendini rahat ifade etme
- b- Geçmiş ve gelecek arasında bağ kurma
- c- İnsanlar arasında sözsüz bir iletişim kurma
- d- Sanat ve kültür değerlerine saygı duyma
- e- İnsanların ruhsal durumu hakkında yargıya varma

BÖLÜM	TEST TÜRÜ	a		b		c		d		e		Mod	Standart Sapma
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
RESİM BÖLÜMÜ	ÖN TEST	-	-	4	18,2	5	22,7	-	-	13	59,1	5,00	1,27
	SON TEST	-	-	6	27,3	3	13,6	2	9,1	11	50,0	5,00	1,33
GRAFİK BÖLÜMÜ	ÖN TEST	-	-	8	40,0	-	-	2	10,0	10	50,0	5,00	1,45
	SON TEST	-	-	2	10,0	3	15,0	1	5,0	14	70,0	5,00	1,08
SERAMİK BÖLÜMÜ	ÖN TEST	1	4,5	6	27,3	1	4,5	1	4,5	13	59,1	5,00	1,48
	SON TEST	1	4,5	4	18,2	4	18,2	2	9,1	11	50,0	5,00	1,36

Tablo-30’de eriştiği testinde sorulan 22. sorunun seçeneklere göre dağılımları görülmektedir. Doğru cevap doğrultusunda ön test ve son testte verilen dağılımlara bakıldığında Resim Eğitimi Ana Bilim Dalı ön testi için %59,1 (n=13), son testi için %50,0 (n=11), Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalı ön testi için %50,0 (n=10), son testi için %70,0 (n=14), Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı ön testi için %59,1 (n=13), son testi için %50,0 (n=11) şeklindedir.

Sanat eğitiminin bireye kazandırdığı pek çok yeti vardır. Bunların bazıları sorunun seçenekleri içinde verilmiştir. Kendini rahat ifade etme, geçmiş ve gelecek

arasında bağ kurma, insanlar arasında sözsüz bir iletişim kurma, sanat ve kültür değerlerine saygı duyma gibi sıralanabilir. Fakat insanların ruhsal durumu hakkında doğrudan bir yargıya varmayı sağlayamaz. Ana bilim dalları arasında verilen doğru cevaplara bakıldığında Resim ve Seramik Eğitimi Ana Bilim Dallarında ön testte göre son test cevaplarında bir düşüş olduğu görülürken, Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalında son testte ön testte göre artış olduğu görülmektedir.

Tablo- 31
Testte Verilen 23. Soruya İlişkin Seçeneklerin Ana Bilim Dallarına Göre Dağılımları

Soru- 23: “Aşağıdakilerinken hangisi temel sanat eğitimi dersinin amaçlarından biri değildir?

- a- Temel formların özelliklerini kavratmak
- b- Açık-koyu, leke, ışık-gölgenin resimdeki önemini kavratmak
- c- Görsel tasarım ilke ve elemanlarını kavratmak
- d- Sanat eseri ve sanatçı arasında bağlantıyı kavratmak
- e- Sanat eserindeki duyguları kavratmak

BÖLÜM	TEST TÜRÜ	a		b		c		d		e		Mod	Standart Sapma
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
RESİM BÖLÜMÜ	ÖN TEST	1	4,5	-	-	3	13,6	8	36,4	10	45,5	5,00	1,00
	SON TEST	-	-	4	18,2	2	9,1	5	22,7	11	50,0	5,00	1,17
GRAFİK BÖLÜMÜ	ÖN TEST	3	15,0	1	5,0	2	10,0	10	50,0	4	20,0	4,00	1,31
	SON TEST	-	-	1	5,0	4	20,0	9	45,0	6	30,0	4,00	0,85
SERAMİK BÖLÜMÜ	ÖN TEST	2	9,1	-	-	-	-	16	72,7	4	18,2	4,00	1,01
	SON TEST	2	9,1	2	9,1	4	18,2	7	31,8	7	31,8	4,00-5,00	1,28

Erişî testinde sorulan 23. sorunun seçeneklere göre dağılımlarının yer aldığı tablo- 31 doğru cevap seçeneği açısından değerlendirildiğinde Resim Eğitimi Ana Bilim Dalı ön testi için %45,5 (n=10), son testi için %50,0 (n=11), Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalı ön testi için %20,0 (n=4), son testi için %30,0 (n=6), Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı ön testi için %18,2 (n=4), son testi için %31,8 (n=7) şeklindedir. Bu doğrultuda doğru seçeneklere verilen yanıtların son testlerde artış gösterdiği söylenebilir.

Temel sanat eğitimi derslerinin amaçlarının sorulduğu bu soruda öğrencilerin yapılan ön testte çoğunlukta doğru cevap vermesi beklenmemektedir. Fakat dönem içinde teorikte direkt anlatılmamış bile olsa öğrencilerin dersin işleniş ve akışı doğrultusunda genel bir yargıya varmaları, sentez yapabilmeleri beklenmektedir. Resim, Seramik ve Grafik Eğitimi Ana Bilim Dallarında ön testte göre son testte artış olması bu dersin amaçlarının kısmen kavranabildiğini göstermektedir.

Tablo- 32
Testte Verilen 24. Soruya İlişkin Seçeneklerin Ana Bilim Dallarına Göre
Dağılımları

Soru- 24: “Temel sanat eğitimi dersinin temelini oluşturan ve Almanya’da kurulan okul hangisidir?

- a- Saksonya Grandüklüğü Tatbiki Sanatlar Okulu
- b- Bauhaus
- c- The New Bauhaus
- d- School of Design
- e- Lapland University

BÖLÜM	TEST TÜRÜ	a		b		c		d		e		Mod	Standart Sapma
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
RESİM BÖLÜMÜ	ÖN TEST	-	-	21	95,5	-	-	1	4,5	-	-	2,00	0,42
	SON TEST	-	-	22	100,0	-	-	-	-	-	-	2,00	0,00
GRAFİK BÖLÜMÜ	ÖN TEST	1	5,0	12	60,0	-	-	4	20,0	3	15,0	2,00	1,28
	SON TEST	4	20,0	12	60,0	-	-	4	20,0	-	-	2,00	1,00
SERAMİK BÖLÜMÜ	ÖN TEST	2	9,1	7	31,8	1	4,5	8	36,4	4	18,2	4,00	1,34
	SON TEST	3	13,6	13	59,1	1	4,5	3	13,6	2	9,1	2,00	1,18

Tablo-32’de eriş testinde sorulan 24. soruya ilişkin seçeneklerin bölümlere ve seçeneklere göre dağılımları yer almaktadır. Doğru seçeneğe yönelik dağılımlar şu şekildedir: Resim Eğitimi Ana Bilim Dalı ön testi için %95,5 (n=21), son testi için %100,0 (n=22), Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalı ön testi için %60,0 (n=12), son testi için %60,0 (n=12) son olarak Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı ön testi için %31,8 (n=7), son testi için ise %59,1 (n=13). Tablo genel olarak değerlendirildiğinde Resim Eğitimi Ana Bilim Dalı son testinde tüm öğrencilerin tam başarı sağladıkları söylenebilir. Grafik

Eğitimi Ana Bilim dalı ön ve son testinde doğru seçeneğe ilişkin dağılımlar değişmezken, Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı son testinde ön teste oranla %27,3 oranında bir başarı artışı söz konusudur.

Yalnızca temel sanat eğitimi derslerinde değil sanat alanındaki tüm basılı yayınlarda adı geçen, bu dersin de temelini oluşturan Bauhaus Okulu adı tablodan da anlaşılacağı gibi öğrencilerin aşına olduğu bir isimdir. Dönem başında dersin tanımı yapılırken tarihçesinden ve gelişim aşamasından teorik olarak bahsedilmektedir. Üç ana bilim dalında da öğrencilerin temel sanat eğitimi derslerinin başlangıç yeri olan Bauhaus Okulunu öğrendikleri görülmektedir.

Tablo- 33

Testte Verilen 25. Soruya İlişkin Seçeneklerin Ana Bilim Dallarına Göre Dağılımları

Soru- 25: “Aşağıda verilen isimlerden hangisi Almanya’da verilen okulda temel sanat eğitimi dersi vermemiştir?

a- Klee b- Kandisky c- İtten d- Vasarel e-W. Gropius

BÖLÜM	TEST TÜRÜ	a		b		c		d		e		Mod	Standart Sapma
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
RESİM BÖLÜMÜ	ÖN TEST	2	9,1	5	22,7	8	36,4	3	13,6	4	18,2	3,00	1,23
	SON TEST	-	-	5	22,7	9	40,9	6	27,3	2	9,1	3,00	0,92
GRAFİK BÖLÜMÜ	ÖN TEST	1	5,0	4	20,0	3	15,0	2	10,0	10	50,0	5,00	1,39
	SON TEST	3	15,0	4	20,0	7	35,0	2	10,0	4	20,0	3,00	1,33
SERAMİK BÖLÜMÜ	ÖN TEST	1	4,5	3	13,6	9	40,9	3	13,6	6	27,3	3,00	1,18
	SON TEST	-	-	6	27,3	2	9,1	6	27,3	8	36,4	5,00	1,24

Eriş testinin son sorusu olan 25. sorunun bölümlere ve seçeneklere göre dağılımlarının verildiği tablo- 33 doğru seçenek açısından incelendiğinde dağılımlar; Resim Eğitimi Ana Bilim Dalı ön testinde %13,6 (n=3), son testinde %27,3 (n=6), Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalı ön ve son testinde %10,0 (n=2), Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı ön testinde %13,6 (n=3), son testinde %27,3 (n=6) şeklindedir. Genel olarak dağılımlar değerlendirildiğinde Resim ve Seramik Eğitimi Ana Bilim Dallarında ön teste oranla son testte %13,7 oranında bir artış tespit edilirken Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalı ön ve son testinde bir değişim tespit edilememiştir.

Aşağıda verilen isimlerden hangisi Almanya’da verilen okulda temel sanat eğitimi dersi vermemiştir? Sorusuna Resim ve Seramik Eğitimi Ana Bilim Dallarında ön testte 3, son testte 6 öğrenci doğru cevap verirken, Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalında bu sayı ön test ve son testte değişmemiş 2 olarak kalmıştır. Bu tabloya genel olarak bakıldığında yüksek oranda kavranma düzeyi görülmektedir.

5.1.2. II. Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

II. Alt Problem: Temel Sanat Eğitimi dersini alan öğrencilere uygulanan tutum ölçeği verileri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Tablo- 34

Öğrencilerin Tutum Ölçeğindeki Olumlu ve Olumsuz İfadelere Verdikleri Cevapların Ana Bilim Dallarına Göre Karşılaştırılması (One-Way Anova Testi)

İFADELER	BÖLÜM	n	Ort.	s.s.	F	p
OLUMLU	RESİM	44	3,98	0,58	5,516	0,005
	GRAFİK	40	4,01	0,58		
	SERAMİK	44	3,60	0,72		
OLUMSUZ	RESİM	44	2,12	0,59	2,665	0,074
	GRAFİK	40	2,04	0,60		
	SERAMİK	44	2,33	0,61		

Tutum ölçeğinde yer alan olumlu ve olumsuz ifadelerin bölümlere göre karşılaştırılması tablo-34'te görülmektedir. Olumlu ifadeler kapsamında bölümler arasında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir ($F:5,516;p<0,05$). Bu farklılığın hangi bölümler arasında olduğunu ortaya koymak amacıyla da yapılan Tukey testine ilişkin sonuçlar tablo-34'de gösterilmiştir. Olumlu ifadeler bölümlere göre değerlendirildiğinde ortalamalardan da anlaşılacağı üzere Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı ortalaması diğer bölümlere göre en düşük seviyededir ($\bar{x}=3,60$) dolayısıyla seramik bölümü ile diğer bölümler arasında anlamlı farklılık söz konusudur. Resim ve Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerinin temel sanat eğitimi dersine yönelik olumlu ifadelerle ilişkin tutumları daha olumlu iken Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerinin tutumları daha düşük seviyededir. Olumsuz ifadeler kapsamında bölümler değerlendirildiğinde bölümler arasında anlamlı bir farklılık söz konusu değildir ($F:2,665;p>0,05$). Bu kapsamda olumsuz ifadelerle ilişkin öğrenci görüşlerinin tüm bölümler açısından aynı yönde olduğunu söylemek yerinde olacaktır.

Tablo- 35

Öğrencilerin Tutum Ölçeğindeki Olumlu İfadelerle Verdikleri Cevapların Hangi Ana Bilim Dalları Bazında Farklılık Gösterdiğinin Karşılaştırılması (Tukey Testi)

BÖLÜMLER	RESİM	GRAFİK	SERAMİK
RESİM	---	---	***
GRAFİK	---	---	***
SERAMİK	***	***	---

Tablo-35'de bölümler bazında ortaya çıkan anlamlı farklılığın hangi bölümler arasında gösterildiği Tukey testi sonuçları yer almaktadır. Tablodan da anlaşılacağı üzere Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı ile hem Resim hem de Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalları arasında anlamlı farklılıklar söz konusudur. Bu farklılığın Seramik Eğitimi Ana

Bilim Dalına gelen öğrencilerin bölümlerine istemeyerek geldikleri veya lisede seramik bölümünde oldukları için ek puan alarak geldikleri düşünülmektedir.

Tablo- 36
Öğrencilerin Tutum Ölçeğindeki Olumlu ve Olumsuz İfadelere Verdikleri
Cevapların Ön Test ve Son Testlere Göre Karşılaştırılması (t-Testi)

İFADELER	TEST TÜRÜ	n	Ort.	s.s.	t	p
OLUMLU	ÖN TEST	64	3,87	0,48	0,133	0,894
	SON TEST	64	3,85	0,80		
OLUMSUZ	ÖN TEST	64	2,12	0,50	-0,851	0,397
	SON TEST	64	2,21	0,70		

Tablo-36’da tutum ölçeğinde bulunan olumlu ve olumsuz ifadelerin ön test ve son teste göre aralarında anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin ortaya koyulabilmesi için t-testi yapılmıştır. Tablodan da anlaşılabacağı üzere olumlu ifadeler için ($t: 0,133; p>0,05$) ve olumsuz ifadeler için ($t:-0,851; p>0,05$) ön test ve son testte anlamlı bir farklılık söz konusu değildir.

Tablo 37
Öğrencilerin Tutum Ölçeğindeki Olumlu İfadelere Verdikleri Cevapların
Dağılımları

İFADELER	Tamamen Katılıyor		Katılıyor		Kararsızım		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum		Ortalama	Standart Sapma
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
TUTUM ÖLÇEĞİ (OLUMLU)												
2.Temel sanat eğitimi dersinde kuramsal bilgi edinmek beni mutlu eder.	34	26,6	52	40,6	21	16,4	17	13,3	4	3,1	3,74	1,08
3.Temel sanat eğitimi dersine seveerek çalışırım.	32	25,0	46	35,9	31	24,2	12	9,4	7	5,5	3,65	1,11
6.Temel sanat eğitimi dersi, genel sanat terminolojisi ile kapsamlı olarak tanıştığım ilk ders olduğu için önemserim.	27	21,1	61	47,7	22	17,2	13	10,2	5	3,9	3,71	1,03
7.Temel sanat eğitimi dersi yaşamımızda yararlanabileceğim yeterli bilgiyi verdiği için severim.	17	13,3	52	40,6	32	25,0	18	14,1	9	7,0	3,39	1,10
9.Temel sanat eğitimi dersinde birçok şey öğrendiğime inanırım.	40	31,3	60	46,9	15	11,7	7	5,5	6	4,7	3,94	1,03
11.Boş zamanlarımda temel sanat eğitimi dersi ile ilgilenirim.	13	10,2	32	25,0	34	26,6	39	30,5	10	7,8	2,99	1,13
13.Temel sanat eğitimi dersi'nde resim tekniklerini (sulu boya, yağlı boya vb.) öğrenmek hoşuma gider.	76	59,4	38	29,7	3	2,3	4	3,1	7	5,5	4,34	1,06
15.Temel sanat eğitimi dersi konularından dolayı ilgimi çeker.	31	24,2	54	42,2	28	21,9	12	9,4	3	2,3	3,76	0,99
17.Temel sanat eğitimi dersi, gelecek yıllarda ana sanat atölye seçimimi daha rahat yapabilmemi kolaylaştıracağından dolayı önemserim.	38	29,7	52	40,6	25	19,5	3	2,3	10	7,8	3,82	1,12
18.Temel sanat eğitimi dersi, Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Bölümü için en temel derstir.	71	55,5	37	28,9	6	4,7	8	6,3	6	4,7	4,24	1,10
19.Temel sanat eğitimi dersi, görsel algılarının gelişmesine yardımcı olduğu için benimserim.	65	50,8	44	34,4	6	4,7	5	3,9	8	6,3	4,19	1,11
21.Temel sanat eğitimi dersi'nin, sanatın tüm dallarına (resim, seramik, grafik, tekstil, heykel vb.) alt yapı oluşturduğu için önemserim.	60	46,9	53	41,4	7	5,5	4	3,1	4	3,1	4,25	0,93
25.Temel sanat eğitimi dersi sanatla ilgili birçok disiplinle (uygulama, estetik) ilişkili olduğu için önemlidir.	57	44,5	49	38,3	11	8,6	9	7,0	2	1,6	4,17	0,96

Tablo-37'de tutum ölçeğinde yer alan olumlu ifadelerin yüzde ve frekans dağılımları görülmektedir. Tutum ölçeğindeki olumlu ifadeler ortalamalarına göre

incelendiğinde, katılımcıların en fazla oranda olumlu görüş bildirdikleri ifadeler sırası ile aşağıda verilmiştir:

Birinci olumlu ifade; 13. sorudaki “Temel sanat eğitimi dersinde resim tekniklerini (sulu boya, yağlı boya vb.) öğrenmek hoşuma gider.” ($\bar{x}=4,34$) ifadesi öğrenciler tarafından en olumlu görüş olarak bildirilmiştir. İkinci olumlu ifade; 21.soru “Temel sanat eğitimi dersinin, sanatın tüm dallarına (resim, seramik, grafik, tekstil, heykel vb.) alt yapı oluşturduğu için önemserim.” ($\bar{x}=4,25$). Üçüncü olumlu ifade; 18. soru “Temel sanat eğitimi dersi, Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Bölümü için en temel derstir.” ($\bar{x}=4,24$). Dördüncü olumlu ifade; 19. soru “Temel sanat eğitimi dersi, görsel algılarının gelişmesine yardımcı olduğu için benimserim.” ($\bar{x}=4,19$). Beşinci olumlu ifade; 25. soru “Temel sanat eğitimi dersi sanatla ilgili birçok disiplinle (uygulama, estetik) ilişkili olduğu için önemlidir.” ($\bar{x}=4,17$). Altıncı olumlu ifade; 9. soru “Temel sanat eğitimi dersinde birçok şey öğrendiğime inanırım.” ($\bar{x}=3,94$). Yedinci olumlu ifade; 17. soru “Temel sanat eğitimi dersi, gelecek yıllarda ana sanat atölye seçimimi daha rahat yapabilmemi kolaylaştıracağından dolayı önemserim.” ($\bar{x}=3,82$). Sekizinci olumlu ifade; 15. soru “Temel sanat eğitimi dersi konularından dolayı ilgimi çeker.” ($\bar{x}=4,17$). Dokuzuncu olumlu ifade; 2. soru “Temel sanat eğitimi dersinde kuramsal bilgi edinmek beni mutlu eder.” ($\bar{x}=3,74$). Onuncu olumlu ifade; 6. soru “Temel sanat eğitimi dersi, genel sanat terminolojisi ile kapsamlı olarak tanıştığım ilk ders olduğu için önemserim.” ($\bar{x}=3,71$). On birinci olumlu ifade; 3. soru “Temel sanat eğitimi dersine severek çalışırım.” ($\bar{x}=3,65$). On ikinci olumlu ifade; 7. soru “Temel sanat eğitimi dersi yaşamımızda yararlanabileceğim yeterli bilgiyi verdiği için severim.” ($\bar{x}=3,39$). Son olarak ta olumlu ifadeler içinde ortalaması en düşük ifade olarak 11. soru “Boş zamanlarımda temel sanat eğitimi dersi ile ilgilenirim.” ($\bar{x}=2,99$) ifadesi yer almaktadır.

Bu kapsamda tutum ölçeğindeki olumlu ifadelerden yola çıkarak öğrencilerin temel sanat eğitimi dersine ilgili oldukları, bu dersi önemsedikleri, en temel derslerden biri olarak değerlendirdikleri, sevdikleri, diğer alan dersleri için alt yapı oluşturacağına inandıkları görülmektedir.

Tablo- 38
Öğrencilerin Tutum Ölçeğindeki Olumsuz İfadelere Verdikleri Cevapların
Dağılımları

İFADELER	Tamamen Katılıyor		Katılıyor		Kararsız		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum		Ortalama	Standart Sapma
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
TUTUM ÖLÇEĞİ (OLUMSUZ)												
1.Temel sanat eğitimi dersi ilgimi çekmez.	5	3,9	9	7,0	15	11,7	48	37,5	51	39,8	1,97	0,07
4.Temel sanat eğitimi dersi bana sıkıcı gelir.	6	4,7	7	5,5	27	21,1	54	42,2	34	26,6	2,19	1,04
5.Temel sanat eğitimi dersinde elde ettiğim bilgiler, benim gerçek yaşamda kullanacağım bir bilgiler değildir.	7	5,5	9	7,0	32	25,0	48	37,5	32	25,0	2,30	1,09
8.Temel sanat eğitimi dersinin yararlı bir ders olduğuna inanmam.	5	3,9	6	4,7	16	12,5	49	38,3	52	40,6	1,92	1,03
10.Temel sanat eğitimi dersi ile okul bittikten sonra bir daha asla ilgilenmem.	3	2,3	13	10,2	35	27,3	41	32,0	36	28,1	2,26	1,05
12.Temel sanat eğitimi dersinde sanatın eleman ve ilkelerini öğrenmek hoşuma gitmez.	1	0,8	12	9,4	20	15,6	54	42,2	41	32,0	2,04	0,96
14.Boş zamanlarda temel sanat eğitimi dersi ile ilgilenmek vakit kaybıdır.	7	5,5	8	6,3	16	12,5	45	35,2	52	40,6	2,00	1,13
16.Temel sanat eğitimi dersindeki etkinliklere isteyerek katılmam.	6	4,7	9	7,0	19	14,8	57	44,5	37	28,9	2,14	1,06
20.Temel sanat eğitimi dersini almadan da alan derslerinde başarılı olacağıma inanıyorum.	18	14,1	20	15,6	36	28,1	33	25,8	21	16,4	2,85	1,27
22.Temel sanat eğitimi dersinin, benim hayal gücümü sınırladığını düşünüyorum.	10	7,8	8	6,3	21	16,4	40	31,3	49	38,3	2,14	1,22
23.Temel sanat eğitimi dersinin, çevremizdeki olaylara farklı bakabilmemizi sağlamadığı için gerekli bir ders değildir.	6	4,7	7	5,5	21	16,4	43	33,6	51	39,8	2,01	1,10
24.Temel sanat eğitimi dersinin görme becerilerimi geliştirdiği söylenemez.	3	2,3	2	1,6	12	9,4	47	36,7	64	50,0	1,69	0,88
26.Temel sanat eğitimi dersinden çıktıktan sonra kendimi rahatlamış hissetmem.	10	7,8	18	14,1	39	30,5	36	28,1	25	19,5	2,62	1,17

Tablo-38 incelendiğinde tutum ölçeği kapsamında verilen olumsuz yargıların Likert ölçeği dağılımları görülmektedir. Katılımcıların en fazla oranda olumsuz görüş bildirdikleri ifadeler sırası ile aşağıda verilmiştir:

Birinci olumsuz ifade; 24.soru “Temel sanat eğitimi dersinin görme becerilerimi geliştirdiği söylenemez.” ($\bar{x}=1,69$) ifadesine aittir. İkinci olumsuz ifade; 8.soru “Temel sanat eğitimi dersinin yararlı bir ders olduğuna inanmam.” ($\bar{x}=1,92$). Üçüncü olumsuz ifade; 1.soru “Temel sanat eğitimi dersi ilgimi çekmez.” ($\bar{x}=1,97$). Dördüncü olumsuz ifade; 14.soru “Boş zamanlarda temel sanat eğitimi dersi ile ilgilenmek vakit kaybıdır.” ($\bar{x}=1,97$). Beşinci olumsuz ifade; 23.soru “Temel sanat eğitimi dersinin, çevremizdeki olaylara farklı bakabilmemizi sağlamadığı için gerekli bir ders değildir.” ($\bar{x}=2,01$). Altıncı olumsuz ifade; 12.soru “Temel sanat eğitimi dersinde sanatın eleman ve ilkelerini öğrenmek hoşuma gitmez.” ($\bar{x}=2,04$). Yedinci olumsuz ifade; 16.soru “Temel sanat eğitimi dersindeki etkinliklere isteyerek katılmam.” ($\bar{x}=2,14$). Sekizinci olumsuz ifade; 22.soru “Temel sanat eğitimi dersinin, benim hayal gücümü sınırlandırdığını düşünüyorum.” ($\bar{x}=2,14$). Dokuzuncu olumsuz ifade; 4.soru “Temel sanat eğitimi dersi bana sıkıcı gelir.” ($\bar{x}=2,19$). Onuncu olumsuz ifade; 10.soru “Temel sanat eğitimi dersi ile okul bittikten sonra bir daha asla ilgilenmem.” ($\bar{x}=2,26$). On birinci olumsuz ifade; 5.soru “Temel sanat eğitimi dersinde elde ettiğim bilgiler, benim gerçek yaşamda kullanacağım bir bilgiler değildir.” ($\bar{x}=2,30$). On ikinci olumsuz ifade; 26.soru “Temel sanat eğitimi dersinden çıktıktan sonra kendimi rahatlamış hissetmem.” ($\bar{x}=2,62$). On üçüncü olumsuz ifade; 20.soru “Temel sanat eğitimi dersini almadan da alan derslerinde başarılı olacağıma inanıyorum”. ($\bar{x}=2,85$) ifadesi yer almaktadır.

Bu kapsamda tutum ölçeğindeki olumsuz ifadelerden öğrencilerin temel sanat eğitimi derslerinde becerilerini geliştiremedikleri, bu dersi sıkıcı buldukları, günlük hayatta derste öğrendikleri bilgileri kullanamayacakları, yararlı bir ders olduğuna inanmadıkları, ders içi etkinliklere isteyerek katılmadıkları, bu dersi almadan da başarılı olabileceklerine inandıkları ve kendilerinde bir algı düzeyi oluşturacağına inanmadıkları gibi tutumlara sahip oldukları belirlenmiştir. Bu dersi alan ve olumsuz tutumlara sahip olan öğrencilerin daha çok düz lise mezunu olan öğrenciler oldukları bu yüzden de ders konularına çok yabancı oldukları ve dersin gereği olarak yapılan uygulamaları yapmakta zorlandıkları için olumsuz tutumlara sahip oldukları düşünülmektedir.

5.2. Araştırmanın Nitel Bulgu ve Yorumları

5.2.1. III. Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

III. Alt Problem: Temel Sanat Eğitimi dersine yönelik görüşler nelerdir?

- Öğretim elemanı görüşleri,
- Öğrenci görüşleri,
- Araştırmacının derslere ilişkin görüşleri.

5.2.1.1. Öğretim Elemanı Görüşleri Bulgular ve Yorum

Resim, Grafik ve Seramik Eğitimi Ana Bilim Dallarında Temel Sanat Eğitimi dersini veren öğretim elemanları ile araştırmacı tarafından hazırlanan yapılandırılmış görüşme formu soruları doğrultusunda tek tek görüşme yapılmıştır ve elde edilen veriler aşağıda tablolastırılarak yorumlanmıştır. Öğretim elemanlarının isimleri araştırma etiği açısından verilmemiş A-B ve C öğretim elemanları olarak nitelendirilmiştir.

A, B ve C öğretim elemanlarının üçü de Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Uygulamalı Resim Ana Bilim Dalından mezun olmuşlardır. Lisansüstü eğitim düzeyinde A öğretim elemanı, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Eğitim Programı Öğretimi Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans mezunu, B öğretim elemanı, Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanatta Yeterlik mezunu ve C öğretim elemanı ise, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanatta Yeterlik mezunudur. Öğretim elemanlarından B ve C yardımcı doçent iken A öğretim elemanı öğretim görevlisi statüsünde çalışmaktadır. A öğretim elemanının yüksek öğretim hizmet süresi 16 yıl üstünde ve haftalık ders yükü toplamı 24 saattir, B öğretim elemanının yüksek öğretim hizmet süresi 16 yıl üstünde ve haftalık ders yükü toplamı 23 saat ve C öğretim elemanının yüksek öğretim hizmet süresi 16 yıl üstünde ve haftalık ders yükü toplamı 23 saattir. Görüldüğü gibi öğretim elemanlarının haftalık ders yükleri oldukça yoğun ve sadece kendi bölümlerinin temel sanat eğitimi dersi değil diğer bölümlerinde moda tasarımı, temel sanat eğitimi gibi derslere de girmektedirler.

Öğretim elemanlarına sorulan ilk soru: “Temel sanat eğitimi derslerinde öğrencinin çalışmalarını nasıl değerlendiriyorsunuz?” olmuştur ve sonda yöntemi ile ayrıntılı cevaplar alınmaya çalışılmıştır.

A B ve C öğretim elemanlarının üçü de değerlendirme sıklığını her hafta ders başında, vize ve finalde olarak belirtmiştir. Öğretim elemanlarının üçü de değerlendirme ölçütlerinin her konuya göre değiştiğini belirtmiş ve bu ölçütleri kendilerinin oluşturduğunu söylemişlerdir.

Tablo-39
Öğretim Elemanlarının Öğrenci Çalışmalarını Değerlendirme Kriterleri

Öğretim elemanı	A	B	C
Temizlik ve düzen	X	X	X
Süreyi iyi kullanma	X	X	
Özgünlük ve yaratıcılık	X	X	X
Tekniğe uygunluk	X		X
Eskiz çalışmaları			X
Kompozisyon	X	X	X

A öğretim elemanı değerlendirme yaparken her derste yaklaşık bir saat zaman ayırdığını ve ders süresince öğrencileri tek tek değerlendirdiğini belirtmiş, B öğretim elemanı her derste, süreç içinde ve ders dışında odasına gelen öğrencilerin çalışmalarını değerlendirdiğini söylemiştir ve C öğretim elemanı da derse başlarken değerlendirme yaptığını fakat süresinin değişebildiğini belirtmiştir. Üç ana bilim dalının öğretim elemanı da bu ölçütlere kendisinin karar verdiğini ve konuya göre farklılık gösterdiğini söylemiştir. A ve B öğretim elemanları belirttikleri ölçütleri haftalık değerlendirmeler ve vize sınavının %40’nı, final sınavının %60’nı temel alarak notlara yansıtıklarını belirtmişlerdir. C öğretim elemanı ise farklı olarak, bütün değerlendirmeleri öğrenciler ile beraber yaptığını söylemiş bunun yanı sıra birçok çalışmayı sınıf içinde öğrencinin kendisine ve arkadaşlarına yaptırdığını belirtmiştir. Öğrenci değerlendirmeyi yaparken

isabetli olursa artı beş puan olmaz ise eksi beş puan verdiğini, bunu öğrencinin değerlendirmenin nasıl yapılacağını öğrenmesi açısından uyguladığını söylemiştir.

Öğretim elemanlarına ikinci olarak “Temel sanat eğitimi dersinde öğrenci çalışmalarının değerlendirilmesinin öğrenci üzerinde ne tür etkisi olduğunu düşünüyorsunuz?” sorusu sorulmuş ve sonda yöntemi ile daha net cevaplar alınmaya çalışılmıştır.

Tablo- 40

Öğretim Elemanlarının Öğrenci Çalışmalarının Değerlendirilmesinin Öğrenci Üzerinde Etkileri Üzerine Düşünceleri

Öğretim elemanı	A	B	C
Eleştirel düşünme	X	X	
Estetik sorgulama	X		X
Yaratıcı düşünme	X	X	X
Problem çözme		X	X
Sosyal açıdan katılım	X		X
Etkileşim	X	X	
Sorumluluk alma	X		X
İşbirliği			X
Güdülenme	X	X	X

A ve B öğretim elemanları öğrencinin değerlendirmeye tabi olacağını bilmesinin onu çalışmaya teşvik edeceğini belirtmişlerdir. Bu süreçte öğrencinin yaratıcı düşünme, estetik sorgulama, arkadaşları ile etkileşim, sosyal katılım, bilişsel açıdan gelişim ve problem çözme konularında kazım sağladıklarını söylemişlerdir. C öğretim elemanı değerlendirmeyi öğrencilerim ile birlikte yaptığım için onları eleştirel düşünmeye güdülüyorum, öğrenci özgünlükten puan alacağını bildiği için estetiğin ve yaratıcılığın sınırlarını zorluyor, uygulamaya geçmeden önce teorik bilgi araştırması yaptırıp bilişsel ve sosyal açıdan sorumluluk alma bilincini geliştirmeye çalışıyorum cevabını vermiştir.

Öğretim elemanlarına “Temel sanat eğitimi dersinin öğrenme-öğretme süreçlerinde hangi, stratejiler, yöntemler ve teknikleri kullanıyorsunuz?” sorusu sorulmuş ve yine sonda yöntemi kullanılarak görüşleri alınmıştır.

Tablo- 41
Öğretim Elemanlarının Derslerde Kullandığı Öğretme Yöntemleri-Teknikleri ve Stratejileri

Öğretim elemanı	A	B	C		A	B	C		A	B	C
Öğretme yöntemleri				Öğretme teknikleri				Öğretme stratejileri			
Anlatma	X	X		Grupla öğretim	X	X	X	Sunuş yoluyla	X	X	X
Tartışma		X	X	Beyin fırtınası		X	X	Buluş yoluyla	X		X
Örnek olay			X	Gösteri	X		X	Araştırma yoluyla	X	X	X
Gösterip yaptırma	X			Soru-cevap	X	X	X				
Problem çözme		X	X	Drama	X		X				
Bireysel çalışma	X	X		Benzetim	X	X	X				
				Bilgisayar destekli öğretim			X				

A öğretim elemanı derslerine başlarken konunun içeriğini, amacını, malzemeleri, ne kadar süre içinde tamamlayacaklarını, küçük uygulama denemelerini göstererek yaptırdığını ve teorik bilgileri anlatırken B öğretim elemanı, kısa bir anlatım yaparak tüm detayları vermediğini araştırarak bulmalarının derse karşı motivasyonu arttıracak olduğunu söylemiş C öğretim elemanı ise hiçbir zaman konuyu gösterip yaptırmadığını ifade etmiştir. Üç öğretim elemanı da derslerinde ikili ve grup

çalışmalarına konu anlatımlarında yer verdiklerini söylemişlerdir. A ve B öğretim elemanları temel sanat eğitimi derslerinde bilgisayar kullanımının öğrencinin yaratıcılığını kısıtladığını düşünürken C öğretim elemanı derslerinde %50 bilgisayar kullanımına izin verdiğini sanat eğitimi alan öğrenciler için gerekli olduğunu belirtmiştir. A ve C öğretim elemanları drama yöntemini kullanıyorken B öğretim elemanı kullanmadığını ifade etmiştir. A, B ve C öğretim elemanları dersin gereği olarak daha çok bireysel çalışma yöntemi kullandıklarını, her öğrencinin kendi çalışmasını yaparken problem çözme de öğrendiğini belirtmişlerdir.

Öğretim elemanlarına “Temel sanat eğitimi dersinde hangi kaynaklardan nasıl yararlanıyorsunuz?” sorusu sorularak görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo- 42

Öğretim Elemanlarının Temel Sanat Eğitimi Derslerinde Kullandığı Kaynaklar

Öğretim elemanı	A	B	C
Web kaynakları	X		X
Kendi yazdığı kitap	X		
Fotoğraf		X	X
Örnek çalışmalar	X	X	X
Malzemenin kendisi		X	
Sanat kitapları	X	X	
Yurtdışı kaynaklar		X	X

A öğretim elemanı kendi yazmış olduğu temel sanat eğitimi kitabını ve bu alanla ilgili çıkan kitapları, web kaynaklarını, malzemenin kendisini ve eski öğrenci çalışmalarını kullandığını belirtmiştir. B öğretim elemanı sanat tarihi kitapları, temel sanat eğitimi kitapları, sanat dergileri, web kaynakları ve fotoğraflardan yararlandığını söylemiştir. C öğretim elemanı ise özellikle diğer ülkelerin sanat okullarında yapılan örnek çalışmalar, doğadan örnekler, kitap ve dergilerden yararlandığını ifade etmektedir.

Öğretim elemanlarına “Temel sanat eğitimi dersi eğitim ortamlarının donanımı ile ilgili görüşleri” sorulmuş görüşleri alınmıştır.

Tablo- 43
Eğitim Ortamlarının Donanımı İle İlgili Görüşler

Öğretim elemanı	A	B	C
Yeterli			
Yetersiz	X	X	X

Üç öğretim elemanı da mevcut atölyeleri çok yetersiz bulduklarını, hiçbir teknolojik donanımın olmadığını ve dekanlığın bu eksiklikleri tamamlamakta yetersiz kaldığını ifade etmişlerdir. B öğretim elemanı bir öneride bulunmuş ve bu dersin büyük bir masa etrafında oturarak yapılmasının, etkili iletişim için çok yararlı olabileceğini belirtmiştir.

Ders öğretim elemanlarına “Temel sanat eğitimi dersinin daha verimli olması için önerileriniz nelerdir?” sorusu sorularak görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo- 44
Temel Sanat Eğitimi Dersinin Daha Verimli Olması İçin Öneriler

Öğretim elemanı	A	B	C
Esnek çalışma saatleri	X		
Atölyeler arası işbirliği	X	X	
Öğrencilere malzeme desteği	X		
Bölüm kütüphanesi	X		X
Sergi, gezi olanakları		X	
Bilgisayar donanımı		X	X
İnternet		X	X

A öğretim elemanı öğrenciler için esnek çalışma saatleri olmalı derken B ve C öğretim elemanı atölyeler arası iş birliği olmalı önerisini getirmiştir. C öğretim elemanı

bölmelere alınan öğrencilerin kendimizin yaptığı bir sınavla alınması gerektiğini belirtmiş ve öğrenci potansiyeli açısından bunun gerekli olduğunu söylemiştir. A öğretim elemanı öğrencilerin malzeme alımı gibi maddi konularda rektörlük veya fakülte yönetimi tarafından desteklenmesi gerektiğini vurgulamıştır. Ayrıca her atölyede küçük de olsa bir kütüphane köşesinin bulunması gerektiğini belirtmiştir. B öğretim elemanı ders hocasının öğrencilerini sürekli olarak sergi, gezi gibi etkinliklere teşvik etmelerinin verimliliği arttıracak görüşündedir. C öğretim elemanı bu dersin tam donanımlı bir atölyede yapılmasının hem öğrenci hem de öğretim elemanı açısından motive edici olacağını belirtmiştir. Ayrıca C öğretim elemanı öğrencileri yakından tanımanın, onların birazda olsa ruhsal durumları hakkında fikir sahibi olmanın hoca ve öğrenci arasında iletişim bakımından yararlı olacağı görüşündedir. Kendisinin derslerinde öğrencilere YÖK’ün yapısı, devlet memurları kanunu, öğrenci olarak hak ve özgürlükleri konusunda sohbetler yaptığını ve bunun olumlu dönütlerini aldığını belirtmiştir.

Öğretim elemanlarına “Temel sanat eğitimi dersinizde varlıklara, durumlara, olgulara ilişkin somut bilgilerle, soyut kavramların (öğelerin, ilkelerin, kuramların) ilişkilerini nasıl açıklamayı tercih ediyorsunuz?” sorusu sorularak sonda yöntemi ile görüşleri alınmıştır.

Tablo- 45

Öğretim Elemanlarının Temel Sanat Eğitimi Dersinde Somut Bilgilerle, Soyut Kavramların İlişkilerini Açıklamaya İlişkin Görüşleri

Öğretim elemanı	A	B	C
Mantıksal girişim	X		
Model tanıma			
Genelleştirme yoluyla	X	X	
Çevre gözlemleri	X	X	X
Deneyim			X
Detaylara dikkat çekme	X		X
İç içe		X	X

C öğretim elemanı somut kavramların ağırlıklı olduğunu, yapılan tasarımların ürün ortaya çıkarmak için yapıldığını, soyut kavramları ise sadece tasarım ilke ve elemanlarının düzenlenmesinde kullandığını belirtmiştir. B öğretim elemanı somut kavramları daha çok dersin başında verip soyut kavramlarla ilişkilendirmelerini istediğini, örnekler ve genellemelerle pekiştirme yaptığını söylemiştir. A öğretim elemanı ise, sürekli olarak örnekler verdiğini ve küçük detaylara dikkat çekerek genellemeler yaptığını belirtmiştir.

Öğretim elemanlarına “Temel sanat eğitimi dersi hakkındaki görüşleriniz, genel tutumunuz nedir?” sorusu yöneltilerek bu ders hakkındaki görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo- 46
Öğretim Elemanlarının Temel Sanat Eğitimi Dersi Hakkındaki Görüşleri, Tutumları

Öğretim elemanı	A	B	C
Çalışma disiplini kazandırır	X	X	
Yaratıcılığı geliştirir		X	X
Temel derstir	X	X	X

A B ve C öğretim elemanları sanat eğitimi alan her öğrenci için temel sanat eğitimi dersinin gerekli olduğu ve öğrencinin bu derste yaratıcılığının geliştiği, genel sanat disiplininin yanı sıra çalışma disiplini de kazandırdığı fikrindedirler. A öğretim elemanı ders programının ve saatinin yetersiz olduğunu düşünürken B ve C öğretim elemanları hem programda hem de ders saatinde bir sıkıntı olmadığını düşünmektedir. B öğretim elemanı öğrencilerin doğru adreste olamadıklarını düşünmelerinden dolayı motivasyon problemi yaşadıklarını bunun giderilmesi için de okulun kendinin yaptığı ve farkındalık düzeyi yüksek öğrencilerin kabul edilmesi ile daha başarılı olunacağını düşündüğünü belirtmiştir.

Öğretim elemanlarına “Temel sanat eğitimi dersinde öğrencilerin teorik bilgi konusunda yeterli kavramayı sağladığını düşünüyor musunuz?” sorusu yöneltilerek görüşleri alınmıştır.

Tablo- 47

Öğretim Elemanlarının Öğrencilerin Teorik Bilgi Konusunda Yeterliliğine İlişkin Görüşleri

Öğretim elemanı	A	B	C
Teorik bilgi yeterli		X	X
Teorik bilgi yetersiz	X		

A öğretim elemanı bu konuda kendisinin sıkıntıları olduğunu belirterek uygulamalarda gördüğü yeterliliği yazılı sınavlarda göremediğini, bunun sebebinin de öğrencilerin yeterince okuma yapmadığı için olduğunu düşündüğünü söylemiştir. Burada kendini de eleştirerek arada quiz şeklinde küçük sınavlar yaparak bilginin unutulmamasını sağlayabilirim şeklinde yorum yapmıştır. C öğretim elemanı öğrencilerinin teorik bilgi konusunda hiçbir eksikliklerinin olmadığını, kendisinin onlara sürekli bilgi aktarımı yaptığını ve öğrenmelerini sağladığını, konu paylaşımı yaparak konuları da kitap haline getirmelerini sağladığını ifade etmiştir. B öğretim elemanı ise, öğrencilerinin teorik bilgi bakımından yeterli kavramayı sağladığını düşünmekte ve uygulamalara verdiği notların bunun bir göstergesi olduğunu söylemektedir.

Derse giren öğretim elemanlarına “Gelişmiş ülkelerde temel sanat eğitimi dersi pratiğine ilişkin yeni yaklaşımları takip ediyor musunuz?” sorusu sorulmuş ve görüşleri alınmıştır.

Tablo- 48
Öğretim Elemanlarının Gelişmiş Ülkelerdeki Yeni Yaklaşımları Takip Etme Durumları

Öğretim elemanı	A	B	C
Evet	X	X	X
Hayır			

Temel sanat eğitimi dersine giren üç öğretim elemanı da evet cevabını vermişlerdir. Yeni kitapları ve internet kaynaklarını takip ettiklerini sergi, sempozyum ve bianellere katıldıklarını belirtmişlerdir.

5.2.1.2. Öğrenci Odak Grup Görüşme Bulgular ve Yorum

Resim, Grafik ve Seramik Eğitimi Ana Bilim dalı I. sınıf öğrencisi olan ve temel sanat eğitimi dersi alan dokuz öğrenci ile temel sanat eğitimi dersi hakkındaki görüşlerini belirlemek için yapılandırılmış toplam sekiz soru hazırlanarak odak grup görüşmesi yapılmıştır. Araştırmacı tarafından görüşler tek tek okunmuş ve ortak olan görüşler belirlenerek yüzde frekans değerleri alınıp tablo şeklinde elde edilen bulgular aşağıda verilmiştir.

Odak grup görüşmelerine katılan öğrencilere “Temel sanat eğitimi dersi değerlendirme sürecinden beklentileriniz nelerdir?” sorusu yöneltilmiş ve sonda yöntemi ile görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo -49**Öğrencilerin Temel Sanat Eğitimi Dersi Değerlendirme Sürecinden Beklentileri**

Değerlendirme sürecinden beklentileri (n=9)	f	%
Değerlendirmenin ne amaçla ve nasıl yapılacağı anlatılmalı	8	88,88
Araştırma- sorgulama becerileri ön plana çıkartılmalı	6	66,66
Sanatsal bilgiyi ölçecek yazılı sınav yapılmalı	4	44,44
Öğretim elemanı değerlendirmeyi atölyede yapmalı	5	55,55
Farklı kişilerin değerlendirmeleri artırılmalı (öğrencinin öğrenciyi değerlendirmesi)	7	77,77
Ödevler değil derste yapılan çalışmalar ön plana alınmalı	3	33,33
Öğrenciye karşı şeffaf olunmalı	8	88,88
Özgüven oluşturu değerlendirme biçimleri benimsenmeli	9	100

Tablo-39’da görüldüğü gibi temel sanat eğitimi dersi alan öğrencilerin değerlendirme sürecinde, öğretim elemanının kendilerine karşı şeffaf davranmasını, güven verici ve yapıcı eleştiriler yapılmasını, değerlendirmenin amacının ve kriterlerinin öğrenci ile paylaşılmasını, değerlendirmenin sınıfta ve hep beraber (öğrencinin öğrenciyi) yapılmasını, aynı zamanda araştırma ve sorgulama becerilerinin de değerlendirilmesini bekledikleri belirlenmiştir. Elde edilen çarpıcı bir beklenti ise öğrencilerin sanatsal bilgilerinin ölçülebilmesi için yazılı bir sınav yapılması gerektiğini düşünceleri olmuştur. Böyle bir beklentinin teorik bilgi konusunda eksikliklerinin olduğunu düşüncelerinden kaynaklandığı görülmektedir.

Öğrencilere “Öğretim elemanının kullandığı ölçme değerlendirme tekniğinin derslerde kazandığınız uygulama becerilerini ölçtüğünü düşünüyor musunuz?” sorusu sorularak görüşleri alınmıştır.

Tablo- 50**Öğretim Elemanı Çalışmalarınızı Değerlendirirken Neleri Ön Plana Almaktadır?**

Öğretim elemanı çalışmalarınızı değerlendirirken neleri ön plana almaktadır (n=9)	f	%
Etkili kompozisyon oluşturma	6	66,66
Tekniği uygulama	3	33,33
Sorumluluklarını yerine getirme	6	66,66
Kişisel gelişim ve çaba	4	44,44
Malzeme seçimi	3	33,33
Araç-gereçleri kullanma	5	55,55
Değerlendirme ölçütlerini bilmiyorum	3	33,33
Özgünlük ve yaratıcılık	6	66,66

Öğrencilerin öğretim elemanının kullandığı değerlendirme tekniğinin onların derslerde kazandığı uygulama becerilerini ölçme düzeyleri hakkındaki görüşleri incelendiğinde üç öğrencinin öğretim elemanının değerlendirme ölçütlerini bilmedikleri için görüş belirtmedikleri görülmektedir. Geriye kalan altı öğrenci ise malzeme seçimi, gelişim ve çaba, sorumluluklarını yerine getirme, özgünlük ve yaratıcılık, araç gereç kullanımı, kompozisyon ve teknik uygulama gibi kriterler baz alınarak çalışmalarının değerlendirildiğini belirtmişlerdir.

Temel sanat eğitimi dersini alan ve bu ders sürecini yaşayan öğrencilerin olmasını bekledikleri ve daha çok verim alabileceklerini düşündükleri temel sanat eğitimi dersine yönelik görüşleri ve önerileri tespit edilmeye çalışılmıştır.

Tablo- 51**Öğrencilerin Temel Sanat Eğitimi Dersinin Daha Verimli Olabilmesi İçin Önerileri**

Etkili bir temel sanat eğitimi dersi için öneriler (n=9)	f	%
Dönem boyunca işlenecek konular planlanmalı ve öğrenci ile paylaşılmalı	6	66,66
Öğretim elemanı ders süresince sınıfta olmalı	5	55,55
Öğretim elemanı atölyede otoriteyi sağlamalı	4	44,44
Çok ödev verilmemeli	7	77,77
Temel sanat eğitimi dersine uygun atölyelerde ders yapılmalı	9	100
Atölye dışında da ders etkinlikleri yapılmalı	5	55,55
Bilgisayar kullanımına izin verilmeli	8	88,88

Odak grup görüşmeye katılan öğrencilerin tamamı bu dersin uygun atölye ortamlarında yapılması gerektiğini belirtmiştir. Bunun yanı sıra derslerde bilgisayar kullanımına izin verilmesi gerektiği, atölye dışında da sanat etkinlikleri yapılmasını, öğretim elemanının ders saati süresince atölyede kalması gerektiği, öğretim elemanın atölyede otoriteyi sağlamasının, ders konularının planlanarak öğrenci ile paylaşılmasının verimliliği arttıracaklarını düşündükleri belirlenmiştir. Ayrıca öğrenciler çok ödev verilmesinin zaman darlığı açısından öğrenciyi sıkıntıya soktuğunu ve başarıyı olumsuz etkilediğini dile getirmişlerdir.

Görüşmede öğrencilere “Temel sanat eğitimi dersinde işlenen konularda kelimeler, terimler, anlamlar, tanımlara ilişkin terminoloji bilgisinin ne ölçüde verildiğini düşünüyorsunuz?” sorusu sorularak görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 52

**Öğrencilerin Temel Sanat Eğitimi Dersinde Verilen Teorik Bilginin Yeterliliği
Konusundaki Görüşleri**

Teorik bilgi yeterliliği (n=9)	f	%
Teorik bilgi verilmiyor	7	77,77
Konuya başlarken kısa anlatım yapılıyor	6	66,66
Konu öğrenciler tarafından anlatılıyor	4	44,44
Sadece biz sorunca cevap veriliyor	3	33,33

Öğrencilerin teorik bilginin yeterliliği konusundaki görüşleri araştırmanın dördüncü alt problemi içinde çok önemlidir. Çünkü orada “Öğretim elemanının verdiği vize ve final notları ile öğrencilere uygulanan erişim testi sonuçları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?” sorusuna cevap aranmaktadır. Öğrencilerin yarıdan fazlası teorik bilginin yeterliliği konusunda olumsuz görüş belirtmiş ve teorik bilginin hiç verilmediğini söylemişlerdir. Bunun yanı sıra konuya başlarken kısa bir anlatım yapıldığı onun da kalıcı olmadığı çünkü tekrar yapılmadığı belirtilmiş, konuların gruplara paylaştırılarak anlatım yapıldığı bir grubun hazırladığı konudan diğer grupların çokta haberdar olmadıkları dile getirilmiş ve bir grubun öğrencileri de hocalarının sadece konu hakkında soru sordukları zaman cevapladığını belirtmişlerdir.

Öğrencilere derslerine giren öğretim elemanlarının temel sanat eğitimi dersi ve genel öğretmen yeterlilikleri konusunda ne düşündükleri sorulmuş ve sonda yöntemi kullanılarak görüşleri belirlenmiştir.

Tablo -53**Öğrencilerin Öğretim Elemanı Yeterliliği Hakkındaki Görüşleri**

Konu alanı, alan eğitimi ve öğretme-öğrenme süreçlerine ilişkin yeterlikler (n=9)	f	%
Çok yeterli	2	22,22
Sınıf yönetimi	5	55,55
Alan eğitimi bilgisi	6	66,66
Konu alanı bilgisi	6	66,66
Planlama	4	44,44
İletişim	5	55,55
Değerlendirme	4	44,44
Öğretim elemanı yeterli değil	3	33,33
Öğretim süreci	6	66,66

Öğretim elamanının çok yeterli olduğunu düşünen sadece iki öğrenci vardır. Bunun yanı sıra yine bir grubun öğrencilerinin tamamı öğretim elemanını yetersiz olarak tanımlamıştır. Öğretim elemanının değerlendirme konusundaki yeterliliği görüşleri ile öğrencilerin değerlendirme ölçütleri konusunda ki görüşlerinin paralellik gösterdiği görülmektedir. Ayrıca öğrenciler, öğretim elemanının alan eğitimi, konu alanı, planlama, iletişim, öğretim süreci ve sınıf yönetimi konularında ortalama bir düzeyde yeterli bulmaktadırlar.

Öğrencilere ders işledikleri temel sanat eğitimi atölye ortamları ve donanımları sorulmuş ve önerileri alınmaya çalışılmıştır.

Tablo- 54

Öğrencilerin Atölye Ortamı İle İlgili Görüşleri

Temel sanat eğitimi dersi atölyelerinin donanım açısından yeterliliği (n=9)	f	%
Atölyeler yetersiz	9	100
Bilgisayar olmalı	7	77,77
Projeksiyon olmalı	8	88,88
İnternet bağlantısı olmalı	5	55,55
Atölyeler yeterli	0	00,00
Çizim için uygun masa ve sandalye olmalı	8	88,88
Lavabo olmalı	4	44,44
Öğrenci dolapları olmalı	7	77,77
Işıklı masa olmalı	9	100
Yeterli aydınlatma olmalı	5	55,55

Görüşleri alınan öğrencilerin tamamı temel sanat eğitimi derslerinin yapıldığı atölyeleri yetersiz bulduklarını belirtmişlerdir. Yine öğrencilerin tamamı atölyelerde çizim yaparken mutlaka ihtiyaç duydukları ışıklı masa olması gerektiği görüşündedirler. Öğrenciler ayrıca, atölyelerinde bilgisayar, lavabo, yeterli derecede aydınlatma, öğrenci dolapları, internet bağlantısı, projeksiyon ve çizim için uygun masa ve sandalyelerin olması gerektiğini düşündüklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin tüm bu beklentilerinin bir temel sanat eğitimi atölyesinde zaten olması gereken ihtiyaçlar olduğu da bir gerçektir.

Öğretim elemanlarının öğrencilerine bu alanla ilgili olarak tavsiye ettiği yada öğrencilerin kendilerinin okuduğu kaynak kitaplar olup olmadığı konusunda görüşleri alınmış ve aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo- 55

Öğretim Elemanı Tarafından Tavsiye Edilen Kaynaklar

Tavsiye edilen ve okunan kaynak kitaplar (n=9)	f	%
Kitap tavsiye edilmedi	3	33,33
Öğrenci uygulama çalışmaları gösterildi	7	77,77
Kaynak tavsiye edildi	6	66,66
Sınıf için aylık dergiler alındı	3	33,33
Kendi kitabını almamızı istedi	3	33,33

Öğrencilerin yarıdan fazlası öğretim elemanı tarafından tavsiye edilen kaynak kitaplar olduğunu belirtirken, üç öğrenci kendilerine hiçbir kaynak tavsiye edilmediğini belirtmişlerdir. Bir grubun öğrencileri ise öğretim elemanı tarafından tavsiye edilen aylık sanat dergilerini aldıklarını söylemiş, bir diğer grup ise öğretim elemanının kendisinin yazdığı kitabı almalarını istediğini belirtmiştir. Yine öğrencilerin yarıdan fazlası önceki yıllara ait öğrenci çalışmalarının örnek olarak gösterildiğini belirtmişlerdir.

Odak grup görüşmesinde öğrencilere “Temel sanat eğitimi dersinin size ne gibi faydalar sağladığını düşünüyorsunuz?” sorusu sorularak edindikleri kazanımlar belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo- 56
Temel Sanat Eğitimi Dersinin Öğrencilere Sağladığı Faydalar

Diğer alan derslerinde ve günlük yaşantınızda bu dersten öğrendiğiniz bilgileri kullanıyor musunuz? (n=9)	f	%
Estetik beğenim gelişti	7	77,77
Hiçbir katkı sağlamadı	2	22,22
Algıda seçicilik geliştirdi	4	44,44
Günlük yaşantımda öğrendiğim bilgileri kullanıyorum	6	66,66
Üst sınıflarda öğrendiğim bilgileri kullanacağımı düşünüyorum	8	88,88
Sanat eserlerini yorumlamada faydasını görüyorum	2	22,22

Öğrenciler aldıkları temel sanat eğitimi dersinin kendilerine estetik beğenin gelişmesinde, algıda seçici olmada, sanat eserlerini yorumlamada katkı sağladığını söylemişlerdir. Odak grup görüşmesine katılan iki öğrenci ise bu dersin kendilerine hiçbir katkı sağlamadığını belirtmişlerdir. Öğrencilerin yarıdan fazlası da üst sınıflara geçtikleri zaman yararını görececeklerini ve günlük yaşantılarında ev düzeni, giyim-kuşam vb. derste edindikleri bilgileri kullandıklarını dile getirmişlerdir.

5.2.1.3. Araştırmacının Derslere İlişkin Görüşleri Bulgular ve Yorum

Resim, Grafik ve Seramik Eğitimi Ana Bilim Dallarındaki Temel Sanat Eğitimi dersi araştırmacı tarafından gözlemlenmiştir. Bu süreçte her şeyin gözlenmesi mümkün olmayacağından araştırmacı tarafından önceden belirlenen üç aşamada gözlem bulgularına ulaşılmıştır. Bunlar, temel sanat eğitimi dersinin yapıldığı atölye ortamı, dersi veren öğretim elemanı profili ve öğrenci özellikleri olarak gruplandırılmıştır.

5.2.1.3.1. “A” Atölyesi Bulgu ve Yorumlar

Bir dönem süresince gözlemlenen A atölyesinin eğitim ortamı görüşme yapılan öğretim elemanları ve temel sanat eğitimi dersini alan birinci sınıf öğrencilerinin de

belirttiği gibi donanım açısından çok yetersizdi. Atölye içersinde öğrenci sayısının çok üstünde masa ve tabure vardı. Bunlar alanı daraltıyor hareketi azaltıyordu. Var olan masalar çizim için uygun değil ve üzerlerinde kesim yapıldığı için çizim yaparken kâğıtları yırtabiliyor. Ergonomik sandalyelerin olması gerekirken tabureler var uzun süre oturmak rahatsızlık veriyor. Atölye yaklaşık 60x60 metrekaare büyüklüğünde, aslında bu genişlik temel sanat eğitimi atölyesi için yeterli ancak gereksiz masa ve tabureler alanı daraltmakta. Atölye okulun arka tarafında kalıyor ve çok uzun ağaçlar gelen ışığı kesiyor aydınlatma yetersiz kalıyor. Bu atölye içinde iki ışıklı masa var ancak ampulleri yanmıyor, bu durum idareye dersin hocası tarafından bildirildi ancak hala yapılmadı. Çalışmayan iki tane ışıklı masa da alanın daralmasına sebep oluyor. Küçük bir lavabo var ama su akıyor, bu durum da idareye bildirildi ama bu sorun da giderilmedi. Atölyede iki büyük dolap var öğretim elemanı kullanıyor. Öğrencilere ait ne atölye içinde ne de koridorlarda öğrenci dolapları yok. Ayrıca atölye içersinde bir öğretmen masası ve birde kalemli tahta mevcut. Öğrenci çalışmalarının asılabileceği panolar yok. Bazen yapılan işler duvara bant ile asılıyor.

Öğretim elemanının ders içinde öğrencilere yaklaşım ve bilgiyi aktarma tarzı, dersi anlatış şekli, öğrenciyi güdüleme biçimi ve öğrencinin derse katılımını sağlaması gibi yaklaşımlar onun ağırlıklı olarak kullandığı yöntemi ve tarzını belirlemektedir. Sanat eğitimcilerinin sıklıkla kullandıkları dört eğitimi tarzı vardır. Bunlar, otoriter öğretim tarzı, sorgulayıcı öğretim tarzı, yardım sağlayıcı öğretim tarzı ve tasasız öğretim tarzı olarak adlandırılmaktadır. Araştırmacı gözlemlerinde öğretim elemanının öğretim tarzını bu dört kritere göre gözlemlemiştir.

Bu atölyede ders veren A öğretim elemanı genel tutum olarak kaygılı bir görünüm sergilemektedir. Kuralları olan ve öğrencilerin bu kurallara uymasını bekleyen ama aynı zamanda tasasız bir öğretim tarzına sahiptir. Genelde dersine tam saatinde geliyor, ders aralarında odasına gidiyor ve çok uzun zaman kalmadan geri dönüyor. Ses tonlaması tek düze, yüksek sesle konuşmuyor. Güler yüzlü bir halde sınıfa girerek “günaydın” diyor ve masasına geçip oturuyor. Genel olarak masasından çok kalkmıyor, öğrenciler çalışmalarını getirip masasında gösteriyor. Genel değerlendirmelerini de masasından yapıyor ancak herkes birbirinin çalışmasının eleştirilerini göremiyor. Dersin başında ve sonunda değerlendirme yapıyor. Değerlendirme yaparken öğrencinin

kendisi ile birebir diyalog içinde oluyor. Öğrenciden gelen soruları yanıtlıyor. Sorular art arda gelirse biraz sinirlenebiliyor. Anlattığı konuların öğrenci tarafından hemen algılanmasını bekliyor, fakat böyle olmayınca gergin bir tavır içinde oluyor. Dönem başında dersin içeriğini, değerlendirmeyi nasıl ve hangi kriterler ile yapacağını, hangi malzemeleri kullanacaklarını anlattı ve kaynak olarak kendi yazmış olduğu temel sanat eğitimi kitabını almalarını istedi. Konuya başlarken kısa bir anlatım yapıyor, uygulama sırasında soru gelirse ya da eleştiri yaparken doğru yönlendirmeler yaparak dersini işliyor. Bazı konularda kendisi uygulama yaparak öğrencilere nasıl çalışmalar gerektiğini gösteriyor. Öğretim elemanı derslerinde drama yöntemini kullandığını belirtmiştir, ancak gözlemlenen dersler süresince drama yöntemini kullanmadığı belirlenmiştir. Öğrencilerle yapılan görüşmelerde A öğretim elemanının kendileri ile mesafeli ancak verimli bir diyalog içinde olduğu, öğretim elemanını temel sanat eğitimi konuları ve genel öğretmen yeterlilikleri açısından yeterli buldukları yanıtları alınmıştır. Araştırmacının gözlemleri de alan ve genel yeterlilikler açısından öğretim elemanının donanımlı olduğu yönündedir.

Bu atölyede temel sanat eğitimi dersi alan yirmi iki öğrenci var, bunlardan üçü bu dersi alttan alıyor. Bu üç öğrencinin derse tam bir devamlılığı yok A öğretim elemanı bu duruma tepki göstermiyor. Geriye kalan on dokuz öğrenci dönem başında üniversite yaşamına yeni başladıkları için oldukça tedirgin görünüyorlardı ama zaman ilerledikçe okula, bu derse, hocalarına ve birbirlerine alıştılar ve bu durum çalışmalarına da yansıdı. Daha özgür ve daha yaratıcı çalışmalar yapılmaya başlandı. Öğrencilerin pek çoğu şehir dışından geliyor ve maddi yönden gelir düzeyi çok yüksek olmayan ailelere sahipler. İlk haftalarda sürekli olarak yurt, ev gibi problemlerle uğraştıkları için ve malzemelerini tamamlayamadıklarından derse adapte sorunu yaşadılar. İlerleyen haftalarda bu sorunlarda giderildi. Öğrenciler genel olarak atölyede sessizler ve öğretim elemanı tarafından verilen konuları yetiştirme çabasındalar. Çok uzun süre atölyede ses olmadığı zamanlar oluyor. Öğretim elemanı masasında bir şeylerle uğraşüyor ve öğrencilerde kendi bireysel çalışmalarını yapıyorlar. Çalışırken çay, kahve içebiliyorlar. Öğrenciler her hafta tam malzeme ve ödevler tam olarak yapılmış biçimde derse katılıyorlar, devamsızlık oranı düşük. Yapılan gözlemlerde öğrencileri ve öğretim elemanının derste çok aktif ve canlı görünmedikleri söylenebilir.

5.2.1.3.2. “B” Atölyesi Bulgu ve Yorumlar

Gözlemi yapılan B atölyesi A atölyesine göre daha donanımlı. Metrekare genişliği olarak atölyelerin üçü de aynı büyüklükte. Bu atölye daha aydınlık. Masa ve tabure sayısı öğrenci sayısı kadar. Bunun nedeni bu atölyede temel sanat eğitimi dersleri dışında ders yapılmıyor olması bu yüzden daha düzenli bir atölye. Çalışan ve suyu akan bir lavabo var, bir tane ışıklı masa var ve çalışır durumda. Ders aralarında diğer atölyelerden öğrenciler gelip bu masayı kullanıyorlar. Bir öğretmen masası ve yazı tahtası var. Yalnızca öğretim elemanı tarafından kullanılan iki büyük dolap var. Ayrıca köpüğün çuval bezi ile kaplandığı ve öğrenci askılarının üstünde yer alan bir pano var ve buraya öğrenci işleri asılabilir.

B öğretim elemanı oldukça dinamik ve hareketli. Sorgulayıcı aynı zamanda tasasız bir öğretim tablosu çizmekte. Derslerine her hafta yaklaşık yarım saatten fazla geç kalıyor. O sırada öğrenciler sınıfta değil kantinde ya da dışarıda oluyorlar. Öğretim elemanı sınıfa girince öğrenciler toplanıyor ve ders başlıyor. Öğretim elemanı neler yaptınız bakalım diyor ve tüm işler masalar birleştirilerek diziliyor. Tek tek eleştiriler yapılıyor ve öğretim elemanı öğrencilerin birbirlerini de eleştirmelerini istiyor. Sürekli olarak öğrenciye neden böyle sorusunu sorarak o işi ne amaçla yaptığının farkında olmasını sağlamaya çalışıyor. Bu eleştiriler sırasında atölyede yüksek bir gürültü oluşuyor ve öğretim elemanı ses tonunu yükselterek sessiz olmalarını istiyor. Eleştiriler sırasında öğretim elemanı kırıncı ve çok sert olabiliyor. Çok kez doğru yapılmayan öğrenci çalışmasının üzerini kalemle çiziyor ve tekrar yapmasını istiyor. Öğrenciler bu durumdan hiç memnun olmuyorlar. Çok iyi olan işleri de duvardaki panoya asıyor. Çalışması panoya asılan öğrenci mutlu olurken, çalışmasının üzeri çizilen öğrenci ders boyunca mutsuz oluyor ve motivasyon düşüyor. Öğretim elemanı konuya başlamadan önce tanım yapıyor, malzeme listesini veriyor, daha sonra günlük hayattan ve doğadan örnekler ile soru cevap şeklinde pekiştirme yapıyor. Öğrenciler beyin fırtınası yaparak doğru örnekleri bulmaya çalışıyorlar. Bu sırada atölyede yine çok fazla gürültü oluyor. Bu derse kaynak olabilecek ve kendilerinin hazırladıkları materyaller bulmalarını istiyor. Örneğin konulara uygun olarak fotoğraflar çekmelerini istiyor ve bunlarda panoya asılıyor. Öğretim elemanı derste kaldığı süre içinde hemen hemen hiç oturmuyor, sürekli olarak öğrenciler arasında dolaşıyor ve eleştiriler yapıyor. Atölyede

para toplanarak aylık kültür ve sanat dergileri alınmasını sağladı ve bu dergiler her öğrenciye ulaşabildi. Bunun yanı sıra ders dışı etkinlikler olarak tiyatro ve gösterilere gitmeleri için öğrencileri yönlendiriyor. Bir grup öğrenci öğretim elemanının tavsiyesi üzerine İstanbul’a “bianele” gittiler ve geldiklerinde sunum şeklinde arkadaşları ile izlenimlerini paylaştılar. Ayrıca dönem başında “Boyalı Kuş” kitabını tüm öğrencilere zorunlu tuttu ve dönem sonunda bu kitap üzerine tartışmalar yapıldı. Malzeme konusunda kısıtlayıcı olmadı, her türlü malzemenin konuya uygun olarak kullanılabilirdiği takdirde serbest olduğunu belirtti. Öğretim elemanı ders aralarında çay içmek için odasına gidiyor ve çok uzun süre gelmiyor. Bu süreçte bazı öğrenciler atölyede çalışırken bazıları da dışarı çıkmayı tercih ediyor.

B atölyesinin sınıf mevcudu yirmi iki kişi, bu öğrencilerden beşi bir önceki yıl da B öğretim elemanının öğrencisi olan ve bu yıl bu dersi alttan alan öğrenciler. Onlar bu dersin ve B öğretim elemanının çok zor olduğunu düşünüyorlar. Bu dersi alan öğrenciler öğretim elemanı ile paralel olarak çok canlı, hareketli, sorgulayıcı ve yaratıcı öğrenciler. Atölye içinde yerlerinde çok fazla oturdukları görülmüyor sürekli bir iletişim ve etkileşim durumundalar. Öğrencilerin yarıdan fazlası burada aileleri ile kalıyorlar. Ailelerin gelir düzeyi A atölyesindeki öğrencilere oranla daha iyi bir seviyede. Kendi aralarında çok samimi ilişkileri var. Öğretim elemanı konu anlatırken sınıf çok sessiz ama konu anlatımı bitince gürültü artıyor. Genel olarak sınıftaki tüm öğrenciler verilen işleri tam olarak yapmaya gayretli görünüyor. Takıldıkları yerlerde önce birbirlerine daha sonra öğretim elemanına soru soruyorlar. Kendi aralarında birbirlerinin ödevlerine yardım ediyorlar. B atölyesinin öğrencileri genel olarak çok hareketli, sorgulayıcı ve yaratıcı bir tutum sergilemektedirler.

5.2.1.3.3. “C” Atölyesi Bulgu ve Yorumlar

C atölyesi fiziksel donanım olarak A atölyesi ile benzerlik göstermektedir. Pek çok donanım eksikliği göre çarpıyor. Işıklı masa yok. Lavabo yok. Aydınlatma yeteri kadar değil. Bu atölyede de diğer bölümlerin dersleri yapıldığı için çok fazla masa ve tabure var. Öğretim elemanına ait bir dolap ve masa var. Duvarlarda pano yok. Bu atölyede elektrik prizi bir tane, sınıfa laptop getirildiğinde üçlü kablo yok ise sunum yapılamıyor. Projeksiyona ihtiyaç olduğu zaman çok önceden malzeme görevlisinden

randevu almak gerekiyor, oda çok zaman bozuk oluyor. C atölyesi de genişlik olarak A ve B atölyeleri büyüklüğünde. Öğrenciler her hafta atölyeye girdikleri zaman önce bir sınıf düzeni oluşturmaya ve rahat bir alan yaratmaya çalışıyorlar. Küçük bir çöp kutusu var sık sık dökülmediği için çöpler taşmış durumda ve kötü bir görüntü var.

Öğrencilerle yapılan odak grup görüşmeleri bulgularının da gösterdiği gibi, C öğretim elemanı ders süresince tam saat derste bulunamamakta. Bu grup temel sanat eğitimi dersini dört saat dört saat olarak iki günde yapıyor. Çok zaman ders saatinden çok önce bitiriliyor. Öğrenciler takıldıkları yerlerde sorularına cevap bulamayabiliyorlar ve sıkılarak çok zaman atölyeden ayrılıyorlar. Bu da dersin kalitesinin düşmesine neden oluyor. Öğretim elemanı atölyede kaldığı süre içinde otoriter bir öğretim tarzı sergiliyor. Bunu yanı sıra görüşme dökümlerinden de anlaşılacağı gibi oldukça samimi bir ortamda hayata dair sohbetlerde yapılıyor. Genel olarak öğrenciler C öğretim elemanından çekiniyorlar. Bu atölyede herhangi bir teorik sınav yapılmıyor. Uygulama çalışmaları ve hazırlanan sunumlar değerlendiriliyor. Öğretim elemanı dersinde diğer öğretim elemanlarına göre bilgisayar kullanımına izin veriyor ve bu öğrencilerin işlerini daha hızlı tamamlamalarına yardımcı oluyor. Öğrencilerden bir sonraki hafta için çok fazla çalışma yapmalarını istiyor. Öğrenciler bu durumdan memnun olmamalarına karşın düşüncelerini dile getiremiyorlar. Öğretim elemanı öğrencileri alanlarına yönelik olarak uygulama çalışmaları yapmaya ağırlık veriyor. Sürekli olarak çevrelerine dikkatli ve seçici bakmaları gerektiğini söylüyor. Öğretim elemanı dönem başında konuların teorik sunumları için gruplar halinde öğrencilere konuları paylaştırdı, öğrenciler sunumları hazırladılar fakat süre yetersizliğinden atölyede bu konuların sunumları yapamadı.

C atölyesinde temel sanat eğitimi alan öğrenciler yirmi kişiler. Bu dersi alttan alan öğrenci yok. Sınıf genel olarak çok hareketli sürekli ayakta ve sesli konuşma durumundalar. Derse devam sayısı oldukça düşük. Her hafta beş ya da altı öğrenci derse gelmiyor. Ders süresince atölyede kalıp çalışan öğrenci sayısı oldukça az. Fakat buna rağmen yaratıcı ve özgün çalışmalar ortaya çıkartılıyor. Bilgisayar kullanımına izin verilmesi derslerde daha hızlı ve farklı uygulamalarının yapılmasına fırsat veriyor. Öğrenciler bu durumdan çok memnun. Pek çok öğrenci burada ailesi ile birlikte kalıyor. Malzeme temininde görüldüğü kadarıyla maddi sıkıntıları olmayan öğrenciler çünkü

tüm malzemeler tam olarak geliyorlar. Kısa konu anlatımları sonrasında çok fazla soru gelmiyor ve uygulama çalışmalarında bir problem yaşamıyorlar. C atölyesi öğrencileri çok sosyaller ve diğer atölye öğrencilerinden de yardım alıyorlar, onların yaptıkları çalışmalar ile kendilerininkini kıyaslayarak yanlışlarını bulmaya çalışıyorlar. Öğretim elemanı ile samimi sohbet etmekten hoşlanıyorlar, akıllarına gelen her türlü soruyu soruyorlar ve bu sorularına cevap alıyorlar. Sık sık izin alarak sınıftan ayrılabiliyorlar, kantine gidip uzun süre gelmeyebiliyorlar. Ayrıca C atölyesi öğrencileri kendi alanlarını merak ediyorlar ve öğretim elemanından, üst sınıflardaki arkadaşlarından ileride neler yapabileceklerini öğrenmeye çalışıyorlar. Zaten öğretim elemanı da yapılan tüm çalışmaları alana yönelik yaptırmaya çalışıyor.

5.2.2. IV. Alt Probleme İlişkin Bulgular Ve Yorum

4.Alt Problem: Temel sanat eğitimi dersinde öğretim elemanı tarafından verilen vize ve final notları ile öğrencilere uygulanan eriş test sonuçları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Öğrencilerin vize/final not ortalamaları (Ek- 9) ile (vize notunun % 40'ı, final notunun % 60'ı alınarak hesaplanmıştır) eriş testinde aldıkları puanlar arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını tespit etmek amacıyla korelasyon analizi değerleri belirlenmiş ve aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. Tabloda anlamlılık düzeyi 0.01 olarak değerlendirilmeye alınmış olup elde edilen sonuçlar amacına uygun biçimde yorumlanmıştır.

Tablo- 57

Öğrencilerin Vize/Final Not Ortalamalarının Eriş Testi Puanlarına Göre Korelasyonu (r)

Resim Bölümü	Grafik Bölümü	Seramik Bölümü
0,13	0,18	0,07
p>0.01		

Yukarıdaki tablodan da anlaşılacağı üzere öğrencilerin vize/final not ortalamaları ile eriş testinde aldıkları puanlar arasında 0.01 anlamlılık düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($p>0.01$). Değişkenler arasındaki korelasyon (ilişki) Resim Eğitimi Ana Bilim Dalı için ($r=0,13$), Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalı için ($r=0,18$) ve Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı için ($r=0,07$) olarak belirlendiğinden eriş testi sonuçlarıyla öğrencilerin vize/final ortalamaları arasında anlamlı bir ilişki söz konusu değildir.

Yapılan korelasyon analizi sonucunda görüldüğü gibi öğretim elemanlarının öğrenciye verdikleri vize ve final notları ile araştırmacı tarafından uygulanan eriş testi sonuçları arasında anlamlı bir ilişki yoktur. Ancak öğrenci odak grup görüşmesi sonucunda elde edilen bulgularda öğrenciler tarafından teorik bilginin yeterince verilmediği görüşü saptanmış. Öğrenciler uygulamadan aldıkları notların oldukça yüksek olduğunu söylemiş fakat teorik bilgide eksiklikleri olduğunu dile getirmişlerdir.

6. BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, izlenen yöntem sonucunda ortaya çıkan bulgu ve yapılan yorumlar irdelenerek, araştırmanın sonuçlarına ve geliştirilen önerilere yer verilmiştir.

6.1. Sonuçlar

Araştırma sürecinde elde edilen bulgu ve yorumlardan ulaşılan sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Erişi testi uygulanan tüm öğrencilerin eğitim gördükleri ana bilim dalına göre ön teste verdikleri doğru cevaplar arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Son teste bakıldığında ise ana bilim dalları arasında anlamlı bir farklılık söz konusudur. Son teste ilişkin ana bilim dalları bağlamında farklılığın sıralama ortalamasına bakıldığında, son testte başarılı grubun Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalı, başarı düzeyi düşük grubun ise Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı olduğu görülmektedir.

Mesleki Resim Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerinin verdikleri doğru cevapların ön test ve son teste ilişkin doğru cevap sayılarına göre anlamlı bir farklılık yoktur. Ancak son testteki doğru cevap sayısının sıra ortalaması toplamalarına bakıldığında bir artış da görülmektedir. Bu durum son testteki doğru cevap sayısının ön teste oranla arttığını göstermektedir.

Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerinin verdikleri doğru cevap sayılarının ön test ve son teste ilişkin doğru cevap sayılarına göre anlamlı bir farklılık yoktur. Fakat son testteki doğru cevap sayısının sıra ortalaması toplamalarına bakıldığında bir artış

görülmektedir. Bu durum son testteki doğru cevap sayısının ön teste oranla arttığını göstermektedir.

Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerinin verdikleri doğru cevapların ön test ve son teste ilişkin verilen doğru cevap sayılarına göre anlamlı bir farklılık yoktur. Ancak, son testteki doğru cevap sayısının sıra ortalaması toplamalarına bakıldığında bir düşüş görülmektedir. Bu durum son testteki doğru cevap sayısının ön teste oranla düştüğünü göstermektedir.

İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Tutum ölçeğinde yer alan olumlu ve olumsuz ifadelerin ana bilim dallarına göre karşılaştırılması sonucunda olumlu ifadeler kapsamında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Olumlu ifadeler ana bilim dallarına göre değerlendirildiğinde ortalamalardan da anlaşılaacağı üzere Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalının ortalaması diğer bölümlere göre düşük seviyededir dolayısıyla Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı ile diğer ana bilim dalları arasında anlamlı farklılık söz konusudur. Resim ve Grafik Eğitimi Ana Bilim Dallarını öğrencilerinin temel sanat eğitimi dersine yönelik olumlu ifadelerle ilişkin tutumları daha olumlu iken Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerinin tutumları daha düşük seviyededir.

Olumsuz ifadeler kapsamında ana bilim dalları değerlendirildiğinde ana bilim dalları arasında anlamlı bir farklılık söz konusu değildir. Bu kapsamda olumsuz ifadelerle ilişkin öğrenci görüşlerinin tüm ana bilim dalları açısından aynı yönde olduğunu söylemek yerinde olacaktır.

Tutum ölçeğinde bulunan olumlu ve olumsuz ifadelerin ön test ve son teste göre aralarında anlamlı bir farklılık söz konusu değildir.

Tutum ölçeğindeki olumlu ifadelerden yola çıkarak öğrencilerin temel sanat eğitimi dersine ilgili oldukları, bu dersi önemsedikleri, en temel derslerden biri olarak değerlendirdikleri, sevdikleri, diğer alan dersleri için alt yapı oluşturacağına inandıkları görülmektedir.

Tutum ölçeğindeki olumsuz ifadelerden öğrencilerin temel sanat eğitimi derslerinde becerilerini geliştiremedikleri, bu dersi sıkıcı buldukları, günlük hayatta derste öğrendikleri bilgileri kullanamayacakları, yararlı bir ders olduğuna inanmadıkları, ders içi etkinliklere isteyerek katılmadıkları, bu dersi almadan da başarılı olabileceklerine inandıkları ve kendilerinde bir algı düzeyi oluşturacağına inanmadıkları gibi tutumlara sahip oldukları belirlenmiştir.

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

- Öğretim Elemanı Görüşlerine İlişkin Sonuçlar

A, B ve C öğretim elemanlarının üçü de Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Uygulamalı Resim Ana Bilim Dalından mezun olmuşlardır. İki öğretim elemanı sanatta yeterlik yapmış ve Yrd. Doç. olarak çalışmaktadır. Bir öğretim elemanı ise sadece yüksek lisans yapmış ve öğretim görevlisi olarak çalışmaktadır.

Öğretim elemanlarının haftalık ders yükleri oldukça yoğundur ve sadece kendi bölümlerinin temel sanat eğitimi dersi değil diğer bölümlerinde moda tasarımı, temel sanat eğitimi gibi derslerine de girdikleri belirlenmiştir.

A, B ve C öğretim elemanlarının üçünün de değerlendirme kriterlerini kendilerinin hazırladıkları, her konuya göre farklılıklar gösterdiğini ve ortak bir zümreye sahip olmadıkları görülmüştür. Öğretim elemanlarının vize sınavının % 40'nı, final sınavının % 60'nı temel alarak notlara yansıttıkları ve herhangi bir teorik sınav yapmadıkları belirlenmiştir.

Öğretim elemanlarının değerlendirme sürecinde öğrencinin yaratıcı düşünme, estetik sorgulama, arkadaşları ile etkileşim, sosyal katılım, bilişsel açıdan gelişim ve problem çözme konularında kazanım sağladıklarını düşündükleri görülmüştür.

A, B ve C öğretim elemanları dersin gereği olarak daha çok bireysel çalışma yöntemi kullandıklarını, her öğrencinin kendi çalışmasını yaparken problem çözme de öğrendiğini belirtmişlerdir. A ve B öğretim elemanları temel sanat eğitimi derslerinde bilgisayar kullanımının öğrencinin yaratıcılığını kısıtladığını düşünürken C öğretim

elemanı derslerinde % 50 bilgisayar kullanımına izin verdiğini sanat eğitimi alan öğrenciler için gerekli olduğunu belirtmiştir.

A öğretim elemanı dersinde kendi yazmış olduğu temel sanat eğitimi kitabını ve bu alanla ilgili çıkan kitapları, web kaynaklarını, malzemenin kendisini ve eski öğrenci çalışmalarını kullandığını belirtmiştir. B öğretim elemanı sanat tarihi kitapları, temel sanat eğitimi kitapları, sanat dergileri, web kaynakları ve fotoğraflardan yararlandığını söylemiştir. C öğretim elemanı ise özellikle diğer ülkelerin sanat okullarında yapılan örnek çalışmalar, doğadan örnekler, kitap ve dergilerden yararlandığını ifade etmektedir. Ancak öğrenciler ile yapılan görüşmelerde öğrenciler, öğretim elemanlarının kaynak kitap ve örnek çalışma konusunda yetersiz olduğunu düşündükleri sonucuna varılmıştır.

Öğretim elemanlarına temel sanat eğitimi dersi eğitim ortamlarının donanımı ile ilgili görüşleri sorulmuş ve üç öğretim elemanı da mevcut atölyeleri çok yetersiz bulduklarını, hiçbir teknolojik donanımın olmadığını ve dekanlığın bu eksiklikleri tamamlamakta yetersiz kaldığını ifade etmişlerdir. B öğretim elemanı bir öneride bulunmuş ve bu dersin büyük bir masa etrafında oturarak yapılmasının, etkili iletişim için çok yararlı olabileceğini belirtmiştir.

“Temel sanat eğitimi dersinin daha verimli olması için önerileriniz nelerdir?” sorusuna A öğretim elemanı öğrenciler için esnek çalışma saatleri olmalı derken B ve C öğretim elemanı atölyeler arası işbirliği olmalı önerisini getirmiştir. C öğretim elemanı bölümlere alınan öğrencilerin kendimizin yaptığı bir sınavla alınması gerektiğini belirtmiş ve öğrenci potansiyeli açısından bunun gerekli olduğunu söylemiştir. A öğretim elemanı öğrencilerin malzeme alımı gibi maddi konularda rektörlük veya fakülte yönetimi tarafından desteklenmesi gerektiğini vurgulamıştır. Ayrıca her atölyede küçük de olsa bir kütüphane köşesinin bulunması gerektiğini belirtmiştir. B öğretim elemanı ders hocasının öğrencilerini sürekli olarak sergi, gezi gibi etkinliklere teşvik etmelerinin verimliliği arttıracığı görüşündedir. C öğretim elemanı bu dersin tam donanımlı bir atölyede yapılmasının hem öğrenci hem de öğretim elemanı açısından motive edici olacağını belirtmiştir. Ayrıca C öğretim elemanı öğrencileri yakından tanımanın, onların birazda olsa ruhsal durumları hakkında fikir sahibi olmanın hoca ve öğrenci arasında iletişim bakımından yararlı olacağı görüşündedir.

Öğretim elemanlarının temel sanat eğitimi dersinin somut kavramları içerdiği için soyut kavramların ancak uygulama yaparken kavranabildiği görüşünde oldukları belirlenmiştir. C öğretim elemanı öğrencilerinin teorik bilgi konusunda hiçbir eksikliklerinin olmadığını, kendisinin onlara sürekli bilgi aktarımı yaptığını ve öğrenmelerini sağladığını, konu paylaşımı yaparak konuları da kitap haline getirmelerini sağladığını ifade etmiştir. B öğretim elemanı ise öğrencilerinin teorik bilgi bakımından yeterli kavramayı sağladığını düşünmekte ve uygulamalara verdiği notların bunun bir göstergesi olduğunu söylemektedir. Ancak elde edilen bulgular ışığında öğrencilerde teorik bilginin uygulama çalışmaları yapmalarına rağmen kavranamadığı tespit edilmiştir.

A, B ve C öğretim elemanları sanat eğitimi alan her öğrenci için temel sanat eğitimi dersinin gerekli olduğu ve öğrencinin bu derste yaratıcılığının geliştiği, genel sanat disiplininin yanı sıra çalışma disiplini de kazandırdığı fikrindedirler.

- Öğrenci Odak Grup Görüşmelerine İlişkin Sonuçlar

Temel sanat eğitimi dersi alan öğrencilerin değerlendirme sürecinde, öğretim elemanının kendilerine karşı şeffaf davranmasını, güven verici ve yapıcı eleştiriler yapılmasını, değerlendirmenin amacının ve kriterlerinin öğrenci ile paylaşılmasını, değerlendirmenin sınıfta ve hep beraber (öğrencinin öğrenciyi) yapılmasını, aynı zamanda araştırma ve sorgulama becerilerinin de değerlendirilmesini bekledikleri belirlenmiştir. Elde edilen çarpıcı bir beklenti ise öğrencilerin sanatsal bilgilerinin ölçülebilmesi için yazılı bir sınav yapılması gerektiğini düşünmeleri olmuştur. Böyle bir beklentinin teorik bilgi konusunda eksikliklerinin olduğunu düşünmelerinden kaynaklandığı görülmektedir, ayrıca yapılan erişim testi sonuçları da bu yargıyı desteklemektedir.

Öğrencilerin öğretim elemanının kullandığı değerlendirme tekniğinin onların derslerde kazandığı uygulama becerilerini ölçme düzeyleri konusunda olumlu görüş belirtmedikleri saptanmıştır.

Odak grup görüşmeye katılan öğrencilerin tamamı bu dersin uygun atölye ortamlarında yapılması gerektiğini belirtmiştir. Bunun yanı sıra derslerde bilgisayar

kullanımına izin verilmesi gerektiği, atölye dışında da sanat etkinlikleri yapılmasını, öğretim elemanının ders saati süresince atölyede kalması gerektiği, öğretim elemanın atölyede otoriteyi sağlamasının, ders konularının planlanarak öğrenci ile paylaşılmasının verimliliği arttıracaklarını düşündükleri belirlenmiştir.

Öğrencilerin yarıdan fazlası teorik bilginin yeterliliği konusunda olumsuz görüş belirtmiş ve teorik bilginin hiç verilmediğini söylemişlerdir. Bunun yanı sıra konuya başlarken kısa bir anlatım yapıldığı onun da kalıcı olmadığı çünkü tekrar yapılmadığı belirtilmiş, konuların gruplara paylaştırılarak anlatım yapıldığı bir grubun hazırladığı konudan diğer grupların çokta haberdar olmadıkları dile getirilmiş ve bir grubun öğrencileri de hocalarının sadece konu hakkında soru sordukları zaman cevapladığını belirtmişlerdir.

Öğretim elemanının çok yeterli olduğunu düşünen sadece iki öğrenci vardır. Bunun yanı sıra yine bir grubun öğrencilerinin tamamı öğretim elemanını yetersiz olarak tanımlamıştır. Öğretim elemanının değerlendirme konusundaki yeterliliği görüşleri ile öğrencilerin değerlendirme ölçütleri konusunda ki görüşlerinin paralellik gösterdiği görülmektedir. Ayrıca öğrenciler, öğretim elemanının alan eğitimi, konu alanı, planlama, iletişim, öğretim süreci ve sınıf yönetimi konularında ortalama bir düzeyde yeterli bulmaktadırlar.

Görüşleri alınan öğrencilerin tamamı temel sanat eğitimi derslerinin yapıldığı atölyeleri yetersiz bulduklarını belirtmişlerdir. Yine öğrencilerin tamamı atölyelerde çizim yaparken mutlaka ihtiyaç duydukları ışıklı masa olması gerektiği görüşündedirler. Öğrenciler ayrıca, atölyelerinde bilgisayar, lavabo, yeterli derecede aydınlatma, öğrenci dolapları, *internet* bağlantısı, projeksiyon ve çizim için uygun masa ve sandalyelerin olması gerektiğini düşündüklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin tüm bu beklentilerinin bir temel sanat eğitimi atölyesinde zaten olması gereken ihtiyaçlar olduğu da bir gerçektir.

Öğrenciler aldıkları temel sanat eğitimi dersinin kendilerine estetik beğenin gelişmesinde, algıda seçici olmada, sanat eserlerini yorumlamada katkı sağladığını söylemişlerdir. Odak grup görüşmesine katılan iki öğrenci ise bu dersin kendilerine hiçbir

katkı sağlamadığını belirtmişlerdir. Öğrencilerin yarıdan fazlası da üst sınıflara geçtikleri zaman yararını görececeklerini ve günlük yaşantılarında ev düzeni, giyim-kuşam vb. derste edindikleri bilgileri kullandıklarını dile getirmişlerdir.

- Araştırmacının Gözlemlerine İlişkin sonuçlar

Araştırmacı tarafından gözlemi yapılan üç atölyenin de teknik donanım ve fiziki şartlar bakımından yetersiz olduğu saptanmıştır. A öğretim elemanı genel tutum olarak kaygılı bir görünüm sergilemektedir. Kuralları olan ve öğrencilerin bu kurallara uymasını bekleyen ama aynı zamanda tasasız bir öğretim tarzına sahiptir. B öğretim elemanı oldukça dinamik ve hareketli ayrıca sorgulayıcı aynı zamanda tasasız bir öğretim tablosu çizmektedir. C öğretim elemanı otoriter bir öğretim tarzı sergiliyor. Genel olarak öğrenciler C öğretim elemanından çekiniyorlar.

A öğretim elemanın her hafta tam saatinde dersine girdiği gözlenirken, B öğretim elemanının sürekli geç kaldığı ve C öğretim elemanının ise genel olarak atölyede çok az kaldığı tespit edilmiştir.

A atölyesi öğrencileri genelde sessiz verilen işi yapma gayreti gösterirken, B atölyesi öğrencileri çok hareketli, sorgulayıcı, C atölyesi öğrencileri de yine çok hareketli fakat daha az çalışan aynı zamanda uygulama çalışmalarında çok yaratıcı işler yapan öğrenciler olduğu belirlenmiştir.

Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Öğrencilerin vize/final not ortalamaları ile eriş testinde aldıkları puanlar arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Öğretim elemanlarının öğrenciye verdikleri vize ve final notları ile araştırmacı tarafından uygulanan eriş testi sonuçları arasında anlamlı bir ilişki yoktur. Ancak öğrenci odak grup görüşmesi sonucunda elde edilen bulgularda öğrenciler tarafından teorik bilginin yeterince verilmediği görüşü saptanmıştır. Öğrenciler uygulamadan aldıkları notların oldukça yüksek olduğunu söylemiş fakat teorik bilgide eksiklikleri olduğunu dile getirmişlerdir.

6.2. Öneriler

Araştırma sonucunda elde edilen sonuçlara yönelik olarak aşağıda yer alan öneriler geliştirilmiştir.

Temel sanat eğitimi dersi süresince işlenen tüm konulara ait teorik bilgilerin öğretim elemanı tarafından öğrencilere verilmesi, uygulama çalışmaları devam ederken tekrarlar yapılarak pekiştirme sağlanması ve dönem sonunda yazılı bir sınav yapılarak öğrenme düzeyinin test edilmesi gerekmektedir.

2. 3. 4. sınıflarda da bu dersten öğrenilen bilgiler kullanılacağı için üst sınıflarda alan eğitimi derslerine giren öğretim elemanları ile işbirliği yapılarak teorik bilginin tam öğrenilmesi konusunda çalışma yapılmalı.

Öğrencilerin temel sanat eğitimi dersine ilişkin olumlu tutumlar geliştirmelerine yardımcı olunmalı. Var olan olumsuz tutumların giderilmesi için öğrencilere, dersin önemi, ne gibi faydalar sağlayacağı, hangi alanlarda kullanılabileceği, gerçek yaşamda onların algılarına neler katabileceği anlatılarak bu dersi sevmeleri sağlanmalı.

Temel sanat eğitimi dersinin, öncelikle bu alan eğitimiyle ilgili bilimde uzmanlık çalışması yapmış öğretim elemanları tarafından verilmesi sağlanmalıdır. Dersi yürüten öğretim elemanlarının konu alan eğitimi bilgisi ve öğrenme-öğretme süreçlerine ilişkin yeterliklerin geliştirilmesi gerekmektedir.

Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Bölümündeki temel sanat eğitimi dersi programlarının amaç, içerik ve öğrenme-öğretme süreçlerinin düzenlenmesi açılarından, gelişmiş ülkelerdeki uygulama örneklerinde olduğu gibi bir stratejik doğrultuda gözden geçirilmesi gerekmektedir.

Öğrencilere temel sanat eğitimi dersinin asal boyutlarının gerektirdiği bilgi, beceri ve tutum kazanımlarının yanında alan eğitim ve öğrenme-öğretme süreçlerine ilişkin yeterliklerin, uygulamaya ilişkin yöntembilimsel birikimin kazandırılması gerekmektedir.

Dersin eğitim-öğretim ortamlarının, dersin öğrenme-öğretme süreçlerinin gereklerine uygun temel donatım unsurlarına ve teknik donanımına sahip olması verimliliğin artmasında önemli rol oynayacaktır (Işıklandırma sistemi, iki boyutlu çalışmalar için ve üç boyutlu çalışmalar için uygun masalar, ışıklı masalar, sergi panoları, çalışmaların korunabileceği dolaplar vb.). Dersin eğitim-öğretim ortamları, öğretim elemanlarının ders sunumlarını etkili yapabilmeleri ve öğrencilerin deneme ve araştırmaları için çağdaş eğitim teknolojileri ve materyalleri ile donatılabilir (Bilgisayar, gerekli yazılım ve donanımlar, çağdaş baskı teknolojileri ve üç boyutlu modelleme araçları vb.).

Öğrenci çalışmalarının ders kazanımlarının ölçümü ve değerlendirme yapılırken hem süreç hem de ürün değerlendirmesinin yapıldığı, ancak dönüt sağlayıcı işlevleri açısından önemli olan öz değerlendirme ve birlikte değerlendirme yaklaşımlarının benimsenmesi gerekmektedir.

Derste öğretim elemanları tarafından izlenen ya da yararlanılan kaynakların yerli literatürden ve internet kaynaklarından dar bir çerçevede kalmadan, yabancı literatüründe kullanılması ile genişletilmesi gerekir.

Programın aksamaması için bu dersin sorumluluğu kendisine verilmiş olan öğretim elemanlarının seminer, meslek içi eğitim programları, değişik yükseköğretim programlarındaki uygulamaları belli bir süre yerinde izleyerek bilgi ve deneyimlerini artırmak, konuyla ilgili bilimsel çalışmalara yönlendirmek yollarıyla alanla ilgili eğitici yeterliklerinin geliştirilmesi sağlanabilir.

Temel sanat eğitimi dersi öğretim elemanları arasında birim içi ve birimler arası (zümre toplantısı) iletişim olanakları sağlanmalıdır. Dersin öğretim elemanlarına bulundukları birimden, dünya genelinde ve ülke ölçeğindeki gelişmeleri, değişimleri izleyebilmeleri için çağdaş iletişim olanakları sağlanabilir (*İnternet* bağlantısı).

Temel sanat eğitimi dersinin ürünlerinin değerlendirilmesinde öğrencilerin birer öğretmen adayı oldukları dikkate alınarak kendilerinin de etkin bir şekilde katıldığı bir ürün ve süreç değerlendirme ortamı sağlanmalıdır.

KAYNAKÇA

- ARTUT, K. (2002). *Sanat Eğitimi Kuramları ve Yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- ASLIER, M. (1980). *Var Olmayana Biçim Vermek*. İstanbul: İTGSYO Yayını.
- ASLIER, M. (1999). *Temel Sanat Eğitiminde Renk Algılamaları*. Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Grafik Ana Sanat Dalı (Yayınlanmamış Sanatta Yeterlik Tezi). İstanbul.
- ATALAYER, F. (1994). *Temel Sanat Öğeleri*. Anadolu Üniversitesi Yayınları. Eskişehir
- ALPASLAN, S. (2003). *Tasarım Mesleki Resim*. Ya-Pa Yayınları. İstanbul
- AKDENİZ, H., AKSEL, E. (1989). "Güzel Sanatlar Fakültelerinde Temel Sanat Eğitimi Üzerine Düşünceler ve Bir Bakış Açısı". *Güzel Sanatlar Fakültelerinde Temel Sanat Eğitimi*. Hacettepe Üniversitesi. G.S.F. Seminer. Ankara: HÜ. GSF. Yayınları.
- AKGÜL, O. (2004). "Tümdengelim ve Tümevarım Yaklaşımları ve Uygulamaları", *Seyahat ve Turizm Araştırmaları Dergisi*, Cilt 4, Sayı 2
- ALTUNIŞIK, R., YILDIRIM, E., ÇOŞKUN, R., ve BAYRAKTAROĞLU, S. (2005). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri -SPSS Uygulamalı*. Sakarya Kitabevi.
- ANDERSON, M.A. (2007). *Technology, Design, And The Arstist's Hand,School Arts*, Vol.107, Issue.1, 38-39.
- AYPEK ARSLAN, A. (2006). Sanat Eğitimi, Görsel Sanatlar ve Tasarım Eğitiminin Önemi ve Gerekliliği. *Meslek Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1,1, 265-270.
- BAŞ, T. (2001). *Anket*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- BECER, E. (2005). *İletişim ve Grafik Tasarım*. Ankara: Dost Kitabevi Yayınları.

- BETTS, P. (1999). "Black Mountain College, NC". *Bauhaus*. Germany. Edited by Jeannie Fiedler and Peter Feirabend.
- BEVLİN, M.E. (1970). *Design Through Discovery*. USA: Holt-Rinehart and Winston Inc.
- BURDEN, P.R. ve. BAYRD, D.M (1999). *Methods for Effective Teaching*. Second Edition, Ally and Bacon A Viacom Company. USA.
- BOYDAŞ, N. (1994). "Ta'lik Yazıya Plastik Değer Açısından Bir Yaklaşım." İstanbul: *MEB Yayınları*.
- BOGDAN, R., BIKLEN, S. K. (1998). *Qualitative Reseach for Education: An Introduction to Theory and Methods*. Boston: Ally&Bacon.
- BULUNDAY, S. (2001). *Bauhaus'un Türkiye'deki Sanat Eğitime Etkileri ve Yansımaları*. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- CATTERALL, J.S. (2002). *Critical Links: Learning in the Arts and Student Social and Acedemic Development*. New Horizons for Learning, September POBox 31876 Seattle WA 98103 USA.
- ÇAĞLARCA, S. (1995). *Perspektif Resim ve Gölge Çizimi*. İstanbul: İnkılap Kitabevi
- CHAPMAN H, L. (1992). *A World of Images*. Davis Publ. USA.
- ÇETİNKAYA, A.N., BAL, H., ERBİL, O., ARMAĞAN, H., TINKILIÇ C., GÜNAY. D. (1991). *Müfredat Laboratuar Okulu Modeli*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi. 2. Baskı.
- DENEL, B. (1970). *Tasarım Üzerine Bir Deneme*. İstanbul: Yükselen Matbaası.
- DEMİRTAŞ, Y. (1996). *Temel Sanat Eğitim Açısından Ankara Anadolu Güzel Sanatlar lisesi Hazırlık Sınıfı Uygulamalarının Değerlendirilmesi*. Ankara: Ankara

Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Programlar ve Öğretim Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

DELİDUMAN C., İSTİFOĞLU ORHON, B. (2006). *Temel Sanat Eğitimi*. Ankara: Gerhun Yayıncılık.

DİVANLIOĞLU, H.D. (1997). *Temel Tasar'ın Öge ve İlkeleri*. İstanbul: Birsen Yayınevi.

ERBAY, M. (1995). *Yükseköğretim Düzeyinde Sanat Eğitimi Programlarının Uluslararası Bağlamda İncelenmesi*. Sanatta Yeterlik Tezi. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi.

ERBAY, M. (2000). *Plastik Sanatlar Eğitiminin Gelişimi*. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınları.

ERİM, G. (1999). *Temel Sanat Eğitiminde Renk Algılamaları*. Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü (Yayınlanmamış Sanatta Yeterlik Tezi).

ERİM, G. (1994). *Temel Tasarım İçerisinde Yaratıcılığın Önemi*. Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

EİSNER, W.E. (1982). *The Contrubution of Painting to Children's Cognitive Devolopment*. Stanford U.Bostan.

ERTEK, Hakan. (1999). *İç Mimarlık Kapsamında Temel Tasarım Eğitimi Kuramlarına Bir Yaklaşım*. Hacettepe Üniversitesi Sosyal bilimler Enstitüsü (Yayımlanmamış Doktora Tezi).

FRAMPTON, K. (1996). *A Critical History Modern Architecture*. Thames&Hudson. USA. New York.

GÜRER, L. (1991). *Temel Tasarım*. İstanbul: İTÜ Yayınları.

GÜRER, L. (1990). *Temel Tasarım*. (2. Baskı). İstanbul: İTÜ Yayınları.

- GÜNER, L. (1999). *Yüksek Öğretimde Görsel Sanat Eğitimi Temel Tasarım ve Zorunluluğu*. Temel Tasarım/Temel Eğitim. Necdet Teymur-Tuğyan Aytaç Dural. Ankara: ODTÜ Mimarlık Yayınları.
- GÜNER, L. (1992). *Görsel Sanat Eğitimi ve Mekan-Form*. İstanbul: İTÜ Yayınları.
- GÖKAYDIN, N. (1990). *Eğitimde Tasarım (Temel Sanat Eğitim) Ve Görsel Algı*. Ankara: Sedir Yayınları.
- GÖKAYDIN, N. (1998). *Eğitimde Tasarım ve Görsel Algı*. İstanbul: MEB Basımevi.
- GÖKBULUT, N. (1992). *Temel Sanat Eğitiminde Görsel Alanın Arındırılmasına İlişkin Bir Uygulama Örneği*. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Resim-İş Eğitimi Bölümü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- GÖMLEKSİZ, M. (1997). *Temel Eğitim Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Matematik Başarısı ve Arkadaşlık İlişkileri Üzerine Bir Çalışma*. Kubaşık Öğrenme. Adana: Baki Kitabevi.
- GÜNGÖR, İ.H. (1983). *Temel Tasarım*. İstanbul: Afa Matbaacılık.
- HURVVITZ, A., DAY, M. (1995). *Children And Their Art (Methods for the Elementary School)* Florida USA: *Harcourt Brace College Publishers*.
- İŞİNGÖR, M., ETİ E., ASLIER, M. (1986). *Resim I - Temel Sanat Eğitimi, Resim Teknikleri, Grafik Resim*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- İTTEN, J. (1967). *Design And Form*. The Basic Course at the Bauhaus. London. Hudson.
- İNAM, A. (1997). *Gülümseyen Düşünce. IV. Ulusal Eğit. Bilim Kongresi*. Eskişehir: A.Ü. Eğit. Bil. Enstitüsü.

- İŞLER, A.Ş. (2001). *Temel Sanat Eğitiminde Bilgisayarın Yeri ve İşlevi*. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul. (Yayınlanmamış Sanatta Yeterlik Tezi).
- KARASAR, N. (2004). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. (13. Baskı) Ankara: Nobel Yayınları.
- KÜÇÜKAHMET, L. (2005). 2004 Hayat Bilgisi Programının Değerlendirilmesi. *VII. Eğitimde Yansımalar: Erciyes Üniversitesi, Yeni İlköğretim Programlarının Değerlendirilmesi Sempozyumu*. Kayseri: Erciyes Üniversitesi, 14-16 Kasım, s. 373-381.
- KÜÇÜKAHMET, L. (2003). *Öğretimde Planlama ve Değerlendirme*. Ankara. Nobel Yayıncılık.
- KIRIŞOĞLU, O.T. (2002). *Sanatta Eğitim*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- KIRIŞOĞLU, O.T. (1991). *Sanatta Eğitim-Görmek-Anlamak-Yaratmak*. Ankara: Demircioğlu Matbaası.
- KAĞITÇIBAŞI, Ç. (1979). *İnsan ve İnsanlar*. İstanbul. Beta Yayıncılık.
- KOYUNCUGİL, H.T. (2001). *An Analysis Of Preference Formation In Introductory Design Educatio*. Bilkent Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- KUŞ, E. (2003). *Nitel ve Nicel Araştırma Teknikleri*. (1.Baskı) Ankara: Anı Yayınları.
- KUTLU, Ö. (2005). Yeni İlköğretim Programlarının “Öğrenci Başarısındaki Gelişimi ve Değerlendirme” Boyutu Açısından İncelenmesi. *Eğitimde Yansımalar: VII. Erciyes Üniversitesi, Yeni İlköğretim Programlarının Değerlendirilmesi Sempozyumu* Kayseri: Erciyes Üniversitesi, 14-16 Kasım, s.64-71.
- KALYONCU, R. (2000). *Temel Tasarımın Modern Sanat Eğitiminde Uygulanabilirlik Düzeyi*. Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trabzon.

(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

LUPTON, E. - MILLER, A.J. (1993). *The Abc's Of (Triangle Square Circle):THE Bauhaus And Design Theory. New York: Princeton Architectural Pres.*

LAUER, D.A. (1985). *Design Basic.*, USA: Holt-Rinehart and Winston.

LAZZARI, M., LEE, C. (1990). *Art And Design Fundamentals.* New York: Van Nostrand Reinhold.

MARLIN, W. (1984). *Innate Artistic Ability: A Search For Basic Art Sources Through Visual Images Drawn By College Students With Little Art Training.* Rutgers The State University of New Jersey – New Brunswick United States.

MAXWELL, J.A.(1996). *Qualitative Research Design: An İnterpretive Approach* Thousand Oaks, California; *Sage Publications.*

MERCİN, L. (2006). *Resim Dersini Müze Kaynaklı Oluşturmacı Öğrenme Yaklaşımı Etkinliklerine Göre Uygulamanın Erişkiye, Kalıcılığa ve Tutuma Etkisi.* Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Yayınlanmamış Doktora Tezi).

MITTLER, G. A. (1994). *Art in Focus.* Illinois: Glencoe/McGraw-Hill ine.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2004). *İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersi (4-5) Sınıflar Öğretim Programı.* Ankara: Milli Eğitim Basımevi.

NARVAEZ, L.M (2000). Design's Own Issues. *Design Issue.*, Vol. 16, Issue. 1, 16-36.

NELSON, Harold G. (2002). *Design Inquiry as an Intellectual Technology for the Design of Educational Systems.* Nato Advanced Research Workshop. <<http://www.advanceddesign.org>> (Erişim: 21 Ocak 2008).

ODABAŞI, H.A.. (1996). *Grafik'te Temel Tasarım.* İstanbul: Cem Ofset.

OCVİRK O, STİNSON G., WİGG R., BONE P. (1960). *Art Fundamentals Theory and Practice. USA: Wm. C. Brown Publishers. USA.*

ÖZÇELİK, D.A. (1998). *Ölçme ve Değerlendirme*. Ankara. ÖSYM Yayınları.

ÖZTUNA, H.Y. (1998). *An Analysis Of Basic Design Education In Turkey And Implacition For Changes In Postsecondary Art Curriculum*. Presented to the Graduate Council of the University of North Texas in Partial Fulfillment of the Requirements, Doctor of Philosophy, Denton Texas United States.

ÖZSOY, Vedat. (2001). Güzel Sanatlar Eğitimde Bilimsel Araştırmalar. *Eğitim ve Bilim* 26 (121), 51-57.

ÖZSOY, Osman. (2003). **Etkin Eğitim**. İstanbul: Hayat Yayınları: Ocak. Sayı:142.

URAL, A., KILIÇ, İ. (2005). *Bilimsel Araştırma Süreci ve SPSS İle Veri Analizi*. Ankara: Detay Yayıncılık.

POLAT, H.H. (2001). *Temel Tasarımın Bilgisayar Destekli Öğretimi İçin Bir Modül Tasarımı*. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Resim Öğretmenliği Bilim Dalı (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

PATTON, M.O. (1987). *How to Use Qualitative Methods in Evaluation, NewburyPark CA: Sage Pub.*

ROSE, T. (2002). *Integrating Art and Tecnology*.

<<http://www.2cyberwhelm.orR/temirose/papers>> (Erişim: 17 Ocak 2008).

SEYLAN, A. (2005). *Temel Tasarım*. Ankara: Baran Ofset.

SEYLAN, A. (2004). *Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümlerinde Temel Tasarım (Basic Design) Derssinin Verimlilik Düzeyini Arttırıcı Uygulama Modellerinin Araştırılması ve Geliştirilmesi*. Samsun: Ondukuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Sanat Dalı (Yayınlanmamış Sanatta Yeterlilik Tezi).

- RAGANS, R. (1995). *Art Talk*. Illinois: Glencoe/McGraw-Hill ine.
- SAN, İ. (1987). Çocuğun ve Gencin Sanat Eğitimi. *Milliyet Sanat Dergisi*. (162)
- SAN, İ (1999). Sanat Eğitimi Üzerine Yeni Düşünceler. *Çanakkale 18 Mart Üniversitesi 1. Sanat Eğitimi Ve Sorunları Sempozyumu Bildirileri*. Çanakkale.
- TÜRK, A. (2001). Tasarım Eğitimi ve Bauhaus Okulu. *Mesleki Eğitim Dergisi*. 3,5, 47-56.
- STRAUSS, A., CORBİN J., (1990). Basics of Qualitative Research: Grounded Theory, Procedures and Tecniques, *Newbury Park: Sage*.
- TOPTAŞ, Ö. (1996). *Grafik Tasarımında Altyapı Oluşturmak Üzere Temel Tasarım Eğitimine Bir Yaklaşım Tarzı*. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Samsun. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- Türk Dil Kurumu TÜRKÇE SÖZLÜĞÜ. (1998). Türk Tarih Kurumu Basımevi. Ankara.
- TAUTON, M. (1984). *Four-Year-Old Children's Recognition of expressive Qualities in Painting Reproductions*. U.lowa.
- TEPECİK, A., AYPEK ARSLAN A., EYİOL, P. (2005). Sanayileşmede Sanatın Yeri ve Önemi. *Atatürk Üniversitesi Sanatta Anadolu Aydınlanması Ulusal Sanat Sempozyumu*. Ankara: Kariyer Matbaacılık.
- TEPECİK, A. (2002). *Grafik Sanatlar*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- TİMUÇİN, A. (2000). *Estetik*. İstanbul: Bulut Yayınları.
- USTAÖMEROĞLU, A.A. (1998). *Mimari Analiz İçin Temel Tasarım Öğe ve İlkelerinin Kullanımı İle Oluşturulan Estetik Ağırlıklı Bir Yöntem Araştırması*. Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü. Trabzon. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

- UŞUN, S. (2000). *Dünyada ve Türkiye’de Bilgisayar Destekli Öğretim*. Ankara: Pegem Yayınları.
- YÜKSEL, R. (1998). *Güzel Sanatlar Fakültelerinde Verilen Temel Sanat Eğitimi Dersinin Bugünkü Durumu ve Sorunları*. Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Programları Ve Öğretim Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- YÜKSEL, S. (2006). *Anadolu Meslek Liselerinin 1.Sınıflarında Temel Sanat Eğitimi Dersi Programlarında Yer Alan Doku Ünitesindeki Farklı Uygulamaların Sanat Eğitime Katkıları*. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Yüksek Lisans Programı Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dalı. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)
- YILDIRIM, A., ŞİMŞEK H. (2000). *Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- YILDIRIM, A., ŞİMŞEK H. (2005). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma*. (5.Baskı) Ankara: Seçkin Yayınları.
- ZELANSKI, P., M. P. FISCHER. (1996). *Design Principles And Problems*. USA : *Harcourt Brace College Publish*.
- ZELANSKI, P. (1985). *Design Principles And Problems*. New York: Rinehart and Winston.
- Webster - Third New INTERNATIONAL DICTIONARY. (1993). Germany Könnemann.
- WOLFE, T. (2006). *Bauhaus ve Sonrası*. Çev: Feyyaz Erpi, Ankara: Keşif Yayınevi.
- Wordnet online database, Princeton Un. 1997 (e-kaynak) (Erişim: 25 Eylül 2002).
- WONG, W. (1997). *Principles of Color Design*, New York: Von Nostrand Reinhold Co.

İnternet Kaynakları

- <<http://www.cogsci.princeton.edu>> (Erişim: 8 Şubat 2008)
- <<http://www.nedir.net/ext.phbm>> (Erişim: 12 Mart 2008)
- <<http://www.istanbul.edu.tr/akademedya/orta/kantitatif.html>> (Erişim: 18 Mart)
- <<http://www.mef.gazi.edu.tr/index.php?x=Fakulte>> (Erişim: 02 Mart 2008)
- <<http://www.mef.gazi.edu.tr/index.php?x=BolumDetay&DalID=10>> (Erişim: 02 Mart 2008)
- <<http://www.mef.gazi.edu.tr/index.php?x=BolumDetay&DalID=15>> (Erişim: 02 Mart 2008)
- <<http://www.mef.gazi.edu.tr/index.php?x=BolumDetay&DalID=17>> (Erişim: 02 Mart 2008)
- <<http://www.mef.gazi.edu.tr/index.php?x=BolumDetay&DalID=37>> (Erişim: 02 Mart 2008)
- <<http://www.mef.gazi.edu.tr/index.php?x=BolumDetay&DalID=24>> (Erişim: 02 Mart 2008).
- <<http://www.mef.gazi.edu.tr/index.php?x=BolumDetay&DalID=19>> (Erişim: 02 Mart 2008).
- <<http://www.mef.gazi.edu.tr/index.php?x=BolumDetay&DalID=21>> (Erişim: 02 Mart 2008).
- <<http://www.mef.gazi.edu.tr/index.php?x=BolumDetay&DalID=27>> (Erişim: 02 Mart 2008).
- <<http://www.mef.gazi.edu.tr/index.php?x=BolumDetay&DalID=13>> (Erişim: 02 Mart 2008).
- <<http://www.mef.gazi.edu.tr/index.php?x=BolumDetay&DalID=26>> (Erişim: 02 Mart 2008).

EKLER

Sayfa

EK1: Erişi Testi.....	164
EK 2: Tutum Ölçeği.....	169
EK 3: Öğretim Elemanı Görüşme Formu.....	170
EK 4: Öğretim Elemanları ile Yapılan Görüşme Kayıtlarının Dökümü.....	174
EK 5: Öğrenci Odak Grup Görüşme Formu.....	191
EK 6: Öğrenci ile Yapılan Odak Grup Görüşme Dökümü.....	194
EK 7: Gözlem Formu.....	226
EK 8: Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Bölümü Temel Sanat Eğitimi Ders Programı.....	228
EK 9: Seramik, Grafik ve Mesleki Resim Eğitimi Ana Bilim Dalları Temel Sanat Eğitimi Dersini Alan Öğrencilerin Vize ve Final Not Dökümleri.....	241

EK 1
ERİŞİ TESTİ (ÖN TEST-SON TEST)

Anabilim Dalı Adı:

Aşağıdaki sorular, Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Bölümü 1. Sınıf Temel Sanat Eğitimi Dersi kapsamında işlenen konuları erişil düzeyinde ölçmek amacıyla hazırlanmıştır. Her sorunun sadece bir doğru cevabı vardır. Her soru için ortalama 1 dakikalık süre kullanmanız önerilir. Yardımlarınız için şimdiden teşekkür ederim. Başarılar.

Asuman AYPEK ARSLAN

1- Sanat elemanları arasında hem görme hem de dokunma duyusuna hitap eden öge aşağıdakilerinden hangisidir?

- a- çizgi b- form c- doku d- koram e- hacim

2- Aşağıdakilerinden hangisi sanatsal düzenleme ilkelerindendir?

- a- renk b- hareket c- çizgi d- şekil e- biçim

3- Şekillerin oluşturduğu üç boyutlu ifadeye ne ad verilir?

- a- biçim b- denge c- oran d- resim e- koram

4- Belirli bir ölçüye göre oluşan biçim, renk, doku gibi çeşitli öğeleri içinde barındıran tasarım elemanı aşağıdakilerinden hangisidir?

- a- birlik b- koram c- denge d- tekrar e- ritim

5- Bir yüzey üzerinde hareket hissi verilmek istenirse aşağıdakilerinden hangisi yapılmalıdır?

- a- Çizgiler yatay kullanılmalı
b- Noktalar sıklaşıp seyrekleştirilmeli
c- Çizgiler yukarı doğru çizilmeli
d- Noktalar ard arda getirilmeli
e- İç içe geçmiş çember çizilmeli

6- Tasarımı oluşturan öğelerin bir çerçeve oluşturacak şekilde kademelendirilmesine ne ad verilir?

- a- Çevresel koram
b- Eksensel koram

- c- Çizgisel koram
- d- Bütünsel koram
- e- Merkezsel koram

7- Aşağıdakilerinden hangisi çizgi çeşitlerinden biri değildir?

- a- Yumuşak-sert
- b- Ağır-hafif
- c- Uzun-kısa
- d- Durgun-hareketli
- e- Uzaklık-yakınlık (derinlik)

8- Benzer öğelerin yinelenmesinden oluşan ve ritim oluşmasına ön koşul olan tasarım ilkesi aşağıdakilerinden hangisidir?

- a- birlik
- b- koram
- c- tekrar
- d- hareket
- e- egemenlik

9- Aşağıda verilen çizgi ile ilgili ifadelerden hangisi yanlıştır?

- a- Koyu ve kalın çizgiler çarpıcıdır
- b- Yatay çizgiler dinamiktir
- c- Zikzak çizgiler hareketlidir
- d- Diyagonal çizgiler kararsızdır
- e- devamlı çizgiler süreklilik hissi verir

10- Tasarım elemanı olarak tek başına yüzey ve hacim etkisi olmayan, bulunduğu yere göre ince, uzun ve belli yolları izleyen görsel değer aşağıdakilerinden hangisidir?

- a- doku
- b- form
- c- çizgi
- d- açık-koyu
- e- derinlik

11- Renk, açık-koyu, öğelerin birbirleriyle ilişkisi, dolu-boş alanlar ve bunların çevre ile ilişkileri, hakim ve kontrast elemanlar, ışık-gölge devinimlerinin yükselme alçalma hızlarının üzerimizde bıraktığı etkinin genel adı nedir?

- a- ritim
- b- denge
- c- çizgi
- d- doku
- e- egemenlik

12- Bir eksene göre öğelerin aynı durumda tekrar edilmesi ile aşağıdakilerinden hangisi oluşturulur?

- a- Asimetrik denge

- b- Formda denge
- c- Harekette denge
- d- Çizgide denge
- e- Simetrik denge

13- Kompozisyonda kullanılan öğelerden birinin ya da bir grubun diğer öğelere göre değer, ölçü, renk, doku vb. bakımından üstünlük sağlaması aşağıdaki tasarım ilkelerinden hangisini meydana getirir?

- a- ritim b- egemenlik c-doku d- leke e-denge

14- Yüzeye her türlü basılı, çizili ya da fotoğrafik malzemenin kompozisyon oluşturacak şekilde yapıştırılması tekniğine ne ad verilir?

- a- strüktür b- kolaj c- eskiz d-deformasyon e- transformasyon

15- Aşağıdakilerinden hangisi zihinde canlandırılan bir düşüncenin, bir yapıt oluşturmanın ilk biçimine verilen addır?

- a- etüt b- eskiz c- resim d-analiz e- tasarım

16- Biçimi oluşturan en temel eleman aşağıdakilerinden hangisidir?

- a- çizgi b- nokta c- form d-ritim e- derinlik

17- Leke, biçim ve renk parçalarının farklı ama dengeli bir anlatım içinde yer alması aşağıdakilerinden hangisi ile tanımlanabilir?

- a- kontrast b- ölçü-oran c- yön d- ışık-gölge e- leke

18- Bir objenin aşamalı olarak şeklini değiştirmeye ne ad verilir?

- a-dönüşüm b- koram c- çağrışım d- transformasyon e- değiştirme

19- Kompozisyonu monotonluktan kurtarmak için aşağıdakilerinden hangisi yapılmamalıdır?

- a- Kontrast renkler kullanılmalı
- b- Çizgi ve biçimlerde yön değişikliği yapılmalı
- c- Açık –koyu değerler kullanılmalı
- d- Farklı boyutlar kullanılmalı

e- Aynı rengin farklı tonları kullanılmalı

20- Aşağıda kompozisyon ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- a- Kompozisyonda simetri asıl elemanları dengelemek için kullanılır.
- b- Asimetri yüzeyin dinamik ve dikkat çekici olmasını sağlamak için kullanılır.
- c- Statik (sakin-durgun) kompozisyonlar rahatlık duygusu vermek için kullanılır.
- d- Geometrik kompozisyonlar boşluktaki geometriyi açık bir şekilde belirtmek için kullanılır.
- e- Kompozisyon yüzeyde çizgi, renk, biçim gibi öneme sahip olan elemanlardan biri değildir.

21- Aşağıdakilerinken hangisi yaratıcısı tarafından duygu ve düşüncelerin farklı (ses, çizgi, vb) biçimlerde alıcısı için ortak değerlere, yani hoş a giden biçimleri yaratma çabasına verilen bir isimdir?

- a- sanat
- b- sanat felsefesi
- c- sanat eseri
- d- sosyoloji
- e-sanat psikolojisi

22- Sanat eğitimi bireylere aşağıdakilerinken hangisini kazandırmaz?

- a- Kendini rahat ifade etme
- b- Geçmiş ve gelecek arasında bağ kurma
- c- İnsanlar arasında sözsüz bir iletişim kurma
- d- Sanat ve kültür değerlerine saygı duyma
- e- İnsanların ruhsal durumu hakkında yargıya varma

23- Aşağıdakilerinken hangisi temel sanat eğitimi dersinin amaçlarından biri değildir?

- a- Temel formların özelliklerini kavratmak
- b- Açık-koyu, leke, ışıık-gölgenin resimdeki önemini kavratmak
- c- Görsel tasarım ilke ve elemanlarını kavratmak
- d- Sanat eseri ve sanatçı arasında bağlantıyı kavratmak
- e- Sanat eserindeki duyguları kavratmak

24- Temel sanat eğitimi dersinin temelini oluşturan ve Almanya'da kurulan okul hangisidir?

- a- Saksonya Grandükluğu Tatbiki Sanatlar Okulu
- b- Bauhaus
- c- The New Bauhaus
- d- School of Design
- e- Lapland Üniversitesi

25- Aşağıda verilen isimlerden hangisi Almanya'da verilen okulda temel sanat eğitimi dersi vermemiştir?

- a- Klee
- b- Kandisky
- c- Itten
- d- Vasarely
- e- W. Gropius

EK 2

TUTUM ÖLÇEĞİ

Aşağıda Temel Sanat Eğitimi Dersine yönelik görüş ve tutumlara ilişkin cümleler vardır. Bunlardan hiç birinin kesin, doğru ya da yanlış cevabı yoktur. Önemli olan soruları içtenlikle yanıtlamanızdır. Her cümleyi dikkatle okuyarak sadece size en uygun gelen seçeneğe (X) işareti koyunuz. Lütfen, işaretsiz cümle bırakmayınız.

		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
01	Temel Sanat Eğitimi Dersi ilgimi çekmez.					
02	Temel Sanat Eğitimi Dersinde kuramsal bilgi edinmek beni mutlu eder.					
03	Temel Sanat Eğitimi dersine severek çalışırım.					
04	Temel Sanat Eğitimi Dersi bana sıkıcı gelir.					
05	Temel Sanat Eğitimi Dersinde elde ettiğim bilgiler, benim gerçek yaşamda kullanacağım bir bilgiler değildir.					
06	Temel Sanat Eğitimi Dersi, genel sanat terminolojisi ile kapsamlı olarak tanıştığım ilk ders olduğu için önemserim.					
07	Temel Sanat Eğitimi Dersi yaşamımızda yararlanabileceğim yeterli bilgiyi verdiği için severim.					
08	Temel Sanat Eğitimi Dersinin yararlı bir ders olduğuna inanmam.					
09	Temel Sanat Eğitimi Dersinde birçok şey öğrendiğime inanırım.					
10	Temel Sanat Eğitimi Dersi ile okul bittikten sonra bir daha asla ilgilenmem.					
11	Boş zamanlarımda Temel Sanat Eğitimi Dersi ile ilgilenirim.					
12	Temel Sanat Eğitimi Dersinde sanatın eleman ve ilkelerini öğrenmek hoşuma gitmez.					
13	Temel Sanat Eğitimi Dersinde resim tekniklerini (sulu boya, yağlı boya vb.) öğrenmek hoşuma gider.					
14	Boş zamanlarda Temel Sanat Eğitimi Dersi ile ilgilenmek vakit kaybıdır.					
15	Temel Sanat Eğitimi Dersi konularından dolayı ilgimi çeker.					
16	Temel Sanat Eğitimi Dersindeki etkinliklere isteyerek katılmam.					
17	Temel Sanat Eğitimi Dersi, gelecek yıllarda ana sanat atölye seçimimi daha rahat yapabilmemi kolaylaştıracağından dolayı önemserim.					
18	Temel Sanat Eğitimi Dersi, Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Bölümü için en temel derstir.					
19	Temel Sanat Eğitimi Dersi, görsel algılarının gelişmesine yardımcı olduğu için benimserim.					
20	Temel Sanat Eğitimi Dersini almadan da alan derslerinde başarılı olacağıma inanıyorum.					
21	Temel Sanat Eğitimi Dersinin, sanatın tüm dallarına (resim, seramik, grafik, tekstil, heykel vb.) alt yapı oluşturduğu için önemserim.					
22	Temel Sanat Eğitimi Dersinin, benim hayal gücümü sınırlandırdığını düşünüyorum.					
23	Temel Sanat Eğitimi Dersinin, çevremizdeki olaylara farklı bakabilmemizi sağlamadığı için gerekli bir ders değildir.					
24	Temel Sanat Eğitimi Dersinin görme becerilerimi geliştirdiği söylenemez.					
25	Temel Sanat Eğitimi Dersi sanatla ilgili birçok disiplinle (uygulama, estetik) ilişkili olduğu için önemlidir.					
26	Temel Sanat Eğitimi Dersinden çıktıktan sonra kendimi rahatlamış hissetmem.					

EK 3**ÖĞRETİM ELEMANI GÖRÜŞME
FORMU**

Tarih: ____ / ____ / 2008

Saat (Başlangıç-Bitiş): ____ / ____

Saygıdeğer Öğretim Elemanı;

Mesleki Eğitim Fakültesi Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Bölümü programında yer alan temel sanat eğitimi derslerinin program, öğretim elemanı ve öğrenci faktörlerine göre değerlendirilmesi konusunda bir araştırma yapmaktayım.

Vereceğiniz bilgilerin sadece araştırma amacıyla kullanılacağını ve gizli tutulacağını özellikle belirtmek isterim. Ayrıca araştırma raporunda isimleriniz şifrelenecektir.

Samimiyetiniz ve katkılarınız için şimdiden teşekkür ederim.

Görüşmemize başlamadan önce sormak istediğiniz soru ya da belirtmek istediğiniz herhangi bir düşünceniz var mı?

Konuşmalarımızın kaydedilmesinde bir sakınca var mı? Görüşme sonunda istemediğiniz bölümleri söylebiliriz.

Görüşmemizin en fazla 45 dk. süreceğini tahmin ediyorum.

Hazırsanız sohbete başlayabiliriz.

KİŞİSEL BİLGİLER

-Mezun Olduğunuz Yükseköğretim Kurumu:

Lisans düzeyinde:

Eğitim Fakültesi

Güzel Sanatlar Fakültesi

Mesleki Eğitim Fakültesi

Lisansüstü düzeyde:

Yüksek Lisans (Bilimde Uzmanlık)

Doktora / Sanatta Yeterlik

Post Doktora

- Fakültenizdeki akademik statünüz

Öğretim üyesi

Öğretim görevlisi

Uzman

Okutman

- Yükseköğretim hizmet süreniz

1-5 yıl

6-10 yıl

11-15 yıl

16 yıl ve yukarısı

- Haftalık Ders Yükünüz:

ÖĞRETİM ELEMANI GÖRÜŞME SORULARI

Ö.E. Soru: 1- T.S.E. derslerinde öğrencinin çalışmalarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Sonda: Ne sıklıkta?

Bu değerlendirmelerde ne tür belgeler kullanıyorsunuz?

Ne kadar zaman ayırıyorsunuz?

Sonda: Bu ölçütlere nasıl karar verilmektedir?

Bu ölçütler nasıl değerlendirilmektedir?

Ö.E. Soru: 2- T.S.E. dersinde öğrenci çalışmalarının değerlendirilmesinin öğrenci üzerinde ne tür etkisi olduğunu düşünüyorsunuz?

Sonda: Bilişsel Açıdan

Eleştirel düşünme

Estetik sorgulama

Yaratıcı düşünme Problem

çözme

Öğrenme açısından

Sosyal açıdan Katılım

Etkileşim

Sorumluluk alma

İşbirliği

Duyuşsal Açıdan Güdülenme

Ö.E. Soru: 3- T.S.E. dersinin öğrenme-öğretme süreçlerinde hangi, stratejiler, yöntemler ve teknikleri kullanıyorsunuz?

Sonda: **Öğretme Yöntemleri**

Anlatma yöntemi

Tartışma yöntemi

Örnek olay yöntemi

Gösterip yaptırma yöntemi

Problem çözme yöntemi

Bireysel çalışma yöntemi

Öğretme Teknikleri

Grupla Öğretim Teknikleri

Beyin fırtınası
 Gösteri
 Soru-cevap
 Drama
 Benzetim
 İkili ve grup çalışmaları
 Bilgisayar destekli öğretim

Öğretme Stratejileri

Sunuş yoluyla öğretme stratejisi
 Buluş yoluyla öğretme stratejisi
 Araştırma yoluyla öğretme stratejisi

Ö.E. Soru: 4- **T.S.E. dersinde hangi kaynaklardan nasıl yararlanıyorsunuz?**

Ö.E. Soru: 5- **T.S.E. dersi eğitim ortamlarının donanımı ile ilgili görüşlerinizi belirtir misiniz?**

Ö.E. Soru: 6- **T.S.E. dersinin daha verimli olması için önerileriniz nelerdir?**

Ö.E. Soru: 7- **T.S.E. dersinizde varlıklara, durumlara, olgulara ilişkin somut bilgilerle, soyut kavramların (öğelerin, ilkelerin, kuramların) ilişkilerini nasıl açıklamayı tercih ediyorsunuz?**

Sonda: Mantıksal girişim, model tanıma, genelleştirme yoluyla

Çevre gözlemleri, deneyim, detaylara dikkat çekme yoluyla

İç içe

Ö.E. Soru: 8- **T.S.E. Dersi hakkındaki görüşleriniz, genel tutumunuz nedir?**

Ö. E. Soru:9- **T.S.E. dersinde öğrencilerin teorik bilgi konusunda yeterli kavramayı sağladığını düşünüyor musunuz? Bu konuda neler yapıyorsunuz?**

Ö.E. Soru:10- **Gelişmiş ülkelerde Temel Sanat Eğitimi dersi pratiğine ilişkin yeni yaklaşımları takip ediyor musunuz?**

Evet.....

Hayır.....

EK 4**ÖĞRETİM ELEMANI GÖRÜŞME DÖKÜMLERİ****KİŞİSEL BİLGİLER**

Adı Soyadı: A Öğretim Elemanı

-Mezun Olduğunuz Yükseköğretim Kurumu: Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Uygulamalı Resim Ana Bilim Dalı

Lisans düzeyinde:

Mesleki Eğitim Fakültesi

Lisansüstü düzeyde:

Yüksek Lisans Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi E.P.Ö. Güzel sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı

- Fakültenizdeki akademik statünüz

Öğretim görevlisi X

- Yükseköğretim hizmet süreniz

16 yıl ve yukarısı X

- Haftalık Ders Yükünüz: 24 Saat

ÖĞRETİM ELEMANI GÖRÜŞME SORULARI

Ö.E. Soru: 1- **T.S.E. derslerinde öğrencinin çalışmalarını nasıl değerlendiriyorsunuz?**

Sonda: Ne sıklıkta?

Her Hafta Çalışmalarına bakıyor ve eksi artı veriyorum. Ayrıca her dönem 1 vize 1 final yapıyorum, final sınavıyla birlikte bir de teorik yazılı sınav yapıyorum.

Bu değerlendirmelerde ne tür belgeler kullanıyorsunuz?

Kendim her konunun içeriğine göre ayrı ölçütler oluşturuyorum. Bunlar: konu, temizlik, süreyi iyi kullanma, yapılan araştırmalar, kompozisyon gibi ölçütleri içeriyor.

Ne kadar zaman ayırıyorsunuz?

Her hafta yaptığım değerlendirmelerde derse başlarken ilk yarım saat evde yaptıkları çalışmaları değerlendiriyorum. Eksi ve artı vererek notlar alıyorum, bu notları

vize ve final notlarına yansıtıyorum. Ders sonunda da ders süresince yapılan çalışmalara bakarak yorumlar yapıp yönlendirmeler ile evde yapmaları gerekenleri söylüyorum. Vize sınavında sınav tarihine kadar yapılan uygulama çalışmalarını ve vize evrakı olması gereken bir çalışmayı belirttiğim ölçütlere göre değerlendiriyorum. Finalde ise, tüm dönem boyunca yapılan çalışmalar ve küçük bir yazılı sınav yapıyorum. Süre olarak vize ve final sınavı süresini kullanıyorum.

Sonda: Bu ölçütlere nasıl karar verilmektedir?

Değerlendirme ölçütlerine her konunun içeriğine göre kendim karar veriyorum.

Bu ölçütler nasıl değerlendirilmektedir?

Belirttiğim gibi konu, temizlik, süreyi iyi kullanma, yapılan araştırmalar, yaratıcılık, kompozisyon gibi ölçütleri esas alarak bir puanlama cetveli oluşturuyorum ayrıca, öğrencilerin çalışmalarını birbirleri ile kıyas ve karşılaştırma yaparak değerlendiriyorum.

Ö.E. Soru: 2- T.S.E. dersinde öğrenci çalışmalarının değerlendirilmesinin öğrenci üzerinde ne tür etkisi olduğunu düşünüyorsunuz?

Sonda: Bilişsel Açıdan

Eleştirel düşünme

Estetik sorgulama Yaratıcı

düşünme Problem çözme

Öğrenme açısından Sosyal

açıdan Katılım

Etkileşim Sorumluluk alma

İşbirliği

Duyuşsal Açıdan GÜDÜLENME

Öğrenci yaptığı çalışmanın bir puanlamaya tabii tutulacağını bilerek daha düzenli çalışıyor. Öğrenci yaratıcı düşünmeye, arkadaşları ile etkileşim içinde sosyal katılıma, işbirliği yapmaya güdüleniyor. Bilişsel açıdan değerlendirilmeye tabii olacağını bildiği için öğrenme gerçekleşiyor. Problemlerle karşılaştığında çözüm yolları üretebiliyor. Değerlendirme sürecinde tüm öğrenci çalışmalarını dizerek ortak eleştiriler yapıyoruz. Öğrenci burada hem kendi işini hem de arkadaşlarının işini eleştirebiliyor ve estetik bir sorgulama yapabiliyor.

Ö.E. Soru: 3- T.S.E. dersinin öğrenme-öğretme süreçlerinde hangi, stratejiler, yöntemler ve teknikleri kullanıyorsunuz?

Sonda: Öğretme Yöntemleri

Anlatma yöntemi

Tartışma yöntemi

Örnek olay yöntemi

Gösterip yaptırma yöntemi

Problem çözme yöntemi

Bireysel çalışma yöntemi

Öğretme Teknikleri

Grupla Öğretim Teknikleri

Beyin fırtınası

Gösteri

Soru-cevap

Drama

Benzetim

İkili ve grup çalışmaları

Bilgisayar destekli öğretim

Öğretme Stratejileri

Sunuş yoluyla öğretim stratejisi

Buluş yoluyla öğretim stratejisi

Araştırma yoluyla öğretim stratejisi

Tüm derslerimde konuya başlarken önce konuyu, içeriğini, ne amaçla yaptığımızı, neler yapacağımızı, hangi malzemeleri kullanacağımızı, ne kadar süre içinde bu konuyu tamamlayacağımızı anlatıyorum. Örneğin tekrar konusunu işlerken, gündelik yaşamdan örnekler veriyorum. Asfalt üzerindeki yol çizgilerinin tam tekrar oluşturduğunu söyleyerek bunun gibi örnekleri kendilerinin de düşünerek söylemelerini istiyorum ve onlar üzerinde tartışıyoruz. Bazen yeni konuya başladığımızda örneğin; boyaya geçtiğimizde daha bunlar birinci sınıf birçoğu boya ve fırça ile ilk kez tanışıyor kendim boyanın nasıl hazırlanması gerektiğini fırçanın nasıl kullanılacağını uygulama yaparak gösteriyorum. Daha sonra onlar denemeler yaparak bana göstererek doğruya ulaşıyorlar. Pek çok konuda her öğrenci bireysel çalışma yapıyor. Grupla öğretim tekniğini nadiren kullanıyorum. Daha çok konu paylaşımı yapıp sunu hazırlamalarını istediğimde grup

çalışması yapıyorlar. Konular üzerinde sürekli tartışarak onların fikir alış verişinde bulunmalarını sağlıyorum. Yeni konuya başlarken örnek çalışma göstermiyorum çünkü etkileniyorlar. Ben her öğrencinin kendi özgün çalışmasını yapmasını istiyorum. Sanat tarihi dersi de gören bu öğrencilere sanatçıların çalışmalarından örneklerde ilerleyen aşamalarda göstererek bağlantılar kurmalarını istiyorum. Çok nadiren de drama yöntemi kullanıyorum örneğin; renk konusunu işlerken ana renklerden ara renkleri oluşturmak için her öğrenciden bir renk olmasını ve müzik ve dans eşliğinde sıcak ve soğuk renklere dönüşmelerini, istedim. Bu çok başarılı bir öğrenme sağladı ve öğrenciler çok zevk alarak bir grup çalışması da gerçekleştirmiş oldular.

Ö.E. Soru: 4- T.S.E. dersinde hangi kaynaklardan nasıl yararlanıyorsunuz?

Temel sanat eğitimi konusunda kendi fakültemizde teorik bilgi ve kaynak konusunda eksiklikler gördüğümüz için ve öğrencilere yol gösterici kaynak kitabı olması açısından Doç. Dr. Canan Deliduman ile birlikte Temel Sanat Eğitimi adlı bir kitap yayınladık bu kitabı yanı sıra; Gülseren Südor'un Temel Sanat Eğitimi: Temel Tasarım, Resim Eğitimi ve Sanatla Karşılaşma, Yusuf Baytekin Balcı ve Nuran Say'ın Temel sanat Eğitimi, Nevide Gökaydın'ın kitapları, eski çalışmalardan örnekler, web kaynaklarının yanı sıra objelerin malzemenin kendisini de ders kaynağı olarak kullanıyorum.

Ö.E. Soru: 5- T.S.E. dersi eğitim ortamlarının donanımı ile ilgili görüşlerinizi belirtir misiniz?

Öncelikli olarak olması gerektiğini düşündüğüm temel sanat eğitimi dersi eğitim ortamını söylemek isterim. Bu ders kendine ait bir atölye ortamında yapılmalı. Atölyede teknolojik donanım bilgisayar, ışıklı masa, projeksiyon, projeksiyon perdesi, uygun masa ve sandalyeler, lavabo olmalı. Öğrencilerin yaptığı çalışmalarını asabileceği bir düzenek, öğrenci dolapları olmalı öğrenciler eşyalarını her ders getirip götürmemeli çünkü kâğıtlar dosya içinde bile olsa zarar görebiliyor. Mevcut atölyelerimizin durumuna gelince gerçekten durum kötü. Her dersin yapıldığı içinde fazlaca ve gereksiz masa ve sandalyenin bulunduğu, hiçbir teknolojik donanımın olmadığı bir atölyede ders yapmaya çalışıyoruz. Konu anlatımlarında ben kendim ya da öğrenciler kendi bilgisayarlarını getiriyorlar.

Ö.E. Soru: 6- T.S.E. dersinin daha verimli olması için önerileriniz nelerdir?

Öğrenciler için esnek çalışma saatleri olmalı. Yani öğrenci ders saatleri dışında da istediği saatte atölyeye girip çalışabilmeli. Öğrencilerimizin maddi durumları oldukça kısıtlı, pek çok malzemeyi alamıyorlar ya da eksik veya kalitesiz malzeme alıyorlar, bölümümüz oldukça masraflı bir bölüm bu da direkt olarak çalışmalarına yansıyor. Onlar için fakülte ya da rektörlük malzeme yardımıyla bulunmalı. Atölyeler arası esnek geçişler olmalı. Ben seramik bölümünün dersine giriyorum onlardan örnek vereceğim: öğrenci doku konusunu çalışırken üç dört ders seramik atölyesine girip dokuyu üç boyutlu seramik uygulamasında da çalışabilmeli ki üst dönemlere de hazırlık olabilsin ve pekiştirme yapabilsin. Atölyenin kendi içinde küçük de olsa bir kaynak kitaplar kütüphanesi olmalı. Öğrencilerin çok yönlü sanatsal bilgi kazanımları için sergi, bienal gibi etkinliklere katılabilmeleri için gezi gözlem olanaklarının da sağlanması bu ders için verimliliği arttıracaktır diye düşünüyorum.

Ö.E. Soru: 7- T.S.E. dersinizde varlıklara, durumlara, olgulara ilişkin somut bilgilerle, soyut kavramların (öğelerin, ilkelerin, kuramların) ilişkilerini nasıl açıklamayı tercih ediyorsunuz?

Sonda: Mantıksal girişim, model tanıma, genelleştirme yoluyla

Çevre gözlemleri, deneyim, detaylara dikkat çekme yoluyla

İç içe

Sürekli olarak her konuya başladığımızda ve konu devam ederken doğadan örnekler veriyorum. Örneğin doku konusunda konuyu tanımlayıp örneklerle pekiştiriyorum. Küçük detaylara dikkat çekerek, genellemeler yapıyorum.

Ö.E. Soru: 8- T.S.E. Dersi hakkındaki görüşleriniz, genel tutumunuz nedir?

Temel sanat eğitimi dersinin sanat eğitimi alan her bir öğrenci için en temel derslerden biri olduğunu düşünüyorum. Öğrenci bu derste kendinin farkına varıyor, yaratıcılığı gelişiyor. Genel sanat disiplininin yanı sıra çalışma disiplini de kazanıyor. Bir üst sınıf atölye derslerine hazırlık sağlıyor. Yalnız burada şunu da belirtmek isterim üst sınıf hocaları da öğrencilere sanatın ilke ve elemanlarını konu içeriğine göre teorik olarak derslerinde tekrarlayarak pekiştirme sağlayabilirler. Atölyeler arası paylaşım ve

işbirliği yapılmalı. Ben derslerimde sürekli olarak sanat tarihi konularına da vurgular yapıyorum, bir sanat eserine bakarken görmeleri gereken tasarım ilke ve elemanlarını çözümleyebilmelerini sağlamaya çalışıyorum. Betimleme, çözümleme yargı disiplinlerine bilmeleri için eser eleştirisi yapıyoruz. Temel sanat eğitimi, desen ve sanat tarihi dersleri ders hocalarının da desteğiyle paralel yürütülmeli diye düşünüyorum. Ders saatinin yetersiz olduğunu düşünüyorum. Önerim 8 artı 4 olmalı, bu 4 saat farklı konulara ayrılmalı örneğin; seramikte atölyede çamurla ya da kâğıtla üç boyutlu çalışmalar yapılabilirdi.

Ö. E. Soru:9- T.S.E. dersinde öğrencilerin teorik bilgi konusunda yeterli kavramayı sağladığını düşünüyor musunuz?

Benim bu konuda sıkıntılarım var. Uygulamalı çalışmalarda tüm kavramların yerine oturduğunu görüyorum fakat sözlü olarak ya da yazılı sınav yaptığımda eksiklikler ortaya çıkıyor. Öğrencilerimiz tüm yönlendirmelerimize karşı yeterince okuma araştırma yapmıyorlar. Ben kendimi eleştirecek olursam beklide teorik bilginin daha iyi özümsemesi için her konuya başlarken konunun tanımı ve içeriğini kapsayan basılı anekdotlar verebilirim, her konu sonunda küçük testler yapabilirim. Konu paylaşımı yaparak slaytlar eşliğinde sunumlar yapmalarını istiyorum hazırlanıp sunuyorlar fakat bununda yeterli olmadığını görüyorum. Öğrencilerimiz son sınıfta öğretmenlik stajına gittiklerinde temel sanat eğitimi kavram ve terimlerini bilmeden giderlerse çok sıkıntı çekiyorlar ve tüm bunlara yeniden çalışıyorlar. Bizim bir diğer sıkıntımızda temel sanat eğitimi dersi hocaları olarak bir zümre oluşturamamamız.

Ö.E. Soru:10- Gelişmiş ülkelerde Temel Sanat Eğitimi dersi pratiğine ilişkin yeni yaklaşımları takip ediyor musunuz?

Evet takip ediyorum. Genelde internet kaynaklarını taramaya çalışıyorum. Yeni kitapları araştırıyorum ve bunları öğrencilerime de tavsiye ediyorum.

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı: B Öğretim Elemanı

-Mezun Olduğunuz Yükseköğretim Kurumu: Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi

Lisans düzeyinde:

Mesleki Eğitim Fakültesi

Lisansüstü düzeyde:

Sanatta Yeterlik Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

- Fakültenizdeki akademik statünüz

Öğretim üyesi Yard. Doç.

- Yükseköğretim hizmet süreniz

16 yıl ve yukarısı X

- Haftalık Ders Yükünüz: 23

ÖĞRETİM ELEMANI GÖRÜŞME SORULARI

Ö.E. Soru: 1- **T.S.E. derslerinde öğrencinin çalışmalarını nasıl değerlendiriyorsunuz?**

Sonda: Ne sıklıkta?

Her hafta değerlendirme yapıyorum. Ders süresince kontroller yaparak çalışmaların doğru ilerleyip ilerlemediğini gözleyerek yorumlar ve eleştiriler yapıyorum. Bunların yanı sıra her dönem bir vize bir final sınavı yapıyorum.

Bu değerlendirmelerde ne tür belgeler kullanıyorsunuz?

Kendimin oluşturduğu ölçütlerim var. Bu ölçütler her konu için değişebiliyor. Örneğin doku konusu için; yaratıcılığı geliştirme, özgün fikir bulma, geliştirme, teknik hâkimiyet, etüt becerisi yapılan araştırmalar.

Ne kadar zaman ayırıyorsunuz?

Her hafta işlere bakıp eleştiriler yapmam bir saat kadar sürüyor. Bireysel eleştiriler ise ders süresince veya diğer günler odama öğrenciler geliyor bu şekilde oluyor.

Sonda: Bu ölçütlere nasıl karar verilmektedir?

Herhangi bir zümre ya da komisyon yok ölçütlere ben kendim karar veriyorum.

Bu ölçütler nasıl değerlendirilmektedir?

Haftalık baktıklarım ve vize final notları ile değerlendirme yapıyorum. Vizenin %40'ı ve finalin % 60'nı baz alarak dönem sonu notlarını veriyorum. Ben teorik sınav yapmıyorum öğrencilerin süreç içinde uygulama yaparken terimleri öğrendiklerini düşünüyorum

Ö.E. Soru: 2- T.S.E. dersinde öğrenci çalışmalarının değerlendirilmesinin öğrenci üzerinde ne tür etkisi olduğunu düşünüyorsunuz?

Sonda: Bilişsel Açıdan

Eleştirel düşünme

Estetik sorgulama Yaratıcı

düşünme Problem çözme

Öğrenme açısından Sosyal

açıdan Katılım

Etkileşim Sorumluluk alma

İşbirliği

Duyuşsal Açıdan Güdülenme

Her şeyden önce bir değerlendirmenin olması öğrenciyi çalışmaya zorluyor, doğru bir şey mi bence evet çok zaman gerekli motivasyonu artırıyor. Öğrenmeyi sağlıyor. Değerlendirme yaparken benim yaptığım eleştiriler öğrenciye nasıl estetik sorgulama ve eleştiri yapması gerektiği konusunda yol gösteriyor. Yanlış yaptığı yerlerde kendini ve işini sorgulayarak grup içinde arkadaşları ile görüş alışverişi yaparak problemi nasıl çözmesi gerektiğini ve işbirliğini de öğreniyor.

Ö.E. Soru: 3- T.S.E. dersinin öğrenme-öğretme süreçlerinde hangi, stratejiler, yöntemler ve teknikleri kullanıyorsunuz?

Sonda: **Öğretme Yöntemleri**

Anlatma yöntemi

Tartışma yöntemi

Örnek olay yöntemi

Gösterip yaptırma yöntemi

Problem çözme yöntemi

Bireysel çalışma yöntemi

Öğretme Teknikleri

Grupla Öğretim Teknikleri

Beyin fırtınası

Gösteri

Soru-cevap

Drama

Benzetim

İkili ve grup çalışmaları

Bilgisayar destekli öğretim

Öğretme Stratejileri

Sunuş yoluyla öğretim stratejisi

Buluş yoluyla öğretim stratejisi

Araştırma yoluyla öğretim stratejisi

Konuya başlarken kısa bir anlatım yapıyorum. Tüm detayları vermiyorum çünkü araştırarak bulmalarını ve istekli olmalarını sağlamaya çalışıyorum. Süreç içinde öğrenmenin daha etkili olduğunu düşünüyorum. Konuyu verdikten sonra bir süre öğrencilerin konuyu anlamasına ve bireysel çalışmaya vakit ayırıp daha sonra tartışarak sınıf içinde soru cevap ve bazen de beyin fırtınası yöntemi ile ve yapılan işler üzerinde eleştiriler yaparak tam bir öğrenme sağlamaya çalışıyorum. Temel sanat eğitimi dersi gereği deneyerek bir işi pek çok kez tekrarlayarak yapıyoruz. Bilgisayar çok az kullanmaya çalışıyorum. Çünkü yaratıcılığı kısıtladığına ve öğrenciyi kolaya sevk ettiğini düşünüyorum. Daha çok doku konusunda doğadan fotoğraflar çektilip üzerinde çalışmalarını istiyorum.

Ö.E. Soru: 4- T.S.E. dersinde hangi kaynaklardan nasıl yararlanıyorsunuz?

Sanat tarihi kitaplarından yararlanıyorum, örnekler vererek pekiştirme yapmaya çalışıyorum. İnternet kaynağını çok fazlaca kullanıyorum. Bazı internet sitelerini öğrencilerime de öneriyorum. Farklı okullarda veya yurtdışındaki okullarda neler

yapıldığını takip ediyorum. Temel sanat eğitimi kitaplarını almaya ve bunlara okumaya gayret ediyorum. Önceki yıllardan kalan öğrenci çalışmalarından yararlanıyorum. Öğrencinin kendi deneyimlerini ortaya çıkartarak geliştirmesini ve çalışmalarında bunları kullanmasını sağlıyorum. Fotoğraflardan da sıkça yararlanmaya çalışıyorum.

Ö.E. Soru: 5- T.S.E. dersi eğitim ortamlarının donanımı ile ilgili görüşlerinizi belirtir misiniz?

Benim bu ders atölye ortamı için hayal ettiğim büyük bir masa etrafında öğrencilerin çalışma yapması, bu sistem grup çalışmaları ve etkili iletişim için çok iyi olabilir. Sabit bir bilgisayar, scanner, prejeeksiyon, sabit panolar, lavabo, öğrenciler için kişisel dolap ve mutlaka internet bağlantısı olmalı bunlar benim hayal ettiklerim. Gelelim ders yaptığım atölyeye yukarıda saydıklarımın hiç biri yok. Bu dersin kendine ait atölyesi yok, gereksiz çok fazla masa ve sandalye var çünkü bu derslikte her yapılıyor. Fiziksel eksiklikler çok fazla ve bu da derslerimizi etkiliyor. Dekanlık isteklerimizi karşılamakta yetersiz kalıyor.

Ö.E. Soru: 6- T.S.E. dersinin daha verimli olması için önerileriniz nelerdir?

Öncelikle atölye ortamları düzenlenmeli. Öğrenci potansiyeli arttırılmalı. Yani öğrencinin algıları fazlası ile açılmalı, aktif öğrenci olmalı. Dersin hocası sergi, gezi, bianel, söyleşi gibi etkinliklerle öğrenciyi yönlendirmeli. Öğrenci bu derste de başka derslerde de üç anabilim dalı atölyelerini kullanabilmeli. Hoca kendini sürekli geliştirmeli ben bunu gerçekleştirdiğimi düşünüyorum. Öğrenciler için bir boş gün olup bu gün içinde hoca ve öğrencilerin ortak bir aktivite yapmaları sağlanmalı, ben ve öğrencilerim hafta içi olmasa bile ayarlayabildiğimiz kadarıyla hafta sonları sergilere gitmeye çalışıyoruz.

Ö.E. Soru: 7- T.S.E. dersinizde varlıklara, durumlara, olgulara ilişkin somut bilgilerle, soyut kavramların (öğelerin, ilkelerin, kuramların) ilişkilerini nasıl açıklamayı tercih ediyorsunuz?

Sonda: Mantıksal girişim, model tanıma, genelleştirme yoluyla

Çevre gözlemleri, deneyim, detaylara dikkat çekme yoluyla

İç içe

Daha çok somut kavramları her konu başında verip soyut kavramlarla ilişki kurmalarını istiyorum. Onlardan gelen dönütleri tartışarak genelleştiriyorum. Kendimin ve onların gözlemlerini kullanarak tanımlamalar yapıyorum. Onlara sürekli olarak çevreye bakarken her yönü ile bakmaları gerektiğini, sanat insanı gözü ile detaylı bakmalarını söylüyorum.

Ö.E. Soru: 8- T.S.E. Dersi hakkındaki görüşleriniz, genel tutumunuz nedir?

Temel sanat eğitimi dersi programında herhangi bir sıkıntı yok. Ders saatleri oldukça yeterli. Yalnız şu var bizim öğrencilerimiz mutsuz, bunun nedeni de doğru adreste olmadıklarını düşünmeleri. Daha çok resim yapacakları daha entelektüel bir ortamla karşılaşacaklarını düşünüyorlar buraya gelip eğitim dersleri moda yada süsleme dersleri ile karşılaşınca hayal kırıklığına uğruyorlar. Bunun sebebi genel sınav ile bu okula giriyor olmaları. Biz kendi sınavımızı kendimiz yapıp öğrencimizi kendimiz seçmeliyiz. Çünkü derslerimizin ilk aylarında çok fazla motivasyon problemi yaşıyoruz. Öğrencileri motive etmek bizi de oldukça zorluyor. Bunların dışında temel sanat eğitimi dersi en temel derstir. Diğer dersler için alt yapı dersidir. Dolu dolu ve disiplin içinde devam ettirilmelidir. Bu dersi veren hocaların, tecrübeli bunun yanı sıra sanat bilgisi ve deneyimi ve sanat eleştirisi yapma gücüne sahip olması gerekmektedir. Temel kavramları öğrettiği için öğretim teknikleri de farklıdır. İleriki sınıflara yardımcı olabilmesi için görsel kavramların çok zengin ve net bir dil ile verilmesi gerekir. Hoca öğrenciyi çok dikkatli takip etmeli çalışma sonuçlarına göre değil sürece göre değerlendirme yapmalı.

Ö.E.Soru:9- T.S.E. dersinde öğrencilerin teorik bilgi konusunda yeterli kavramayı sağladığını düşünüyor musunuz? Bu konuda neler yapıyorsunuz?

Ben yeterli öğrenmenin gerçekleştiğini düşünüyorum, öğrencilere verdiğim notlarda bunun göstergesi. Ama son sınıfta staja çıktıklarında ders hocaları kavramları bilmediklerini söylüyor, buna da şaşıyorum doğrusu. Buna büyük oranda öğrencinin ders bitince kavram bilgilerini tekrarlamadıkları, bir üst sınıf hocalarının konular üzerinde durmadıkları gibi etkenler sebep oluyor. Ben öğrencilerime konular ile ilgili teorik sunumlar yaptırıyorum, ders aralarında sürekli olarak sorular ile tekrarlar yaptırıyorum, bazen de küçük bir yazılı sınav yapmaya çalışıyorum. Ama şu da var ki

aslında öğrenci çalışmasında tüm kavramları yerli yerinde kullanıyor bu da onun öğrenmeyi gerçekleştirdiğini gösteriyor.

Ö.E. Soru:10- Gelişmiş ülkelerde Temel Sanat Eğitimi dersi pratiğine ilişkin yeni yaklaşımları takip ediyor musunuz?

Evet takip ediyorum. İnternet kaynakları sürekli tarıyorum. Okulda hocalığın yanı sıra atölyemde sürekli resim yapıyorum, banel ve sergilere katılıyorum. Elimden geldiği kadar yurtdışı deneyimi yaşamaya çalışıyorum. Gittiğim yerlerde sanat okullarını ziyaret ederek programlarını ve ürünleri incelemeye çalışıyorum.

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı: C Öğretim Elemanı

-Mezun Olduğunuz Yükseköğretim Kurumu: Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Uygulamalı Resim Anabilim Dalı

Lisans düzeyinde:

Mesleki Eğitim Fakültesi X

Lisansüstü düzeyde:

Sanatta Yeterlik Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

- Fakültenizdeki akademik statünüz

Öğretim üyesi Yard. Doç.

- Yükseköğretim hizmet süreniz

16 yıl ve yukarısı X

- Haftalık Ders Yükünüz: 22 Saat

ÖĞRETİM ELEMANI GÖRÜŞME SORULARI

Ö.E. Soru: 1- T.S.E. derslerinde öğrencinin çalışmalarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Sonda: Ne sıklıkta?

Her derste ve dönem içinde vize ve final olarak değerlendirme yapıyorum.

Bu değerlendirmelerde ne tür belgeler kullanıyorsunuz?

Bizim dersimiz için standart bir değerlendirme ölçeği olamıyor çünkü her konu ve içerik birbirinden çok farklı. Bu yüzden her konu için değişebiliyor. Ama genel taslak olarak bakacak olursak, çalışmanın orijinallliği- özgünlüğü, çalışmada tekniğe uygunluk, yerleştirme, süreyi iyi kullanma, temizlik ve düzen-sunuş, konuya uygunluk ve sonuca varma ki bu bizim dersimiz için çok önemlidir.

Ne kadar zaman ayırıyorsunuz?

Derse başlarken bir değerlendirme yapıyorum ama bunun belli bir süresi olmuyor, duruma göre değişiyor.

Sonda: Bu ölçütlere nasıl karar verilmektedir?

Bu dersin hocası olarak ben kendim karar veriyorum. Konuya göre değişiyor.

Bu ölçütler nasıl değerlendirilmektedir?

Bütün değerlendirmeleri öğrencilerin kendileri ile yapıyorum. Eğitim fakültesinde okuyorlar öğretmen olacaklar onlarda nasıl değerlendirme yapacaklarını öğrensinler istiyorum. Kriterleri belirledikten sonra öğrenci değerlendirmede isabetli olursa ona artı beş olamaz ise eksi beş puan veriyorum.

Ö.E. Soru: 2- T.S.E. dersinde öğrenci çalışmalarının değerlendirilmesinin öğrenci üzerinde ne tür etkisi olduğunu düşünüyorsunuz?

Sonda: Bilişsel Açıdan

Eleştirel düşünme

Estetik sorgulama Yaratıcı

düşünme Problem çözme

Öğrenme açısından Sosyal

açıdan Katılım

Etkileşim Sorumluluk alma

İşbirliği

Duyuşsal Açıdan GÜdülenme

Değerlendirmeyi öğrencilerimle beraber yaptığım için eleştirel düşünmeyi geliştiriyoruz. Tarafsız değerlendirmeyi de öğreniyorlar. Öğrenci çalışmalarında özgünlükten puan alacağını bildiği için estetiği de sorguluyor ve yaratıcılığının sınırlarını zorluyor. Temel sanat eğitimi dersi uygulamaları yapılmadan önce konunun teorik kısmı için araştırma yaptırıyorum (kaynak tarama, örnek bulma) bilişsel ve sosyal açıdan ayrıca sorumluluk alma konusunda öğrenmenin gerçekleştiğini düşünüyorum.

Ö.E. Soru: 3- T.S.E. dersinin öğrenme-öğretme süreçlerinde hangi, stratejiler, yöntemler ve teknikleri kullanıyorsunuz?

Sonda: **Öğretme Yöntemleri**

Anlatma yöntemi

Tartışma yöntemi

Örnek olay yöntemi

Gösterip yaptırma yöntemi

Problem çözme yöntemi

Bireysel çalışma yöntemi

Öğretme Teknikleri

Grupla Öğretim Teknikleri

Beyin fırtınası

Gösteri

Soru-cevap

Drama

Benzetim

İkili ve grup çalışmaları

Bilgisayar destekli öğretim

Öğretme Stratejileri

Sunuş yoluyla öğretim stratejisi

Buluş yoluyla öğretim stratejisi

Araştırma yoluyla öğretim stratejisi

Bizim dersimiz genel öğrenme ve öğretme yöntemleri ile çok uyumuyor. Özel bir alan olduğu için kendine özgün yöntemler sanat eğitimi yöntemleri kullanıyorum. Bunlar; kopya yöntemi, eğitsel yaratıcı drama yöntemi, eğitsel eleştiri yöntemi, bireysel çalışma yöntemi, görsel etkinlikler (demonstrasyon) yöntemi, bilgisayar destekli yöntem, gözlem yöntemi. Grup çalışmalarında sunular ve drama çalışmalarına yer vermeye çalışıyorum. Örneğin; strüktür, tesktür ve doku konularında gazoz kapakları, renkli bardak gibi objelerle hikâyeleştirmeler yaparak konuyu anlatmalarını sağlıyorum. Bilgisayar benim dersim için özellikle çok önemli. Çünkü bunlar grafik bölümü. Hem bilgisayar programlarını öğrenmeleri gerek hem de hızlı düşünerek uygulama alternatiflerini

çoğaltmak zorundalar bu da bilgisayar ile mümkün. Örneğin renk kontrastı konusunda aynı şeyin farklı tonlarını yapmak için zaman kaybı yaşamamaları için bilgisayar kullanmalarını istiyorum. Ben dersimde %50 bilgisayar kullandırıyorum. Bilgisayar kullanımı alternatifleri görüp hızlı düşünmelerini sağlıyor. Zaman kaybını da önlemiş oluyorum. Kendim konuyu gösterip yaptırmıyorum önce araştırıyorlar sonra uygulama yaparken doğrusunun nasıl olması gerektiği konusunda eleştiriler yapıyorum.

Ö.E. Soru: 4- T.S.E. dersinde hangi kaynaklardan nasıl yararlanıyorsunuz?

Diğer ülkelerin temel sanat eğitimi derslerinde yapılan öğrenci çalışmaları, önceki yıllarda yapılan en iyi ve en kötü çalışmalar, gidip görmek şartı ile doğadan örnekler, sanatçı eserleri, güncel firmaların amblem logo ve tasarımları, ayrıca kaynak kitaplar bunlar: Gülseren Südor- Tasarım Eğitimi, Hulusi Güngör- Temel Tasar, Emre Becer-Ambalaj Tasarımı, Hatice Odabaşı- Grafikte Temel Tasarım, Punld and Linie ve kendi kitabım Dokuz Adımda Renk. Bu saydığım kaynakları tasarım ilke ve yöntemleri konularının bitimine kadar göstermiyorum, biçimsel yaratıcılığı kendisinin oluşturması gerekiyor. Her hafta derse giderken elliye yakın kaynakla gidiyorum. Bu kaynaklar grafik tasarım ve temel sanat eğitimi alanlarının birleşimi oluyor.

Ö.E. Soru: 5- T.S.E. dersi eğitim ortamlarının donanımı ile ilgili görüşlerinizi belirtir misiniz?

Atölyelerimiz bu ders için hiç uygun değil. Sadece bu ders için değil sanat atölye derslerinin hiç biri için uygun donanımına sahip değil. Ben bu derste ağırlıklı olarak bilgisayar kullandırıyorum ama atölyede bir tane bile yok, evde yada dışarıda çalışıp getiriyorlar. Örnek göstermek için kendi dizüstü bilgisayarımı kullanıyorum her derste taşımak zor oluyor. Bir bilgisayarın başına 20 öğrenci toplanıyor ve ne kadar görebiliyorlarsa örnekler bakıyoruz. Masalar da bu ders için hiç uygun değil. Lavabo yok. Bunları sağlamak için dekanlığımızdan ödenek de yok.

Ö.E. Soru: 6- T.S.E. dersinin daha verimli olması için önerileriniz nelerdir?

Öncelikli olarak öğrencilerimizi kendi yaptığımız bir sınavla almalıyız. Görsel algısı gelişmiş, belli bir sanat kültürüne sahip olan öğrenciler bizim eğitim kalitemizi de arttıracaktır. Grafik ve temel sanat eğitimi hocaları olarak bizler işbirliği içinde olmalıyız.

Ben bunu yaptığıma inanıyorum. Grafik hocaları ile aynı odada oturmamın avantajı da var tabii. Bir de ben temel sanat eğitimi dersini tamamen grafik alanına uyarlayarak yapıyorum. Örneğin, renk konusunu çalıştırırken önce bir amblem yada logo çalışması yaptırıyorum renk denemelerini bunun üzerinde yada bilgisayarlarda yapıyorlar, böylelikle zaman kaybı olacak işler yaptırmamış oluyorum. Bu derse giren öğretim üyesinin bu alanda kendi çalışmalarının da olması gerekir. Sergi, kitap, semine gibi. Grafik temel sanat eğitimi dersi için destek resim teknikleri dersi de olmalı. Seçmeli dersler arttırılmalı. Bu dersi veren öğretim elemanlarının her türlü bilgisayar programlarını bilmesi gerekir. Hocaların kendilerini güncellemeleri, yenilikleri takip etmesi gerekir. Öğrenci çalışmaları ben böyle yapıyorum, internete verilerek onların iş bulmaları sağlanabilir. Birçok öğrencime bu yolla iş buldum. Her alanda olduğu gibi bu alanda da İngilizce çok önemli öğrenciler bu yönde teşvik edilmeli. Bu derse uygun atölyelerde ders yapılmalı. Öğrencilere bu dersin gerekleri yanında YÖK'ün yapısı, üniversitenin, fakültenin, 657 sayılı memur yasasının içeriği de aktarılmalı, onların hak ve sorumlulukları hakkında bilgiler verilmeli. Mezun olduklarında bu alanda neler yapabilecekleri anlatılarak iş bulma yolları aranmalı. Öğrenciyi boğacak derecede abartılı çalışmalar yaptırılmamalı. Önemli olan yaratıcılık olsun ve alana uygunluk olsun. Öğretim elemanı öğrencilerini yakından tanımalı, öğrenci mutlumu, maddi manevi durumu ne, sosyal çevresi nasıl. Bunlar bilinir ise, öğrenciden beklenen de buna göre şekillenebilir.

Ö.E. Soru: 7- T.S.E. dersinizde varlıklara, durumlara, olgulara ilişkin somut bilgilerle, soyut kavramların (öğelerin, ilkelerin, kuramların) ilişkilerini nasıl açıklamayı tercih ediyorsunuz?

Sonda: Mantıksal girişim, model tanıma, genelleştirme yoluyla

Çevre gözlemleri, deneyim, detaylara dikkat çekme yoluyla

İç içe

Zaten dersin gerekliliği olarak ben bunların hepsini bir arada kullanıyorum. Grafik alanı olduğu için somut kavramlar daha ağırlıklı. Çünkü bizdeki tasarım belli bir ürün ortaya koymak için yapılıyor. Soyut kavramları ancak tasarım ilke ve elemanlarının düzenlemesinde kullanıyoruz. Soyut kavramlarda öğrencilerimden aşık olduklarında yada ayrılık gibi duyguları yaşadıklarında hissettikleri duyguları düşünerek soyutlamalar yapmalarını istiyorum bu etkili oluyor. Örneğin rengi anlatırken nasıl

giyinmeleri gerektiği konusuna da değinerek hem soyut kavramlara değiniyorum hem de estetik olmalarını sağlıyorum, bu yüzden benim öğrencilerim fakülte içinde hemen fark ediliyorlar.

Ö.E. Soru: 8- T.S.E. dersi hakkındaki görüşleriniz, genel tutumunuz nedir?

Her şeyden önce derse giren hoca hem dersi hem de öğrencileri çok sevmeli, işini layıkıyla yapmalı. Derse girip konuyu verip gidip çay içmemeli, öğrencilerle birebir iletişim halinde olmalı. Ders süresi uzun öğrencinin sıkılmasına fırsat verilmemeli, hayata dair sohbetler edilebilmeli, beraber çay içilebilmeli, atölye derslerinde bu her zaman olumlu dönütler verir. Ben otoriter olmamaya gayret ediyorum, yeri geldiğinde onların arkadaşı olup özel konuları da konuşabiliyorum. Yukarıda da anlattığım gibi bilinç geliştirilmeli. Sanatın başlangıcı olan bu ders öğrenciye sevdirmeli, ciddiye alınmalı.

Ö. E. Soru:9- T.S.E. dersinde öğrencilerin teorik bilgi konusunda yeterli kavramayı sağladığını düşünüyor musunuz? Bu konuda neler yapıyorsunuz?

Kendi dersim için evet. Çünkü ben onları hiç boş bırakmıyorum sürekli verdiğim teorik bilgilerin sağlamasını yapıyorum, onların görüşlerini alıyorum, sınıf içinde rahatça yanlışlarını bile paylaşarak doğruyu bulmalarını sağlıyorum. Konu paylaşımı yapıyorum, hazırlanarak sınıfta sunuyorlar, hangi kaynaklardan yararlandıklarını kontrol ediyorum. Grafik bölümü oldukları için, hazırlayacakları konuları kitap tasarımı olarak teslim etmelerini istiyorum daha sonra bunları staja giderken kullanabiliyorlar. Vize ve final sınavında küçük bir teorik yazılı sınav da yapıyorum. Sürekli olarak üst sınıf hocaları ile iletişim kurarak derslerinde temel sanat eğitimi konularını tekrar etmelerini istiyorum.

Ö.E. Soru:10- Gelişmiş ülkelerde Temel Sanat Eğitimi dersi pratiğine ilişkin yeni yaklaşımları takip ediyor musunuz?

Evet sürekli olarak arayış içindeyim. Yeni kaynaklar, örnek çalışmalar, internet araştırmaları yapıyorum. Yurtdışındaki okulların internet sitelerini ziyaret edip ders programları ve yapılan işleri takip ediyorum.

EK 5
ÖĞRENCİ ODAK GRUP GÖRÜŞME FORMU

Odak Grup Görüşme Formu

Tarih: ____ / ____ / 2008

Saat (Başlangıç-Bitiş): ____ / ____

Değerli Öğrenciler;

Mesleki Eğitim Fakültesi Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Bölümü programında yer alan temel sanat eğitimi derslerinin program, öğretim elemanı ve öğrenci faktörlerine göre değerlendirilmesi konusunda bir araştırma yapmaktayım.

Vereceğiniz bilgilerin sadece araştırma amacıyla kullanılacağını ve gizli tutulacağını özellikle belirtmek isterim. Ayrıca araştırma raporunda isimleriniz şifrelenecektir.

Samimiyetiniz ve katkılarınız için şimdiden teşekkür ederim.

Görüşmemize başlamadan önce sormak istediğiniz soru ya da belirtmek istediğiniz herhangi bir düşünceniz var mı?

Konuşmalarımızın kaydedilmesinde bir sakınca var mı? Görüşme sonunda istemediğiniz bölümleri söylebiliriz.

Görüşmemizin en fazla 45 dk. süreceğini tahmin ediyorum.

Hazırsanız sohbete başlayabiliriz.

ÖĞRENCİ ODAK GRUP GÖRÜŞME SORULARI

Ö: SORU: 1- T.S.E. dersinde değerlendirme sürecinden beklentileriniz nelerdir?

Sonda: Öğrenciye karşı şeffaf olunmalı

Özgüven oluşturunca değerlendirme biçimleri benimsenmeli

Öğretmen- öğrenci etkileşimi artırılmalı

Araştırma- sorgulama becerileri ön plana çıkartılmalı

Sanatsal bilgi ölçülmeli

Atölyeler arası ölçüt birliği sağlanmalı

Farklı kişilerin değerlendirmeleri artırılmalı (Öğrencinin öğrenciyi değerlendirmesi)

Ö. SORU: 2- Öğretim elemanı çalışmalarınızı değerlendirirken neleri ön plana almaktadır?

Alternatif: Öğretim Elemanının kullandığı ölçme değerlendirme tekniği sizin derslerde kazandığınız uygulama becerilerini ölçtüğünü düşünüyor musun? Cevabın hayır ise neden?

Sonda: Etkili kompozisyon oluşturma

Araç-gereçleri kullanma

Tekniği uygulama

Özgünlük ve yaratıcılık

Kişisel gelişim ve çaba

Sorumluluklarını yerine getirme

Ö. SORU: 3- Temel Sanat Eğitimi dersi sürecini yaşayan biri olarak bu dersin daha verimli olabilmesi için ne gibi önerilerde bulunursunuz?

Ö. SORU: 4- Temel Sanat Eğitimi dersinde işlenen konularda kelimeler, terimler, anlamlar, tanımlara ilişkin terminoloji bilgisinin ne ölçüde verildiğini düşünüyorsunuz?

Alternatif: Teorik bilginin yeteri kadar verildiğini düşünüyor musunuz?

Ö. SORU: 5- Size göre öğretim elemanı T.S.E. dersi ve genel öğretmen yeterlilikleri açısından yeterli midir?

Alternatif: Öğretmen her şeyden önce süreçleri analitik ve kritik olarak inceleyebilmeli ve değişik durumlara uygun olarak modeller geliştirebilmelidir. Bilgiyi psikolojik ve lojik yönlerden inceleyebilmeli ve anlayabilmeli ve analiz edebilmeli, uygun yapı ve düzenlemeler geliştirebilmelidir. Ayrıca bilgiyi etkin biçimde takdim edebilmelidir. Bu görüşten yola çıkarak bu soruyu cevaplar mısınız.

Sonda: - Konu Alan ve Alan Eğitimine İlişkin Yeterlikler

Konu Alanı Bilgisi

Alan Eğitimi Bilgisi

- Öğretme-Öğrenme Süreçlerine İlişkin Yeterlikler

Planlama

Öğretim Süreci

Sınıf Yönetimi

İletişim

- Değerlendirme

- Tamamlayıcı Mesleki Yeterlikler

Ö. SORU: 6- T.S.E. dersi atölyelerini teknik donanım açısından yeterli buluyor musunuz? Önerileriniz var mı?

Ö. SORU: 7- Bu alanla ilgili olarak öğretim elemanının size tavsiye ettiği yada sizin okuduğunuz kaynak kitaplar var mı?

Ö. SORU: 8- T.S.E. dersinin size ne gibi faydalar sağladığını düşünüyorsunuz?

Sonda: Diğer alan derslerinde ve günlük yaşantınızda bu dersten öğrendiğiniz bilgileri kullanıyor musunuz ?

EK 6

ÖĞRENCİLER İLE YAPILAN ODAK GRUP GÖRÜŞME DÖKÜMLERİ

ÖĞRENCİ ODAK GRUP GÖRÜŞME FORMU

Ö: SORU: 1- T.S.E. dersinde değerlendirme sürecinden beklentileriniz nelerdir?

Sonda: Öğrenciye karşı şeffaf olunmalı

Özgüven oluşturunca değerlendirme biçimleri benimsenmeli

Öğretmen- öğrenci etkileşimi artırılmalı

Araştırma- sorgulama becerileri ön plana çıkartılmalı

Sanatsal bilgi ölçülmeli

Atölyeler arası ölçüt birliği sağlanmalı

Farklı kişilerin değerlendirmeleri artırılmalı (Öğrencinin öğrenciyi değerlendirmesi)

Bu dersin değerlendirme sürecinden beklentilerim, ilk olarak öğrencinin öz güveninin arttırıcı, yaratıcılığını geliştirici ve yapıcı eleştiriler ve değerlendirmeler yapılmalı. Öğrencinin öğrenciyi tarafsız olarak değerlendirmesine olanak verilmeli. Öğrenci ve hoca değerlendirme yapılırken ortak noktada birleşebilmeli. Şeffaf olunmalı. Sürekli olumsuz eleştiri yapılmamalı, öğrenciyi daha iyi çalışmaya teşvik edecek cümleler kullanılmalı. Temel sanat eğitimi alan diğer bölümlerdeki arkadaşlarımızla da konuşuyorum onlar hocalarının değerlendirme yaparken daha şeffaf olduğunu ve hep beraber değerlendirme yaptıklarını söylüyorlar. Bende böyle olmasını isterdim. Atölyeler arası değerlendirme ölçüt birliği sağlanmalı.

Ö. SORU: 2- Öğretim elemanı çalışmalarınızı değerlendirirken neleri ön plana almaktadır?

Alternatif: Öğretim Elemanının kullandığı ölçme değerlendirme tekniği sizin derslerde kazandığınız uygulama becerilerini ölçtüğünü düşünüyor musun? Cevabın hayır ise neden?

Sonda: Etkili kompozisyon oluşturma

Araç-gereçleri kullanma

Tekniği uygulama

Özgünlük ve yaratıcılık
 Kişisel gelişim ve çaba
 Sorumluluklarını yerine getirme

Hocamız kişisel gelişim çabalarımızı göz önünde bulunduruyor. Ben maddi açıdan tüm malzemeleri alamıyorum, arkadaşlarımdan kullanıyorum, öncelikle onların işlerini bitirmelerini bekliyorum hocam bunu her gördüğünde bana kızıyor bu değerlendirme yaparken notlarıma da yansıyor. Yaratıcılığa birinci sırada önem veriyor, bu da bizi daha özgün çalışmaya zorluyor. Hocamız değerlendirmeyi hangi ölçütlere göre yaptığını bize önceden söylemiş bizi yönlendirmiş olsa bizde değerlendirme sonuçlarını gördüğümüz zaman hayal kırıklığına uğramayız diye düşünüyorum.

Ö. SORU: 3- Temel Sanat Eğitimi dersi sürecini yaşayan biri olarak bu dersin daha verimli olabilmesi için ne gibi önerilerde bulunursunuz?

Uygulama çalışmalarının sayısı arttırılabilir. Ama hep aynı kompozisyon üzerinde değil farklı araştırmalar ile. Hep bireysel uygulama çalışmaları yapıyoruz, bunun yerine bazı konular uygulama olarak grup halinde gerçekleştirilebilir.

Ö. SORU: 4- Temel Sanat Eğitimi dersinde işlenen konularda kelimeler, terimler, anlamlar, tanımlara ilişkin terminoloji bilgisinin ne ölçüde verildiğini düşünüyorsunuz?

Alternatif: Teorik bilginin yeteri kadar verildiğini düşünüyor musunuz?

Temel sanat eğitimi dersinde verilen teorik bilginin yeterli olmadığını düşünüyorum. Uygulama çalışmaları yaparken tüm elemanları doğru olarak kullanabiliyorum fakat sözlü olarak sorulsa tanımlayamam. Sanatın temeli olan bu derste terimleri, anlamlarını doğru yerde doğru biçimde öğrenebilmeyi isterdim.

Ö. SORU: 5- Size göre öğretim elemanı T.S.E. dersi ve genel öğretmen yeterlilikleri açısından yeterli midir?

Alternatif: Öğretmen her şeyden önce süreçleri analitik ve kritik olarak inceleyebilmeli ve değişik durumlara uygun olarak modeller geliştirebilmelidir. Bilgiyi psikolojik ve lojik yönlerden inceleyebilmeli ve anlayabilmeli ve analiz edebilmeli,

uygun yapı ve düzenlemeler geliştirebilmelidir. Ayrıca bilgiyi etkin biçimde takdim edebilmelidir. Bu görüşten yola çıkarak bu soruyu cevaplar mısınız?

Sonda: - Konu Alan ve Alan Eğitime İlişkin Yeterlikler

Konu Alanı Bilgisi

Alan Eğitimi Bilgisi

- Öğretme-Öğrenme Süreçlerine İlişkin Yeterlikler

Planlama

Öğretim Süreci

Sınıf Yönetimi

İletişim

- Değerlendirme

- Tamamlayıcı Mesleki Yeterlikler

Hocamız temel sanat eğitimi konularında ve alan eğitiminde yeterli. Teorik bilgi aktarımında değil ama uygulama çalışmalarında aktardıklarını çok net ve açık bir dille anlatıyor ve bize uygulatıyor. Değerlendirme yaparken biraz daha net açıklamalar yapmalı. Dönem başında bize hangi hafta hangi konuyu işleyeceğimizi vize ve finale ne zaman gireceğimizi anlattı. Bir dönemlik ders planını bizlerle paylaştı. Bazı konularda bizleri sınırladığı gibi bazı konularda da yaratıcılığımızı körüklüyor.

Ö. SORU: 6- T.S.E. dersi atölyelerini teknik donanım açısından yeterli buluyor musunuz? Önerileriniz var mı?

Atölyelerimiz diğer fakültelerin atölyelerinden çok farklı. Fiziksel imkânsızlıklar var. Masalarımız uygun değil. Sandalyelerimiz yok taburelerde oturuyoruz. Sekiz saat burada oturmak çok kötü. Bilgisayar yok, internet bağlantısı yok, lavabo yok, ışıklı masalar yok. Bazen sunum yapıyoruz perde yok ortamı karartamıyoruz. Tüm bu olumsuzluklar çalışmalarımızı olumsuz etkiliyor.

Ö. SORU: 7- Bu alanla ilgili olarak öğretim elemanının size tavsiye ettiği ya da sizin okuduğunuz kaynak kitaplar var mı?

Hocamızın kendi kitabı ve sanatın öyküsü adlı sanat tarihi kitabını önerdi. Bunun dışında kitap veya dergi önerisinde bulunmadı. Ben diğer bölümlerdeki arkadaşlarımdan sanat dergilerini alarak okumaya çalışıyorum.

Ö. SORU: 8- T.S.E. dersinin size ne gibi faydalar sağladığını düşünüyorsunuz?

Sonda: Diğer alan derslerinde ve günlük yaşantınızda bu dersten öğrendiğiniz bilgileri kullanıyor musunuz?

Temel sanat eğitimi dersi ilk olarak benim anlamını bilmediğim fakat sürekli karşılaştığım sanat bilgilerini öğrenmemi sağladı. Üst sınıflarda da çok fazla yararını göreceğimizi düşünüyorum. Evde bile evimin düzenini bu derste öğrendiğim tasarım ilke elemanlarını kullanarak düzenlemeye çalışıyorum. Hayatıma renk kattığını düşünüyorum.

ÖĞRENCİ ODAK GRUP GÖRÜŞME FORMU

Ö: SORU: 1- T.S.E. dersinde değerlendirme sürecinden beklentileriniz nelerdir?

Sonda: Öğrenciye karşı şeffaf olunmalı

Özgüven oluşturunca değerlendirme biçimleri benimsenmeli

Öğretmen- öğrenci etkileşimi artırılmalı

Araştırma- sorgulama becerileri ön plana çıkartılmalı

Sanatsal bilgi ölçülmeli

Atölyeler arası ölçüt birliği sağlanmalı

Farklı kişilerin değerlendirmeleri artırılmalı (Öğrencinin öğrenciyi değerlendirmesi)

Öğrenciye karşı şeffaf olunmalı, bunun yanında öğretmen ve öğrenci birlikteliği artırılmalı, araştırmalar çoğaltılmalı. Araştırmaların çoğaltılması ile gerçekleşen sanatsal bilgilerde ölçülmeli. Değerlendirme ölçütleri belirlenmeli ve öğrenciye uygulamaya geçilmeden bu ölçütler açıklanmalı. Öğrencilerin bu ölçütler doğrultusunda

çalışmaları sağlanmalı. Çalışmaları sadece hocalar değil öğrencilerde birbirlerini değerlendirebilmeli. Böylelikle yanlışlar daha net görülebilir. Bizim hocamız ölçütleri önceden bizlere söylemiyor, ben söylemesini isterdim. Hocamızın öğrenciye karşı tamamen tarafsız olduğu noktalar var, değerlendirme yaparken bunu gösteriyor. Ödevlerimiz çok fazla oluyor, derste de yapmamız gereken pek çok çalışma var dolayısıyla değerlendirme çok ayrıntılı olamıyor, süre yetersiz kalıyor.

Ö. SORU: 2- Öğretim elemanı çalışmalarınızı değerlendirirken neleri ön plana almaktadır?

Alternatif: Öğretim Elemanının kullandığı ölçme değerlendirme tekniği sizin derslerde kazandığınız uygulama becerilerini ölçtüğünü düşünüyor musun? Cevabın hayır ise neden?

Sonda: Etkili kompozisyon oluşturma

Araç-gereçleri kullanma

Tekniği uygulama

Özgünlük ve yaratıcılık

Kişisel gelişim ve çaba

Sorumluluklarını yerine getirme

Hocamızın hazırladığı ölçütlerin neyi kapsadığını tam olarak bilmiyorum. Ama aldığım notlar oldukça yüksek oluyor. Çalışmaya başlamadan önce nelere dikkat etmemiz gerektiğini anlatıyor değerlendirme aşamasında ben size bunlara dikkat etmenizi söylemiştim diyor. Önceden ölçütleri açıklamadığı için öğrenci tarafından yanlış anlamalar olabiliyor. Ben çalışmalarımın ve becerilerimin tam anlamıyla ölçüldüğünü düşünmüyorum.

Ö. SORU: 3- Temel Sanat Eğitimi dersi sürecini yaşayan biri olarak bu dersin daha verimli olabilmesi için ne gibi önerilerde bulunursunuz?

Atölyelerimiz küçük daha büyük olmalı, duvar panoları olmalı ve yaptığımız işleri asabilmeliyiz. Ders saati az, daha fazla olmalı çünkü, işlerimiz yetişmiyor ve bu ders tek günde olmamalı, ders saati iki eşit güne bölünebilir. Yapılan işler fakültenin sergi salonunda sergilenmeli teşvik edici olur ve bu derse olan ilgimizi arttırır. Hocamız

bizlere daha fazla örnek uygulama göstermeli, bilgisayarı çalışmalarımızda kullanmamıza izin vermeli.

Ö. SORU: 4- Temel Sanat Eğitimi dersinde işlenen konularda kelimeler, terimler, anlamlar, tanımlara ilişkin terminoloji bilgisinin ne ölçüde verildiğini düşünüyorsunuz?

Alternatif: Teorik bilginin yeteri kadar verildiğini düşünüyor musunuz?

Teorik bilgiyi yeteri kadar almıyoruz, konu başlarında hocamız kısaca anlatıyor, uygulama çalışmamız devam ederken bu bilgilerin tekrarını yapmıyor. Aklımda çok fazla kalmıyor ama uygulamamda sorun yaşamıyorum. Fakat biz öğrencilerin ve bazen de hocamızın bile bilgi konusunda çelişkiye düştüğünü fark ediyorum. Bu da tekrar yapılmamasından kaynaklanıyor. Ben ve diğer arkadaşlarım uygulama çalışmalarında çok iyiyiz notlarımız bunu gösteriyor ama teorik bilginin daha fazla verilmesini isterim.

Ö. SORU: 5- Size göre öğretim elemanı T.S.E. dersi ve genel öğretmen yeterlilikleri açısından yeterli midir?

Alternatif: Öğretmen her şeyden önce süreçleri analitik ve kritik olarak inceleyebilmeli ve değişik durumlara uygun olarak modeller geliştirebilmelidir. Bilgiyi psikolojik ve lojik yönlerden inceleyebilmeli ve anlayabilmeli ve analiz edebilmeli, uygun yapı ve düzenlemeler geliştirebilmelidir. Ayrıca bilgiyi etkin biçimde takdim edebilmelidir. Bu görüşten yola çıkarak bu soruyu cevaplar mısınız?

Sonda: - Konu Alan ve Alan Eğitimine İlişkin Yeterlikler

Konu Alanı Bilgisi

Alan Eğitimi Bilgisi

- Öğretme-Öğrenme Süreçlerine İlişkin Yeterlikler

Planlama

Öğretim Süreci

Sınıf Yönetimi

İletişim

- Değerlendirme

- Tamamlayıcı Mesleki Yeterlikler

Hocamız bu derse ve alanına oldukça hakim. Fakat sınıf içinde bazı arkadaşlarıyla problemler yaşıyor, onlar ödevlerini tam yapamıyorlar hocamız onlara sürekli kızıyor, niye yapamadıklarıyla hiç ilgilenmiyor sormuyor bu arkadaşlarımızın bazı problemleri var, maddi durumları yetersiz ek işte çalışıyorlar. Hocamız dersini çok planlı yapıyor ders başında ne söyledi ise bizden ders sonunda hepsini istiyor. Sınıfta bazen kendi işleri ile ilgileniyor, bir şey sormak için gittiğimizde birazdan bakacağım diyor bu süreç uzarsa bende tekrar sormuyor çalışmama bildiğim gibi devam ediyorum. Değerlendirme konusunda ölçütlerin net olmamasından dolayı neye göre değerlendirildiğimi tam olarak bilemiyorum.

Ö. SORU: 6- T.S.E. dersi atölyelerini teknik donanım açısından yeterli buluyor musunuz? Önerileriniz var mı?

Atölyeler bu konuda çok yetersiz, ilk başta atölyeye giren öğrenci hangi atölyeye girdiğini anlamalı, atölyelerde her ders yapılıyor. Atölyeler daha büyük olmalı ve ışıklandırılmasının aydınlık olması gerekir. Bizlere ait dolapların ve bilgisayarın olması gerekir. Panoların olması gerekir işlerimizi asabilmemiz için. İnternet bağlantısı olmalı.

Ö. SORU: 7- Bu alanla ilgili olarak öğretim elemanının size tavsiye ettiği ya da sizin okuduğunuz kaynak kitaplar var mı?

Hocamızın önerdiği ve almamızı isteği tek kaynak kendi kitabı olan temel sanat eğitimi kitabı. Teorik anlamda dersin işlenişinde tek bir kitaba bağlı kalmak öğrenciyi sınırlıyor. Uygulama örneklerini sadece hocamızın kendi kitabındaki çalışmalardan görüyoruz. Farklı kitap ve örneklerden yararlanılması hem öğrencinin ufkunu açar hem de daha faydalı olur diye düşünüyorum.

Ö. SORU: 8- T.S.E. dersinin size ne gibi faydalar sağladığını düşünüyorsunuz?

Sonda: Diğer alan derslerinde ve günlük yaşantınızda bu dersten öğrendiğiniz bilgileri kullanıyor musunuz?

Teorik anlamda çok fazla bilgiye sahip olmamama rağmen ileriki sınıflarda yaptığım çalışmalarda uygulamalardan edindiğim bilgileri kullanabileceğimi

düşünüyorum. Günlük yaşantımda renk, doku gibi birçok konuya bakış açım değişiyor. Genel olarak gözüken pek çok şeyi öğrendiklerim dâhilinde özele indirgeyebiliyorum.

ÖĞRENCİ ODAK GRUP GÖRÜŞME FORMU

Ö: SORU: 1- T.S.E. dersinde değerlendirme sürecinden beklentileriniz nelerdir?

Sonda: Öğrenciye karşı şeffaf olunmalı

Özgüven oluşturunca değerlendirme biçimleri benimsenmeli

Öğretmen- öğrenci etkileşimi artırılmalı

Araştırma- sorgulama becerileri ön plana çıkartılmalı

Sanatsal bilgi ölçülmeli

Atölyeler arası ölçüt birliği sağlanmalı

Farklı kişilerin değerlendirmeleri artırılmalı (Öğrencinin öğrenciyi değerlendirmesi)

Araştırma, sorgulama becerileri ön plana çıkartılmalı. Atölyeler arası değerlendirme ölçütleri eşitlenmeli. Öğrencinin derse ilgisi ve devamlılığı değerlendirmede göz önüne alınmalı. Öğrenci değerlendirme ölçütleri konusunda bilgilendirilmeli. Değerlendirme dersin sonunda öğrenci ile beraber yapılmalı. Beklenen kriterler neler ve öğrenci bunları gerçekleştirebilmiş mi beraberce sorgulanmalı. Objektif olunmalı. Öğrenciyi rencide edici değil yapıcı ve yönlendirici değerlendirmeler yapılmalı.

Ö. SORU: 2- Öğretim elemanı çalışmalarınızı değerlendirirken neleri ön plana almaktadır?

Alternatif: Öğretim Elemanının kullandığı ölçme değerlendirme tekniği sizin derslerde kazandığınız uygulama becerilerini ölçtüğünü düşünüyor musun? Cevabın hayır ise neden?

Sonda: Etkili kompozisyon oluşturma

Araç-gereçleri kullanma

Tekniği uygulama

Özgünlük ve yaratıcılık

Kişisel gelişim ve çaba

Sorumluluklarını yerine getirme

Hocamız bana göre değerlendirme yaparken uygulama becerilerimizi ölçüyor. Ürün değerlendirmede belirlediği ölçme kriterleri bunu sağlıyor. Hocamızın ölçme kriterleri bana göre doğru ve adaletli. Kişisel çabalarımıza önem veriyor. Çalışanı her zaman teşvik ediyor. Ama çalışmayan için yapacak bir şeyim yok diyor.

Ö. SORU: 3- Temel Sanat Eğitimi dersi sürecini yaşayan biri olarak bu dersin daha verimli olabilmesi için ne gibi önerilerde bulunursunuz?

Haftalara göre konular yetişmiyor, eve çok fazla ödev kalıyor, ödev yapmaktan çok yoruluyorum. Bu dersin süresi daha uzun olmalı ya da konular hafifletilmeli. Bazı çalışmaların örneğin ren konusunun bilgisayarda yapılmasına izin verilmeli. Çeşitli geziler düzenlenerek bu derste öğrendiklerimizin sağlaması yapılmalı. Atölyeler tam donanımlı olmalı. Ben seramik öğrencisiyim ama henüz seramikle ilgili bir şey görmedim. Bu derste öğrendiklerim seramikte nasıl işime yarayacak bilmiyorum. Bölümümle ilgili temel sanat eğitiminin ağırlıklı olmasını isterim Örneğin üç boyutlu çalışmalar yaparken seramik atölyesine giderek orada çalışabilmeliyiz.

Ö. SORU: 4- Temel Sanat Eğitimi dersinde işlenen konularda kelimeler, terimler, anlamlar, tanımlara ilişkin terminoloji bilgisinin ne ölçüde verildiğini düşünüyorsunuz?

Alternatif: Teorik bilginin yeteri kadar verildiğini düşünüyor musunuz?

Teorik bilgide yetersiz olduğumu ve hocamız tarafından yeteri kadar bilgi verilmediğini düşünüyorum. Hocamız tanımlar, terimler ve konularda sadece başlangıçta bilgi veriyor. Süreç içinde tekrar yapılırsa biz daha iyi öğrenebiliriz. Uygulama yaparken terim bilgisi sormaya çekiniyorum çünkü, hocam ben bunları anlatmıştım diyor. Çoğu zaman kavram karmaşası yaşıyorum bu benim başarıımı etkilediği gibi ifade güclüğü de yaratıyor.

Ö. SORU: 5- Size göre öğretim elemanı T.S.E. dersi ve genel öğretmen yeterlilikleri açısından yeterli midir?

Alternatif: Öğretmen her şeyden önce süreçleri analitik ve kritik olarak inceleyebilmeli ve değişik durumlara uygun olarak modeller geliştirebilmelidir. Bilgiyi psikolojik ve lojik yönlerden inceleyebilmeli ve anlayabilmeli ve analiz edebilmeli,

uygun yapı ve düzenlemeler geliştirebilmelidir. Ayrıca bilgiyi etkin biçimde takdim edebilmelidir. Bu görüşten yola çıkarak bu soruyu cevaplar mısınız?

Sonda: - Konu Alan ve Alan Eğitime İlişkin Yeterlikler

Konu Alanı Bilgisi

Alan Eğitimi Bilgisi

- Öğretme-Öğrenme Süreçlerine İlişkin Yeterlikler

Planlama

Öğretim Süreci

Sınıf Yönetimi

İletişim

- Değerlendirme

- Tamamlayıcı Mesleki Yeterlikler

Bana göre hocamız alanında oldukça yeterli ama bazen sinirli oluyor ve onunla iletişime geçemiyorum. Değerlendirme konusunda bize daha net bilgiler verebilir ama vermiyor. Bize çok fazla örnek çalışma göstermiyor etkilenmenizi istemiyorum diyor. Ama ben daha çok örnek görürsem daha iyi öğreneceğimi düşünüyorum.

Ö. SORU: 6- T.S.E. dersi atölyelerini teknik donanım açısından yeterli buluyor musunuz? Önerileriniz var mı?

Bizim atölyelerimiz oldukça küçük, masalar sıkış sıkış, dolaplarımız yok. Her ders malzeme taşıyoruz, kâğıtlarımız gelip giderken kötü oluyor. Aydınlatma yetersiz, lambalar bozuk hiç tamir edilmiyor. Masalarımız çizim yapmaya uygun değil, eğimli masalar olması gerekir. Sağlam çalışır durumda bir ışıklı masamız yok. Bilgisayar ve internet bağlantısı yok. Estetik ve kullanışlı duvar panolarımız olsa ve yaptığımız çalışmaları asabilsek ortam çok daha güdümleyici olur diye düşünüyorum.

Ö. SORU: 7- Bu alanla ilgili olarak öğretim elemanının size tavsiye ettiği ya da sizin okuduğunuz kaynak kitaplar var mı?

Bu dersle ilgili o kadar çok ödevimiz oluyor ki başımı kaldıramıyorum, bu yüzden ne bu alanla ilgili ne de başka bir kitap okuyabiliyorum. Hocamız bize kendi

ders kitabını tavsiye etti. Ondanda konu anlatımında sunum yaparken ve uygulama yaparken örnek çalışmalara bakıyorum.

Ö. SORU: 8- T.S.E. dersinin size ne gibi faydalar sağladığını düşünüyorsunuz?

Sonda: Diğer alan derslerinde ve günlük yaşantınızda bu dersten öğrendiğiniz bilgileri kullanıyor musunuz?

Temel sanat eğitimi dersinin bana çok fayda sağladığını düşünüyorum. Sanat eğitiminin temeli bir derstir. Bu sene hiç seramik eğitimi ile ilgili dersimiz yok ama ileriki senelerde bu alanda öğrendiğim bilgileri kullanabileceğimi düşünüyorum. Temel sanat eğitimi dersi benim estetik bakış açımda değişiklikler yaratmaya başladı. Şimdi daha zevkli giyiniyorum. Sık sık sergilere gitmeye çalışıyorum, orada eserlere bakarken tasarım ilke ve elemanlarını düşünerek yorumluyorum.

ÖĞRENCİ ODAK GRUP GÖRÜŞME FORMU

Ö: SORU: 1- T.S.E. dersinde değerlendirme sürecinden beklentileriniz nelerdir?

Sonda: Öğrenciye karşı şeffaf olunmalı

Özgüven oluşturunca değerlendirme biçimleri benimsenmeli

Öğretmen- öğrenci etkileşimi artırılmalı

Araştırma- sorgulama becerileri ön plana çıkartılmalı

Sanatsal bilgi ölçülmeli

Atölyeler arası ölçüt birliği sağlanmalı

Farklı kişilerin değerlendirmeleri artırılmalı (Öğrencinin öğrenciyi değerlendirmesi)

TSE dersi değerlendirme süreci beklediğimden daha iyi. Bence bunun nedeni temel sanat eğitimi hocamızın bu ders hakkında yeterinden fazla bilgiye sahip olması ve bunu bize yansıtması. Bu bilgileri bize aktarırken dikkat ettiği noktalara değinmek istiyorum. İlk önce kriterlerinden bahsederek kendisini tanımamızı sağladı. Bizlerle yakından iletişime geçerek özgüven kazanmamızı sağladı. Bizim sanat bilgilerimizin ne derece olduğunu ölçüp bizi yönlendiriyor. Bizi araştırma yapmamız konusunda yönlendirerek üniversite normlarına alıştırmaya çalışıyor. Dersi derste öğrenmemizi

sağlarken bir taraftanda verdiği ödevlerle sorumluluk bilincini aşılamaaya çalışıyor ve bizleri daha iyi tanıyor. Bazen dersi bizlere anlattırıyor, yanlış olan yerlerde devreye girip düzeltmeler yapıyor. Bu sayede hem sorumluluğun bilincine varıyoruz hem de derse katılma oranımız yükseldi.

Ö. SORU: 2- Öğretim elemanı çalışmalarınızı değerlendirirken neleri ön plana almaktadır?

Alternatif: Öğretim Elemanının kullandığı ölçme değerlendirme tekniği senin derslerde kazandığın uygulama becerilerini ölçtüğünü düşünüyor musun? Cevabın hayır ise neden?

Sonda: Etkili kompozisyon oluşturma

Araç-gereçleri kullanma

Tekniği uygulama

Özgünlük ve yaratıcılık

Kişisel gelişim ve çaba

Sorumluluklarını yerine getirme

Etkili kompozisyon oluşturma, tekniği uygunluk, özgünlük ve yaratıcılık, kişisel gelişim ve çaba, sorumluluklarını yerine getirme. Temel sanat eğitimi dersini birinci sınıfta almamız aslında biraz sorun, nedeni ise liseden yeni çıkmış öğrencilerin henüz üniversiteyi benimseyememiş olmasıdır. Bu olay temel sanat eğitimi dersine çok olumlu yansımamıştır. Çünkü çoğu öğrenci sorgulamayı, araştırmayı bilmemektedir. Bu olayda hocamızın zorlanması adına dezavantaj oluyor. Bu nedenle temel sanat eğitimi dersi hocamıza çok iş düşmektedir. Araştırma yaptırmalı yönlendirmeler yapmalı, bizim hocamız hepsini fazlasıyla yapıyor.

Ö. SORU: 3- Temel Sanat Eğitimi dersi sürecini yaşayan biri olarak bu dersin daha verimli olabilmesi için ne gibi önerilerde bulunursunuz?

Araştırma yapılmalı yapılan bir çalışma benim fikrimce bir daha yapılmamalı, çok zaman kaybı oluyor. Yaratıcılığın ortaya çıkması için daha çok çalışma daha çok düşünme ve uğraş... Hocamız bunları bilerek uygulatıyor bizlere ve sonuçları tatmin edici oluyor. Ayrıca şunu eklememden geçemem sınıfta çoğu arkadaşım bu durumdan memnun ve verimli çalışıyor.

Ö. SORU: 4- Temel Sanat Eğitimi dersinde işlenen konularda kelimeler, terimler, anlamlar, tanımlara ilişkin terminoloji bilgisinin ne ölçüde verildiğini düşünüyorsunuz?

Alternatif: Teorik bilginin yeteri kadar verildiğini düşünüyor musunuz?

Teorik bilginin yeterince verildiğini düşünmüyorum. Hocamız ara sıra teorik açıklamalar yapıyor. Fakat çok verimli olmuyor, tekrarlar yapmıyor. Genelde uygulamada daha çok verimli oluyor.

Ö. SORU: 5- Size göre öğretim elemanı T.S.E. dersi ve genel öğretmen yeterlilikleri açısından yeterli midir?

Alternatif: Öğretmen her şeyden önce süreçleri analitik ve kritik olarak inceleyebilmeli ve değişik durumlara uygun olarak modeller geliştirebilmelidir. Bilgiyi psikolojik ve lojik yönlerden inceleyebilmeli ve anlayabilmeli ve analiz edebilmeli, uygun yapı ve düzenlemeler geliştirebilmelidir. Ayrıca bilgiyi etkin biçimde takdim edebilmelidir. Bu görüşten yola çıkarak bu soruyu cevaplar mısınız?

Sonda: - Konu Alan ve Alan Eğitimine İlişkin Yeterlikler

Konu Alanı Bilgisi

Alan Eğitimi Bilgisi

- Öğretme-Öğrenme Süreçlerine İlişkin Yeterlikler

Planlama

Öğretim Süreci

Sınıf Yönetimi

İletişim

- Değerlendirme

- Tamamlayıcı Mesleki Yeterlikler

Hocamızın ders konusunda fazlasıyla yeterli olduğunu düşünüyorum. Gerek psikolojik gerekse, öğrenme bakımından verimli olduğunu düşünüyorum. Bize hissettirdiği özellikler disiplinli olması, kriterlerinin olması, sorumluluğa önem vermesi. Ayrıca hocamızda sevdiğim özelliklerinden biri yapılan işlerde değerlendirme yaparken öğrencilerin kapasitelerine göre değerlendirme yapması bana göre harika nedeni ise,

öğrencilerini çok iyi tanması. Bizlerle tek tek ilgileniyor. Bu da sınıfta ki bütün arkadaşlarımın verimli çalışmasını sağlıyor.

Ö. SORU: 6- T.S.E. dersi atölyelerini teknik donanım açısından yeterli buluyor musunuz? Önerileriniz var mı?

T.S.E. atölyesinin teknik donanım açısından yeterli bulmuyorum. Yani olması gereken araç gereçlerin eksik olması ister istemez sınıftaki performansı etkiliyor. Atölyeyi her ders için kullanıyorlar, kötü bir durum. Ama hocamızın T.S.E. dersindeki performansı sayesinde bu açıklar biraz olsun kapanıyor. Ama sadece de hocanın tamamlaması ile bitmiyor. Teknik donanım şart. Bu eksiklikler nedeniyle hocamız bizi sadece atölyeye bağımlı kılmıyor ve başka atölyelerden yararlanmamızı ve başka ortamlara yönelmemizi öneriyor bu da verimli oluyor. Hoca için her zaman bir B planı var.

Ö. SORU: 7- Bu alanla ilgili olarak öğretim elemanının size tavsiye ettiği yada sizin okuduğunuz kaynak kitaplar var mı?

Bu alanla alakalı hocamız bize kitap ve dergi önerilerinde bulundu. Aynı zaman da tezleri inceledik. Evet, bunun bize faydası oluyor. Fakat yukarıda bahsettiğim gibi teorik açıdan tam anlamıyla açığımızı kapattığı söylenemez.

Ö. SORU: 8- T.S.E. dersinin size ne gibi faydalar sağladığını düşünüyorsunuz?

Sonda: Diğer alan derslerinde ve günlük yaşantınızda bu dersten öğrendiğiniz bilgileri kullanıyor musunuz?

Temel sanat eğitimi dersinin bize sağladığı faydaların çok fazla olduğunu düşünüyorum. Bunlar, moda, ev dekorları, resim, fotoğraf, afişler, broşürler, aksesuar tasarımları, süsleme gibi derslere ön hazırlık oluyor. Şunu anladım ki gerçek manada sanatın temelini bu derste öğreniyoruz, eğer bu dersi almasaydım çok konuda zorlanabilirdim. Birçok konuyu bu ders sayesinde aşabiliyorum. Sadece ders konusunda değil yaşamımdaki birçok alanı etkiliyor. Son olarak şunu söylemek isterim ki bu dersi iyiki alıyorum, aksi takdirde bu kadar yol kat edemezdim. Bu dersi alırken çok zorluklar yaşıyorum, çok sorunla karşılaşıyorum ve bu sayede sorun çözmeyi öğreniyorum.

Hayatta her zaman bir b planının olduğunu keşfettim. Sanat hayatın bir parçası, düşünmek, araştırmak sorun aşmak, konuşmak, iletişim kurmak, en önemlisi kabuğumdan çıkmak, farklı olayları keşfetmek, temel sanat eğitimi dersi bütün bunları fark etmemi sağlıyor ve hayatımı kolaylaştırıyor.

ÖĞRENCİ ODAK GRUP GÖRÜŞME FORMU

Ö: SORU: 1- T.S.E. dersinde değerlendirme sürecinden beklentileriniz nelerdir?

Sonda: Öğrenciye karşı şeffaf olunmalı

Özgüven oluşturunca değerlendirme biçimleri benimsenmeli

Öğretmen- öğrenci etkileşimi artırılmalı

Araştırma- sorgulama becerileri ön plana çıkartılmalı

Sanatsal bilgi ölçülmeli

Atölyeler arası ölçüt birliği sağlanmalı

Farklı kişilerin değerlendirmeleri artırılmalı (Öğrencinin öğrenciyi değerlendirmesi)

Hocamızın bizler üzerinde kurduğu otorite dersin işlenmesinde pozitif bir katkı sağlıyor. Değerlendirmenin olabildiğince objektif yapılması bizleri motive ediyor. Hocamızın verdiği ödevler genelde araştırmaya yönelik olduğu için ders hakkında ve işlediğimiz konular hakkında yeterli bilgi birikimini bize sağlıyor. Yaptığımız çalışmaların bir araya getirilip değerlendirilmesi ve bu işlerin biz tarafından eleştirilmesi işlenen konunun ne kadar kavranıp kavranmadığını ölçmemizi sağlıyor. İşler üzerinde yapılan yorumlar derse ve konuya ne kadar hâkim olduğumuza da gösteriyor. Olumlu yorumlar derse daha çok katılımı sağlamaktadır. Benim için yapılan olumsuz yorumlar ilk başlarda kötü etkilese de daha sonraki çalışmalarımda düzenli olmamı sağlıyor. Hocamızın konuları işlerken verdiği örnekler bizlerin sanatsal alanda da görüş sahibi olmamıza yardımcı oluyor.

Ö. SORU: 2- Öğretim elemanı çalışmalarınızı değerlendirirken neleri ön plana almaktadır?

Alternatif: Öğretim Elemanının kullandığı ölçme değerlendirme tekniği senin derslerde kazandığın uygulama becerilerini ölçtüğünü düşünüyor musun? Cevabın hayır ise neden?

Sonda: Etkili kompozisyon oluşturma

Araç-gereçleri kullanma

Tekniği uygulama

Özgünlük ve yaratıcılık

Kişisel gelişim ve çaba

Sorumluluklarını yerine getirme

Yapılan işlerin değerlendirilmesi hemen hemen her hafta yapılmakta ve nelerin eksik nelerin eksik olmadığı hoca tarafından açıklanmakta. Hocamızın değerlendirmedeki kriteri konunun anlaşılmış olması, yapılan işin konuya uygun olması ve temiz bir iş çıkartılması önemlidir. Diğer bir önemli etki de öğrencinin disiplinli ve derse düzenli katılıyor olmasıdır. Örneğin ben bazı sorumlulukları yerine getiremediğim için bazen hocamızla ters düşünüyorum ama sonra hatalarımı anlayıp düzeltiyorum bu anlamda hocamız çok sabırlı davranıyor.

Ö. SORU: 3- Temel Sanat Eğitimi dersi sürecini yaşayan biri olarak bu dersin daha verimli olabilmesi için ne gibi önerilerde bulunursunuz?

Dersin daha verimli geçebilmesi için görselliğin artırılması gerekli ve öğrencinin bilgi düzeyi en üst seviyede tutulmalıdır. Bunun için hocanın çok aktif olması ve öğrenciyi güdülemesi gerekir. Ders saatleri daha kısa olabilir. Bilgisayar kullanımına daha fazla izin verilebilir. İşlerimizi daha hızlı bitirmemizi ve farklı çalışmalara geçebilmemizi kolaylaştırır.

Ö. SORU: 4- Temel Sanat Eğitimi dersinde işlenen konularda kelimeler, terimler, anlamlar, tanımlara ilişkin terminoloji bilgisinin ne ölçüde verildiğini düşünüyorsunuz?

Alternatif: Teorik bilginin yeteri kadar verildiğini düşünüyor musunuz?

Teorik bilginin eksik verildiğini düşünüyorum. Ders başında kısaca anlatılması ve tekrarlanmaması unutmamıza neden oluyor. Hocamız arada soruyor örneğin koram nedir diye doğru kelimelerle cevap veremiyorum, bizlerde çok sıkıntı yaratmaktadır. Terim bilgisinin yorumlama yoluyla değil de tanımlama yoluyla yapılması gerekmektedir. Bunun zararlarını ileride göreceğimizi düşünüyorum.

Ö. SORU: 5- Size göre öğretim elemanı T.S.E. dersi ve genel öğretmen yeterlilikleri açısından yeterli midir?

Alternatif: Öğretmen her şeyden önce süreçleri analitik ve kritik olarak inceleyebilmeli ve değişik durumlara uygun olarak modeller geliştirebilmelidir. Bilgiyi psikolojik ve lojik yönlerden inceleyebilmeli ve anlayabilmeli ve analiz edebilmeli, uygun yapı ve düzenlemeler geliştirebilmelidir. Ayrıca bilgiyi etkin biçimde takdim edebilmelidir. Bu görüşten yola çıkarak bu soruyu cevaplar mısınız?

Sonda: - Konu Alan ve Alan Eğitimine İlişkin Yeterlikler

Konu Alanı Bilgisi

Alan Eğitimi Bilgisi

- Öğretme-Öğrenme Süreçlerine İlişkin Yeterlikler

Planlama

Öğretim Süreci

Sınıf Yönetimi

İletişim

- Değerlendirme

- Tamamlayıcı Mesleki Yeterlikler

Hocamızın otoriter olması ve bizlerle iletişim kurması derse bizim katılmamızı artırmaktadır. Ders dışı konularda bizlere yardımcı olması öğrencinin hoca hakkında ki görüşlerini pozitif yönde etkilemektedir. Bizlerle iletişimi oldukça iyi. Her konuda fikirlerine danışabiliyoruz. Hocamız dersin işleyişini kontrol altına almaktadır. Alanında oldukça yeterli olduğunu düşünüyorum. Değerlendirme yaparken bazen oldukça sert kelimeler kullanabiliyor yada o çalışmayı defalarca yaptırabiliyor, bu hoş bir şey değil. Bazen rencide olabiliyoruz.

Ö. SORU: 6- T.S.E. dersi atölyelerini teknik donanım açısından yeterli buluyor musunuz? Önerileriniz var mı?

Atölyelerdeki malzeme eksikliği dersin işleyişini de etkilemektedir. Eksik olan malzemelerin başında öğrenci dolapları, projeksiyon, ışıklı masa, bilgisayar, uygun masalar gelmektedir. Temel sanat eğitimine uygun atölyeler düzenlenmiş olsa öğrenci sınıftan çıkmayı bile istemeyecek ve daha verimli çalışacaktır diye düşünüyorum.

Ö. SORU: 7- Bu alanla ilgili olarak öğretim elemanının size tavsiye ettiği ya da sizin okuduğunuz kaynak kitaplar var mı?

Haftalık sanat dergileri bizlere öneriyor. Bunları almak için sınıftan para topluyoruz ve çok çeşitli dergiler alabiliyoruz sırası ile dergiler her arkadaşımıza ulaşıyor ve herkes birçok dergi okumuş oluyor. Sanat kitapları da tavsiye ediyor. Bu kitaplardan bazıları Boyalı Kuş, Sanatın Öyküsü vs.

Ö. SORU: 8- T.S.E. dersinin size ne gibi faydalar sağladığını düşünüyorsunuz?

Sonda: Diğer alan derslerinde ve günlük yaşantınızda bu dersten öğrendiğiniz bilgileri kullanıyor musunuz?

Bu dersin benim üzerindeki etkisi fazladır. Diğer derslerde bu derste gördüğümüz konuları pekiştireceğimizi ve bu bilgileri kullanacağımızı düşünüyorum. Temel sanat eğitimi dersi benim fotoğraf ve sinema ile ilgilenmeme neden oldu. Hocamızla sürekli konuşuyoruz onun önderliğinde okulumuzda sinema kulübü kuruldu çekimler yapmaya çalışıyoruz. Fotoğraflar çekip sınıfta arkadaşlarla paylaşıyoruz. Bu ders estetik bir algı ve beğeni geliştirmemize neden oluyor.

ÖĞRENCİ ODAK GRUP GÖRÜŞME FORMU

Ö: SORU: 1- T.S.E. dersinde değerlendirme sürecinden beklentileriniz nelerdir?

Sonda: Öğrenciye karşı şeffaf olunmalı

Özgüven oluşturunca değerlendirme biçimleri benimsenmeli

Öğretmen- öğrenci etkileşimi artırılmalı

Araştırma- sorgulama becerileri ön plana çıkartılmalı

Sanatsal bilgi ölçülmeli

Atölyeler arası ölçüt birliği sağlanmalı

Farklı kişilerin değerlendirmeleri artırılmalı (Öğrencinin öğrenciyi değerlendirmesi)

Temel sanat eğitimi dersi beceri ve zekâyâ dayalı bir ders. Bu durumda her öğrenci kendine özgü bir tarz ve üslup belirlemekte. Hocamızın değerlendirmelerindeki en büyük artısı; kendi tarzını benimsetip, o tarzla alakalı değerlendirme, düzeltme veya üzerine bilgi ekleme yerine, öğrencinin tarzını öğrenerek o tarz üzerinden değerlendirme yapması. Böylece bizler kendimizi daha özgür hissederek daha yaratıcı işler çıkartabiliyoruz. Üstelik bu işleri sadece o derslik veya sadece ödev olarak görmeyerek, günümüz sanatını da göz önüne alarak eleştiriyor. Buda öğrencinin özgüvenini sağlamlaştıran etkenlerden biri. Ancak belki ders süresinin uzun olması ve kapalı bir ortamın derslik olarak sabit tutulması öğrenciyi sıkabiliyor. Ayrıca göze çarpan bir şey de hocamızın bir işi öncelikle öğrenciye yorumlatması. Öncelikle öğrencinin hatayı anlamasını sağlaması daha sonraki işlerinde öğrencinin bu hataları tekrarlamaması açısından çok yararlı bir uygulama oluyor.

Ö. SORU: 2- Öğretim elemanı çalışmalarınızı değerlendirirken neleri ön plana almaktadır?

Alternatif: Öğretim Elemanının kullandığı ölçme değerlendirme tekniği senin derslerde kazandığın uygulama becerilerini ölçtüğünü düşünüyor musun? Cevabın hayır ise neden?

Sonda: Etkili kompozisyon oluşturma

Araç-gereçleri kullanma

Tekniği uygulama

Özgünlük ve yaratıcılık

Kişisel gelişim ve çaba

Sorumluluklarını yerine getirme

Öncelikle yine bireysel bir değerlendirme yapıyor. Hoca herkesin işini aynı ölçütte değerlendirmiyor. Kimi daha düzenli ve çok iş yaparken, kiminin az ama daha yaratıcı çalışması yüzünden bu yola başvuruyor bence. Ancak daha net bir

değerlendirme sistemi olsa ve öğrenciler işlerini bunu göz önünde bulundurarak yapsa belki daha verimli olabilir.

Ö. SORU: 3- Temel Sanat Eğitimi dersi sürecini yaşayan biri olarak bu dersin daha verimli olabilmesi için ne gibi önerilerde bulunursunuz?

Bence ders saatleri haftaya eşit olarak dağıtılmalı. Yani bir günde sekiz saat üst üste ders olması yerine, bunun diğer günlere bölünmesi öğrenciyi rahatlatır. Aksi takdirde öğrenci sıkılıyor ve yaratıcılığı kısıtlanabiliyor.

Ö. SORU: 4- Temel Sanat Eğitimi dersinde işlenen konularda kelimeler, terimler, anlamlar, tanımlara ilişkin terminoloji bilgisinin ne ölçüde verildiğini düşünüyorsunuz?

Alternatif: Teorik bilginin yeteri kadar verildiğini düşünüyor musunuz?

Aslında teorik bilgi çok fazla verilmiyor. Sadece giriş bölümünü öğreniyoruz. Akılda kalıcı olduğunu düşünüyorum. Beklide her öğrenci aynı olmadığı için konunun tamamını anlatmıyor olabilir. Çünkü herkes aynı anlama kapasitesine sahip değil. Belki konular sunum şeklinde, kısa başlıklar halinde, daha görsele dayalı olarak verilebilir.

Ö. SORU: 5- Size göre öğretim elemanı T.S.E. dersi ve genel öğretmen yeterlilikleri açısından yeterli midir?

Alternatif: Öğretmen her şeyden önce süreçleri analitik ve kritik olarak inceleyebilmeli ve değişik durumlara uygun olarak modeller geliştirebilmelidir. Bilgiyi psikolojik ve lojik yönlerden inceleyebilmeli ve anlayabilmeli ve analiz edebilmeli, uygun yapı ve düzenlemeler geliştirebilmelidir. Ayrıca bilgiyi etkin biçimde takdim edebilmelidir. Bu görüşten yola çıkarak bu soruyu cevaplar mısınız?

Sonda: - Konu Alan ve Alan Eğitimine İlişkin Yeterlikler

Konu Alanı Bilgisi

Alan Eğitimi Bilgisi

- Öğretme-Öğrenme Süreçlerine İlişkin Yeterlikler

Planlama

Öğretim Süreci

Sınıf Yönetimi

İletişim

- Değerlendirme

- Tamamlayıcı Mesleki Yeterlikler

Alanına kesinlikle çok hâkim. Ayrıca anlattığı konulara da çok hâkim olduğu için anlatma ve anlama sürecinde kaliteli. Bilgiyi öğrenciye aktarma konusunda da öğrenciyle iyi diyalog kurduğu için çok verimli.

Ö. SORU: 6- T.S.E. dersi atölyelerini teknik donanım açısından yeterli buluyor musunuz? Önerileriniz var mı?

Kesinlikle yeterli değil. En azından öğrencilerin kendine ait birer dolabı olmalı. Üstelik guaj boya gibi su gerektiren çalışmalarda lavabo eksikliği de göze çarpıyor. Etkili ders anlatımı için projeksiyon ve bilgisayar cihazına da ihtiyaç duyulmakta.

Ö. SORU: 7- Bu alanla ilgili olarak öğretim elemanının size tavsiye ettiği ya da sizin okuduğunuz kaynak kitaplar var mı?

Genellikle haftalık veya aylık sanat dergilerini sıkça tavsiye ediyor. Bunlar; Milliyet Sanat, Genç Sanat, Rh Sanat (v.b.) gibi dergilerdi. Ayrıca Boyalı Kuş isimli kitapta tavsiyelerinin arasında. Sanatın öyküsü de yararlandığımız kitaplar arasındadır.

Ö. SORU: 8- T.S.E. dersinin size ne gibi faydalar sağladığını düşünüyorsunuz?

Sonda: Diğer alan derslerinde ve günlük yaşantınızda bu dersten öğrendiğiniz bilgileri kullanıyor musunuz?

Genellikle tasarıma dayalı bir ders olduğu için gerek odamın düzeni, gerekse giyim tarzıma kadar birçok alanda etkili oluyor. Renk ve şekil uyumu, denge gibi unsurlar bir süre sonra yaşam tarzı haline geldi, böylece hayatımıza girmiş oldu.

ÖĞRENCİ ODAK GRUP GÖRÜŞME FORMU

Ö: SORU: 1- T.S.E. dersinde değerlendirme sürecinden beklentileriniz nelerdir?

Sonda: Öğrenciye karşı şeffaf olunmalı

Özgüven oluşturunca değerlendirme biçimleri benimsenmeli

Öğretmen- öğrenci etkileşimi artırılmalı

Araştırma- sorgulama becerileri ön plana çıkartılmalı

Sanatsal bilgi ölçülmeli

Atölyeler arası ölçüt birliği sağlanmalı

Farklı kişilerin değerlendirmeleri artırılmalı (Öğrencinin öğrenciyi değerlendirmesi)

Temel sanat eğitimi dersi değerlendirme sürecinden beklentilerim, her şeyden önce hoca ve öğrenci etkileşimi arttırılmalı. Hocamız bizlere daha sıcak davranmalı, eleştirilerinde yıkıcı değil yapıcı olmalı. Çalışmalarımızda bize daha fazla yol göstermeli. Süreç içinde de değerlendirme yapmalı ama bunun için sınıfta olması gerekir, sadece ders başlangıcında değerlendirme yapmamalı. Çalışmamızla ilgili fikir almak veya soru sormak istediğimizde sınıfta olmadığı için odasına gitmek zorunda kalıyoruz. Sınıfta kalıp bizi tek tek değerlendirmesini isterim. Sanatsal bilgimizi ölçecek herhangi bir sınav yapılmıyor. Çok zaman öğrenci öğrenciyi değerlendiriyor ama bunun faydalı olduğunu düşünmüyorum.

Ö. SORU: 2- Öğretim elemanı çalışmalarınızı değerlendirirken neleri ön plana almaktadır?

Alternatif: Öğretim Elemanının kullandığı ölçme değerlendirme tekniği sizin derslerde kazandığınız uygulama becerilerini ölçtüğünü düşünüyor musun? Cevabın hayır ise neden?

Sonda: Etkili kompozisyon oluşturma

Araç-gereçleri kullanma

Tekniği uygulama

Özgünlük ve yaratıcılık

Kişisel gelişim ve çaba

Sorumluluklarını yerine getirme

Derslerde kazandığım uygulama becerilerini, hocamızın değerlendirme kriterlerinin ölçmeye yeterli olduğunu düşünmüyorum. Çünkü değerlendirme ölçütlerini bizimle paylaşmıyor, hatta değerlendirmeyi bizim yanımızda değil odasında yapıyor. Ben örnek çalışmalara bakarak kendim yeni fikirler geliştiriyorum.

Ö. SORU: 3- Temel Sanat Eğitimi dersi sürecini yaşayan biri olarak bu dersin daha verimli olabilmesi için ne gibi önerilerde bulunursunuz?

Dersler iki güne bölünmemeli. Dersin hocası ders süresince sınıfta öğrencilerin yanında olmalı. Süreç içinde çalışmaların nasıl ilerlediğini görüp ona göre eleştirileriyle yol göstermeli. Öğrenciye konu hakkında daha çok örnek çalışma gösterilmeli ve teorik bilgi verilmeli. Atölye dersi olduğu için donanımı tam olmalı. Bazı konuları haftalar boyunca çalışıyoruz çok sıkıcı oluyor, konunun özünü anladıktan sonra bir çalışma yapılarak diğer bir konuya geçilmeli. Derslerde daha fazla bilgisayar kullanımına izin verilmeli. Ders hem öğrenci hem de dersin hocası tarafından ciddiye alınmalı. Ders sadece atölyede kalmamalı tüm sınıf sergilere, etkinliklere katılmalı. Sinema, tiyatro, bianeller takip edilebilmeli.

Ö. SORU: 4- Temel Sanat Eğitimi dersinde işlenen konularda kelimeler, terimler, anlamlar, tanımlara ilişkin terminoloji bilgisinin ne ölçüde verildiğini düşünüyorsunuz?

Alternatif: Teorik bilginin yeteri kadar verildiğini düşünüyor musunuz?

Teorik olarak çok fazla bilgi verilmiyor. Hocamız bize konuları paylaştırp, grup halinde hazırlamamızı istedi. İnternette ve bazı kitaplardan bularak, gruplar halinde hazırladık. Sunum yapamadık süre yetmedi. Yani herkes sadece kendi hazırladığı konudan bilgi edinebildi. Maddi olarak ta bizi zorladı ve sadece zaman kaybı oldu diye düşünüyorum. Oysa hocamız bizi konuları anlatıp ve birde sınav yaparsa daha iyi öğrenebiliriz.

Ö. SORU: 5- Size göre öğretim elemanı T.S.E. dersi ve genel öğretmen yeterlilikleri açısından yeterli midir?

Alternatif: Öğretmen her şeyden önce süreçleri analitik ve kritik olarak inceleyebilmeli ve değişik durumlara uygun olarak modeller geliştirebilmelidir. Bilgiyi

psikolojik ve lojik yönlerden inceleyebilmeli ve anlayabilmeli ve analiz edebilmeli, uygun yapı ve düzenlemeler geliştirebilmelidir. Ayrıca bilgiyi etkin biçimde takdim edebilmelidir. Bu görüşten yola çıkarak bu soruyu cevaplar mısınız?

Sonda: - Konu Alan ve Alan Eğitime İlişkin Yeterlikler

Konu Alanı Bilgisi

Alan Eğitimi Bilgisi

- Öğretme-Öğrenme Süreçlerine İlişkin Yeterlikler

Planlama

Öğretim Süreci

Sınıf Yönetimi

İletişim

- Değerlendirme

- Tamamlayıcı Mesleki Yeterlikler

Hocamız alanında yeterli değil yada bize bunu göstermiyor anlamadım. Bizimle çok fazla ilgilenmiyor, çok az ders anlatıyor. Derste olduğu zamanlarda ders konuları ile değil de güncel alanla ilgili sohbetler yapıyoruz. Bu tür konularda bizlerle çok samimi arkadaş gibi davranıyor, buda aslında bizim hoşumuza gidiyor ama ders işlemiyor ve hiçbir şey öğrenmiyoruz. Hocamız derste sürekli okulu ve bölümü kötüleyen sözler söylüyor, böyle olunca biz okuldan soğuyoruz. Ders dışındaki konularda iletişim çok iyi. Sınıfta çok fazla kalmadığı için sınıf yönetimi yok. Değerlendirmeyi nasıl yaptığını ilişkin bir fikrimiz yok. Bilmiyorum ama hocamızdan verim alamadığımı düşünüyorum.

Ö. SORU: 6- T.S.E. dersi atölyelerini teknik donanım açısından yeterli buluyor musunuz? Önerileriniz var mı?

Araç gereçler bakımında atölye donanımları çok yetersiz. Biz kendi imkânlarımızla bir şeyler yapmaya çalışıyoruz. Bilgisayar kullanacağımız zaman kendimiz getiriyoruz, bir uzatma kablosu bile sorun oluyor okuldan bunu temin edemiyoruz. Oturacak sandalyemiz bile yok diğer sınıflardan alıyoruz. Masalar kırık dökük, çizim yaparken kâğıtlarımızı kesiyor. Işıklı masamız yok, çok zaman cama koyup oradan kopya alıyoruz. Panolarımız yok çalışmalarımızı duvara asıyoruz. Askılıklar yok paltolarımız masalarımızın üzerinde duruyor. Renk çalışırken su kullanmamız gerekiyor, ama lavoba var bozuk çalışmıyor tamiri bir türlü yapılamadı.

Florasanların bir çoğu patlak yanmıyor onlarda bir türlü değiştirilmiyor, öğleden sonraki ders yarı karanlıkta geçiyor. Atölye içinde bize ait dolapların olmasını isterdim, her ders eşya taşımak zor oluyor. Bir bilgisayar ve internet bağlantısı olmalı. Çizim için uygun masa ve sandalyeler olmalı. Atölye geniş ve ferah olmalı.

Ö. SORU: 7- Bu alanla ilgili olarak öğretim elemanının size tavsiye ettiği ya da sizin okuduğunuz kaynak kitaplar var mı?

Bu ders ile ilgili herhangi bir kitap tavsiye edilmedi. Elimizde kaynak olarak sadece gruplar halinde hazırladığımız konular var. Birde ben ve bazı arkadaşlarımız Diğer sınıflardaki arkadaşlarımıza sorarak onların faydalandığı Berna Orhon ve Canan Deliduman'ın temel sanat eğitimi kitabını aldık.

Ö. SORU: 8- T.S.E. dersinin size ne gibi faydalar sağladığını düşünüyorsunuz?

Sonda: Diğer alan derslerinde ve günlük yaşantınızda bu dersten öğrendiğiniz bilgileri kullanıyor musunuz?

Bu dersin bana çok fazla fayda sağladığını düşünmüyorum. Bu yüzden herhangi bir fayda da sağlamadı.

ÖĞRENCİ ODAK GRUP GÖRÜŞME FORMU

Ö: SORU: 1- T.S.E. dersinde değerlendirme sürecinden beklentileriniz nelerdir?

Sonda: Öğrenciye karşı şeffaf olunmalı

Özgüven oluşturunca değerlendirme biçimleri benimsenmeli

Öğretmen- öğrenci etkileşimi artırılmalı

Araştırma- sorgulama becerileri ön plana çıkartılmalı

Sanatsal bilgi ölçülmeli

Atölyeler arası ölçüt birliği sağlanmalı

Farklı kişilerin değerlendirmeleri artırılmalı (Öğrencinin öğrenciyi değerlendirmesi)

Yapılan çalışmanın nerede ve nasıl kullanılacağı konuya başlamadan

anlatılmalı. Aynı biçimde değerlendirmenin ne amaçla ve nasıl yapılacağı da öğrenci ile paylaşılmalı. Öğrenci not alma ve sınıf geçme korkusu ile çalıştırılmamalı. Bizim hocamız sanatsal bilgimizi ölçecek herhangi bir yazılı sınav yapmıyor. Çalışmalarımızda araştırmalarımıza önem veriyor. Uygulama çalışması yaparken ne kadar çok araştırma yapıyorsak o kadar yüksek not alıyoruz. Notlarımız düşük olmuyor ama bizim yanımızda not vermiyor, dolayısıyla biz kriterlerini tam bilmiyoruz. Hocamız sınıfta çok fazla kalmıyor iletişim açısından zorluk yaşıyoruz. Öğrencinin öğrenciyi değerlendirmesini istiyor. Bu güzel bir şey.

Ö. SORU: 2- Öğretim elemanı çalışmalarınızı değerlendirirken neleri ön plana almaktadır?

Alternatif: Öğretim Elemanının kullandığı ölçme değerlendirme tekniği senin derslerde kazandığın uygulama becerilerini ölçtüğünü düşünüyor musun? Cevabın hayır ise neden?

Sonda: Etkili kompozisyon oluşturma

Araç-gereçleri kullanma

Tekniği uygulama

Özgünlük ve yaratıcılık

Kişisel gelişim ve çaba

Sorumluluklarını yerine getirme

Çalışmamıza başlamadan önce nelere dikkat etmemiz gerektiğini söylüyordu. Bunlar kompozisyon, konuya uygunluk, tekniğe uygunluk, malzeme seçimi, araştırma çalışmaları, zamanı iyi kullanma gibi kriterler. Özellikle yaptığımız eskiz çalışmalarını da değerlendirme yapacağı zaman istiyor ve bunlardan da not alıyoruz. En çokta yaratıcılığa önem veriyor. Bizden sürekli bütün tasarımlarımızı alan kullanıma uygun yapmamızı istiyor. Bu güzel bir şey alanı da tanımış oluyoruz. Ama asıl değerlendirmeyi yaparken neleri ölçüt aldığını bilmiyoruz.

Ö. SORU: 3- Temel Sanat Eğitimi dersi sürecini yaşayan biri olarak bu dersin daha verimli olabilmesi için ne gibi önerilerde bulunursunuz?

Dersin verimli olabilmesi için öncelikle işleniş şeklinin düzenlenmesi gerekir. Ders düzenli bir saatte başlayıp devam etmeli. Hangi haftada hangi konular işlenecek

ise önceden programlanmalı. Hocamız ders süresince atölyede olmalı. Süreç içinde bizi yönlendirmeli, kendi başımıza kaldığımız zaman çalışma disiplini olmuyor, ders derste işlenmeli eve ödev verilecek yapılmamalı. Uygulama çalışmalarımız çok fazla olduğu için bu ders dışında diğer derslere çok vakit ayıramıyoruz ve notlarımız düşüyor, amaç verilen konuyu öğrenmek ise bir çalışma ile de öğrenilebilir çok fazla çalışma yapmak hem sıkıcı hem de zaman kaybı oluyor. Bazı malzemeler pahalı olduğu için alamıyoruz, alternatif olan malzemelerin kullanımına izin verilmeli. Atölye dışında da ders etkinliklerine yer verilmeli.

Ö. SORU: 4- Temel Sanat Eğitimi dersinde işlenen konularda kelimeler, terimler, anlamlar, tanımlara ilişkin terminoloji bilgisinin ne ölçüde verildiğini düşünüyorsunuz?

Alternatif: Teorik bilginin yeteri kadar verildiğini düşünüyor musunuz?

Hayır düşünmüyorum. Çünkü hocamız hiç teorik bilgi vermedi. Konuları uygulamada biliyoruz ve yapıyoruz ama tanımlama yapamıyoruz. Hocamız bize konuları paylaştırdı, gruplara bölündük, her grup konusunu hazırladı ama bunları sınıfta anlatamadık. Dolayısıyla kim ne hazırladı, doğrumu, yanlış mı bilmiyoruz. Herkes öğrenebildiyse sadece kendi konusunu öğrendi.

Ö. SORU: 5- Size göre öğretim elemanı T.S.E. dersi ve genel öğretmen yeterlilikleri açısından yeterli midir?

Alternatif: Öğretmen her şeyden önce süreçleri analitik ve kritik olarak inceleyebilmeli ve değişik durumlara uygun olarak modeller geliştirebilmelidir. Bilgiyi psikolojik ve lojik yönlerden inceleyebilmeli ve anlayabilmeli ve analiz edebilmeli, uygun yapı ve düzenlemeler geliştirebilmelidir. Ayrıca bilgiyi etkin biçimde takdim edebilmelidir. Bu görüşten yola çıkarak bu soruyu cevaplar mısınız?

Sonda: - Konu Alan ve Alan Eğitimine İlişkin Yeterlikler

Konu Alanı Bilgisi

Alan Eğitimi Bilgisi

- Öğretme-Öğrenme Süreçlerine İlişkin Yeterlikler

Planlama

Öğretim Süreci

Sınıf Yönetimi

İletişim

- Değerlendirme
- Tamamlayıcı Mesleki Yeterlikler

Hocamızın genelde çok işi oluyor ve sınıfta çok az kalıyor. Sınıfta kaldığı süreç içinde bazen oldukça sert ve disiplinli bazen de bizlerle arkadaş gibi oluyor. Ama konu alanı ve alan bilgisi konusunda yeterli olduğunu düşünüyorum. İletişim genelde ders konusunda değil de hayata dair genel konularda oluyor. Bizlere memur yasasını sınav sistemini vb. konuları anlatıyor. Öğretim süreci tam olarak yaşanmıyor hocamız konuyu verip gidiyor süreçte neler yaptığımızı bilmiyor. Değerlendirmeyi bizimle yapmıyor.

Ö. SORU: 6- T.S.E. dersi atölyelerini teknik donanım açısından yeterli buluyor musunuz? Önerileriniz var mı?

Atölyelerimiz donanın bakımından çok yetersiz. Işıklı masamız çalışmıyor, diğer sınıflara gitmek zorunda kalıyoruz o sınıfta ders var ise kâğıtlarımızı cama yapıştırıp çizim yapıyoruz. Oturacak sandalye bulamıyoruz. Masalarımızın üstünde yağlı boyalar, delikler var. Boya yaparken kullanabileceğimiz bir lavabomuz yok. Kendimize ait dolaplarımız olsun isterdim ama yok. Bilgisayar olsun isterdim ama yok, kendimiz getiriyoruz. Her atölyede en azında internet bağlantısı olmalı.

Ö. SORU: 7- Bu alanla ilgili olarak öğretim elemanının size tavsiye ettiği ya da sizin okuduğunuz kaynak kitaplar var mı?

Hocamızın bize tavsiye ettiği herhangi bir kaynak kitap yok. Sadece bir üst sınıfların hazırladığı konu anlatımları kaynak gösterildi. Dersler o kadar yoğun ki ben sadece ders kitaplarımı okuyabiliyorum. Fırsat buldukça da internette örnek çalışmalara bakıyorum.

Ö. SORU: 8- T.S.E. dersinin size ne gibi faydalar sağladığını düşünüyorsunuz?

Sonda: Diğer alan derslerinde ve günlük yaşantınızda bu dersten öğrendiğiniz bilgileri kullanıyor musunuz?

Bazı teknikleri öğrenmemizi sağlıyor. Tasarım yaparken ve günlük hayatta tasarımlara bakarken daha eleştirel bakmamızı sağlıyor. Bu dersten çok fazla verim alamadığımı düşünsem de üst sınıflarda bunun değişeceğine inanıyorum.

ÖĞRENCİ ODAK GRUP GÖRÜŞME FORMU

Ö: SORU: 1- T.S.E. dersinde değerlendirme sürecinden beklentileriniz nelerdir?

Sonda: Öğrenciye karşı şeffaf olunmalı

Özgüven oluşturunca değerlendirme biçimleri benimsenmeli

Öğretmen- öğrenci etkileşimi artırılmalı

Araştırma- sorgulama becerileri ön plana çıkartılmalı

Sanatsal bilgi ölçülmeli

Atölyeler arası ölçüt birliği sağlanmalı

Farklı kişilerin değerlendirmeleri artırılmalı (Öğrencinin öğrenciyi değerlendirmesi)

Öğrencinin yaratıcılığını arttırıcı değerlendirme yapılmalı. Öğretmen öğrenci diyalogu daha yakın olmalı. Hoca öğrencilerle daha çok ilgilenmeli ve sürekli fikir alışverişi yapılmalı. Öğrencinin not korkusu ile özgürlüğü kısıtlanmamalı. Uygulama becerisi kadar sanatsal bilgiye de önem verilmeli. Çok fazla ödev verilerek öğrenci sıkılmamalı. Çalışmalarda tek bir objeye bağlı kalınmadan çalışılmalı. Örneğin, bu dönem bir obje seçtik ve o obje üzerinde çizgi, nokta, doku, koram nerdeyse dönem sonun kadar bu obje ile çalıştık, çok sıkıcı oldu. Bu dersi alan diğer sınıflardaki arkadaşlarımdan yaptığı çalışmalarını ve onların aldıkları notları görünce bizim daha az çalıştığımızı fark ediyorum.

Ö. SORU: 2- Öğretim elemanı çalışmalarınızı değerlendirirken neleri ön plana almaktadır?

Alternatif: Öğretim Elemanının kullandığı ölçme değerlendirme tekniği sizin derslerde kazandığınız uygulama becerilerini ölçtüğünü düşünüyor musun? Cevabın hayır ise neden?

Sonda: Etkili kompozisyon oluşturma

Araç-gereçleri kullanma

Tekniği uygulama

Özgünlük ve yaratıcılık

Kişisel gelişim ve çaba

Sorumluluklarını yerine getirme

Öncelikli olarak sanat öğrencisi temiz ve titiz olmalı diyor ve temizliğe çok önem veriyor. Ders başlangıcında ödevlerimizi kontrol ediyor ve sınıftan ayrılıyor, çok uzun süre sınıfa gelmediği oluyor. Bazı uygulamalarda takılıyor ama soracak kimse olmuyor. Başımızda hocamız olmadığı için sınıfta disiplinsizlik, rahatlık oluyor, çok zaman bizde kantine gidip çay içiyoruz. Sınıfta çalışmadığımız için de yurttan çalışmaya gayret ediyoruz ama çok fazla çalışma yapmamız gerekiyor, hiç verimli olmuyor. Hocamız konu başlarında nasıl etkili bir kompozisyon oluşturmamız gerektiğini anlatıyor ve değerlendirme yaparken bunu istiyor. Kişisel gelişim ve çaba gösterme konusunda bizlerle konuşuyor, ders konuları dışında hayata dair konuşmalar da yapıyor. Fakat tekniği nasıl uygulayacağımız konusunda sadece konuşuyor ve sınıftan ayrılıyor, biz deneyerek bulmaya çalışıyoruz.

Ö. SORU: 3- Temel Sanat Eğitimi dersi sürecini yaşayan biri olarak bu dersin daha verimli olabilmesi için ne gibi önerilerde bulunursunuz?

Bizim ders saatlerimiz dört dört iki güne bölünmüş, ama peş peşe sekiz saat olursa çok daha iyi olur. Daha verimli geçer. Bu ders sekiz saat ise hocamızın en azından altı saati sınıfta bulunması gerekir. Çok serbest kalmak yada çok sıkı olmak bu ders için verimliliği öldürüyor. Ders zevkli hale getirilmeli. Başarılı olmak için önce dersin hocasının sevilmesi gerektiğini düşünüyorum ama hocamızı çok göremiyoruz, odasına gittiğimizde de bulamıyoruz. Bazı konularda bilgisayar kullanmamıza izin

veriyor bu çalışmalarımızı daha hızlı yapmamızı sağlıyor. Ama atölye ortamı buna müsait değil daha donanımlı atölyeler olmalı.

Ö. SORU: 4- Temel Sanat Eğitimi dersinde işlenen konularda kelimeler, terimler, anlamlar, tanımlara ilişkin terminoloji bilgisinin ne ölçüde verildiğini düşünüyorsunuz?

Alternatif: Teorik bilginin yeteri kadar verildiğini düşünüyor musunuz?

Teorik bilgi çok az veriyor, bazen konu başlarında kısa anlatımlar yapıyor. Konuları bizlere paylaşıyor, gruplar kuruyoruz ve biz kendi aramızda anlatıyoruz. Her grup kendi anlattığı konuyu biliyor. Bir grubun bildiği konuyu diğeri bilmiyor. Teorik bir sınav yapmıyor. Uygulamada araştırarak çalışabiliyorum örnek çalışmalara bakıyorum ama teorik bilgi çok fazla bilmiyorum.

Ö. SORU: 5- Size göre öğretim elemanı T.S.E. dersi ve genel öğretmen yeterlilikleri açısından yeterli midir?

Alternatif: Öğretmen her şeyden önce süreçleri analitik ve kritik olarak inceleyebilmeli ve değişik durumlara uygun olarak modeller geliştirebilmelidir. Bilgiyi psikolojik ve lojik yönlerden inceleyebilmeli ve anlayabilmeli ve analiz edebilmeli, uygun yapı ve düzenlemeler geliştirebilmelidir. Ayrıca bilgiyi etkin biçimde takdim edebilmelidir. Bu görüşten yola çıkarak bu soruyu cevaplar mısınız?

Sonda: - Konu Alan ve Alan Eğitimine İlişkin Yeterlikler

Konu Alanı Bilgisi

Alan Eğitimi Bilgisi

- Öğretme-Öğrenme Süreçlerine İlişkin Yeterlikler

Planlama

Öğretim Süreci

Sınıf Yönetimi

İletişim

- Değerlendirme

- Tamamlayıcı Mesleki Yeterlikler

Hocamızın alanında tam olarak yeterli olup olmadığının cevabını veremeyeceğim çünkü yeterli ise de bizimle çok paylaşmıyor. Öğretim sürecini

planlarken bizimde fikirlerimizi almasını isterdim. Birçok konu yetişmiyor o konuları kısaca geçiyoruz tam bir öğrenme sağlanmış olmuyor. Sınıfta çok fazla kalmadığı için sınıf yönetimi hakkında da bir fikrim yok. Değerlendirme ölçütlerini bizlere anlatmıyor, sınıf içinde bizim birbirimizi değerlendirmemizi istiyor ama biz neye göre değerlendireceğimizi bilmiyoruz. Ders konuları hakkında çok konuşmuyor ama hayata dair sohbetler yapıyoruz.

Ö. SORU: 6- T.S.E. dersi atölyelerini teknik donanım açısından yeterli buluyor musunuz? Önerileriniz var mı?

Kesinlikle yeterli bulmuyorum ve bundan çok şikâyetçiyim. Çalışmalarımızı düzenli bir şekilde bırakabileceğimiz bir dolabımız yok. Sandalyelerimiz çok rahatsız zaten onlar sandalye değil tabure. Masalarımız çizim için hiç uygun değil. Atölyelerde mutlaka projeksiyon ve bilgisayar olmalı. Bizim dersimiz görsele dayalı bir ders ama bunun için fiziksel şartlar yok. Duvarlarda çalışmalarımızı asacağımız panolar olmalı bu bizi motive eder diye düşünüyorum. Müzik bölümünün duvarlarında bile bizimkinden çok resim asılı. Bazen atölye dolu oluyor gidip nakış atölyesinde makinelerin içinde ders yapmaya çalışıyoruz.

Ö. SORU: 7- Bu alanla ilgili olarak öğretim elemanının size tavsiye ettiği ya da sizin okuduğunuz kaynak kitaplar var mı?

Hocamız bize kaynak kitap önermedi. Geçen yıldan öğrencilerin hazırladıkları konu anlatımlarının sunumlarını tavsiye etti, onlarda eksik ve yanlış. Ayrıca hocamız hiç örnek göstermiyor, ben diğer sınıflardan edinmeye çalışıyorum.

Ö. SORU: 8- T.S.E. dersinin size ne gibi faydalar sağladığını düşünüyorsunuz?

Sonda: Diğer alan derslerinde ve günlük yaşantınızda bu dersten öğrendiğiniz bilgileri kullanıyor musunuz?

Şu an herhangi bir faydasını gördüğümü söyleyemem. Zamanla ve üst sınıflarda fayda sağlar mı bilmiyorum. Temel sanat eğitimi dersi zevkli bir derse, belki zamanla buradan edineceğim estetik beğeniye günlük yaşantımda da kullanabilirim.

EK 7**GÖZLEM FORMU**

Gözlem formunun hazırlanmasında Temel Sanat Eğitimi dersinin yürütülme (işleniş) sürecinin değerlendirilmesine yer verilmiştir. Bu amaca ulaşabilmek için üç aşamada analiz yapılacaktır. Bunlar;

- 1- Bilgilenme ve araştırma süreci,
- 2- Uygulama süreci,
- 3- Değerlendirme süreci.

Gözlem süresince her şeyin gözlenmesi mümkün olmayacağından gözlemin hangi kapsamda yapılacağı yukarıda belirtilen üç aşamada sınırlandırılmıştır. Yine gözlenecek boyutların birbirinden bağımsız bir biçimde gözlenmesi mümkün olmayacağından gözlenen her bir sürecin ve boyutun birbiri ile ilişkisi gözlem formunda ortaya koyulmaya çalışılacaktır.

Gözlem formunun karşılaması beklenen araştırma soruları şunlardır:

- 1- Temel Sanat Eğitimi dersi süresince öğrencilerin; ders öğretim elemanı tarafından verilen sanatsal bilgiyi alması ve bilgiyi uygulama çalışmalarına aktarabilmesinde verimliliği nasıldır?
- 2- Temel Sanat Eğitimi dersi süresince sınıf ortamı, öğretmen ve öğrenci özellikleri nasıldır?
- 3- Gözlemcinin izlediği derse yönelik gözlemleri nelerdir? Temel Sanat eğitimi dersinin tüm süreçlerinin gözlenmesi ana soruları oluşturmaktadır.

Sanatsal Bilgi(İşlenen Konu)	Uygulama Süreci	Öğretmen Özellikleri	Öğrenci Özellikleri	Gözlemci Görüşleri (Yorumu)

EK 8**UYGULAMALI SANATLAR EĞİTİMİ
BÖLÜMÜ TEMEL SANAT EĞİTİMİ
DERS PROGRAMI**

6. BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, izlenen yöntem sonucunda ortaya çıkan bulgu ve yapılan yorumlar irdelenerek, araştırmanın sonuçlarına ve geliştirilen önerilere yer verilmiştir.

6.1. Sonuçlar

Araştırma sürecinde elde edilen bulgu ve yorumlardan ulaşılan sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Erişi testi uygulanan tüm öğrencilerin eğitim gördükleri ana bilim dalına göre ön teste verdikleri doğru cevaplar arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Son teste bakıldığında ise ana bilim dalları arasında anlamlı bir farklılık söz konusudur. Son teste ilişkin ana bilim dalları bağlamında farklılığın sıralama ortalamasına bakıldığında, son testte başarılı grubun Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalı, başarı düzeyi düşük grubun ise Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı olduğu görülmektedir.

Mesleki Resim Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerinin verdikleri doğru cevapların ön test ve son teste ilişkin doğru cevap sayılarına göre anlamlı bir farklılık yoktur. Ancak son testteki doğru cevap sayısının sıra ortalaması toplamalarına bakıldığında bir artış da görülmektedir. Bu durum son testteki doğru cevap sayısının ön teste oranla arttığını göstermektedir.

Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerinin verdikleri doğru cevap sayılarının ön test ve son teste ilişkin doğru cevap sayılarına göre anlamlı bir farklılık yoktur. Fakat son testteki doğru cevap sayısının sıra ortalaması toplamalarına bakıldığında bir artış

görülmektedir. Bu durum son testteki doğru cevap sayısının ön teste oranla arttığını göstermektedir.

Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerinin verdikleri doğru cevapların ön test ve son teste ilişkin verilen doğru cevap sayılarına göre anlamlı bir farklılık yoktur. Ancak, son testteki doğru cevap sayısının sıra ortalaması toplamalarına bakıldığında bir düşüş görülmektedir. Bu durum son testteki doğru cevap sayısının ön teste oranla düştüğünü göstermektedir.

İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Tutum ölçeğinde yer alan olumlu ve olumsuz ifadelerin ana bilim dallarına göre karşılaştırılması sonucunda olumlu ifadeler kapsamında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Olumlu ifadeler ana bilim dallarına göre değerlendirildiğinde ortalamalardan da anlaşılaacağı üzere Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalının ortalaması diğer bölümlere göre düşük seviyededir dolayısıyla Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı ile diğer ana bilim dalları arasında anlamlı farklılık söz konusudur. Resim ve Grafik Eğitimi Ana Bilim Dallarını öğrencilerinin temel sanat eğitimi dersine yönelik olumlu ifadelerle ilişkin tutumları daha olumlu iken Seramik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerinin tutumları daha düşük seviyededir.

Olumsuz ifadeler kapsamında ana bilim dalları değerlendirildiğinde ana bilim dalları arasında anlamlı bir farklılık söz konusu değildir. Bu kapsamda olumsuz ifadelerle ilişkin öğrenci görüşlerinin tüm ana bilim dalları açısından aynı yönde olduğunu söylemek yerinde olacaktır.

Tutum ölçeğinde bulunan olumlu ve olumsuz ifadelerin ön test ve son teste göre aralarında anlamlı bir farklılık söz konusu değildir.

Tutum ölçeğindeki olumlu ifadelerden yola çıkarak öğrencilerin temel sanat eğitimi dersine ilgili oldukları, bu dersi önemsedikleri, en temel derslerden biri olarak değerlendirdikleri, sevdikleri, diğer alan dersleri için alt yapı oluşturacağına inandıkları görülmektedir.

Tutum ölçeğindeki olumsuz ifadelerden öğrencilerin temel sanat eğitimi derslerinde becerilerini geliştiremedikleri, bu dersi sıkıcı buldukları, günlük hayatta derste öğrendikleri bilgileri kullanamayacakları, yararlı bir ders olduğuna inanmadıkları, ders içi etkinliklere isteyerek katılmadıkları, bu dersi almadan da başarılı olabileceklerine inandıkları ve kendilerinde bir algı düzeyi oluşturacağına inanmadıkları gibi tutumlara sahip oldukları belirlenmiştir.

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

- Öğretim Elemanı Görüşlerine İlişkin Sonuçlar

A, B ve C öğretim elemanlarının üçü de Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Uygulamalı Resim Ana Bilim Dalından mezun olmuşlardır. İki öğretim elemanı sanatta yeterlik yapmış ve Yrd. Doç. olarak çalışmaktadır. Bir öğretim elemanı ise sadece yüksek lisans yapmış ve öğretim görevlisi olarak çalışmaktadır.

Öğretim elemanlarının haftalık ders yükleri oldukça yoğundur ve sadece kendi bölümlerinin temel sanat eğitimi dersi değil diğer bölümlerinde moda tasarımı, temel sanat eğitimi gibi derslerine de girdikleri belirlenmiştir.

A, B ve C öğretim elemanlarının üçünün de değerlendirme kriterlerini kendilerinin hazırladıkları, her konuya göre farklılıklar gösterdiğini ve ortak bir zümreye sahip olmadıkları görülmüştür. Öğretim elemanlarının vize sınavının % 40'nı, final sınavının % 60'nı temel alarak notlara yansıttıkları ve herhangi bir teorik sınav yapmadıkları belirlenmiştir.

Öğretim elemanlarının değerlendirme sürecinde öğrencinin yaratıcı düşünme, estetik sorgulama, arkadaşları ile etkileşim, sosyal katılım, bilişsel açıdan gelişim ve problem çözme konularında kazanım sağladıklarını düşündükleri görülmüştür.

A, B ve C öğretim elemanları dersin gereği olarak daha çok bireysel çalışma yöntemi kullandıklarını, her öğrencinin kendi çalışmasını yaparken problem çözme de öğrendiğini belirtmişlerdir. A ve B öğretim elemanları temel sanat eğitimi derslerinde bilgisayar kullanımının öğrencinin yaratıcılığını kısıtladığını düşünürken C öğretim

elemanı derslerinde % 50 bilgisayar kullanımına izin verdiğini sanat eğitimi alan öğrenciler için gerekli olduğunu belirtmiştir.

A öğretim elemanı dersinde kendi yazmış olduğu temel sanat eğitimi kitabını ve bu alanla ilgili çıkan kitapları, web kaynaklarını, malzemenin kendisini ve eski öğrenci çalışmalarını kullandığını belirtmiştir. B öğretim elemanı sanat tarihi kitapları, temel sanat eğitimi kitapları, sanat dergileri, web kaynakları ve fotoğraflardan yararlandığını söylemiştir. C öğretim elemanı ise özellikle diğer ülkelerin sanat okullarında yapılan örnek çalışmalar, doğadan örnekler, kitap ve dergilerden yararlandığını ifade etmektedir. Ancak öğrenciler ile yapılan görüşmelerde öğrenciler, öğretim elemanlarının kaynak kitap ve örnek çalışma konusunda yetersiz olduğunu düşündükleri sonucuna varılmıştır.

Öğretim elemanlarına temel sanat eğitimi dersi eğitim ortamlarının donanımı ile ilgili görüşleri sorulmuş ve üç öğretim elemanı da mevcut atölyeleri çok yetersiz bulduklarını, hiçbir teknolojik donanımın olmadığını ve dekanlığın bu eksiklikleri tamamlamakta yetersiz kaldığını ifade etmişlerdir. B öğretim elemanı bir öneride bulunmuş ve bu dersin büyük bir masa etrafında oturarak yapılmasının, etkili iletişim için çok yararlı olabileceğini belirtmiştir.

“Temel sanat eğitimi dersinin daha verimli olması için önerileriniz nelerdir?” sorusuna A öğretim elemanı öğrenciler için esnek çalışma saatleri olmalı derken B ve C öğretim elemanı atölyeler arası işbirliği olmalı önerisini getirmiştir. C öğretim elemanı bölümlere alınan öğrencilerin kendimizin yaptığı bir sınavla alınması gerektiğini belirtmiş ve öğrenci potansiyeli açısından bunun gerekli olduğunu söylemiştir. A öğretim elemanı öğrencilerin malzeme alımı gibi maddi konularda rektörlük veya fakülte yönetimi tarafından desteklenmesi gerektiğini vurgulamıştır. Ayrıca her atölyede küçük de olsa bir kütüphane köşesinin bulunması gerektiğini belirtmiştir. B öğretim elemanı ders hocasının öğrencilerini sürekli olarak sergi, gezi gibi etkinliklere teşvik etmelerinin verimliliği arttıracak görüşündedir. C öğretim elemanı bu dersin tam donanımlı bir atölyede yapılmasının hem öğrenci hem de öğretim elemanı açısından motive edici olacağını belirtmiştir. Ayrıca C öğretim elemanı öğrencileri yakından tanımanın, onların birazda olsa ruhsal durumları hakkında fikir sahibi olmanın hoca ve öğrenci arasında iletişim bakımından yararlı olacağı görüşündedir.

Öğretim elemanlarının temel sanat eğitimi dersinin somut kavramları içerdiği için soyut kavramların ancak uygulama yaparken kavranabildiği görüşünde oldukları belirlenmiştir. C öğretim elemanı öğrencilerinin teorik bilgi konusunda hiçbir eksikliklerinin olmadığını, kendisinin onlara sürekli bilgi aktarımı yaptığını ve öğrenmelerini sağladığını, konu paylaşımı yaparak konuları da kitap haline getirmelerini sağladığını ifade etmiştir. B öğretim elemanı ise öğrencilerinin teorik bilgi bakımından yeterli kavramayı sağladığını düşünmekte ve uygulamalara verdiği notların bunun bir göstergesi olduğunu söylemektedir. Ancak elde edilen bulgular ışığında öğrencilerde teorik bilginin uygulama çalışmaları yapmalarına rağmen kavranamadığı tespit edilmiştir.

A, B ve C öğretim elemanları sanat eğitimi alan her öğrenci için temel sanat eğitimi dersinin gerekli olduğu ve öğrencinin bu derste yaratıcılığının geliştiği, genel sanat disiplininin yanı sıra çalışma disiplini de kazandırdığı fikrindedirler.

- Öğrenci Odak Grup Görüşmelerine İlişkin Sonuçlar

Temel sanat eğitimi dersi alan öğrencilerin değerlendirme sürecinde, öğretim elemanının kendilerine karşı şeffaf davranmasını, güven verici ve yapıcı eleştiriler yapılmasını, değerlendirmenin amacının ve kriterlerinin öğrenci ile paylaşılmasını, değerlendirmenin sınıfta ve hep beraber (öğrencinin öğrenciyi) yapılmasını, aynı zamanda araştırma ve sorgulama becerilerinin de değerlendirilmesini bekledikleri belirlenmiştir. Elde edilen çarpıcı bir beklenti ise öğrencilerin sanatsal bilgilerinin ölçülebilmesi için yazılı bir sınav yapılması gerektiğini düşünmeleri olmuştur. Böyle bir beklentinin teorik bilgi konusunda eksikliklerinin olduğunu düşünmelerinden kaynaklandığı görülmektedir, ayrıca yapılan erişim testi sonuçları da bu yargıyı desteklemektedir.

Öğrencilerin öğretim elemanının kullandığı değerlendirme tekniğinin onların derslerde kazandığı uygulama becerilerini ölçme düzeyleri konusunda olumlu görüş belirtmedikleri saptanmıştır.

Odak grup görüşmeye katılan öğrencilerin tamamı bu dersin uygun atölye ortamlarında yapılması gerektiğini belirtmiştir. Bunun yanı sıra derslerde bilgisayar

kullanımına izin verilmesi gerektiği, atölye dışında da sanat etkinlikleri yapılmasını, öğretim elemanının ders saati süresince atölyede kalması gerektiği, öğretim elemanın atölyede otoriteyi sağlamasının, ders konularının planlanarak öğrenci ile paylaşılmasının verimliliği arttıracaklarını düşündükleri belirlenmiştir.

Öğrencilerin yarıdan fazlası teorik bilginin yeterliliği konusunda olumsuz görüş belirtmiş ve teorik bilginin hiç verilmediğini söylemişlerdir. Bunun yanı sıra konuya başlarken kısa bir anlatım yapıldığı onun da kalıcı olmadığı çünkü tekrar yapılmadığı belirtilmiş, konuların gruplara paylaştırılarak anlatım yapıldığı bir grubun hazırladığı konudan diğer grupların çokta haberdar olmadıkları dile getirilmiş ve bir grubun öğrencileri de hocalarının sadece konu hakkında soru sordukları zaman cevapladığını belirtmişlerdir.

Öğretim elemanının çok yeterli olduğunu düşünen sadece iki öğrenci vardır. Bunun yanı sıra yine bir grubun öğrencilerinin tamamı öğretim elemanını yetersiz olarak tanımlamıştır. Öğretim elemanının değerlendirme konusundaki yeterliliği görüşleri ile öğrencilerin değerlendirme ölçütleri konusunda ki görüşlerinin paralellik gösterdiği görülmektedir. Ayrıca öğrenciler, öğretim elemanının alan eğitimi, konu alanı, planlama, iletişim, öğretim süreci ve sınıf yönetimi konularında ortalama bir düzeyde yeterli bulmaktadırlar.

Görüşleri alınan öğrencilerin tamamı temel sanat eğitimi derslerinin yapıldığı atölyeleri yetersiz bulduklarını belirtmişlerdir. Yine öğrencilerin tamamı atölyelerde çizim yaparken mutlaka ihtiyaç duydukları ışıklı masa olması gerektiği görüşündedirler. Öğrenciler ayrıca, atölyelerinde bilgisayar, lavabo, yeterli derecede aydınlatma, öğrenci dolapları, *internet* bağlantısı, projeksiyon ve çizim için uygun masa ve sandalyelerin olması gerektiğini düşündüklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin tüm bu beklentilerinin bir temel sanat eğitimi atölyesinde zaten olması gereken ihtiyaçlar olduğu da bir gerçektir.

Öğrenciler aldıkları temel sanat eğitimi dersinin kendilerine estetik beğenin gelişmesinde, algıda seçici olmada, sanat eserlerini yorumlamada katkı sağladığını söylemişlerdir. Odak grup görüşmesine katılan iki öğrenci ise bu dersin kendilerine hiçbir

katkı sağlamadığını belirtmişlerdir. Öğrencilerin yarıdan fazlası da üst sınıflara geçtikleri zaman yararını görececeklerini ve günlük yaşantılarında ev düzeni, giyim-kuşam vb. derste edindikleri bilgileri kullandıklarını dile getirmişlerdir.

- Araştırmacının Gözlemlerine İlişkin sonuçlar

Araştırmacı tarafından gözlemi yapılan üç atölyenin de teknik donanım ve fiziki şartlar bakımından yetersiz olduğu saptanmıştır. A öğretim elemanı genel tutum olarak kaygılı bir görünüm sergilemektedir. Kuralları olan ve öğrencilerin bu kurallara uymasını bekleyen ama aynı zamanda tasasız bir öğretim tarzına sahiptir. B öğretim elemanı oldukça dinamik ve hareketli ayrıca sorgulayıcı aynı zamanda tasasız bir öğretim tablosu çizmektedir. C öğretim elemanı otoriter bir öğretim tarzı sergiliyor. Genel olarak öğrenciler C öğretim elemanından çekiniyorlar.

A öğretim elemanın her hafta tam saatinde dersine girdiği gözlenirken, B öğretim elemanının sürekli geç kaldığı ve C öğretim elemanının ise genel olarak atölyede çok az kaldığı tespit edilmiştir.

A atölyesi öğrencileri genelde sessiz verilen işi yapma gayreti gösterirken, B atölyesi öğrencileri çok hareketli, sorgulayıcı, C atölyesi öğrencileri de yine çok hareketli fakat daha az çalışan aynı zamanda uygulama çalışmalarında çok yaratıcı işler yapan öğrenciler olduğu belirlenmiştir.

Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Öğrencilerin vize/final not ortalamaları ile eriş testinde aldıkları puanlar arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Öğretim elemanlarının öğrenciye verdikleri vize ve final notları ile araştırmacı tarafından uygulanan eriş testi sonuçları arasında anlamlı bir ilişki yoktur. Ancak öğrenci odak grup görüşmesi sonucunda elde edilen bulgularda öğrenciler tarafından teorik bilginin yeterince verilmediği görüşü saptanmıştır. Öğrenciler uygulamadan aldıkları notların oldukça yüksek olduğunu söylemiş fakat teorik bilgide eksiklikleri olduğunu dile getirmişlerdir.

6.2. Öneriler

Araştırma sonucunda elde edilen sonuçlara yönelik olarak aşağıda yer alan öneriler geliştirilmiştir.

Temel sanat eğitimi dersi süresince işlenen tüm konulara ait teorik bilgilerin öğretim elemanı tarafından öğrencilere verilmesi, uygulama çalışmaları devam ederken tekrarlar yapılarak pekiştirme sağlanması ve dönem sonunda yazılı bir sınav yapılarak öğrenme düzeyinin test edilmesi gerekmektedir.

2. 3. 4. sınıflarda da bu dersten öğrenilen bilgiler kullanılacağı için üst sınıflarda alan eğitimi derslerine giren öğretim elemanları ile işbirliği yapılarak teorik bilginin tam öğrenilmesi konusunda çalışma yapılmalı.

Öğrencilerin temel sanat eğitimi dersine ilişkin olumlu tutumlar geliştirmelerine yardımcı olunmalı. Var olan olumsuz tutumların giderilmesi için öğrencilere, dersin önemi, ne gibi faydalar sağlayacağı, hangi alanlarda kullanılabileceği, gerçek yaşamda onların algılarına neler katabileceği anlatılarak bu dersi sevmeleri sağlanmalı.

Temel sanat eğitimi dersinin, öncelikle bu alan eğitimiyle ilgili bilimde uzmanlık çalışması yapmış öğretim elemanları tarafından verilmesi sağlanmalıdır. Dersi yürüten öğretim elemanlarının konu alan eğitimi bilgisi ve öğrenme-öğretme süreçlerine ilişkin yeterliklerin geliştirilmesi gerekmektedir.

Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Bölümündeki temel sanat eğitimi dersi programlarının amaç, içerik ve öğrenme-öğretme süreçlerinin düzenlenmesi açılarından, gelişmiş ülkelerdeki uygulama örneklerinde olduğu gibi bir stratejik doğrultuda gözden geçirilmesi gerekmektedir.

Öğrencilere temel sanat eğitimi dersinin asal boyutlarının gerektirdiği bilgi, beceri ve tutum kazanımlarının yanında alan eğitim ve öğrenme-öğretme süreçlerine ilişkin yeterliklerin, uygulamaya ilişkin yöntembilimsel birikimin kazandırılması gerekmektedir.

Dersin eğitim-öğretim ortamlarının, dersin öğrenme-öğretme süreçlerinin gereklerine uygun temel donatım unsurlarına ve teknik donanımına sahip olması verimliliğin artmasında önemli rol oynayacaktır (Işıklandırma sistemi, iki boyutlu çalışmalar için ve üç boyutlu çalışmalar için uygun masalar, ışıklı masalar, sergi panoları, çalışmaların korunabileceği dolaplar vb.). Dersin eğitim-öğretim ortamları, öğretim elemanlarının ders sunumlarını etkili yapabilmeleri ve öğrencilerin deneme ve araştırmaları için çağdaş eğitim teknolojileri ve materyalleri ile donatılabilir (Bilgisayar, gerekli yazılım ve donanımlar, çağdaş baskı teknolojileri ve üç boyutlu modelleme araçları vb.).

Öğrenci çalışmalarının ders kazanımlarının ölçümü ve değerlendirme yapılırken hem süreç hem de ürün değerlendirmesinin yapıldığı, ancak dönüt sağlayıcı işlevleri açısından önemli olan öz değerlendirme ve birlikte değerlendirme yaklaşımlarının benimsenmesi gerekmektedir.

Derste öğretim elemanları tarafından izlenen ya da yararlanılan kaynakların yerli literatürden ve internet kaynaklarından dar bir çerçevede kalmadan, yabancı literatüründe kullanılması ile genişletilmesi gerekir.

Programın aksamaması için bu dersin sorumluluğu kendisine verilmiş olan öğretim elemanlarının seminer, meslek içi eğitim programları, değişik yükseköğretim programlarındaki uygulamaları belli bir süre yerinde izleyerek bilgi ve deneyimlerini artırmak, konuyla ilgili bilimsel çalışmalara yönlendirmek yollarıyla alanla ilgili eğitici yeterliklerinin geliştirilmesi sağlanabilir.

Temel sanat eğitimi dersi öğretim elemanları arasında birim içi ve birimler arası (zümre toplantısı) iletişim olanakları sağlanmalıdır. Dersin öğretim elemanlarına bulundukları birimden, dünya genelinde ve ülke ölçeğindeki gelişmeleri, değişimleri izleyebilmeleri için çağdaş iletişim olanakları sağlanabilir (*İnternet bağlantısı*).

Temel sanat eğitimi dersinin ürünlerinin değerlendirilmesinde öğrencilerin birer öğretmen adayı oldukları dikkate alınarak kendilerinin de etkin bir şekilde katıldığı bir ürün ve süreç değerlendirme ortamı sağlanmalıdır.

KAYNAKÇA

- ARTUT, K. (2002). *Sanat Eğitimi Kuramları ve Yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- ASLIER, M. (1980). *Var Olmayana Biçim Vermek*. İstanbul: İTGSYO Yayını.
- ASLIER, M. (1999). *Temel Sanat Eğitiminde Renk Algılamaları*. Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Grafik Ana Sanat Dalı (Yayınlanmamış Sanatta Yeterlik Tezi). İstanbul.
- ATALAYER, F. (1994). *Temel Sanat Öğeleri*. Anadolu Üniversitesi Yayınları. Eskişehir
- ALPASLAN, S. (2003). *Tasarım Mesleki Resim*. Ya-Pa Yayınları. İstanbul
- AKDENİZ, H., AKSEL, E. (1989). "Güzel Sanatlar Fakültelerinde Temel Sanat Eğitimi Üzerine Düşünceler ve Bir Bakış Açısı". *Güzel Sanatlar Fakültelerinde Temel Sanat Eğitimi*. Hacettepe Üniversitesi. G.S.F. Seminer. Ankara: HÜ. GSF. Yayınları.
- AKGÜL, O. (2004). "Tümdengelim ve Tümevarım Yaklaşımları ve Uygulamaları", *Seyahat ve Turizm Araştırmaları Dergisi*, Cilt 4, Sayı 2
- ALTUNIŞIK, R., YILDIRIM, E., ÇOŞKUN, R., ve BAYRAKTAROĞLU, S. (2005). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri -SPSS Uygulamalı*. Sakarya Kitabevi.
- ANDERSON, M.A. (2007). *Technology, Design, And The Arstist's Hand,School Arts*, Vol.107, Issue.1, 38-39.
- AYPEK ARSLAN, A. (2006). Sanat Eğitimi, Görsel Sanatlar ve Tasarım Eğitiminin Önemi ve Gerekliliği. *Meslek Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1,1, 265-270.
- BAŞ, T. (2001). *Anket*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- BECER, E. (2005). *İletişim ve Grafik Tasarım*. Ankara: Dost Kitabevi Yayınları.

- BETTS, P. (1999). "Black Mountain College, NC". *Bauhaus*. Germany. Edited by Jeannie Fiedler and Peter Feirabend.
- BEVLİN, M.E. (1970). *Design Through Discovery*. USA: Holt-Rinehart and Winston Inc.
- BURDEN, P.R. ve. BAYRD, D.M (1999). *Methods for Effective Teaching*. Second Edition, Ally and Bacon A Viacom Company. USA.
- BOYDAŞ, N. (1994). "Ta'lik Yazıya Plastik Değer Açısından Bir Yaklaşım." İstanbul: *MEB Yayınları*.
- BOGDAN, R., BIKLEN, S. K. (1998). *Qualitative Reseach for Education: An Introduction to Theory and Methods*. Boston: Ally&Bacon.
- BULUNDAY, S. (2001). *Bauhaus'un Türkiye'deki Sanat Eğitime Etkileri ve Yansımaları*. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- CATTERALL, J.S. (2002). *Critical Links: Learning in the Arts and Student Social and Acedemic Development*. New Horizons for Learning, September POBox 31876 Seattle WA 98103 USA.
- ÇAĞLARCA, S. (1995). *Perspektif Resim ve Gölge Çizimi*. İstanbul: İnkılap Kitabevi
- CHAPMAN H, L. (1992). *A World of Images*. Davis Publ. USA.
- ÇETİNKAYA, A.N., BAL, H., ERBİL, O., ARMAĞAN, H., TINKILIÇ C., GÜNAY. D. (1991). *Müfredat Laboratuar Okulu Modeli*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi. 2. Baskı.
- DENEL, B. (1970). *Tasarım Üzerine Bir Deneme*. İstanbul: Yükselen Matbaası.
- DEMİRTAŞ, Y. (1996). *Temel Sanat Eğitim Açısından Ankara Anadolu Güzel Sanatlar lisesi Hazırlık Sınıfı Uygulamalarının Değerlendirilmesi*. Ankara: Ankara

Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Programlar ve Öğretim Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

DELİDUMAN C., İSTİFOĞLU ORHON, B. (2006). *Temel Sanat Eğitimi*. Ankara: Gerhun Yayıncılık.

DİVANLIOĞLU, H.D. (1997). *Temel Tasar'ın Öge ve İlkeleri*. İstanbul: Birsen Yayınevi.

ERBAY, M. (1995). *Yükseköğretim Düzeyinde Sanat Eğitimi Programlarının Uluslararası Bağlamda İncelenmesi*. Sanatta Yeterlik Tezi. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi.

ERBAY, M. (2000). *Plastik Sanatlar Eğitiminin Gelişimi*. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınları.

ERİM, G. (1999). *Temel Sanat Eğitiminde Renk Algılamaları*. Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü (Yayınlanmamış Sanatta Yeterlik Tezi).

ERİM, G. (1994). *Temel Tasarım İçerisinde Yaratıcılığın Önemi*. Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

EİSNER, W.E. (1982). *The Contrubution of Painting to Children's Cognitive Devolopment*. Stanford U.Bostan.

ERTEK, Hakan. (1999). *İç Mimarlık Kapsamında Temel Tasarım Eğitimi Kuramlarına Bir Yaklaşım*. Hacettepe Üniversitesi Sosyal bilimler Enstitüsü (Yayımlanmamış Doktora Tezi).

FRAMPTON, K. (1996). *A Critical History Modern Architecture*. Thames&Hudson. USA. New York.

GÜRER, L. (1991). *Temel Tasarım*. İstanbul: İTÜ Yayınları.

GÜRER, L. (1990). *Temel Tasarım*.(2. Baskı). İstanbul: İTÜ Yayınları.

- GÜNER, L. (1999). *Yüksek Öğretimde Görsel Sanat Eğitimi Temel Tasarım ve Zorunluluğu*. Temel Tasarım/Temel Eğitim. Necdet Teymur-Tuğyan Aytaç Dural. Ankara: ODTÜ Mimarlık Yayınları.
- GÜNER, L. (1992). *Görsel Sanat Eğitimi ve Mekan-Form*. İstanbul: İTÜ Yayınları.
- GÖKAYDIN, N. (1990). *Eğitimde Tasarım (Temel Sanat Eğitim) Ve Görsel Algı*. Ankara: Sedir Yayınları.
- GÖKAYDIN, N. (1998). *Eğitimde Tasarım ve Görsel Algı*. İstanbul: MEB Basımevi.
- GÖKBULUT, N. (1992). *Temel Sanat Eğitiminde Görsel Alanın Arındırılmasına İlişkin Bir Uygulama Örneği*. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Resim-İş Eğitimi Bölümü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- GÖMLEKSİZ, M. (1997). *Temel Eğitim Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Matematik Başarısı ve Arkadaşlık İlişkileri Üzerine Bir Çalışma*. Kubaşık Öğrenme. Adana: Baki Kitabevi.
- GÜNGÖR, İ.H. (1983). *Temel Tasarım*. İstanbul: Afa Matbaacılık.
- HURVVITZ, A., DAY, M. (1995). *Children And Their Art (Methods for the Elementary School)* Florida USA: *Harcourt Brace College Publishers*.
- İŞİNGÖR, M., ETİ E., ASLIER, M. (1986). *Resim I - Temel Sanat Eğitimi, Resim Teknikleri, Grafik Resim*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- İTTEN, J. (1967). *Design And Form*. The Basic Course at the Bauhaus. London. Hudson.
- İNAM, A. (1997). *Gülümseyen Düşünce. IV. Ulusal Eğit. Bilim Kongresi*. Eskişehir: A.Ü. Eğit. Bil. Enstitüsü.

- İŞLER, A.Ş. (2001). *Temel Sanat Eğitiminde Bilgisayarın Yeri ve İşlevi*. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul. (Yayınlanmamış Sanatta Yeterlik Tezi).
- KARASAR, N. (2004). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. (13. Baskı) Ankara: Nobel Yayınları.
- KÜÇÜKAHMET, L. (2005). 2004 Hayat Bilgisi Programının Değerlendirilmesi. *VII. Eğitimde Yansımalar: Erciyes Üniversitesi, Yeni İlköğretim Programlarının Değerlendirilmesi Sempozyumu*. Kayseri: Erciyes Üniversitesi, 14-16 Kasım, s. 373-381.
- KÜÇÜKAHMET, L. (2003). *Öğretimde Planlama ve Değerlendirme*. Ankara. Nobel Yayıncılık.
- KIRIŞOĞLU, O.T. (2002). *Sanatta Eğitim*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- KIRIŞOĞLU, O.T. (1991). *Sanatta Eğitim-Görmek-Anlamak-Yaratmak*. Ankara: Demircioğlu Matbaası.
- KAĞITÇIBAŞI, Ç. (1979). *İnsan ve İnsanlar*. İstanbul. Beta Yayıncılık.
- KOYUNCUGİL, H.T. (2001). *An Analysis Of Preference Formation In Introductory Design Educatio*. Bilkent Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- KUŞ, E. (2003). *Nitel ve Nicel Araştırma Teknikleri*. (1.Baskı) Ankara: Anı Yayınları.
- KUTLU, Ö. (2005). Yeni İlköğretim Programlarının “Öğrenci Başarısındaki Gelişimi ve Değerlendirme” Boyutu Açısından İncelenmesi. *Eğitimde Yansımalar: VII. Erciyes Üniversitesi, Yeni İlköğretim Programlarının Değerlendirilmesi Sempozyumu* Kayseri: Erciyes Üniversitesi, 14-16 Kasım, s.64-71.
- KALYONCU, R. (2000). *Temel Tasarımın Modern Sanat Eğitiminde Uygulanabilirlik Düzeyi*. Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trabzon.

(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

LUPTON, E. - MILLER, A.J. (1993). *The Abc's Of (Triangle Square Circle):THE Bauhaus And Design Theory. New York: Princeton Architectural Pres.*

LAUER, D.A. (1985). *Design Basic.*, USA: Holt-Rinehart and Winston.

LAZZARI, M., LEE, C. (1990). *Art And Design Fundamentals.* New York: Van Nostrand Reinhold.

MARLIN, W. (1984). *Innate Artistic Ability: A Search For Basic Art Sources Through Visual Images Drawn By College Students With Little Art Training.* Rutgers The State University of New Jersey – New Brunswick United States.

MAXWELL, J.A.(1996). *Qualitative Research Design: An İnterpretive Approach* Thousand Oaks, California; *Sage Publications.*

MERCİN, L. (2006). *Resim Dersini Müze Kaynaklı Oluşturmacı Öğrenme Yaklaşımı Etkinliklerine Göre Uygulamanın Erişkiye, Kalıcılığa ve Tutuma Etkisi.* Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Yayınlanmamış Doktora Tezi).

MITTLER, G. A. (1994). *Art in Focus.* Illinois: Glencoe/McGraw-Hill ine.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2004). *İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersi (4-5) Sınıflar Öğretim Programı.* Ankara: Milli Eğitim Basımevi.

NARVAEZ, L.M (2000). Design's Own Issues. *Design Issue.*, Vol. 16, Issue. 1, 16-36.

NELSON, Harold G. (2002). *Design Inquiry as an Intellectual Technology for the Design of Educational Systems.* Nato Advanced Research Workshop. <<http://www.advanceddesign.org>> (Erişim: 21 Ocak 2008).

ODABAŞI, H.A.. (1996). *Grafik'te Temel Tasarım.* İstanbul: Cem Ofset.

OCVİRK O, STİNSON G., WİGG R., BONE P. (1960). *Art Fundamentals Theory and Practice. USA: Wm. C. Brown Publishers. USA.*

ÖZÇELİK, D.A. (1998). *Ölçme ve Değerlendirme*. Ankara. ÖSYM Yayınları.

ÖZTUNA, H.Y. (1998). *An Analysis Of Basic Design Education In Turkey And Implacition For Changes In Postsecondary Art Curriculum*. Presented to the Graduate Council of the University of North Texas in Partial Fulfillment of the Requirements, Doctor of Philosophy, Denton Texas United States.

ÖZSOY, Vedat. (2001). Güzel Sanatlar Eğitimde Bilimsel Araştırmalar. *Eğitim ve Bilim* 26 (121), 51-57.

ÖZSOY, Osman. (2003). **Etkin Eğitim**. İstanbul: Hayat Yayınları: Ocak. Sayı:142.

URAL, A., KILIÇ, İ. (2005). *Bilimsel Araştırma Süreci ve SPSS İle Veri Analizi*. Ankara: Detay Yayıncılık.

POLAT, H.H. (2001). *Temel Tasarımın Bilgisayar Destekli Öğretimi İçin Bir Modül Tasarımı*. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Resim Öğretmenliği Bilim Dalı (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

PATTON, M.O. (1987). *How to Use Qualitative Methods in Evaluation, NewburyPark CA: Sage Pub.*

ROSE, T. (2002). *Integrating Art and Tecnology*.

<<http://www.2cyberwhelm.orR/temirose/papers>> (Erişim: 17 Ocak 2008).

SEYLAN, A. (2005). *Temel Tasarım*. Ankara: Baran Ofset.

SEYLAN, A. (2004). *Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümlerinde Temel Tasarım (Basic Design) Derssinin Verimlilik Düzeyini Arttırıcı Uygulama Modellerinin Araştırılması ve Geliştirilmesi*. Samsun: Ondukuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Sanat Dalı (Yayınlanmamış Sanatta Yeterlilik Tezi).

- RAGANS, R. (1995). *Art Talk*. Illinois: Glencoe/McGraw-Hill ine.
- SAN, İ. (1987). Çocuğun ve Gencin Sanat Eğitimi. *Milliyet Sanat Dergisi*. (162)
- SAN, İ (1999). Sanat Eğitimi Üzerine Yeni Düşünceler. *Çanakkale 18 Mart Üniversitesi 1. Sanat Eğitimi Ve Sorunları Sempozyumu Bildirileri*. Çanakkale.
- TÜRK, A. (2001). Tasarım Eğitimi ve Bauhaus Okulu. *Mesleki Eğitim Dergisi*. 3,5, 47-56.
- STRAUSS, A., CORBİN J., (1990). Basics of Qualitative Research: Grounded Theory, Procedures and Tecniques, *Newbury Park: Sage*.
- TOPTAŞ, Ö. (1996). *Grafik Tasarımında Altyapı Oluşturmak Üzere Temel Tasarım Eğitimine Bir Yaklaşım Tarzı*. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Samsun. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- Türk Dil Kurumu TÜRKÇE SÖZLÜĞÜ. (1998). Türk Tarih Kurumu Basımevi. Ankara.
- TAUTON, M. (1984). *Four-Year-Old Children's Recognition of expressive Qualities in Painting Reproductions*. U.lowa.
- TEPECİK, A., AYPEK ARSLAN A., EYİOL, P. (2005). Sanayileşmede Sanatın Yeri ve Önemi. *Atatürk Üniversitesi Sanatta Anadolu Aydınlanması Ulusal Sanat Sempozyumu*. Ankara: Kariyer Matbaacılık.
- TEPECİK, A. (2002). *Grafik Sanatlar*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- TİMUÇİN, A. (2000). *Estetik*. İstanbul: Bulut Yayınları.
- USTAÖMEROĞLU, A.A. (1998). *Mimari Analiz İçin Temel Tasarım Öğe ve İlkelerinin Kullanımı İle Oluşturulan Estetik Ağırlıklı Bir Yöntem Araştırması*. Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü. Trabzon. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

- UŞUN, S. (2000). *Dünyada ve Türkiye’de Bilgisayar Destekli Öğretim*. Ankara: Pegem Yayınları.
- YÜKSEL, R. (1998). *Güzel Sanatlar Fakültelerinde Verilen Temel Sanat Eğitimi Dersinin Bugünkü Durumu ve Sorunları*. Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Programları Ve Öğretim Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- YÜKSEL, S. (2006). *Anadolu Meslek Liselerinin 1.Sınıflarında Temel Sanat Eğitimi Dersi Programlarında Yer Alan Doku Ünitesindeki Farklı Uygulamaların Sanat Eğitime Katkıları*. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Yüksek Lisans Programı Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dalı. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)
- YILDIRIM, A., ŞİMŞEK H. (2000). *Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- YILDIRIM, A., ŞİMŞEK H. (2005). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma*. (5.Baskı) Ankara: Seçkin Yayınları.
- ZELANSKI, P., M. P. FISCHER. (1996). *Design Principles And Problems*. USA : *Harcourt Brace College Publish*.
- ZELANSKI, P. (1985). *Design Principles And Problems*. New York: Rinehart and Winston.
- Webster - Third New INTERNATIONAL DICTIONARY. (1993). Germany Könnemann.
- WOLFE, T. (2006). *Bauhaus ve Sonrası*. Çev: Feyyaz Erpi, Ankara: Keşif Yayınevi.
- Wordnet online database, Princeton Un. 1997 (e-kaynak) (Erişim: 25 Eylül 2002).
- WONG, W. (1997). *Principles of Color Design*, New York: Von Nostrand Reinhold Co.

İnternet Kaynakları

- <<http://www.cogsci.princeton.edu>> (Erişim: 8 Şubat 2008)
- <<http://www.nedir.net/ext.phbm>> (Erişim: 12 Mart 2008)
- <<http://www.istanbul.edu.tr/akademedya/orta/kantitatif.html>> (Erişim: 18 Mart)
- <<http://www.mef.gazi.edu.tr/index.php?x=Fakulte>> (Erişim: 02 Mart 2008)
- <<http://www.mef.gazi.edu.tr/index.php?x=BolumDetay&DalID=10>> (Erişim: 02 Mart 2008)
- <<http://www.mef.gazi.edu.tr/index.php?x=BolumDetay&DalID=15>> (Erişim: 02 Mart 2008)
- <<http://www.mef.gazi.edu.tr/index.php?x=BolumDetay&DalID=17>> (Erişim: 02 Mart 2008)
- <<http://www.mef.gazi.edu.tr/index.php?x=BolumDetay&DalID=37>> (Erişim: 02 Mart 2008)
- <<http://www.mef.gazi.edu.tr/index.php?x=BolumDetay&DalID=24>> (Erişim: 02 Mart 2008).
- <<http://www.mef.gazi.edu.tr/index.php?x=BolumDetay&DalID=19>> (Erişim: 02 Mart 2008).
- <<http://www.mef.gazi.edu.tr/index.php?x=BolumDetay&DalID=21>> (Erişim: 02 Mart 2008).
- <<http://www.mef.gazi.edu.tr/index.php?x=BolumDetay&DalID=27>> (Erişim: 02 Mart 2008).
- <<http://www.mef.gazi.edu.tr/index.php?x=BolumDetay&DalID=13>> (Erişim: 02 Mart 2008).
- <<http://www.mef.gazi.edu.tr/index.php?x=BolumDetay&DalID=26>> (Erişim: 02 Mart 2008).

EKLER

Sayfa

EK1: Erişi Testi.....	164
EK 2: Tutum Ölçeği.....	169
EK 3: Öğretim Elemanı Görüşme Formu.....	170
EK 4: Öğretim Elemanları ile Yapılan Görüşme Kayıtlarının Dökümü.....	174
EK 5: Öğrenci Odak Grup Görüşme Formu.....	191
EK 6: Öğrenci ile Yapılan Odak Grup Görüşme Dökümü.....	194
EK 7: Gözlem Formu.....	226
EK 8: Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Bölümü Temel Sanat Eğitimi Ders Programı.....	228
EK 9: Seramik, Grafik ve Mesleki Resim Eğitimi Ana Bilim Dalları Temel Sanat Eğitimi Dersini Alan Öğrencilerin Vize ve Final Not Dökümleri.....	241

EK 1
ERİŞİ TESTİ (ÖN TEST-SON TEST)

Anabilim Dalı Adı:

Aşağıdaki sorular, Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Bölümü 1. Sınıf Temel Sanat Eğitimi Dersi kapsamında işlenen konuları erişil düzeyinde ölçmek amacıyla hazırlanmıştır. Her sorunun sadece bir doğru cevabı vardır. Her soru için ortalama 1 dakikalık süre kullanmanız önerilir. Yardımlarınız için şimdiden teşekkür ederim. Başarılar.

Asuman AYPEK ARSLAN

1- Sanat elemanları arasında hem görme hem de dokunma duyusuna hitap eden öge aşağıdakilerinden hangisidir?

- a- çizgi b- form c- doku d- koram e- hacim

2- Aşağıdakilerinden hangisi sanatsal düzenleme ilkelerindendir?

- a- renk b- hareket c- çizgi d- şekil e- biçim

3- Şekillerin oluşturduğu üç boyutlu ifadeye ne ad verilir?

- a- biçim b- denge c- oran d- resim e- koram

4- Belirli bir ölçüye göre oluşan biçim, renk, doku gibi çeşitli öğeleri içinde barındıran tasarım elemanı aşağıdakilerinden hangisidir?

- a- birlik b- koram c- denge d- tekrar e- ritim

5- Bir yüzey üzerinde hareket hissi verilmek istenirse aşağıdakilerinden hangisi yapılmalıdır?

- a- Çizgiler yatay kullanılmalı
b- Noktalar sıklaşıp seyrekleştirilmeli
c- Çizgiler yukarı doğru çizilmeli
d- Noktalar ard arda getirilmeli
e- İç içe geçmiş çember çizilmeli

6- Tasarımı oluşturan öğelerin bir çerçeve oluşturacak şekilde kademelendirilmesine ne ad verilir?

- a- Çevresel koram
b- Eksensel koram

- c- Çizgisel koram
- d- Bütünsel koram
- e- Merkezsel koram

7- Aşağıdakilerinden hangisi çizgi çeşitlerinden biri değildir?

- a- Yumuşak-sert
- b- Ağır-hafif
- c- Uzun-kısa
- d- Durgun-hareketli
- e- Uzaklık-yakınlık (derinlik)

8- Benzer öğelerin yinelenmesinden oluşan ve ritim oluşmasına ön koşul olan tasarım ilkesi aşağıdakilerinden hangisidir?

- a- birlik
- b- koram
- c- tekrar
- d- hareket
- e- egemenlik

9- Aşağıda verilen çizgi ile ilgili ifadelerden hangisi yanlıştır?

- a- Koyu ve kalın çizgiler çarpıcıdır
- b- Yatay çizgiler dinamiktir
- c- Zikzak çizgiler hareketlidir
- d- Diyagonal çizgiler kararsızdır
- e- devamlı çizgiler süreklilik hissi verir

10- Tasarım elemanı olarak tek başına yüzey ve hacim etkisi olmayan, bulunduğu yere göre ince, uzun ve belli yolları izleyen görsel değer aşağıdakilerinden hangisidir?

- a- doku
- b- form
- c- çizgi
- d- açık-koyu
- e- derinlik

11- Renk, açık-koyu, öğelerin birbirleriyle ilişkisi, dolu-boş alanlar ve bunların çevre ile ilişkileri, hakim ve kontrast elemanlar, ışık-gölge devinimlerinin yükselme alçalma hızlarının üzerimizde bıraktığı etkinin genel adı nedir?

- a- ritim
- b- denge
- c- çizgi
- d- doku
- e- egemenlik

12- Bir eksene göre öğelerin aynı durumda tekrar edilmesi ile aşağıdakilerinden hangisi oluşturulur?

- a- Asimetrik denge

- b- Formda denge
- c- Harekette denge
- d- Çizgide denge
- e- Simetrik denge

13- Kompozisyonda kullanılan öğelerden birinin ya da bir grubun diğer öğelere göre değer, ölçü, renk, doku vb. bakımından üstünlük sağlaması aşağıdaki tasarım ilkelerinden hangisini meydana getirir?

- a- ritim b- egemenlik c-doku d- leke e-denge

14- Yüzeye her türlü basılı, çizili ya da fotoğrafik malzemenin kompozisyon oluşturacak şekilde yapıştırılması tekniğine ne ad verilir?

- a- strüktür b- kolaj c- eskiz d-deformasyon e- transformasyon

15- Aşağıdakilerinden hangisi zihinde canlandırılan bir düşüncenin, bir yapıt oluşturmanın ilk biçimine verilen addır?

- a- etüt b- eskiz c- resim d-analiz e- tasarım

16- Biçimi oluşturan en temel eleman aşağıdakilerinden hangisidir?

- a- çizgi b- nokta c- form d-ritim e- derinlik

17- Leke, biçim ve renk parçalarının farklı ama dengeli bir anlatım içinde yer alması aşağıdakilerinden hangisi ile tanımlanabilir?

- a- kontrast b- ölçü-oran c- yön d- ışık-gölge e- leke

18- Bir objenin aşamalı olarak şeklini değiştirmeye ne ad verilir?

- a-dönüşüm b- koram c- çağrışım d- transformasyon e- değiştirme

19- Kompozisyonu monotonluktan kurtarmak için aşağıdakilerinden hangisi yapılmamalıdır?

- a- Kontrast renkler kullanılmalı
- b- Çizgi ve biçimlerde yön değişikliği yapılmalı
- c- Açık –koyu değerler kullanılmalı
- d- Farklı boyutlar kullanılmalı

e- Aynı rengin farklı tonları kullanılmalı

20- Aşağıda kompozisyon ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- a- Kompozisyonda simetri asıl elemanları dengelemek için kullanılır.
- b- Asimetri yüzeyin dinamik ve dikkat çekici olmasını sağlamak için kullanılır.
- c- Statik (sakin-durgun) kompozisyonlar rahatlık duygusu vermek için kullanılır.
- d- Geometrik kompozisyonlar boşluktaki geometriyi açık bir şekilde belirtmek için kullanılır.
- e- Kompozisyon yüzeyde çizgi, renk, biçim gibi öneme sahip olan elemanlardan biri değildir.

21- Aşağıdakilerinken hangisi yaratıcısı tarafından duygu ve düşüncelerin farklı (ses, çizgi, vb) biçimlerde alıcısı için ortak değerlere, yani hoşla giden biçimleri yaratma çabasına verilen bir isimdir?

- a- sanat
- b- sanat felsefesi
- c- sanat eseri
- d- sosyoloji
- e-sanat psikolojisi

22- Sanat eğitimi bireylere aşağıdakilerinken hangisini kazandırmaz?

- a- Kendini rahat ifade etme
- b- Geçmiş ve gelecek arasında bağ kurma
- c- İnsanlar arasında sözsüz bir iletişim kurma
- d- Sanat ve kültür değerlerine saygı duyma
- e- İnsanların ruhsal durumu hakkında yargıya varma

23- Aşağıdakilerinken hangisi temel sanat eğitimi dersinin amaçlarından biri değildir?

- a- Temel formların özelliklerini kavratmak
- b- Açık-koyu, leke, ışık-gölgenin resimdeki önemini kavratmak
- c- Görsel tasarım ilke ve elemanlarını kavratmak
- d- Sanat eseri ve sanatçı arasında bağlantıyı kavratmak
- e- Sanat eserindeki duyguları kavratmak

24- Temel sanat eğitimi dersinin temelini oluşturan ve Almanya'da kurulan okul hangisidir?

- a- Saksonya Grandükluğu Tatbiki Sanatlar Okulu
- b- Bauhaus
- c- The New Bauhaus
- d- School of Design
- e- Lapland Üniversitesi

25- Aşağıda verilen isimlerden hangisi Almanya'da verilen okulda temel sanat eğitimi dersi vermemiştir?

- a- Klee
- b- Kandisky
- c- Itten
- d- Vasarely
- e- W. Gropius

EK 2

TUTUM ÖLÇEĞİ

Aşağıda Temel Sanat Eğitimi Dersine yönelik görüş ve tutumlara ilişkin cümleler vardır. Bunlardan hiç birinin kesin, doğru ya da yanlış cevabı yoktur. Önemli olan soruları içtenlikle yanıtlamanızdır. Her cümleyi dikkatle okuyarak sadece size en uygun gelen seçeneğe (X) işareti koyunuz. Lütfen, işaretsiz cümle bırakmayınız.

		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
01	Temel Sanat Eğitimi Dersi ilgimi çekmez.					
02	Temel Sanat Eğitimi Dersinde kuramsal bilgi edinmek beni mutlu eder.					
03	Temel Sanat Eğitimi dersine severek çalışırım.					
04	Temel Sanat Eğitimi Dersi bana sıkıcı gelir.					
05	Temel Sanat Eğitimi Dersinde elde ettiğim bilgiler, benim gerçek yaşamda kullanacağım bir bilgiler değildir.					
06	Temel Sanat Eğitimi Dersi, genel sanat terminolojisi ile kapsamlı olarak tanıştığım ilk ders olduğu için önemserim.					
07	Temel Sanat Eğitimi Dersi yaşamımızda yararlanabileceğim yeterli bilgiyi verdiği için severim.					
08	Temel Sanat Eğitimi Dersinin yararlı bir ders olduğuna inanmam.					
09	Temel Sanat Eğitimi Dersinde birçok şey öğrendiğime inanırım.					
10	Temel Sanat Eğitimi Dersi ile okul bittikten sonra bir daha asla ilgilenmem.					
11	Boş zamanlarımda Temel Sanat Eğitimi Dersi ile ilgilenirim.					
12	Temel Sanat Eğitimi Dersinde sanatın eleman ve ilkelerini öğrenmek hoşuma gitmez.					
13	Temel Sanat Eğitimi Dersinde resim tekniklerini (sulu boya, yağlı boya vb.) öğrenmek hoşuma gider.					
14	Boş zamanlarda Temel Sanat Eğitimi Dersi ile ilgilenmek vakit kaybıdır.					
15	Temel Sanat Eğitimi Dersi konularından dolayı ilgimi çeker.					
16	Temel Sanat Eğitimi Dersindeki etkinliklere isteyerek katılmam.					
17	Temel Sanat Eğitimi Dersi, gelecek yıllarda ana sanat atölye seçimimi daha rahat yapabilmemi kolaylaştıracağından dolayı önemserim.					
18	Temel Sanat Eğitimi Dersi, Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Bölümü için en temel derstir.					
19	Temel Sanat Eğitimi Dersi, görsel algılarının gelişmesine yardımcı olduğu için benimserim.					
20	Temel Sanat Eğitimi Dersini almadan da alan derslerinde başarılı olacağıma inanıyorum.					
21	Temel Sanat Eğitimi Dersinin, sanatın tüm dallarına (resim, seramik, grafik, tekstil, heykel vb.) alt yapı oluşturduğu için önemserim.					
22	Temel Sanat Eğitimi Dersinin, benim hayal gücümü sınırlandırdığını düşünüyorum.					
23	Temel Sanat Eğitimi Dersinin, çevremizdeki olaylara farklı bakabilmemizi sağlamadığı için gerekli bir ders değildir.					
24	Temel Sanat Eğitimi Dersinin görme becerilerimi geliştirdiği söylenemez.					
25	Temel Sanat Eğitimi Dersi sanatla ilgili birçok disiplinle (uygulama, estetik) ilişkili olduğu için önemlidir.					
26	Temel Sanat Eğitimi Dersinden çıktıktan sonra kendimi rahatlamış hissetmem.					

EK 3**ÖĞRETİM ELEMANI GÖRÜŞME
FORMU**

Tarih: ____ / ____ / 2008

Saat (Başlangıç-Bitiş): ____ / ____

Saygıdeğer Öğretim Elemanı;

Mesleki Eğitim Fakültesi Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Bölümü programında yer alan temel sanat eğitimi derslerinin program, öğretim elemanı ve öğrenci faktörlerine göre değerlendirilmesi konusunda bir araştırma yapmaktayım.

Vereceğiniz bilgilerin sadece araştırma amacıyla kullanılacağını ve gizli tutulacağını özellikle belirtmek isterim. Ayrıca araştırma raporunda isimleriniz şifrelenecektir.

Samimiyetiniz ve katkılarınız için şimdiden teşekkür ederim.

Görüşmemize başlamadan önce sormak istediğiniz soru ya da belirtmek istediğiniz herhangi bir düşünceniz var mı?

Konuşmalarımızın kaydedilmesinde bir sakınca var mı? Görüşme sonunda istemediğiniz bölümleri söylebiliriz.

Görüşmemizin en fazla 45 dk. süreceğini tahmin ediyorum.

Hazırsanız sohbete başlayabiliriz.

KİŞİSEL BİLGİLER

-Mezun Olduğunuz Yükseköğretim Kurumu:

Lisans düzeyinde:

Eğitim Fakültesi

Güzel Sanatlar Fakültesi

Mesleki Eğitim Fakültesi

Lisansüstü düzeyde:

Yüksek Lisans (Bilimde Uzmanlık)

Doktora / Sanatta Yeterlik

Post Doktora

- Fakültenizdeki akademik statünüz

Öğretim üyesi

Öğretim görevlisi

Uzman

Okutman

- Yükseköğretim hizmet süreniz

1-5 yıl

6-10 yıl

11-15 yıl

16 yıl ve yukarısı

- Haftalık Ders Yükünüz:

ÖĞRETİM ELEMANI GÖRÜŞME SORULARI

Ö.E. Soru: 1- T.S.E. derslerinde öğrencinin çalışmalarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Sonda: Ne sıklıkta?

Bu değerlendirmelerde ne tür belgeler kullanıyorsunuz?

Ne kadar zaman ayırıyorsunuz?

Sonda: Bu ölçütlere nasıl karar verilmektedir?

Bu ölçütler nasıl değerlendirilmektedir?

Ö.E. Soru: 2- T.S.E. dersinde öğrenci çalışmalarının değerlendirilmesinin öğrenci üzerinde ne tür etkisi olduğunu düşünüyorsunuz?

Sonda: Bilişsel Açıdan

Eleştirel düşünme

Estetik sorgulama

Yaratıcı düşünme Problem

çözme

Öğrenme açısından

Sosyal açıdan Katılım

Etkileşim

Sorumluluk alma

İşbirliği

Duyuşsal Açıdan Güdülenme

Ö.E. Soru: 3- T.S.E. dersinin öğrenme-öğretme süreçlerinde hangi, stratejiler, yöntemler ve teknikleri kullanıyorsunuz?

Sonda: **Öğretme Yöntemleri**

Anlatma yöntemi

Tartışma yöntemi

Örnek olay yöntemi

Gösterip yaptırma yöntemi

Problem çözme yöntemi

Bireysel çalışma yöntemi

Öğretme Teknikleri

Grupla Öğretim Teknikleri

Beyin fırtınası
 Gösteri
 Soru-cevap
 Drama
 Benzetim
 İkili ve grup çalışmaları
 Bilgisayar destekli öğretim

Öğretme Stratejileri

Sunuş yoluyla öğretim stratejisi
 Buluş yoluyla öğretim stratejisi
 Araştırma yoluyla öğretim stratejisi

Ö.E. Soru: 4- **T.S.E. dersinde hangi kaynaklardan nasıl yararlanıyorsunuz?**

Ö.E. Soru: 5- **T.S.E. dersi eğitim ortamlarının donanımı ile ilgili görüşlerinizi belirtir misiniz?**

Ö.E. Soru: 6- **T.S.E. dersinin daha verimli olması için önerileriniz nelerdir?**

Ö.E. Soru: 7- **T.S.E. dersinizde varlıklara, durumlara, olgulara ilişkin somut bilgilerle, soyut kavramların (öğelerin, ilkelerin, kuramların) ilişkilerini nasıl açıklamayı tercih ediyorsunuz?**

Sonda: Mantıksal girişim, model tanıma, genelleştirme yoluyla

Çevre gözlemleri, deneyim, detaylara dikkat çekme yoluyla

İç içe

Ö.E. Soru: 8- **T.S.E. Dersi hakkındaki görüşleriniz, genel tutumunuz nedir?**

Ö. E. Soru:9- **T.S.E. dersinde öğrencilerin teorik bilgi konusunda yeterli kavramayı sağladığını düşünüyor musunuz? Bu konuda neler yapıyorsunuz?**

Ö.E. Soru:10- **Gelişmiş ülkelerde Temel Sanat Eğitimi dersi pratiğine ilişkin yeni yaklaşımları takip ediyor musunuz?**

Evet.....

Hayır.....

EK 4**ÖĞRETİM ELEMANI GÖRÜŞME DÖKÜMLERİ****KİŞİSEL BİLGİLER**

Adı Soyadı: A Öğretim Elemanı

-Mezun Olduğunuz Yükseköğretim Kurumu: Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Uygulamalı Resim Ana Bilim Dalı

Lisans düzeyinde:

Mesleki Eğitim Fakültesi

Lisansüstü düzeyde:

Yüksek Lisans Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi E.P.Ö. Güzel sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı

- Fakültenizdeki akademik statünüz

Öğretim görevlisi X

- Yükseköğretim hizmet süreniz

16 yıl ve yukarısı X

- Haftalık Ders Yükünüz: 24 Saat

ÖĞRETİM ELEMANI GÖRÜŞME SORULARI

Ö.E. Soru: 1- **T.S.E. derslerinde öğrencinin çalışmalarını nasıl değerlendiriyorsunuz?**

Sonda: Ne sıklıkta?

Her Hafta Çalışmalarına bakıyor ve eksi artı veriyorum. Ayrıca her dönem 1 vize 1 final yapıyorum, final sınavıyla birlikte bir de teorik yazılı sınav yapıyorum.

Bu değerlendirmelerde ne tür belgeler kullanıyorsunuz?

Kendim her konunun içeriğine göre ayrı ölçütler oluşturuyorum. Bunlar: konu, temizlik, süreyi iyi kullanma, yapılan araştırmalar, kompozisyon gibi ölçütleri içeriyor.

Ne kadar zaman ayırıyorsunuz?

Her hafta yaptığım değerlendirmelerde derse başlarken ilk yarım saat evde yaptıkları çalışmaları değerlendiriyorum. Eksi ve artı vererek notlar alıyorum, bu notları

vize ve final notlarına yansıtıyorum. Ders sonunda da ders süresince yapılan çalışmalara bakarak yorumlar yapıp yönlendirmeler ile evde yapmaları gerekenleri söylüyorum. Vize sınavında sınav tarihine kadar yapılan uygulama çalışmalarını ve vize evrakı olması gereken bir çalışmayı belirttiğim ölçütlere göre değerlendiriyorum. Finalde ise, tüm dönem boyunca yapılan çalışmalar ve küçük bir yazılı sınav yapıyorum. Süre olarak vize ve final sınavı süresini kullanıyorum.

Sonda: Bu ölçütlere nasıl karar verilmektedir?

Değerlendirme ölçütlerine her konunun içeriğine göre kendim karar veriyorum.

Bu ölçütler nasıl değerlendirilmektedir?

Belirttiğim gibi konu, temizlik, süreyi iyi kullanma, yapılan araştırmalar, yaratıcılık, kompozisyon gibi ölçütleri esas alarak bir puanlama cetveli oluşturuyorum ayrıca, öğrencilerin çalışmalarını birbirleri ile kıyas ve karşılaştırma yaparak değerlendiriyorum.

Ö.E. Soru: 2- T.S.E. dersinde öğrenci çalışmalarının değerlendirilmesinin öğrenci üzerinde ne tür etkisi olduğunu düşünüyorsunuz?

Sonda: Bilişsel Açıdan

Eleştirel düşünme

Estetik sorgulama Yaratıcı

düşünme Problem çözme

Öğrenme açısından Sosyal

açıdan Katılım

Etkileşim Sorumluluk alma

İşbirliği

Duyuşsal Açıdan GÜDÜLENME

Öğrenci yaptığı çalışmanın bir puanlamaya tabii tutulacağını bilerek daha düzenli çalışıyor. Öğrenci yaratıcı düşünmeye, arkadaşları ile etkileşim içinde sosyal katılıma, işbirliği yapmaya güdüleniyor. Bilişsel açıdan değerlendirilmeye tabii olacağını bildiği için öğrenme gerçekleşiyor. Problemlerle karşılaştığında çözüm yolları üretebiliyor. Değerlendirme sürecinde tüm öğrenci çalışmalarını dizerek ortak eleştiriler yapıyoruz. Öğrenci burada hem kendi işini hem de arkadaşlarının işini eleştirebiliyor ve estetik bir sorgulama yapabiliyor.

Ö.E. Soru: 3- T.S.E. dersinin öğrenme-öğretme süreçlerinde hangi, stratejiler, yöntemler ve teknikleri kullanıyorsunuz?

Sonda: Öğretme Yöntemleri

Anlatma yöntemi

Tartışma yöntemi

Örnek olay yöntemi

Gösterip yaptırma yöntemi

Problem çözme yöntemi

Bireysel çalışma yöntemi

Öğretme Teknikleri

Grupla Öğretim Teknikleri

Beyin fırtınası

Gösteri

Soru-cevap

Drama

Benzetim

İkili ve grup çalışmaları

Bilgisayar destekli öğretim

Öğretme Stratejileri

Sunuş yoluyla öğretim stratejisi

Buluş yoluyla öğretim stratejisi

Araştırma yoluyla öğretim stratejisi

Tüm derslerimde konuya başlarken önce konuyu, içeriğini, ne amaçla yaptığımızı, neler yapacağımızı, hangi malzemeleri kullanacağımızı, ne kadar süre içinde bu konuyu tamamlayacağımızı anlatıyorum. Örneğin tekrar konusunu işlerken, gündelik yaşamdan örnekler veriyorum. Asfalt üzerindeki yol çizgilerinin tam tekrar oluşturduğunu söyleyerek bunun gibi örnekleri kendilerinin de düşünerek söylemelerini istiyorum ve onlar üzerinde tartışıyoruz. Bazen yeni konuya başladığımızda örneğin; boyaya geçtiğimizde daha bunlar birinci sınıf birçoğu boya ve fırça ile ilk kez tanışıyor kendim boyanın nasıl hazırlanması gerektiğini fırçanın nasıl kullanılacağını uygulama yaparak gösteriyorum. Daha sonra onlar denemeler yaparak bana göstererek doğruya ulaşıyorlar. Pek çok konuda her öğrenci bireysel çalışma yapıyor. Grupla öğretim tekniğini nadiren kullanıyorum. Daha çok konu paylaşımı yapıp sunu hazırlamalarını istediğimde grup

çalışması yapıyorlar. Konular üzerinde sürekli tartışarak onların fikir alış verişinde bulunmalarını sağlıyorum. Yeni konuya başlarken örnek çalışma göstermiyorum çünkü etkileniyorlar. Ben her öğrencinin kendi özgün çalışmasını yapmasını istiyorum. Sanat tarihi dersi de gören bu öğrencilere sanatçıların çalışmalarından örneklerde ilerleyen aşamalarda göstererek bağlantılar kurmalarını istiyorum. Çok nadiren de drama yöntemi kullanıyorum örneğin; renk konusunu işlerken ana renklerden ara renkleri oluşturmak için her öğrenciden bir renk olmasını ve müzik ve dans eşliğinde sıcak ve soğuk renklere dönüşmelerini, istedim. Bu çok başarılı bir öğrenme sağladı ve öğrenciler çok zevk alarak bir grup çalışması da gerçekleştirmiş oldular.

Ö.E. Soru: 4- T.S.E. dersinde hangi kaynaklardan nasıl yararlanıyorsunuz?

Temel sanat eğitimi konusunda kendi fakültemizde teorik bilgi ve kaynak konusunda eksiklikler gördüğümüz için ve öğrencilere yol gösterici kaynak kitabı olması açısından Doç. Dr. Canan Deliduman ile birlikte Temel Sanat Eğitimi adlı bir kitap yayınladık bu kitabı yanı sıra; Gülseren Südor'un Temel Sanat Eğitimi: Temel Tasarım, Resim Eğitimi ve Sanatla Karşılaşma, Yusuf Baytekin Balcı ve Nuran Say'ın Temel sanat Eğitimi, Nevide Gökaydın'ın kitapları, eski çalışmalardan örnekler, web kaynaklarının yanı sıra objelerin malzemenin kendisini de ders kaynağı olarak kullanıyorum.

Ö.E. Soru: 5- T.S.E. dersi eğitim ortamlarının donanımı ile ilgili görüşlerinizi belirtir misiniz?

Öncelikli olarak olması gerektiğini düşündüğüm temel sanat eğitimi dersi eğitim ortamını söylemek isterim. Bu ders kendine ait bir atölye ortamında yapılmalı. Atölyede teknolojik donanım bilgisayar, ışıklı masa, projeksiyon, projeksiyon perdesi, uygun masa ve sandalyeler, lavabo olmalı. Öğrencilerin yaptığı çalışmalarını asabileceği bir düzenek, öğrenci dolapları olmalı öğrenciler eşyalarını her ders getirip götürmemeli çünkü kâğıtlar dosya içinde bile olsa zarar görebiliyor. Mevcut atölyelerimizin durumuna gelince gerçekten durum kötü. Her dersin yapıldığı içinde fazlaca ve gereksiz masa ve sandalyenin bulunduğu, hiçbir teknolojik donanımın olmadığı bir atölyede ders yapmaya çalışıyoruz. Konu anlatımlarında ben kendim ya da öğrenciler kendi bilgisayarlarını getiriyorlar.

Ö.E. Soru: 6- T.S.E. dersinin daha verimli olması için önerileriniz nelerdir?

Öğrenciler için esnek çalışma saatleri olmalı. Yani öğrenci ders saatleri dışında da istediği saatte atölyeye girip çalışabilmeli. Öğrencilerimizin maddi durumları oldukça kısıtlı, pek çok malzemeyi alamıyorlar ya da eksik veya kalitesiz malzeme alıyorlar, bölümümüz oldukça masraflı bir bölüm bu da direkt olarak çalışmalarına yansıyor. Onlar için fakülte ya da rektörlük malzeme yardımıyla bulunmalı. Atölyeler arası esnek geçişler olmalı. Ben seramik bölümünün dersine giriyorum onlardan örnek vereceğim: öğrenci doku konusunu çalışırken üç dört ders seramik atölyesine girip dokuyu üç boyutlu seramik uygulamasında da çalışabilmeli ki üst dönemlere de hazırlık olabilsin ve pekiştirme yapabilsin. Atölyenin kendi içinde küçük de olsa bir kaynak kitaplar kütüphanesi olmalı. Öğrencilerin çok yönlü sanatsal bilgi kazanımları için sergi, bienal gibi etkinliklere katılabilmeleri için gezi gözlem olanaklarının da sağlanması bu ders için verimliliği arttıracaktır diye düşünüyorum.

Ö.E. Soru: 7- T.S.E. dersinizde varlıklara, durumlara, olgulara ilişkin somut bilgilerle, soyut kavramların (öğelerin, ilkelerin, kuramların) ilişkilerini nasıl açıklamayı tercih ediyorsunuz?

Sonda: Mantıksal girişim, model tanıma, genelleştirme yoluyla

Çevre gözlemleri, deneyim, detaylara dikkat çekme yoluyla

İç içe

Sürekli olarak her konuya başladığımızda ve konu devam ederken doğadan örnekler veriyorum. Örneğin doku konusunda konuyu tanımlayıp örneklerle pekiştiriyorum. Küçük detaylara dikkat çekerek, genellemeler yapıyorum.

Ö.E. Soru: 8- T.S.E. Dersi hakkındaki görüşleriniz, genel tutumunuz nedir?

Temel sanat eğitimi dersinin sanat eğitimi alan her bir öğrenci için en temel derslerden biri olduğunu düşünüyorum. Öğrenci bu derste kendinin farkına varıyor, yaratıcılığı gelişiyor. Genel sanat disiplininin yanı sıra çalışma disiplini de kazanıyor. Bir üst sınıf atölye derslerine hazırlık sağlıyor. Yalnız burada şunu da belirtmek isterim üst sınıf hocaları da öğrencilere sanatın ilke ve elemanlarını konu içeriğine göre teorik olarak derslerinde tekrarlayarak pekiştirme sağlayabilirler. Atölyeler arası paylaşım ve

işbirliği yapılmalı. Ben derslerimde sürekli olarak sanat tarihi konularına da vurgular yapıyorum, bir sanat eserine bakarken görmeleri gereken tasarım ilke ve elemanlarını çözümleyebilmelerini sağlamaya çalışıyorum. Betimleme, çözümleme yargı disiplinlerine bilmeleri için eser eleştirisi yapıyoruz. Temel sanat eğitimi, desen ve sanat tarihi dersleri ders hocalarının da desteğiyle paralel yürütülmeli diye düşünüyorum. Ders saatinin yetersiz olduğunu düşünüyorum. Önerim 8 artı 4 olmalı, bu 4 saat farklı konulara ayrılmalı örneğin; seramikte atölyede çamurla ya da kâğıtla üç boyutlu çalışmalar yapılabilirdi.

Ö. E. Soru:9- T.S.E. dersinde öğrencilerin teorik bilgi konusunda yeterli kavramayı sağladığını düşünüyor musunuz?

Benim bu konuda sıkıntılarım var. Uygulamalı çalışmalarda tüm kavramların yerine oturduğunu görüyorum fakat sözlü olarak ya da yazılı sınav yaptığımda eksiklikler ortaya çıkıyor. Öğrencilerimiz tüm yönlendirmelerimize karşı yeterince okuma araştırma yapmıyorlar. Ben kendimi eleştirecek olursam beklide teorik bilginin daha iyi özümsemesi için her konuya başlarken konunun tanımı ve içeriğini kapsayan basılı anekdotlar verebilirim, her konu sonunda küçük testler yapabilirim. Konu paylaşımı yaparak slaytlar eşliğinde sunumlar yapmalarını istiyorum hazırlanıp sunuyorlar fakat bununda yeterli olmadığını görüyorum. Öğrencilerimiz son sınıfta öğretmenlik stajına gittiklerinde temel sanat eğitimi kavram ve terimlerini bilmeden giderlerse çok sıkıntı çekiyorlar ve tüm bunlara yeniden çalışıyorlar. Bizim bir diğer sıkıntımızda temel sanat eğitimi dersi hocaları olarak bir zümre oluşturamamamız.

Ö.E. Soru:10- Gelişmiş ülkelerde Temel Sanat Eğitimi dersi pratiğine ilişkin yeni yaklaşımları takip ediyor musunuz?

Evet takip ediyorum. Genelde internet kaynaklarını taramaya çalışıyorum. Yeni kitapları araştırıyorum ve bunları öğrencilerime de tavsiye ediyorum.

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı: B Öğretim Elemanı

-Mezun Olduğunuz Yükseköğretim Kurumu: Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi

Lisans düzeyinde:

Mesleki Eğitim Fakültesi

Lisansüstü düzeyde:

Sanatta Yeterlik Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

- Fakültenizdeki akademik statünüz

Öğretim üyesi Yard. Doç.

- Yükseköğretim hizmet süreniz

16 yıl ve yukarısı X

- Haftalık Ders Yükünüz: 23

ÖĞRETİM ELEMANI GÖRÜŞME SORULARI

Ö.E. Soru: 1- **T.S.E. derslerinde öğrencinin çalışmalarını nasıl değerlendiriyorsunuz?**

Sonda: Ne sıklıkta?

Her hafta değerlendirme yapıyorum. Ders süresince kontroller yaparak çalışmaların doğru ilerleyip ilerlemediğini gözleyerek yorumlar ve eleştiriler yapıyorum. Bunların yanı sıra her dönem bir vize bir final sınavı yapıyorum.

Bu değerlendirmelerde ne tür belgeler kullanıyorsunuz?

Kendimin oluşturduğu ölçütlerim var. Bu ölçütler her konu için değişebiliyor. Örneğin doku konusu için; yaratıcılığı geliştirme, özgün fikir bulma, geliştirme, teknik hâkimiyet, etüt becerisi yapılan araştırmalar.

Ne kadar zaman ayırıyorsunuz?

Her hafta işlere bakıp eleştiriler yapmam bir saat kadar sürüyor. Bireysel eleştiriler ise ders süresince veya diğer günler odama öğrenciler geliyor bu şekilde oluyor.

Sonda: Bu ölçütlere nasıl karar verilmektedir?

Herhangi bir zümre ya da komisyon yok ölçütlere ben kendim karar veriyorum.

Bu ölçütler nasıl değerlendirilmektedir?

Haftalık baktıklarım ve vize final notları ile değerlendirme yapıyorum. Vizenin %40'ı ve finalin % 60'nı baz alarak dönem sonu notlarını veriyorum. Ben teorik sınav yapmıyorum öğrencilerin süreç içinde uygulama yaparken terimleri öğrendiklerini düşünüyorum

Ö.E. Soru: 2- T.S.E. dersinde öğrenci çalışmalarının değerlendirilmesinin öğrenci üzerinde ne tür etkisi olduğunu düşünüyorsunuz?

Sonda: Bilişsel Açıdan

Eleştirel düşünme

Estetik sorgulama Yaratıcı

düşünme Problem çözme

Öğrenme açısından Sosyal

açıdan Katılım

Etkileşim Sorumluluk alma

İşbirliği

Duyuşsal Açıdan Güdülenme

Her şeyden önce bir değerlendirmenin olması öğrenciyi çalışmaya zorluyor, doğru bir şey mi bence evet çok zaman gerekli motivasyonu artırıyor. Öğrenmeyi sağlıyor. Değerlendirme yaparken benim yaptığım eleştiriler öğrenciye nasıl estetik sorgulama ve eleştiri yapması gerektiği konusunda yol gösteriyor. Yanlış yaptığı yerlerde kendini ve işini sorgulayarak grup içinde arkadaşları ile görüş alışverişi yaparak problemi nasıl çözmesi gerektiğini ve işbirliğini de öğreniyor.

Ö.E. Soru: 3- T.S.E. dersinin öğrenme-öğretme süreçlerinde hangi, stratejiler, yöntemler ve teknikleri kullanıyorsunuz?

Sonda: **Öğretme Yöntemleri**

Anlatma yöntemi

Tartışma yöntemi

Örnek olay yöntemi

Gösterip yaptırma yöntemi

Problem çözme yöntemi

Bireysel çalışma yöntemi

Öğretme Teknikleri

Grupla Öğretim Teknikleri

Beyin fırtınası

Gösteri

Soru-cevap

Drama

Benzetim

İkili ve grup çalışmaları

Bilgisayar destekli öğretim

Öğretme Stratejileri

Sunuş yoluyla öğretim stratejisi

Buluş yoluyla öğretim stratejisi

Araştırma yoluyla öğretim stratejisi

Konuya başlarken kısa bir anlatım yapıyorum. Tüm detayları vermiyorum çünkü araştırarak bulmalarını ve istekli olmalarını sağlamaya çalışıyorum. Süreç içinde öğrenmenin daha etkili olduğunu düşünüyorum. Konuyu verdikten sonra bir süre öğrencilerin konuyu anlamasına ve bireysel çalışmaya vakit ayırıp daha sonra tartışarak sınıf içinde soru cevap ve bazen de beyin fırtınası yöntemi ile ve yapılan işler üzerinde eleştiriler yaparak tam bir öğrenme sağlamaya çalışıyorum. Temel sanat eğitimi dersi gereği deneyerek bir işi pek çok kez tekrarlayarak yapıyoruz. Bilgisayar çok az kullanmaya çalışıyorum. Çünkü yaratıcılığı kısıtladığına ve öğrenciyi kolaya sevk ettiğini düşünüyorum. Daha çok doku konusunda doğadan fotoğraflar çektilip üzerinde çalışmalarını istiyorum.

Ö.E. Soru: 4- T.S.E. dersinde hangi kaynaklardan nasıl yararlanıyorsunuz?

Sanat tarihi kitaplarından yararlanıyorum, örnekler vererek pekiştirme yapmaya çalışıyorum. İnternet kaynağını çok fazlaca kullanıyorum. Bazı internet sitelerini öğrencilerime de öneriyorum. Farklı okullarda veya yurtdışındaki okullarda neler

yapıldığını takip ediyorum. Temel sanat eğitimi kitaplarını almaya ve bunlara okumaya gayret ediyorum. Önceki yıllardan kalan öğrenci çalışmalarından yararlanıyorum. Öğrencinin kendi deneyimlerini ortaya çıkartarak geliştirmesini ve çalışmalarında bunları kullanmasını sağlıyorum. Fotoğraflardan da sıkça yararlanmaya çalışıyorum.

Ö.E. Soru: 5- T.S.E. dersi eğitim ortamlarının donanımı ile ilgili görüşlerinizi belirtir misiniz?

Benim bu ders atölye ortamı için hayal ettiğim büyük bir masa etrafında öğrencilerin çalışma yapması, bu sistem grup çalışmaları ve etkili iletişim için çok iyi olabilir. Sabit bir bilgisayar, scanner, prejeeksiyon, sabit panolar, lavabo, öğrenciler için kişisel dolap ve mutlaka internet bağlantısı olmalı bunlar benim hayal ettiklerim. Gelelim ders yaptığım atölyeye yukarıda saydıklarımın hiç biri yok. Bu dersin kendine ait atölyesi yok, gereksiz çok fazla masa ve sandalye var çünkü bu derslikte her yapılıyor. Fiziksel eksiklikler çok fazla ve bu da derslerimizi etkiliyor. Dekanlık isteklerimizi karşılamakta yetersiz kalıyor.

Ö.E. Soru: 6- T.S.E. dersinin daha verimli olması için önerileriniz nelerdir?

Öncelikle atölye ortamları düzenlenmeli. Öğrenci potansiyeli arttırılmalı. Yani öğrencinin algıları fazlası ile açılmalı, aktif öğrenci olmalı. Dersin hocası sergi, gezi, bianel, söyleşi gibi etkinliklerle öğrenciyi yönlendirmeli. Öğrenci bu derste de başka derslerde de üç anabilim dalı atölyelerini kullanabilmeli. Hoca kendini sürekli geliştirmeli ben bunu gerçekleştirdiğimi düşünüyorum. Öğrenciler için bir boş gün olup bu gün içinde hoca ve öğrencilerin ortak bir aktivite yapmaları sağlanmalı, ben ve öğrencilerim hafta içi olmasa bile ayarlayabildiğimiz kadarıyla hafta sonları sergilere gitmeye çalışıyoruz.

Ö.E. Soru: 7- T.S.E. dersinizde varlıklara, durumlara, olgulara ilişkin somut bilgilerle, soyut kavramların (öğelerin, ilkelerin, kuramların) ilişkilerini nasıl açıklamayı tercih ediyorsunuz?

Sonda: Mantıksal girişim, model tanıma, genelleştirme yoluyla

Çevre gözlemleri, deneyim, detaylara dikkat çekme yoluyla

İç içe

Daha çok somut kavramları her konu başında verip soyut kavramlarla ilişki kurmalarını istiyorum. Onlardan gelen dönütleri tartışarak genelleştiriyorum. Kendimin ve onların gözlemlerini kullanarak tanımlamalar yapıyorum. Onlara sürekli olarak çevreye bakarken her yönü ile bakmaları gerektiğini, sanat insanı gözü ile detaylı bakmalarını söylüyorum.

Ö.E. Soru: 8- T.S.E. Dersi hakkındaki görüşleriniz, genel tutumunuz nedir?

Temel sanat eğitimi dersi programında herhangi bir sıkıntı yok. Ders saatleri oldukça yeterli. Yalnız şu var bizim öğrencilerimiz mutsuz, bunun nedeni de doğru adreste olmadıklarını düşünmeleri. Daha çok resim yapacakları daha entelektüel bir ortamla karşılaşacaklarını düşünüyorlar buraya gelip eğitim dersleri moda yada süsleme dersleri ile karşılaşınca hayal kırıklığına uğruyorlar. Bunun sebebi genel sınav ile bu okula giriyor olmaları. Biz kendi sınavımızı kendimiz yapıp öğrencimizi kendimiz seçmeliyiz. Çünkü derslerimizin ilk aylarında çok fazla motivasyon problemi yaşıyoruz. Öğrencileri motive etmek bizi de oldukça zorluyor. Bunların dışında temel sanat eğitimi dersi en temel derstir. Diğer dersler için alt yapı dersidir. Dolu dolu ve disiplin içinde devam ettirilmelidir. Bu dersi veren hocaların, tecrübeli bunun yanı sıra sanat bilgisi ve deneyimi ve sanat eleştirisi yapma gücüne sahip olması gerekmektedir. Temel kavramları öğrettiği için öğretim teknikleri de farklıdır. İleriki sınıflara yardımcı olabilmesi için görsel kavramların çok zengin ve net bir dil ile verilmesi gerekir. Hoca öğrenciyi çok dikkatli takip etmeli çalışma sonuçlarına göre değil sürece göre değerlendirme yapmalı.

Ö.E.Soru:9- T.S.E. dersinde öğrencilerin teorik bilgi konusunda yeterli kavramayı sağladığını düşünüyor musunuz? Bu konuda neler yapıyorsunuz?

Ben yeterli öğrenmenin gerçekleştiğini düşünüyorum, öğrencilere verdiğim notlarda bunun göstergesi. Ama son sınıfta staja çıktıklarında ders hocaları kavramları bilmediklerini söylüyor, buna da şaşıyorum doğrusu. Buna büyük oranda öğrencinin ders bitince kavram bilgilerini tekrarlamadıkları, bir üst sınıf hocalarının konular üzerinde durmadıkları gibi etkenler sebep oluyor. Ben öğrencilerime konular ile ilgili teorik sunumlar yaptırıyorum, ders aralarında sürekli olarak sorular ile tekrarlar yaptırıyorum, bazen de küçük bir yazılı sınav yapmaya çalışıyorum. Ama şu da var ki

aslında öğrenci çalışmasında tüm kavramları yerli yerinde kullanıyor bu da onun öğrenmeyi gerçekleştirdiğini gösteriyor.

Ö.E. Soru:10- Gelişmiş ülkelerde Temel Sanat Eğitimi dersi pratiğine ilişkin yeni yaklaşımları takip ediyor musunuz?

Evet takip ediyorum. İnternet kaynakları sürekli tarıyorum. Okulda hocalığın yanı sıra atölyemde sürekli resim yapıyorum, banel ve sergilere katılıyorum. Elimden geldiği kadar yurtdışı deneyimi yaşamaya çalışıyorum. Gittiğim yerlerde sanat okullarını ziyaret ederek programlarını ve ürünleri incelemeye çalışıyorum.

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı: C Öğretim Elemanı

-Mezun Olduğunuz Yükseköğretim Kurumu: Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Uygulamalı Resim Anabilim Dalı

Lisans düzeyinde:

Mesleki Eğitim Fakültesi X

Lisansüstü düzeyde:

Sanatta Yeterlik Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

- Fakültenizdeki akademik statünüz

Öğretim üyesi Yard. Doç.

- Yükseköğretim hizmet süreniz

16 yıl ve yukarısı X

- Haftalık Ders Yükünüz: 22 Saat

ÖĞRETİM ELEMANI GÖRÜŞME SORULARI

Ö.E. Soru: 1- T.S.E. derslerinde öğrencinin çalışmalarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Sonda: Ne sıklıkta?

Her derste ve dönem içinde vize ve final olarak değerlendirme yapıyorum.

Bu değerlendirmelerde ne tür belgeler kullanıyorsunuz?

Bizim dersimiz için standart bir değerlendirme ölçeği olamıyor çünkü her konu ve içerik birbirinden çok farklı. Bu yüzden her konu için değişebiliyor. Ama genel taslak olarak bakacak olursak, çalışmanın orijinallliği- özgünlüğü, çalışmada tekniğe uygunluk, yerleştirme, süreyi iyi kullanma, temizlik ve düzen-sunuş, konuya uygunluk ve sonuca varma ki bu bizim dersimiz için çok önemlidir.

Ne kadar zaman ayırıyorsunuz?

Derse başlarken bir değerlendirme yapıyorum ama bunun belli bir süresi olmuyor, duruma göre değişiyor.

Sonda: Bu ölçütlere nasıl karar verilmektedir?

Bu dersin hocası olarak ben kendim karar veriyorum. Konuya göre değişiyor.

Bu ölçütler nasıl değerlendirilmektedir?

Bütün değerlendirmeleri öğrencilerin kendileri ile yapıyorum. Eğitim fakültesinde okuyorlar öğretmen olacaklar onlarda nasıl değerlendirme yapacaklarını öğrensinler istiyorum. Kriterleri belirledikten sonra öğrenci değerlendirmede isabetli olursa ona artı beş olamaz ise eksi beş puan veriyorum.

Ö.E. Soru: 2- T.S.E. dersinde öğrenci çalışmalarının değerlendirilmesinin öğrenci üzerinde ne tür etkisi olduğunu düşünüyorsunuz?

Sonda: Bilişsel Açıdan

Eleştirel düşünme

Estetik sorgulama Yaratıcı

düşünme Problem çözme

Öğrenme açısından Sosyal

açıdan Katılım

Etkileşim Sorumluluk alma

İşbirliği

Duyuşsal Açıdan GÜdülenme

Değerlendirmeyi öğrencilerimle beraber yaptığım için eleştirel düşünmeyi geliştiriyoruz. Tarafsız değerlendirmeyi de öğreniyorlar. Öğrenci çalışmalarında özgünlükten puan alacağını bildiği için estetiği de sorguluyor ve yaratıcılığının sınırlarını zorluyor. Temel sanat eğitimi dersi uygulamaları yapılmadan önce konunun teorik kısmı için araştırma yaptırıyorum (kaynak tarama, örnek bulma) bilişsel ve sosyal açıdan ayrıca sorumluluk alma konusunda öğrenmenin gerçekleştiğini düşünüyorum.

Ö.E. Soru: 3- T.S.E. dersinin öğrenme-öğretme süreçlerinde hangi, stratejiler, yöntemler ve teknikleri kullanıyorsunuz?

Sonda: **Öğretme Yöntemleri**

Anlatma yöntemi

Tartışma yöntemi

Örnek olay yöntemi

Gösterip yaptırma yöntemi

Problem çözme yöntemi

Bireysel çalışma yöntemi

Öğretme Teknikleri

Grupla Öğretim Teknikleri

Beyin fırtınası

Gösteri

Soru-cevap

Drama

Benzetim

İkili ve grup çalışmaları

Bilgisayar destekli öğretim

Öğretme Stratejileri

Sunuş yoluyla öğretim stratejisi

Buluş yoluyla öğretim stratejisi

Araştırma yoluyla öğretim stratejisi

Bizim dersimiz genel öğrenme ve öğretme yöntemleri ile çok uyumuyor. Özel bir alan olduğu için kendine özgün yöntemler sanat eğitimi yöntemleri kullanıyorum. Bunlar; kopya yöntemi, eğitsel yaratıcı drama yöntemi, eğitsel eleştiri yöntemi, bireysel çalışma yöntemi, görsel etkinlikler (demonstrasyon) yöntemi, bilgisayar destekli yöntem, gözlem yöntemi. Grup çalışmalarında sunular ve drama çalışmalarına yer vermeye çalışıyorum. Örneğin; strüktür, tesktür ve doku konularında gazoz kapakları, renkli bardak gibi objelerle hikâyeleştirmeler yaparak konuyu anlatmalarını sağlıyorum. Bilgisayar benim dersim için özellikle çok önemli. Çünkü bunlar grafik bölümü. Hem bilgisayar programlarını öğrenmeleri gerek hem de hızlı düşünerek uygulama alternatiflerini

çoğaltmak zorundalar bu da bilgisayar ile mümkün. Örneğin renk kontrastı konusunda aynı şeyin farklı tonlarını yapmak için zaman kaybı yaşamamaları için bilgisayar kullanmalarını istiyorum. Ben dersimde %50 bilgisayar kullandırıyorum. Bilgisayar kullanımı alternatifleri görüp hızlı düşünmelerini sağlıyor. Zaman kaybını da önlemiş oluyorum. Kendim konuyu gösterip yaptırmıyorum önce araştırıyorlar sonra uygulama yaparken doğrusunun nasıl olması gerektiği konusunda eleştiriler yapıyorum.

Ö.E. Soru: 4- T.S.E. dersinde hangi kaynaklardan nasıl yararlanıyorsunuz?

Diğer ülkelerin temel sanat eğitimi derslerinde yapılan öğrenci çalışmaları, önceki yıllarda yapılan en iyi ve en kötü çalışmalar, gidip görmek şartı ile doğadan örnekler, sanatçı eserleri, güncel firmaların amblem logo ve tasarımları, ayrıca kaynak kitaplar bunlar: Gülseren Südor- Tasarım Eğitimi, Hulusi Güngör- Temel Tasar, Emre Becer-Ambalaj Tasarımı, Hatice Odabaşı- Grafikte Temel Tasarım, Punld and Linie ve kendi kitabım Dokuz Adımda Renk. Bu saydığım kaynakları tasarım ilke ve yöntemleri konularının bitimine kadar göstermiyorum, biçimsel yaratıcılığı kendisinin oluşturması gerekiyor. Her hafta derse giderken elliye yakın kaynakla gidiyorum. Bu kaynaklar grafik tasarım ve temel sanat eğitimi alanlarının birleşimi oluyor.

Ö.E. Soru: 5- T.S.E. dersi eğitim ortamlarının donanımı ile ilgili görüşlerinizi belirtir misiniz?

Atölyelerimiz bu ders için hiç uygun değil. Sadece bu ders için değil sanat atölye derslerinin hiç biri için uygun donanımına sahip değil. Ben bu derste ağırlıklı olarak bilgisayar kullandırıyorum ama atölyede bir tane bile yok, evde yada dışarıda çalışıp getiriyorlar. Örnek göstermek için kendi dizüstü bilgisayarımı kullanıyorum her derste taşımak zor oluyor. Bir bilgisayarın başına 20 öğrenci toplanıyor ve ne kadar görebiliyorlarsa örnekler bakıyoruz. Masalar da bu ders için hiç uygun değil. Lavabo yok. Bunları sağlamak için dekanlığımızdan ödenek de yok.

Ö.E. Soru: 6- T.S.E. dersinin daha verimli olması için önerileriniz nelerdir?

Öncelikli olarak öğrencilerimizi kendi yaptığımız bir sınavla almalıyız. Görsel algısı gelişmiş, belli bir sanat kültürüne sahip olan öğrenciler bizim eğitim kalitemizi de arttıracaktır. Grafik ve temel sanat eğitimi hocaları olarak bizler işbirliği içinde olmalıyız.

Ben bunu yaptığıma inanıyorum. Grafik hocaları ile aynı odada oturmamın avantajı da var tabii. Bir de ben temel sanat eğitimi dersini tamamen grafik alanına uyarlayarak yapıyorum. Örneğin, renk konusunu çalıştırırken önce bir amblem yada logo çalışması yaptırıyorum renk denemelerini bunun üzerinde yada bilgisayarlarda yapıyorlar, böylelikle zaman kaybı olacak işler yaptırmamış oluyorum. Bu derse giren öğretim üyesinin bu alanda kendi çalışmalarının da olması gerekir. Sergi, kitap, semine gibi. Grafik temel sanat eğitimi dersi için destek resim teknikleri dersi de olmalı. Seçmeli dersler arttırılmalı. Bu dersi veren öğretim elemanlarının her türlü bilgisayar programlarını bilmesi gerekir. Hocaların kendilerini güncellemeleri, yenilikleri takip etmesi gerekir. Öğrenci çalışmaları ben böyle yapıyorum, internete verilerek onların iş bulmaları sağlanabilir. Birçok öğrencime bu yolla iş buldum. Her alanda olduğu gibi bu alanda da İngilizce çok önemli öğrenciler bu yönde teşvik edilmeli. Bu derse uygun atölyelerde ders yapılmalı. Öğrencilere bu dersin gerekleri yanında YÖK'ün yapısı, üniversitenin, fakültenin, 657 sayılı memur yasasının içeriği de aktarılmalı, onların hak ve sorumlulukları hakkında bilgiler verilmeli. Mezun olduklarında bu alanda neler yapabilecekleri anlatılarak iş bulma yolları aranmalı. Öğrenciyi boğacak derecede abartılı çalışmalar yaptırılmamalı. Önemli olan yaratıcılık olsun ve alana uygunluk olsun. Öğretim elemanı öğrencilerini yakından tanımalı, öğrenci mutlumu, maddi manevi durumu ne, sosyal çevresi nasıl. Bunlar bilinir ise, öğrenciden beklenen de buna göre şekillenebilir.

Ö.E. Soru: 7- T.S.E. dersinizde varlıklara, durumlara, olgulara ilişkin somut bilgilerle, soyut kavramların (öğelerin, ilkelerin, kuramların) ilişkilerini nasıl açıklamayı tercih ediyorsunuz?

Sonda: Mantıksal girişim, model tanıma, genelleştirme yoluyla

Çevre gözlemleri, deneyim, detaylara dikkat çekme yoluyla

İç içe

Zaten dersin gerekliliği olarak ben bunların hepsini bir arada kullanıyorum. Grafik alanı olduğu için somut kavramlar daha ağırlıklı. Çünkü bizdeki tasarım belli bir ürün ortaya koymak için yapılıyor. Soyut kavramları ancak tasarım ilke ve elemanlarının düzenlemesinde kullanıyoruz. Soyut kavramlarda öğrencilerimden aşık olduklarında yada ayrılık gibi duyguları yaşadıklarında hissettikleri duyguları düşünerek soyutlamalar yapmalarını istiyorum bu etkili oluyor. Örneğin rengi anlatırken nasıl

giyinmeleri gerektiği konusuna da değinerek hem soyut kavramlara değiniyorum hem de estetik olmalarını sağlıyorum, bu yüzden benim öğrencilerim fakülte içinde hemen fark ediliyorlar.

Ö.E. Soru: 8- T.S.E. dersi hakkındaki görüşleriniz, genel tutumunuz nedir?

Her şeyden önce derse giren hoca hem dersi hem de öğrencileri çok sevmeli, işini layıkıyla yapmalı. Derse girip konuyu verip gidip çay içmemeli, öğrencilerle birebir iletişim halinde olmalı. Ders süresi uzun öğrencinin sıkılmasına fırsat verilmemeli, hayata dair sohbetler edilebilmeli, beraber çay içilebilmeli, atölye derslerinde bu her zaman olumlu dönütler verir. Ben otoriter olmamaya gayret ediyorum, yeri geldiğinde onların arkadaşı olup özel konuları da konuşabiliyorum. Yukarıda da anlattığım gibi bilinç geliştirilmeli. Sanatın başlangıcı olan bu ders öğrenciye sevdirmeli, ciddiye alınmalı.

Ö. E. Soru:9- T.S.E. dersinde öğrencilerin teorik bilgi konusunda yeterli kavramayı sağladığını düşünüyor musunuz? Bu konuda neler yapıyorsunuz?

Kendi dersim için evet. Çünkü ben onları hiç boş bırakmıyorum sürekli verdiğim teorik bilgilerin sağlamasını yapıyorum, onların görüşlerini alıyorum, sınıf içinde rahatça yanlışlarını bile paylaşarak doğruyu bulmalarını sağlıyorum. Konu paylaşımı yapıyorum, hazırlanarak sınıfta sunuyorlar, hangi kaynaklardan yararlandıklarını kontrol ediyorum. Grafik bölümü oldukları için, hazırlayacakları konuları kitap tasarımı olarak teslim etmelerini istiyorum daha sonra bunları staja giderken kullanabiliyorlar. Vize ve final sınavında küçük bir teorik yazılı sınav da yapıyorum. Sürekli olarak üst sınıf hocaları ile iletişim kurarak derslerinde temel sanat eğitimi konularını tekrar etmelerini istiyorum.

Ö.E. Soru:10- Gelişmiş ülkelerde Temel Sanat Eğitimi dersi pratiğine ilişkin yeni yaklaşımları takip ediyor musunuz?

Evet sürekli olarak arayış içindeyim. Yeni kaynaklar, örnek çalışmalar, internet araştırmaları yapıyorum. Yurtdışındaki okulların internet sitelerini ziyaret edip ders programları ve yapılan işleri takip ediyorum.

EK 5**ÖĞRENCİ ODAK GRUP GÖRÜŞME FORMU****Odak Grup Görüşme Formu**

Tarih: ____ / ____ / 2008

Saat (Başlangıç-Bitiş): ____ / ____

Değerli Öğrenciler;

Mesleki Eğitim Fakültesi Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Bölümü programında yer alan temel sanat eğitimi derslerinin program, öğretim elemanı ve öğrenci faktörlerine göre değerlendirilmesi konusunda bir araştırma yapmaktayım.

Vereceğiniz bilgilerin sadece araştırma amacıyla kullanılacağını ve gizli tutulacağını özellikle belirtmek isterim. Ayrıca araştırma raporunda isimleriniz şifrelenecektir.

Samimiyetiniz ve katkılarınız için şimdiden teşekkür ederim.

Görüşmemize başlamadan önce sormak istediğiniz soru ya da belirtmek istediğiniz herhangi bir düşünceniz var mı?

Konuşmalarımızın kaydedilmesinde bir sakınca var mı? Görüşme sonunda istemediğiniz bölümleri söylebiliriz.

Görüşmemizin en fazla 45 dk. süreceğini tahmin ediyorum.

Hazırsanız sohbete başlayabiliriz.

ÖĞRENCİ ODAK GRUP GÖRÜŞME SORULARI

Ö: SORU: 1- T.S.E. dersinde değerlendirme sürecinden beklentileriniz nelerdir?

Sonda: Öğrenciye karşı şeffaf olunmalı

Özgüven oluşturunca değerlendirme biçimleri benimsenmeli

Öğretmen- öğrenci etkileşimi artırılmalı

Araştırma- sorgulama becerileri ön plana çıkartılmalı

Sanatsal bilgi ölçülmeli

Atölyeler arası ölçüt birliği sağlanmalı

Farklı kişilerin değerlendirmeleri artırılmalı (Öğrencinin öğrenciyi değerlendirmesi)

Ö. SORU: 2- Öğretim elemanı çalışmalarınızı değerlendirirken neleri ön plana almaktadır?

Alternatif: Öğretim Elemanının kullandığı ölçme değerlendirme tekniği sizin derslerde kazandığınız uygulama becerilerini ölçtüğünü düşünüyor musun? Cevabın hayır ise neden?

Sonda: Etkili kompozisyon oluşturma

Araç-gereçleri kullanma

Tekniği uygulama

Özgünlük ve yaratıcılık

Kişisel gelişim ve çaba

Sorumluluklarını yerine getirme

Ö. SORU: 3- Temel Sanat Eğitimi dersi sürecini yaşayan biri olarak bu dersin daha verimli olabilmesi için ne gibi önerilerde bulunursunuz?

Ö. SORU: 4- Temel Sanat Eğitimi dersinde işlenen konularda kelimeler, terimler, anlamlar, tanımlara ilişkin terminoloji bilgisinin ne ölçüde verildiğini düşünüyorsunuz?

Alternatif: Teorik bilginin yeteri kadar verildiğini düşünüyor musunuz?

Ö. SORU: 5- Size göre öğretim elemanı T.S.E. dersi ve genel öğretmen yeterlilikleri açısından yeterli midir?

Alternatif: Öğretmen her şeyden önce süreçleri analitik ve kritik olarak inceleyebilmeli ve değişik durumlara uygun olarak modeller geliştirebilmelidir. Bilgiyi psikolojik ve lojik yönlerden inceleyebilmeli ve anlayabilmeli ve analiz edebilmeli, uygun yapı ve düzenlemeler geliştirebilmelidir. Ayrıca bilgiyi etkin biçimde takdim edebilmelidir. Bu görüşten yola çıkarak bu soruyu cevaplar mısınız.

Sonda: - Konu Alan ve Alan Eğitimine İlişkin Yeterlikler

Konu Alanı Bilgisi

Alan Eğitimi Bilgisi

- Öğretme-Öğrenme Süreçlerine İlişkin Yeterlikler

Planlama

Öğretim Süreci

Sınıf Yönetimi

İletişim

- Değerlendirme

- Tamamlayıcı Mesleki Yeterlikler

Ö. SORU: 6- T.S.E. dersi atölyelerini teknik donanım açısından yeterli buluyor musunuz? Önerileriniz var mı?

Ö. SORU: 7- Bu alanla ilgili olarak öğretim elemanının size tavsiye ettiği yada sizin okuduğunuz kaynak kitaplar var mı?

Ö. SORU: 8- T.S.E. dersinin size ne gibi faydalar sağladığını düşünüyorsunuz?

Sonda: Diğer alan derslerinde ve günlük yaşantınızda bu dersten öğrendiğiniz bilgileri kullanıyor musunuz ?

EK 6

ÖĞRENCİLER İLE YAPILAN ODAK GRUP GÖRÜŞME DÖKÜMLERİ

ÖĞRENCİ ODAK GRUP GÖRÜŞME FORMU

Ö: SORU: 1- T.S.E. dersinde değerlendirme sürecinden beklentileriniz nelerdir?

Sonda: Öğrenciye karşı şeffaf olunmalı

Özgüven oluşturunca değerlendirme biçimleri benimsenmeli

Öğretmen- öğrenci etkileşimi artırılmalı

Araştırma- sorgulama becerileri ön plana çıkartılmalı

Sanatsal bilgi ölçülmeli

Atölyeler arası ölçüt birliği sağlanmalı

Farklı kişilerin değerlendirmeleri artırılmalı (Öğrencinin öğrenciyi değerlendirmesi)

Bu dersin değerlendirme sürecinden beklentilerim, ilk olarak öğrencinin öz güveninin arttırıcı, yaratıcılığını geliştirici ve yapıcı eleştiriler ve değerlendirmeler yapılmalı. Öğrencinin öğrenciyi tarafsız olarak değerlendirmesine olanak verilmeli. Öğrenci ve hoca değerlendirme yapılırken ortak noktada birleşebilmeli. Şeffaf olunmalı. Sürekli olumsuz eleştiri yapılmamalı, öğrenciyi daha iyi çalışmaya teşvik edecek cümleler kullanılmalı. Temel sanat eğitimi alan diğer bölümlerdeki arkadaşlarımızla da konuşuyorum onlar hocalarının değerlendirme yaparken daha şeffaf olduğunu ve hep beraber değerlendirme yaptıklarını söylüyorlar. Bende böyle olmasını isterdim. Atölyeler arası değerlendirme ölçüt birliği sağlanmalı.

Ö. SORU: 2- Öğretim elemanı çalışmalarınızı değerlendirirken neleri ön plana almaktadır?

Alternatif: Öğretim Elemanının kullandığı ölçme değerlendirme tekniği sizin derslerde kazandığınız uygulama becerilerini ölçtüğünü düşünüyor musun? Cevabın hayır ise neden?

Sonda: Etkili kompozisyon oluşturma

Araç-gereçleri kullanma

Tekniği uygulama

Özgünlük ve yaratıcılık
 Kişisel gelişim ve çaba
 Sorumluluklarını yerine getirme

Hocamız kişisel gelişim çabalarımızı göz önünde bulunduruyor. Ben maddi açıdan tüm malzemeleri alamıyorum, arkadaşlarımdan kullanıyorum, öncelikle onların işlerini bitirmelerini bekliyorum hocam bunu her gördüğünde bana kızıyor bu değerlendirme yaparken notlarıma da yansıyor. Yaratıcılığa birinci sırada önem veriyor, bu da bizi daha özgün çalışmaya zorluyor. Hocamız değerlendirmeyi hangi ölçütlere göre yaptığını bize önceden söylemiş bizi yönlendirmiş olsa bizde değerlendirme sonuçlarını gördüğümüz zaman hayal kırıklığına uğramayız diye düşünüyorum.

Ö. SORU: 3- Temel Sanat Eğitimi dersi sürecini yaşayan biri olarak bu dersin daha verimli olabilmesi için ne gibi önerilerde bulunursunuz?

Uygulama çalışmalarının sayısı arttırılabilir. Ama hep aynı kompozisyon üzerinde değil farklı araştırmalar ile. Hep bireysel uygulama çalışmaları yapıyoruz, bunun yerine bazı konular uygulama olarak grup halinde gerçekleştirilebilir.

Ö. SORU: 4- Temel Sanat Eğitimi dersinde işlenen konularda kelimeler, terimler, anlamlar, tanımlara ilişkin terminoloji bilgisinin ne ölçüde verildiğini düşünüyorsunuz?

Alternatif: Teorik bilginin yeteri kadar verildiğini düşünüyor musunuz?

Temel sanat eğitimi dersinde verilen teorik bilginin yeterli olmadığını düşünüyorum. Uygulama çalışmaları yaparken tüm elemanları doğru olarak kullanabiliyorum fakat sözlü olarak sorulsa tanımlayamam. Sanatın temeli olan bu derste terimleri, anlamlarını doğru yerde doğru biçimde öğrenebilmeyi isterdim.

Ö. SORU: 5- Size göre öğretim elemanı T.S.E. dersi ve genel öğretmen yeterlilikleri açısından yeterli midir?

Alternatif: Öğretmen her şeyden önce süreçleri analitik ve kritik olarak inceleyebilmeli ve değişik durumlara uygun olarak modeller geliştirebilmelidir. Bilgiyi psikolojik ve lojik yönlerden inceleyebilmeli ve anlayabilmeli ve analiz edebilmeli,

uygun yapı ve düzenlemeler geliştirebilmelidir. Ayrıca bilgiyi etkin biçimde takdim edebilmelidir. Bu görüşten yola çıkarak bu soruyu cevaplar mısınız?

Sonda: - Konu Alan ve Alan Eğitime İlişkin Yeterlikler

Konu Alanı Bilgisi

Alan Eğitimi Bilgisi

- Öğretme-Öğrenme Süreçlerine İlişkin Yeterlikler

Planlama

Öğretim Süreci

Sınıf Yönetimi

İletişim

- Değerlendirme

- Tamamlayıcı Mesleki Yeterlikler

Hocamız temel sanat eğitimi konularında ve alan eğitiminde yeterli. Teorik bilgi aktarımında değil ama uygulama çalışmalarında aktardıklarını çok net ve açık bir dille anlatıyor ve bize uygulatıyor. Değerlendirme yaparken biraz daha net açıklamalar yapmalı. Dönem başında bize hangi hafta hangi konuyu işleyeceğimizi vize ve finale ne zaman gireceğimizi anlattı. Bir dönemlik ders planını bizlerle paylaştı. Bazı konularda bizleri sınırladığı gibi bazı konularda da yaratıcılığımızı körüklüyor.

Ö. SORU: 6- T.S.E. dersi atölyelerini teknik donanım açısından yeterli buluyor musunuz? Önerileriniz var mı?

Atölyelerimiz diğer fakültelerin atölyelerinden çok farklı. Fiziksel imkânsızlıklar var. Masalarımız uygun değil. Sandalyelerimiz yok taburelerde oturuyoruz. Sekiz saat burada oturmak çok kötü. Bilgisayar yok, internet bağlantısı yok, lavabo yok, ışıklı masalar yok. Bazen sunum yapıyoruz perde yok ortamı karartamıyoruz. Tüm bu olumsuzluklar çalışmalarımızı olumsuz etkiliyor.

Ö. SORU: 7- Bu alanla ilgili olarak öğretim elemanının size tavsiye ettiği ya da sizin okuduğunuz kaynak kitaplar var mı?

Hocamızın kendi kitabı ve sanatın öyküsü adlı sanat tarihi kitabını önerdi. Bunun dışında kitap veya dergi önerisinde bulunmadı. Ben diğer bölümlerdeki arkadaşlarımdan sanat dergilerini alarak okumaya çalışıyorum.

Ö. SORU: 8- T.S.E. dersinin size ne gibi faydalar sağladığını düşünüyorsunuz?

Sonda: Diğer alan derslerinde ve günlük yaşantınızda bu dersten öğrendiğiniz bilgileri kullanıyor musunuz?

Temel sanat eğitimi dersi ilk olarak benim anlamını bilmediğim fakat sürekli karşılaştığım sanat bilgilerini öğrenmemi sağladı. Üst sınıflarda da çok fazla yararını göreceğimizi düşünüyorum. Evde bile evimin düzenini bu derste öğrendiğim tasarım ilke elemanlarını kullanarak düzenlemeye çalışıyorum. Hayatıma renk kattığını düşünüyorum.

ÖĞRENCİ ODAK GRUP GÖRÜŞME FORMU

Ö: SORU: 1- T.S.E. dersinde değerlendirme sürecinden beklentileriniz nelerdir?

Sonda: Öğrenciye karşı şeffaf olunmalı

Özgüven oluşturunca değerlendirme biçimleri benimsenmeli

Öğretmen- öğrenci etkileşimi artırılmalı

Araştırma- sorgulama becerileri ön plana çıkartılmalı

Sanatsal bilgi ölçülmeli

Atölyeler arası ölçüt birliği sağlanmalı

Farklı kişilerin değerlendirmeleri artırılmalı (Öğrencinin öğrenciyi değerlendirmesi)

Öğrenciye karşı şeffaf olunmalı, bunun yanında öğretmen ve öğrenci birlikteliği artırılmalı, araştırmalar çoğaltılmalı. Araştırmaların çoğaltılması ile gerçekleşen sanatsal bilgilerde ölçülmeli. Değerlendirme ölçütleri belirlenmeli ve öğrenciye uygulamaya geçilmeden bu ölçütler açıklanmalı. Öğrencilerin bu ölçütler doğrultusunda

çalışmaları sağlanmalı. Çalışmaları sadece hocalar değil öğrencilerde birbirlerini değerlendirebilmeli. Böylelikle yanlışlar daha net görülebilir. Bizim hocamız ölçütleri önceden bizlere söylemiyor, ben söylemesini isterdim. Hocamızın öğrenciye karşı tamamen tarafsız olduğu noktalar var, değerlendirme yaparken bunu gösteriyor. Ödevlerimiz çok fazla oluyor, derste de yapmamız gereken pek çok çalışma var dolayısıyla değerlendirme çok ayrıntılı olamıyor, süre yetersiz kalıyor.

Ö. SORU: 2- Öğretim elemanı çalışmalarınızı değerlendirirken neleri ön plana almaktadır?

Alternatif: Öğretim Elemanının kullandığı ölçme değerlendirme tekniği sizin derslerde kazandığınız uygulama becerilerini ölçtüğünü düşünüyor musun? Cevabın hayır ise neden?

Sonda: Etkili kompozisyon oluşturma

Araç-gereçleri kullanma

Tekniği uygulama

Özgünlük ve yaratıcılık

Kişisel gelişim ve çaba

Sorumluluklarını yerine getirme

Hocamızın hazırladığı ölçütlerin neyi kapsadığını tam olarak bilmiyorum. Ama aldığım notlar oldukça yüksek oluyor. Çalışmaya başlamadan önce nelere dikkat etmemiz gerektiğini anlatıyor değerlendirme aşamasında ben size bunlara dikkat etmenizi söylemiştim diyor. Önceden ölçütleri açıklamadığı için öğrenci tarafından yanlış anlamalar olabiliyor. Ben çalışmalarımın ve becerilerimin tam anlamıyla ölçüldüğünü düşünmüyorum.

Ö. SORU: 3- Temel Sanat Eğitimi dersi sürecini yaşayan biri olarak bu dersin daha verimli olabilmesi için ne gibi önerilerde bulunursunuz?

Atölyelerimiz küçük daha büyük olmalı, duvar panoları olmalı ve yaptığımız işleri asabilmeliyiz. Ders saati az, daha fazla olmalı çünkü, işlerimiz yetişmiyor ve bu ders tek günde olmamalı, ders saati iki eşit güne bölünebilir. Yapılan işler fakültenin sergi salonunda sergilenmeli teşvik edici olur ve bu derse olan ilgimizi artırır. Hocamız

bizlere daha fazla örnek uygulama göstermeli, bilgisayarı çalışmalarımızda kullanmamıza izin vermeli.

Ö. SORU: 4- Temel Sanat Eğitimi dersinde işlenen konularda kelimeler, terimler, anlamlar, tanımlara ilişkin terminoloji bilgisinin ne ölçüde verildiğini düşünüyorsunuz?

Alternatif: Teorik bilginin yeteri kadar verildiğini düşünüyor musunuz?

Teorik bilgiyi yeteri kadar almıyoruz, konu başlarında hocamız kısaca anlatıyor, uygulama çalışmamız devam ederken bu bilgilerin tekrarını yapmıyor. Aklımda çok fazla kalmıyor ama uygulamamda sorun yaşamıyorum. Fakat biz öğrencilerin ve bazen de hocamızın bile bilgi konusunda çelişkiye düştüğünü fark ediyorum. Bu da tekrar yapılmamasından kaynaklanıyor. Ben ve diğer arkadaşlarım uygulama çalışmalarında çok iyiyiz notlarımız bunu gösteriyor ama teorik bilginin daha fazla verilmesini isterim.

Ö. SORU: 5- Size göre öğretim elemanı T.S.E. dersi ve genel öğretmen yeterlilikleri açısından yeterli midir?

Alternatif: Öğretmen her şeyden önce süreçleri analitik ve kritik olarak inceleyebilmeli ve değişik durumlara uygun olarak modeller geliştirebilmelidir. Bilgiyi psikolojik ve lojik yönlerden inceleyebilmeli ve anlayabilmeli ve analiz edebilmeli, uygun yapı ve düzenlemeler geliştirebilmelidir. Ayrıca bilgiyi etkin biçimde takdim edebilmelidir. Bu görüşten yola çıkarak bu soruyu cevaplar mısınız?

Sonda: - Konu Alan ve Alan Eğitimine İlişkin Yeterlikler

Konu Alanı Bilgisi

Alan Eğitimi Bilgisi

- Öğretme-Öğrenme Süreçlerine İlişkin Yeterlikler

Planlama

Öğretim Süreci

Sınıf Yönetimi

İletişim

- Değerlendirme

- Tamamlayıcı Mesleki Yeterlikler

Hocamız bu derse ve alanına oldukça hakim. Fakat sınıf içinde bazı arkadaşlarıyla problemler yaşıyor, onlar ödevlerini tam yapamıyorlar hocamız onlara sürekli kızıyor, niye yapamadıklarıyla hiç ilgilenmiyor sormuyor bu arkadaşlarımızın bazı problemleri var, maddi durumları yetersiz ek işte çalışıyorlar. Hocamız dersini çok planlı yapıyor ders başında ne söyledi ise bizden ders sonunda hepsini istiyor. Sınıfta bazen kendi işleri ile ilgileniyor, bir şey sormak için gittiğimizde birazdan bakacağım diyor bu süreç uzarsa bende tekrar sormuyor çalışmama bildiğim gibi devam ediyorum. Değerlendirme konusunda ölçütlerin net olmamasından dolayı neye göre değerlendirildiğimi tam olarak bilemiyorum.

Ö. SORU: 6- T.S.E. dersi atölyelerini teknik donanım açısından yeterli buluyor musunuz? Önerileriniz var mı?

Atölyeler bu konuda çok yetersiz, ilk başta atölyeye giren öğrenci hangi atölyeye girdiğini anlamalı, atölyelerde her ders yapılıyor. Atölyeler daha büyük olmalı ve ışıklandırılmasının aydınlık olması gerekir. Bizlere ait dolapların ve bilgisayarın olması gerekir. Panoların olması gerekir işlerimizi asabilmemiz için. İnternet bağlantısı olmalı.

Ö. SORU: 7- Bu alanla ilgili olarak öğretim elemanının size tavsiye ettiği ya da sizin okuduğunuz kaynak kitaplar var mı?

Hocamızın önerdiği ve almamızı isteği tek kaynak kendi kitabı olan temel sanat eğitimi kitabı. Teorik anlamda dersin işlenişinde tek bir kitaba bağlı kalmak öğrenciyi sınırlıyor. Uygulama örneklerini sadece hocamızın kendi kitabındaki çalışmalardan görüyoruz. Farklı kitap ve örneklerden yararlanılması hem öğrencinin ufkunu açar hem de daha faydalı olur diye düşünüyorum.

Ö. SORU: 8- T.S.E. dersinin size ne gibi faydalar sağladığını düşünüyorsunuz?

Sonda: Diğer alan derslerinde ve günlük yaşantınızda bu dersten öğrendiğiniz bilgileri kullanıyor musunuz?

Teorik anlamda çok fazla bilgiye sahip olmamama rağmen ileriki sınıflarda yaptığım çalışmalarda uygulamalardan edindiğim bilgileri kullanabileceğimi

düşünüyorum. Günlük yaşantımda renk, doku gibi birçok konuya bakış açım değişiyor. Genel olarak gözüken pek çok şeyi öğrendiklerim dâhilinde özele indirgeyebiliyorum.

ÖĞRENCİ ODAK GRUP GÖRÜŞME FORMU

Ö: SORU: 1- T.S.E. dersinde değerlendirme sürecinden beklentileriniz nelerdir?

Sonda: Öğrenciye karşı şeffaf olunmalı

Özgüven oluşturunca değerlendirme biçimleri benimsenmeli

Öğretmen- öğrenci etkileşimi artırılmalı

Araştırma- sorgulama becerileri ön plana çıkartılmalı

Sanatsal bilgi ölçülmeli

Atölyeler arası ölçüt birliği sağlanmalı

Farklı kişilerin değerlendirmeleri artırılmalı (Öğrencinin öğrenciyi değerlendirmesi)

Araştırma, sorgulama becerileri ön plana çıkartılmalı. Atölyeler arası değerlendirme ölçütleri eşitlenmeli. Öğrencinin derse ilgisi ve devamlılığı değerlendirmede göz önüne alınmalı. Öğrenci değerlendirme ölçütleri konusunda bilgilendirilmeli. Değerlendirme dersin sonunda öğrenci ile beraber yapılmalı. Beklenen kriterler neler ve öğrenci bunları gerçekleştirebilmiş mi beraberce sorgulanmalı. Objektif olunmalı. Öğrenciyi rencide edici değil yapıcı ve yönlendirici değerlendirmeler yapılmalı.

Ö. SORU: 2- Öğretim elemanı çalışmalarınızı değerlendirirken neleri ön plana almaktadır?

Alternatif: Öğretim Elemanının kullandığı ölçme değerlendirme tekniği sizin derslerde kazandığınız uygulama becerilerini ölçtüğünü düşünüyor musun? Cevabın hayır ise neden?

Sonda: Etkili kompozisyon oluşturma

Araç-gereçleri kullanma

Tekniği uygulama

Özgünlük ve yaratıcılık

Kişisel gelişim ve çaba

Sorumluluklarını yerine getirme

Hocamız bana göre değerlendirme yaparken uygulama becerilerimizi ölçüyor. Ürün değerlendirmede belirlediği ölçme kriterleri bunu sağlıyor. Hocamızın ölçme kriterleri bana göre doğru ve adaletli. Kişisel çabalarımıza önem veriyor. Çalışanı her zaman teşvik ediyor. Ama çalışmayan için yapacak bir şeyim yok diyor.

Ö. SORU: 3- Temel Sanat Eğitimi dersi sürecini yaşayan biri olarak bu dersin daha verimli olabilmesi için ne gibi önerilerde bulunursunuz?

Haftalara göre konular yetişmiyor, eve çok fazla ödev kalıyor, ödev yapmaktan çok yoruluyorum. Bu dersin süresi daha uzun olmalı ya da konular hafifletilmeli. Bazı çalışmaların örneğin ren konusunun bilgisayarda yapılmasına izin verilmeli. Çeşitli geziler düzenlenerek bu derste öğrendiklerimizin sağlaması yapılmalı. Atölyeler tam donanımlı olmalı. Ben seramik öğrencisiyim ama henüz seramikle ilgili bir şey görmedim. Bu derste öğrendiklerim seramikte nasıl işime yarayacak bilmiyorum. Bölümümle ilgili temel sanat eğitiminin ağırlıklı olmasını isterim Örneğin üç boyutlu çalışmalar yaparken seramik atölyesine giderek orada çalışabilmeliyiz.

Ö. SORU: 4- Temel Sanat Eğitimi dersinde işlenen konularda kelimeler, terimler, anlamlar, tanımlara ilişkin terminoloji bilgisinin ne ölçüde verildiğini düşünüyorsunuz?

Alternatif: Teorik bilginin yeteri kadar verildiğini düşünüyor musunuz?

Teorik bilgide yetersiz olduğumu ve hocamız tarafından yeteri kadar bilgi verilmediğini düşünüyorum. Hocamız tanımlar, terimler ve konularda sadece başlangıçta bilgi veriyor. Süreç içinde tekrar yapılırsa biz daha iyi öğrenebiliriz. Uygulama yaparken terim bilgisi sormaya çekiniyorum çünkü, hocam ben bunları anlatmıştım diyor. Çoğu zaman kavram karmaşası yaşıyorum bu benim başarıımı etkilediği gibi ifade güclüğü de yaratıyor.

Ö. SORU: 5- Size göre öğretim elemanı T.S.E. dersi ve genel öğretmen yeterlilikleri açısından yeterli midir?

Alternatif: Öğretmen her şeyden önce süreçleri analitik ve kritik olarak inceleyebilmeli ve değişik durumlara uygun olarak modeller geliştirebilmelidir. Bilgiyi psikolojik ve lojik yönlerden inceleyebilmeli ve anlayabilmeli ve analiz edebilmeli,

uygun yapı ve düzenlemeler geliştirebilmelidir. Ayrıca bilgiyi etkin biçimde takdim edebilmelidir. Bu görüşten yola çıkarak bu soruyu cevaplar mısınız?

Sonda: - Konu Alan ve Alan Eğitime İlişkin Yeterlikler

Konu Alanı Bilgisi

Alan Eğitimi Bilgisi

- Öğretme-Öğrenme Süreçlerine İlişkin Yeterlikler

Planlama

Öğretim Süreci

Sınıf Yönetimi

İletişim

- Değerlendirme

- Tamamlayıcı Mesleki Yeterlikler

Bana göre hocamız alanında oldukça yeterli ama bazen sinirli oluyor ve onunla iletişime geçemiyorum. Değerlendirme konusunda bize daha net bilgiler verebilir ama vermiyor. Bize çok fazla örnek çalışma göstermiyor etkilenmenizi istemiyorum diyor. Ama ben daha çok örnek görürsem daha iyi öğreneceğimi düşünüyorum.

Ö. SORU: 6- T.S.E. dersi atölyelerini teknik donanım açısından yeterli buluyor musunuz? Önerileriniz var mı?

Bizim atölyelerimiz oldukça küçük, masalar sıkış sıkış, dolaplarımız yok. Her ders malzeme taşıyoruz, kâğıtlarımız gelip giderken kötü oluyor. Aydınlatma yetersiz, lambalar bozuk hiç tamir edilmiyor. Masalarımız çizim yapmaya uygun değil, eğimli masalar olması gerekir. Sağlam çalışır durumda bir ışıklı masamız yok. Bilgisayar ve internet bağlantısı yok. Estetik ve kullanışlı duvar panolarımız olsa ve yaptığımız çalışmaları asabilsek ortam çok daha güdümleyici olur diye düşünüyorum.

Ö. SORU: 7- Bu alanla ilgili olarak öğretim elemanının size tavsiye ettiği ya da sizin okuduğunuz kaynak kitaplar var mı?

Bu dersle ilgili o kadar çok ödevimiz oluyor ki başımı kaldıramıyorum, bu yüzden ne bu alanla ilgili ne de başka bir kitap okuyabiliyorum. Hocamız bize kendi

ders kitabını tavsiye etti. Ondanda konu anlatımında sunum yaparken ve uygulama yaparken örnek çalışmalara bakıyorum.

Ö. SORU: 8- T.S.E. dersinin size ne gibi faydalar sağladığını düşünüyorsunuz?

Sonda: Diğer alan derslerinde ve günlük yaşantınızda bu dersten öğrendiğiniz bilgileri kullanıyor musunuz?

Temel sanat eğitimi dersinin bana çok fayda sağladığını düşünüyorum. Sanat eğitiminin temeli bir derstir. Bu sene hiç seramik eğitimi ile ilgili dersimiz yok ama ileriki senelerde bu alanda öğrendiğim bilgileri kullanabileceğimi düşünüyorum. Temel sanat eğitimi dersi benim estetik bakış açımda değişiklikler yaratmaya başladı. Şimdi daha zevkli giyiniyorum. Sık sık sergilere gitmeye çalışıyorum, orada eserlere bakarken tasarım ilke ve elemanlarını düşünerek yorumluyorum.

ÖĞRENCİ ODAK GRUP GÖRÜŞME FORMU

Ö: SORU: 1- T.S.E. dersinde değerlendirme sürecinden beklentileriniz nelerdir?

Sonda: Öğrenciye karşı şeffaf olunmalı

Özgüven oluşturunca değerlendirme biçimleri benimsenmeli

Öğretmen- öğrenci etkileşimi artırılmalı

Araştırma- sorgulama becerileri ön plana çıkartılmalı

Sanatsal bilgi ölçülmeli

Atölyeler arası ölçüt birliği sağlanmalı

Farklı kişilerin değerlendirmeleri artırılmalı (Öğrencinin öğrenciyi değerlendirmesi)

TSE dersi değerlendirme süreci beklediğimden daha iyi. Bence bunun nedeni temel sanat eğitimi hocamızın bu ders hakkında yeterinden fazla bilgiye sahip olması ve bunu bize yansıtması. Bu bilgileri bize aktarırken dikkat ettiği noktalara değinmek istiyorum. İlk önce kriterlerinden bahsederek kendisini tanımamızı sağladı. Bizlerle yakından iletişime geçerek özgüven kazanmamızı sağladı. Bizim sanat bilgilerimizin ne derece olduğunu ölçüp bizi yönlendiriyor. Bizi araştırma yapmamız konusunda yönlendirerek üniversite normlarına alıştırmaya çalışıyor. Dersi derste öğrenmemizi

sağlarken bir taraftanda verdiği ödevlerle sorumluluk bilincini aşılamaaya çalışıyor ve bizleri daha iyi tanıyor. Bazen dersi bizlere anlattırıyor, yanlış olan yerlerde devreye girip düzeltmeler yapıyor. Bu sayede hem sorumluluğun bilincine varıyoruz hem de derse katılma oranımız yükseldi.

Ö. SORU: 2- Öğretim elemanı çalışmalarınızı değerlendirirken neleri ön plana almaktadır?

Alternatif: Öğretim Elemanının kullandığı ölçme değerlendirme tekniği senin derslerde kazandığın uygulama becerilerini ölçtüğünü düşünüyor musun? Cevabın hayır ise neden?

Sonda: Etkili kompozisyon oluşturma

Araç-gereçleri kullanma

Tekniği uygulama

Özgünlük ve yaratıcılık

Kişisel gelişim ve çaba

Sorumluluklarını yerine getirme

Etkili kompozisyon oluşturma, tekniği uygunluk, özgünlük ve yaratıcılık, kişisel gelişim ve çaba, sorumluluklarını yerine getirme. Temel sanat eğitimi dersini birinci sınıfta almamız aslında biraz sorun, nedeni ise liseden yeni çıkmış öğrencilerin henüz üniversiteyi benimseyememiş olmasıdır. Bu olay temel sanat eğitimi dersine çok olumlu yansımamıştır. Çünkü çoğu öğrenci sorgulamayı, araştırmayı bilmemektedir. Bu olayda hocamızın zorlanması adına dezavantaj oluyor. Bu nedenle temel sanat eğitimi dersi hocamıza çok iş düşmektedir. Araştırma yaptırmalı yönlendirmeler yapmalı, bizim hocamız hepsini fazlasıyla yapıyor.

Ö. SORU: 3- Temel Sanat Eğitimi dersi sürecini yaşayan biri olarak bu dersin daha verimli olabilmesi için ne gibi önerilerde bulunursunuz?

Araştırma yapılmalı yapılan bir çalışma benim fikrimce bir daha yapılmamalı, çok zaman kaybı oluyor. Yaratıcılığın ortaya çıkması için daha çok çalışma daha çok düşünme ve uğraş... Hocamız bunları bilerek uygulatıyor bizlere ve sonuçları tatmin edici oluyor. Ayrıca şunu eklememden geçemem sınıfta çoğu arkadaşım bu durumdan memnun ve verimli çalışıyor.

Ö. SORU: 4- Temel Sanat Eğitimi dersinde işlenen konularda kelimeler, terimler, anlamlar, tanımlara ilişkin terminoloji bilgisinin ne ölçüde verildiğini düşünüyorsunuz?

Alternatif: Teorik bilginin yeteri kadar verildiğini düşünüyor musunuz?

Teorik bilginin yeterince verildiğini düşünmüyorum. Hocamız ara sıra teorik açıklamalar yapıyor. Fakat çok verimli olmuyor, tekrarlar yapmıyor. Genelde uygulamada daha çok verimli oluyor.

Ö. SORU: 5- Size göre öğretim elemanı T.S.E. dersi ve genel öğretmen yeterlilikleri açısından yeterli midir?

Alternatif: Öğretmen her şeyden önce süreçleri analitik ve kritik olarak inceleyebilmeli ve değişik durumlara uygun olarak modeller geliştirebilmelidir. Bilgiyi psikolojik ve lojik yönlerden inceleyebilmeli ve anlayabilmeli ve analiz edebilmeli, uygun yapı ve düzenlemeler geliştirebilmelidir. Ayrıca bilgiyi etkin biçimde takdim edebilmelidir. Bu görüşten yola çıkarak bu soruyu cevaplar mısınız?

Sonda: - Konu Alan ve Alan Eğitimine İlişkin Yeterlikler

Konu Alanı Bilgisi

Alan Eğitimi Bilgisi

- Öğretme-Öğrenme Süreçlerine İlişkin Yeterlikler

Planlama

Öğretim Süreci

Sınıf Yönetimi

İletişim

- Değerlendirme

- Tamamlayıcı Mesleki Yeterlikler

Hocamızın ders konusunda fazlasıyla yeterli olduğunu düşünüyorum. Gerek psikolojik gerekse, öğrenme bakımından verimli olduğunu düşünüyorum. Bize hissettirdiği özellikler disiplinli olması, kriterlerinin olması, sorumluluğa önem vermesi. Ayrıca hocamızda sevdiğim özelliklerinden biri yapılan işlerde değerlendirme yaparken öğrencilerin kapasitelerine göre değerlendirme yapması bana göre harika nedeni ise,

öğrencilerini çok iyi tanması. Bizlerle tek tek ilgileniyor. Bu da sınıfta ki bütün arkadaşlarımın verimli çalışmasını sağlıyor.

Ö. SORU: 6- T.S.E. dersi atölyelerini teknik donanım açısından yeterli buluyor musunuz? Önerileriniz var mı?

T.S.E. atölyesinin teknik donanım açısından yeterli bulmuyorum. Yani olması gereken araç gereçlerin eksik olması ister istemez sınıftaki performansı etkiliyor. Atölyeyi her ders için kullanıyorlar, kötü bir durum. Ama hocamızın T.S.E. dersindeki performansı sayesinde bu açıklar biraz olsun kapanıyor. Ama sadece de hocanın tamamlaması ile bitmiyor. Teknik donanım şart. Bu eksiklikler nedeniyle hocamız bizi sadece atölyeye bağımlı kılmıyor ve başka atölyelerden yararlanmamızı ve başka ortamlara yönelmemizi öneriyor bu da verimli oluyor. Hoca için her zaman bir B planı var.

Ö. SORU: 7- Bu alanla ilgili olarak öğretim elemanının size tavsiye ettiği yada sizin okuduğunuz kaynak kitaplar var mı?

Bu alanla alakalı hocamız bize kitap ve dergi önerilerinde bulundu. Aynı zaman da tezleri inceledik. Evet, bunun bize faydası oluyor. Fakat yukarıda bahsettiğim gibi teorik açıdan tam anlamıyla açığımızı kapattığı söylenemez.

Ö. SORU: 8- T.S.E. dersinin size ne gibi faydalar sağladığını düşünüyorsunuz?

Sonda: Diğer alan derslerinde ve günlük yaşantınızda bu dersten öğrendiğiniz bilgileri kullanıyor musunuz?

Temel sanat eğitimi dersinin bize sağladığı faydaların çok fazla olduğunu düşünüyorum. Bunlar, moda, ev dekorları, resim, fotoğraf, afişler, broşürler, aksesuar tasarımları, süsleme gibi derslere ön hazırlık oluyor. Şunu anladım ki gerçek manada sanatın temelini bu derste öğreniyoruz, eğer bu dersi almasaydım çok konuda zorlanabilirdim. Birçok konuyu bu ders sayesinde aşabiliyorum. Sadece ders konusunda değil yaşamımdaki birçok alanı etkiliyor. Son olarak şunu söylemek isterim ki bu dersi iyiki alıyorum, aksi takdirde bu kadar yol kat edemezdim. Bu dersi alırken çok zorluklar yaşıyorum, çok sorunla karşılaşıyorum ve bu sayede sorun çözmeği öğreniyorum.

Hayatta her zaman bir b planının olduğunu keşfettim. Sanat hayatın bir parçası, düşünmek, araştırmak sorun aşmak, konuşmak, iletişim kurmak, en önemlisi kabuğumdan çıkmak, farklı olayları keşfetmek, temel sanat eğitimi dersi bütün bunları fark etmemi sağlıyor ve hayatımı kolaylaştırıyor.

ÖĞRENCİ ODAK GRUP GÖRÜŞME FORMU

Ö: SORU: 1- T.S.E. dersinde değerlendirme sürecinden beklentileriniz nelerdir?

Sonda: Öğrenciye karşı şeffaf olunmalı

Özgüven oluşturunca değerlendirme biçimleri benimsenmeli

Öğretmen- öğrenci etkileşimi artırılmalı

Araştırma- sorgulama becerileri ön plana çıkartılmalı

Sanatsal bilgi ölçülmeli

Atölyeler arası ölçüt birliği sağlanmalı

Farklı kişilerin değerlendirmeleri artırılmalı (Öğrencinin öğrenciyi değerlendirmesi)

Hocamızın bizler üzerinde kurduğu otorite dersin işlenmesinde pozitif bir katkı sağlıyor. Değerlendirmenin olabildiğince objektif yapılması bizleri motive ediyor. Hocamızın verdiği ödevler genelde araştırmaya yönelik olduğu için ders hakkında ve işlediğimiz konular hakkında yeterli bilgi birikimini bize sağlıyor. Yaptığımız çalışmaların bir araya getirilip değerlendirilmesi ve bu işlerin biz tarafından eleştirilmesi işlenen konunun ne kadar kavranıp kavranmadığını ölçmemizi sağlıyor. İşler üzerinde yapılan yorumlar derse ve konuya ne kadar hâkim olduğumuza da gösteriyor. Olumlu yorumlar derse daha çok katılımı sağlamaktadır. Benim için yapılan olumsuz yorumlar ilk başlarda kötü etkilese de daha sonraki çalışmalarımnda düzenli olmamı sağlıyor. Hocamızın konuları işlerken verdiği örnekler bizlerin sanatsal alanda da görüş sahibi olmamıza yardımcı oluyor.

Ö. SORU: 2- Öğretim elemanı çalışmalarınızı değerlendirirken neleri ön plana almaktadır?

Alternatif: Öğretim Elemanının kullandığı ölçme değerlendirme tekniği senin derslerde kazandığın uygulama becerilerini ölçtüğünü düşünüyor musun? Cevabın hayır ise neden?

Sonda: Etkili kompozisyon oluşturma

Araç-gereçleri kullanma

Tekniği uygulama

Özgünlük ve yaratıcılık

Kişisel gelişim ve çaba

Sorumluluklarını yerine getirme

Yapılan işlerin değerlendirilmesi hemen hemen her hafta yapılmakta ve nelerin eksik nelerin eksik olmadığı hoca tarafından açıklanmakta. Hocamızın değerlendirmedeki kriteri konunun anlaşılmış olması, yapılan işin konuya uygun olması ve temiz bir iş çıkartılması önemlidir. Diğer bir önemli etki de öğrencinin disiplinli ve derse düzenli katılıyor olmasıdır. Örneğin ben bazı sorumlulukları yerine getiremediğim için bazen hocamızla ters düşünüyorum ama sonra hatalarımı anlayıp düzeltiyorum bu anlamda hocamız çok sabırlı davranıyor.

Ö. SORU: 3- Temel Sanat Eğitimi dersi sürecini yaşayan biri olarak bu dersin daha verimli olabilmesi için ne gibi önerilerde bulunursunuz?

Dersin daha verimli geçebilmesi için görselliğin artırılması gerekli ve öğrencinin bilgi düzeyi en üst seviyede tutulmalıdır. Bunun için hocanın çok aktif olması ve öğrenciyi güdülemesi gerekir. Ders saatleri daha kısa olabilir. Bilgisayar kullanımına daha fazla izin verilebilir. İşlerimizi daha hızlı bitirmemizi ve farklı çalışmalara geçebilmemizi kolaylaştırır.

Ö. SORU: 4- Temel Sanat Eğitimi dersinde işlenen konularda kelimeler, terimler, anlamlar, tanımlara ilişkin terminoloji bilgisinin ne ölçüde verildiğini düşünüyorsunuz?

Alternatif: Teorik bilginin yeteri kadar verildiğini düşünüyor musunuz?

Teorik bilginin eksik verildiğini düşünüyorum. Ders başında kısaca anlatılması ve tekrarlanmaması unutmamıza neden oluyor. Hocamız arada soruyor örneğin koram nedir diye doğru kelimelerle cevap veremiyorum, bizlerde çok sıkıntı yaratmaktadır. Terim bilgisinin yorumlama yoluyla değil de tanımlama yoluyla yapılması gerekmektedir. Bunun zararlarını ileride göreceğimizi düşünüyorum.

Ö. SORU: 5- Size göre öğretim elemanı T.S.E. dersi ve genel öğretmen yeterlilikleri açısından yeterli midir?

Alternatif: Öğretmen her şeyden önce süreçleri analitik ve kritik olarak inceleyebilmeli ve değişik durumlara uygun olarak modeller geliştirebilmelidir. Bilgiyi psikolojik ve lojik yönlerden inceleyebilmeli ve anlayabilmeli ve analiz edebilmeli, uygun yapı ve düzenlemeler geliştirebilmelidir. Ayrıca bilgiyi etkin biçimde takdim edebilmelidir. Bu görüşten yola çıkarak bu soruyu cevaplar mısınız?

Sonda: - Konu Alan ve Alan Eğitimine İlişkin Yeterlikler

Konu Alanı Bilgisi

Alan Eğitimi Bilgisi

- Öğretme-Öğrenme Süreçlerine İlişkin Yeterlikler

Planlama

Öğretim Süreci

Sınıf Yönetimi

İletişim

- Değerlendirme

- Tamamlayıcı Mesleki Yeterlikler

Hocamızın otoriter olması ve bizlerle iletişim kurması derse bizim katılmamızı artırmaktadır. Ders dışı konularda bizlere yardımcı olması öğrencinin hoca hakkında ki görüşlerini pozitif yönde etkilemektedir. Bizlerle iletişimi oldukça iyi. Her konuda fikirlerine danışabiliyoruz. Hocamız dersin işleyişini kontrol altına almaktadır. Alanında oldukça yeterli olduğunu düşünüyorum. Değerlendirme yaparken bazen oldukça sert kelimeler kullanabiliyor yada o çalışmayı defalarca yaptırabiliyor, bu hoş bir şey değil. Bazen rencide olabiliyoruz.

Ö. SORU: 6- T.S.E. dersi atölyelerini teknik donanım açısından yeterli buluyor musunuz? Önerileriniz var mı?

Atölyelerdeki malzeme eksikliği dersin işleyişini de etkilemektedir. Eksik olan malzemelerin başında öğrenci dolapları, projeksiyon, ışıklı masa, bilgisayar, uygun masalar gelmektedir. Temel sanat eğitimine uygun atölyeler düzenlenmiş olsa öğrenci sınıftan çıkmayı bile istemeyecek ve daha verimli çalışacaktır diye düşünüyorum.

Ö. SORU: 7- Bu alanla ilgili olarak öğretim elemanının size tavsiye ettiği ya da sizin okuduğunuz kaynak kitaplar var mı?

Haftalık sanat dergileri bizlere öneriyor. Bunları almak için sınıftan para topluyoruz ve çok çeşitli dergiler alabiliyoruz sırası ile dergiler her arkadaşımıza ulaşıyor ve herkes birçok dergi okumuş oluyor. Sanat kitapları da tavsiye ediyor. Bu kitaplardan bazıları Boyalı Kuş, Sanatın Öyküsü vs.

Ö. SORU: 8- T.S.E. dersinin size ne gibi faydalar sağladığını düşünüyorsunuz?

Sonda: Diğer alan derslerinde ve günlük yaşantınızda bu dersten öğrendiğiniz bilgileri kullanıyor musunuz?

Bu dersin benim üzerindeki etkisi fazladır. Diğer derslerde bu derste gördüğümüz konuları pekiştireceğimizi ve bu bilgileri kullanacağımızı düşünüyorum. Temel sanat eğitimi dersi benim fotoğraf ve sinema ile ilgilenmeme neden oldu. Hocamızla sürekli konuşuyoruz onun önderliğinde okulumuzda sinema kulübü kuruldu çekimler yapmaya çalışıyoruz. Fotoğraflar çekip sınıfta arkadaşlarla paylaşıyoruz. Bu ders estetik bir algı ve beğeni geliştirmemize neden oluyor.

ÖĞRENCİ ODAK GRUP GÖRÜŞME FORMU

Ö: SORU: 1- T.S.E. dersinde değerlendirme sürecinden beklentileriniz nelerdir?

Sonda: Öğrenciye karşı şeffaf olunmalı

Özgüven oluşturunca değerlendirme biçimleri benimsenmeli

Öğretmen- öğrenci etkileşimi artırılmalı

Araştırma- sorgulama becerileri ön plana çıkartılmalı

Sanatsal bilgi ölçülmeli

Atölyeler arası ölçüt birliği sağlanmalı

Farklı kişilerin değerlendirmeleri artırılmalı (Öğrencinin öğrenciyi değerlendirmesi)

Temel sanat eğitimi dersi beceri ve zekâyâ dayalı bir ders. Bu durumda her öğrenci kendine özgü bir tarz ve üslup belirlemekte. Hocamızın değerlendirmelerindeki en büyük artısı; kendi tarzını benimsetip, o tarzla alakalı değerlendirme, düzeltme veya üzerine bilgi ekleme yerine, öğrencinin tarzını öğrenerek o tarz üzerinden değerlendirme yapması. Böylece bizler kendimizi daha özgür hissederek daha yaratıcı işler çıkartabiliyoruz. Üstelik bu işleri sadece o derslik veya sadece ödev olarak görmeyerek, günümüz sanatını da göz önüne alarak eleştiriyor. Buda öğrencinin özgüvenini sağlamlaştıran etkenlerden biri. Ancak belki ders süresinin uzun olması ve kapalı bir ortamın derslik olarak sabit tutulması öğrenciyi sıkabiliyor. Ayrıca göze çarpan bir şey de hocamızın bir işi öncelikle öğrenciye yorumlatması. Öncelikle öğrencinin hatayı anlamasını sağlaması daha sonraki işlerinde öğrencinin bu hataları tekrarlamaması açısından çok yararlı bir uygulama oluyor.

Ö. SORU: 2- Öğretim elemanı çalışmalarınızı değerlendirirken neleri ön plana almaktadır?

Alternatif: Öğretim Elemanının kullandığı ölçme değerlendirme tekniği senin derslerde kazandığın uygulama becerilerini ölçtüğünü düşünüyor musun? Cevabın hayır ise neden?

Sonda: Etkili kompozisyon oluşturma

Araç-gereçleri kullanma

Tekniği uygulama

Özgünlük ve yaratıcılık

Kişisel gelişim ve çaba

Sorumluluklarını yerine getirme

Öncelikle yine bireysel bir değerlendirme yapıyor. Hoca herkesin işini aynı ölçütte değerlendirmiyor. Kimi daha düzenli ve çok iş yaparken, kiminin az ama daha yaratıcı çalışması yüzünden bu yola başvuruyor bence. Ancak daha net bir

değerlendirme sistemi olsa ve öğrenciler işlerini bunu göz önünde bulundurarak yapsa belki daha verimli olabilir.

Ö. SORU: 3- Temel Sanat Eğitimi dersi sürecini yaşayan biri olarak bu dersin daha verimli olabilmesi için ne gibi önerilerde bulunursunuz?

Bence ders saatleri haftaya eşit olarak dağıtılmalı. Yani bir günde sekiz saat üst üste ders olması yerine, bunun diğer günlere bölünmesi öğrenciyi rahatlatır. Aksi takdirde öğrenci sıkılıyor ve yaratıcılığı kısıtlanabiliyor.

Ö. SORU: 4- Temel Sanat Eğitimi dersinde işlenen konularda kelimeler, terimler, anlamlar, tanımlara ilişkin terminoloji bilgisinin ne ölçüde verildiğini düşünüyorsunuz?

Alternatif: Teorik bilginin yeteri kadar verildiğini düşünüyor musunuz?

Aslında teorik bilgi çok fazla verilmiyor. Sadece giriş bölümünü öğreniyoruz. Akılda kalıcı olduğunu düşünüyorum. Beklide her öğrenci aynı olmadığı için konunun tamamını anlatmıyor olabilir. Çünkü herkes aynı anlama kapasitesine sahip değil. Belki konular sunum şeklinde, kısa başlıklar halinde, daha görsele dayalı olarak verilebilir.

Ö. SORU: 5- Size göre öğretim elemanı T.S.E. dersi ve genel öğretmen yeterlilikleri açısından yeterli midir?

Alternatif: Öğretmen her şeyden önce süreçleri analitik ve kritik olarak inceleyebilmeli ve değişik durumlara uygun olarak modeller geliştirebilmelidir. Bilgiyi psikolojik ve lojik yönlerden inceleyebilmeli ve anlayabilmeli ve analiz edebilmeli, uygun yapı ve düzenlemeler geliştirebilmelidir. Ayrıca bilgiyi etkin biçimde takdim edebilmelidir. Bu görüşten yola çıkarak bu soruyu cevaplar mısınız?

Sonda: - Konu Alan ve Alan Eğitimine İlişkin Yeterlikler

Konu Alanı Bilgisi

Alan Eğitimi Bilgisi

- Öğretme-Öğrenme Süreçlerine İlişkin Yeterlikler

Planlama

Öğretim Süreci

Sınıf Yönetimi

İletişim

- Değerlendirme

- Tamamlayıcı Mesleki Yeterlikler

Alanına kesinlikle çok hâkim. Ayrıca anlattığı konulara da çok hâkim olduğu için anlatma ve anlama sürecinde kaliteli. Bilgiyi öğrenciye aktarma konusunda da öğrenciyle iyi diyalog kurduğu için çok verimli.

Ö. SORU: 6- T.S.E. dersi atölyelerini teknik donanım açısından yeterli buluyor musunuz? Önerileriniz var mı?

Kesinlikle yeterli değil. En azından öğrencilerin kendine ait birer dolabı olmalı. Üstelik guaj boya gibi su gerektiren çalışmalarda lavabo eksikliği de göze çarpıyor. Etkili ders anlatımı için projeksiyon ve bilgisayar cihazına da ihtiyaç duyulmakta.

Ö. SORU: 7- Bu alanla ilgili olarak öğretim elemanının size tavsiye ettiği ya da sizin okuduğunuz kaynak kitaplar var mı?

Genellikle haftalık veya aylık sanat dergilerini sıkça tavsiye ediyor. Bunlar; Milliyet Sanat, Genç Sanat, Rh Sanat (v.b.) gibi dergilerdi. Ayrıca Boyalı Kuş isimli kitapta tavsiyelerinin arasında. Sanatın öyküsü de yararlandığımız kitaplar arasındadır.

Ö. SORU: 8- T.S.E. dersinin size ne gibi faydalar sağladığını düşünüyorsunuz?

Sonda: Diğer alan derslerinde ve günlük yaşantınızda bu dersten öğrendiğiniz bilgileri kullanıyor musunuz?

Genellikle tasarıma dayalı bir ders olduğu için gerek odamın düzeni, gerekse giyim tarzıma kadar birçok alanda etkili oluyor. Renk ve şekil uyumu, denge gibi unsurlar bir süre sonra yaşam tarzı haline geldi, böylece hayatımıza girmiş oldu.

ÖĞRENCİ ODAK GRUP GÖRÜŞME FORMU

Ö: SORU: 1- T.S.E. dersinde değerlendirme sürecinden beklentileriniz nelerdir?

Sonda: Öğrenciye karşı şeffaf olunmalı

Özgüven oluşturunca değerlendirme biçimleri benimsenmeli

Öğretmen- öğrenci etkileşimi artırılmalı

Araştırma- sorgulama becerileri ön plana çıkartılmalı

Sanatsal bilgi ölçülmeli

Atölyeler arası ölçüt birliği sağlanmalı

Farklı kişilerin değerlendirmeleri artırılmalı (Öğrencinin öğrenciyi değerlendirmesi)

Temel sanat eğitimi dersi değerlendirme sürecinden beklentilerim, her şeyden önce hoca ve öğrenci etkileşimi arttırılmalı. Hocamız bizlere daha sıcak davranmalı, eleştirilerinde yıkıcı değil yapıcı olmalı. Çalışmalarımızda bize daha fazla yol göstermeli. Süreç içinde de değerlendirme yapmalı ama bunun için sınıfta olması gerekir, sadece ders başlangıcında değerlendirme yapmamalı. Çalışmamızla ilgili fikir almak veya soru sormak istediğimizde sınıfta olmadığı için odasına gitmek zorunda kalıyoruz. Sınıfta kalıp bizi tek tek değerlendirmesini isterim. Sanatsal bilgimizi ölçecek herhangi bir sınav yapılmıyor. Çok zaman öğrenci öğrenciyi değerlendiriyor ama bunun faydalı olduğunu düşünmüyorum.

Ö. SORU: 2- Öğretim elemanı çalışmalarınızı değerlendirirken neleri ön plana almaktadır?

Alternatif: Öğretim Elemanının kullandığı ölçme değerlendirme tekniği sizin derslerde kazandığınız uygulama becerilerini ölçtüğünü düşünüyor musun? Cevabın hayır ise neden?

Sonda: Etkili kompozisyon oluşturma

Araç-gereçleri kullanma

Tekniği uygulama

Özgünlük ve yaratıcılık

Kişisel gelişim ve çaba

Sorumluluklarını yerine getirme

Derslerde kazandığım uygulama becerilerini, hocamızın değerlendirme kriterlerinin ölçmeye yeterli olduğunu düşünmüyorum. Çünkü değerlendirme ölçütlerini bizimle paylaşmıyor, hatta değerlendirmeyi bizim yanımızda değil odasında yapıyor. Ben örnek çalışmalara bakarak kendim yeni fikirler geliştiriyorum.

Ö. SORU: 3- Temel Sanat Eğitimi dersi sürecini yaşayan biri olarak bu dersin daha verimli olabilmesi için ne gibi önerilerde bulunursunuz?

Dersler iki güne bölünmemeli. Dersin hocası ders süresince sınıfta öğrencilerin yanında olmalı. Süreç içinde çalışmaların nasıl ilerlediğini görüp ona göre eleştirileriyle yol göstermeli. Öğrenciye konu hakkında daha çok örnek çalışma gösterilmeli ve teorik bilgi verilmeli. Atölye dersi olduğu için donanımı tam olmalı. Bazı konuları haftalar boyunca çalışıyoruz çok sıkıcı oluyor, konunun özünü anladıktan sonra bir çalışma yapılarak diğer bir konuya geçilmeli. Derslerde daha fazla bilgisayar kullanımına izin verilmeli. Ders hem öğrenci hem de dersin hocası tarafından ciddiye alınmalı. Ders sadece atölyede kalmamalı tüm sınıf sergilere, etkinliklere katılmalı. Sinema, tiyatro, bianeller takip edilebilmeli.

Ö. SORU: 4- Temel Sanat Eğitimi dersinde işlenen konularda kelimeler, terimler, anlamlar, tanımlara ilişkin terminoloji bilgisinin ne ölçüde verildiğini düşünüyorsunuz?

Alternatif: Teorik bilginin yeteri kadar verildiğini düşünüyor musunuz?

Teorik olarak çok fazla bilgi verilmiyor. Hocamız bize konuları paylaştırp, grup halinde hazırlamamızı istedi. İnternette ve bazı kitaplardan bularak, gruplar halinde hazırladık. Sunum yapamadık süre yetmedi. Yani herkes sadece kendi hazırladığı konudan bilgi edinebildi. Maddi olarak ta bizi zorladı ve sadece zaman kaybı oldu diye düşünüyorum. Oysa hocamız bizi konuları anlatıp ve birde sınav yaparsa daha iyi öğrenebiliriz.

Ö. SORU: 5- Size göre öğretim elemanı T.S.E. dersi ve genel öğretmen yeterlilikleri açısından yeterli midir?

Alternatif: Öğretmen her şeyden önce süreçleri analitik ve kritik olarak inceleyebilmeli ve değişik durumlara uygun olarak modeller geliştirebilmelidir. Bilgiyi

psikolojik ve lojik yönlerden inceleyebilmeli ve anlayabilmeli ve analiz edebilmeli, uygun yapı ve düzenlemeler geliştirebilmelidir. Ayrıca bilgiyi etkin biçimde takdim edebilmelidir. Bu görüşten yola çıkarak bu soruyu cevaplar mısınız?

Sonda: - Konu Alan ve Alan Eğitime İlişkin Yeterlikler

Konu Alanı Bilgisi

Alan Eğitimi Bilgisi

- Öğretme-Öğrenme Süreçlerine İlişkin Yeterlikler

Planlama

Öğretim Süreci

Sınıf Yönetimi

İletişim

- Değerlendirme

- Tamamlayıcı Mesleki Yeterlikler

Hocamız alanında yeterli değil yada bize bunu göstermiyor anlamadım. Bizimle çok fazla ilgilenmiyor, çok az ders anlatıyor. Derste olduğu zamanlarda ders konuları ile değil de güncel alanla ilgili sohbetler yapıyoruz. Bu tür konularda bizlerle çok samimi arkadaş gibi davranıyor, buda aslında bizim hoşumuza gidiyor ama ders işlemiyor ve hiçbir şey öğrenmiyoruz. Hocamız derste sürekli okulu ve bölümü kötüleyen sözler söylüyor, böyle olunca biz okuldan soğuyoruz. Ders dışındaki konularda iletişim çok iyi. Sınıfta çok fazla kalmadığı için sınıf yönetimi yok. Değerlendirmeyi nasıl yaptığına ilişkin bir fikrimiz yok. Bilmiyorum ama hocamızdan verim alamadığımı düşünüyorum.

Ö. SORU: 6- T.S.E. dersi atölyelerini teknik donanım açısından yeterli buluyor musunuz? Önerileriniz var mı?

Araç gereçler bakımında atölye donanımları çok yetersiz. Biz kendi imkânlarımızla bir şeyler yapmaya çalışıyoruz. Bilgisayar kullanacağımız zaman kendimiz getiriyoruz, bir uzatma kablosu bile sorun oluyor okuldan bunu temin edemiyoruz. Oturacak sandalyemiz bile yok diğer sınıflardan alıyoruz. Masalar kırık dökük, çizim yaparken kâğıtlarımızı kesiyor. Işıklı masamız yok, çok zaman cama koyup oradan kopya alıyoruz. Panolarımız yok çalışmalarımızı duvara asıyoruz. Askılıklar yok paltolarımız masalarımızın üzerinde duruyor. Renk çalışırken su kullanmamız gerekiyor, ama lavoba var bozuk çalışmıyor tamiri bir türlü yapılamadı.

Florasanların bir çoğu patlak yanmıyor onlarda bir türlü değiştirilmiyor, öğleden sonraki ders yarı karanlıkta geçiyor. Atölye içinde bize ait dolapların olmasını isterdim, her ders eşya taşımak zor oluyor. Bir bilgisayar ve internet bağlantısı olmalı. Çizim için uygun masa ve sandalyeler olmalı. Atölye geniş ve ferah olmalı.

Ö. SORU: 7- Bu alanla ilgili olarak öğretim elemanının size tavsiye ettiği ya da sizin okuduğunuz kaynak kitaplar var mı?

Bu ders ile ilgili herhangi bir kitap tavsiye edilmedi. Elimizde kaynak olarak sadece gruplar halinde hazırladığımız konular var. Birde ben ve bazı arkadaşlarımız Diğer sınıflardaki arkadaşlarımıza sorarak onların faydalandığı Berna Orhon ve Canan Deliduman'ın temel sanat eğitimi kitabını aldık.

Ö. SORU: 8- T.S.E. dersinin size ne gibi faydalar sağladığını düşünüyorsunuz?

Sonda: Diğer alan derslerinde ve günlük yaşantınızda bu dersten öğrendiğiniz bilgileri kullanıyor musunuz?

Bu dersin bana çok fazla fayda sağladığını düşünmüyorum. Bu yüzden herhangi bir fayda da sağlamadı.

ÖĞRENCİ ODAK GRUP GÖRÜŞME FORMU

Ö: SORU: 1- T.S.E. dersinde değerlendirme sürecinden beklentileriniz nelerdir?

Sonda: Öğrenciye karşı şeffaf olunmalı

Özgüven oluşturunca değerlendirme biçimleri benimsenmeli

Öğretmen- öğrenci etkileşimi artırılmalı

Araştırma- sorgulama becerileri ön plana çıkartılmalı

Sanatsal bilgi ölçülmeli

Atölyeler arası ölçüt birliği sağlanmalı

Farklı kişilerin değerlendirmeleri artırılmalı (Öğrencinin öğrenciyi değerlendirmesi)

Yapılan çalışmanın nerede ve nasıl kullanılacağı konuya başlamadan

anlatılmalı. Aynı biçimde değerlendirmenin ne amaçla ve nasıl yapılacağı da öğrenci ile paylaşılmalı. Öğrenci not alma ve sınıf geçme korkusu ile çalıştırılmamalı. Bizim hocamız sanatsal bilgimizi ölçecek herhangi bir yazılı sınav yapmıyor. Çalışmalarımızda araştırmalarımıza önem veriyor. Uygulama çalışması yaparken ne kadar çok araştırma yapıyorsak o kadar yüksek not alıyoruz. Notlarımız düşük olmuyor ama bizim yanımızda not vermiyor, dolayısıyla biz kriterlerini tam bilmiyoruz. Hocamız sınıfta çok fazla kalmıyor iletişim açısından zorluk yaşıyoruz. Öğrencinin öğrenciyi değerlendirmesini istiyor. Bu güzel bir şey.

Ö. SORU: 2- Öğretim elemanı çalışmalarınızı değerlendirirken neleri ön plana almaktadır?

Alternatif: Öğretim Elemanının kullandığı ölçme değerlendirme tekniği senin derslerde kazandığın uygulama becerilerini ölçtüğünü düşünüyor musun? Cevabın hayır ise neden?

Sonda: Etkili kompozisyon oluşturma

Araç-gereçleri kullanma

Tekniği uygulama

Özgünlük ve yaratıcılık

Kişisel gelişim ve çaba

Sorumluluklarını yerine getirme

Çalışmamıza başlamadan önce nelere dikkat etmemiz gerektiğini söylüyordu. Bunlar kompozisyon, konuya uygunluk, tekniğe uygunluk, malzeme seçimi, araştırma çalışmaları, zamanı iyi kullanma gibi kriterler. Özellikle yaptığımız eskiz çalışmalarını da değerlendirme yapacağı zaman istiyor ve bunlardan da not alıyoruz. En çokta yaratıcılığa önem veriyor. Bizden sürekli bütün tasarımlarımızı alan kullanıma uygun yapmamızı istiyor. Bu güzel bir şey alanı da tanımış oluyoruz. Ama asıl değerlendirmeyi yaparken neleri ölçüt aldığını bilmiyoruz.

Ö. SORU: 3- Temel Sanat Eğitimi dersi sürecini yaşayan biri olarak bu dersin daha verimli olabilmesi için ne gibi önerilerde bulunursunuz?

Dersin verimli olabilmesi için öncelikle işleniş şeklinin düzenlenmesi gerekir. Ders düzenli bir saatte başlayıp devam etmeli. Hangi haftada hangi konular işlenecek

ise önceden programlanmalı. Hocamız ders süresince atölyede olmalı. Süreç içinde bizi yönlendirmeli, kendi başımıza kaldığımız zaman çalışma disiplini olmuyor, ders derste işlenmeli eve ödev verilecek yapılmamalı. Uygulama çalışmalarımız çok fazla olduğu için bu ders dışında diğer derslere çok vakit ayıramıyoruz ve notlarımız düşüyor, amaç verilen konuyu öğrenmek ise bir çalışma ile de öğrenilebilir çok fazla çalışma yapmak hem sıkıcı hem de zaman kaybı oluyor. Bazı malzemeler pahalı olduğu için alamıyoruz, alternatif olan malzemelerin kullanımına izin verilmeli. Atölye dışında da ders etkinliklerine yer verilmeli.

Ö. SORU: 4- Temel Sanat Eğitimi dersinde işlenen konularda kelimeler, terimler, anlamlar, tanımlara ilişkin terminoloji bilgisinin ne ölçüde verildiğini düşünüyorsunuz?

Alternatif: Teorik bilginin yeteri kadar verildiğini düşünüyor musunuz?

Hayır düşünmüyorum. Çünkü hocamız hiç teorik bilgi vermedi. Konuları uygulamada biliyoruz ve yapıyoruz ama tanımlama yapamıyoruz. Hocamız bize konuları paylaştırdı, gruplara bölündük, her grup konusunu hazırladı ama bunları sınıfta anlatamadık. Dolayısıyla kim ne hazırladı, doğrumu, yanlış mı bilmiyoruz. Herkes öğrenebildiyse sadece kendi konusunu öğrendi.

Ö. SORU: 5- Size göre öğretim elemanı T.S.E. dersi ve genel öğretmen yeterlilikleri açısından yeterli midir?

Alternatif: Öğretmen her şeyden önce süreçleri analitik ve kritik olarak inceleyebilmeli ve değişik durumlara uygun olarak modeller geliştirebilmelidir. Bilgiyi psikolojik ve lojik yönlerden inceleyebilmeli ve anlayabilmeli ve analiz edebilmeli, uygun yapı ve düzenlemeler geliştirebilmelidir. Ayrıca bilgiyi etkin biçimde takdim edebilmelidir. Bu görüşten yola çıkarak bu soruyu cevaplar mısınız?

Sonda: - Konu Alan ve Alan Eğitimine İlişkin Yeterlikler

Konu Alanı Bilgisi

Alan Eğitimi Bilgisi

- Öğretme-Öğrenme Süreçlerine İlişkin Yeterlikler

Planlama

Öğretim Süreci

Sınıf Yönetimi

İletişim

- Değerlendirme
- Tamamlayıcı Mesleki Yeterlikler

Hocamızın genelde çok işi oluyor ve sınıfta çok az kalıyor. Sınıfta kaldığı süreç içinde bazen oldukça sert ve disiplinli bazen de bizlerle arkadaş gibi oluyor. Ama konu alanı ve alan bilgisi konusunda yeterli olduğunu düşünüyorum. İletişim genelde ders konusunda değil de hayata dair genel konularda oluyor. Bizlere memur yasasını sınav sistemini vb. konuları anlatıyor. Öğretim süreci tam olarak yaşanmıyor hocamız konuyu verip gidiyor süreçte neler yaptığımızı bilmiyor. Değerlendirmeyi bizimle yapmıyor.

Ö. SORU: 6- T.S.E. dersi atölyelerini teknik donanım açısından yeterli buluyor musunuz? Önerileriniz var mı?

Atölyelerimiz donanın bakımından çok yetersiz. Işıklı masamız çalışmıyor, diğer sınıflara gitmek zorunda kalıyoruz o sınıfta ders var ise kâğıtlarımızı cama yapıştırıp çizim yapıyoruz. Oturacak sandalye bulamıyoruz. Masalarımızın üstünde yağlı boyalar, delikler var. Boya yaparken kullanabileceğimiz bir lavabomuz yok. Kendimize ait dolaplarımız olsun isterdim ama yok. Bilgisayar olsun isterdim ama yok, kendimiz getiriyoruz. Her atölyede en azında internet bağlantısı olmalı.

Ö. SORU: 7- Bu alanla ilgili olarak öğretim elemanının size tavsiye ettiği ya da sizin okuduğunuz kaynak kitaplar var mı?

Hocamızın bize tavsiye ettiği herhangi bir kaynak kitap yok. Sadece bir üst sınıfların hazırladığı konu anlatımları kaynak gösterildi. Dersler o kadar yoğun ki ben sadece ders kitaplarımı okuyabiliyorum. Fırsat buldukça da internette örnek çalışmalara bakıyorum.

Ö. SORU: 8- T.S.E. dersinin size ne gibi faydalar sağladığını düşünüyorsunuz?

Sonda: Diğer alan derslerinde ve günlük yaşantınızda bu dersten öğrendiğiniz bilgileri kullanıyor musunuz?

Bazı teknikleri öğrenmemizi sağlıyor. Tasarım yaparken ve günlük hayatta tasarımlara bakarken daha eleştirel bakmamızı sağlıyor. Bu dersten çok fazla verim alamadığımı düşünsem de üst sınıflarda bunun değişeceğine inanıyorum.

ÖĞRENCİ ODAK GRUP GÖRÜŞME FORMU

Ö: SORU: 1- T.S.E. dersinde değerlendirme sürecinden beklentileriniz nelerdir?

Sonda: Öğrenciye karşı şeffaf olunmalı

Özgüven oluşturunca değerlendirme biçimleri benimsenmeli

Öğretmen- öğrenci etkileşimi artırılmalı

Araştırma- sorgulama becerileri ön plana çıkartılmalı

Sanatsal bilgi ölçülmeli

Atölyeler arası ölçüt birliği sağlanmalı

Farklı kişilerin değerlendirmeleri artırılmalı (Öğrencinin öğrenciyi değerlendirmesi)

Öğrencinin yaratıcılığını arttırıcı değerlendirme yapılmalı. Öğretmen öğrenci diyalogu daha yakın olmalı. Hoca öğrencilerle daha çok ilgilenmeli ve sürekli fikir alışverişi yapılmalı. Öğrencinin not korkusu ile özgürlüğü kısıtlanmamalı. Uygulama becerisi kadar sanatsal bilgiye de önem verilmeli. Çok fazla ödev verilerek öğrenci sıkılmamalı. Çalışmalarda tek bir objeye bağlı kalınmadan çalışılmalı. Örneğin, bu dönem bir obje seçtik ve o obje üzerinde çizgi, nokta, doku, koram nerdeyse dönem sonun kadar bu obje ile çalıştık, çok sıkıcı oldu. Bu dersi alan diğer sınıflardaki arkadaşlarımdan yaptığı çalışmalarını ve onların aldıkları notları görünce bizim daha az çalıştığımızı fark ediyorum.

Ö. SORU: 2- Öğretim elemanı çalışmalarınızı değerlendirirken neleri ön plana almaktadır?

Alternatif: Öğretim Elemanının kullandığı ölçme değerlendirme tekniği sizin derslerde kazandığınız uygulama becerilerini ölçtüğünü düşünüyor musun? Cevabın hayır ise neden?

Sonda: Etkili kompozisyon oluşturma

Araç-gereçleri kullanma

Tekniği uygulama

Özgünlük ve yaratıcılık

Kişisel gelişim ve çaba

Sorumluluklarını yerine getirme

Öncelikli olarak sanat öğrencisi temiz ve titiz olmalı diyor ve temizliğe çok önem veriyor. Ders başlangıcında ödevlerimizi kontrol ediyor ve sınıftan ayrılıyor, çok uzun süre sınıfa gelmediği oluyor. Bazı uygulamalarda takılıyor ama soracak kimse olmuyor. Başımızda hocamız olmadığı için sınıfta disiplinsizlik, rahatlık oluyor, çok zaman bizde kantine gidip çay içiyoruz. Sınıfta çalışmadığımız için de yurttan çalışmaya gayret ediyoruz ama çok fazla çalışma yapmamız gerekiyor, hiç verimli olmuyor. Hocamız konu başlarında nasıl etkili bir kompozisyon oluşturmamız gerektiğini anlatıyor ve değerlendirme yaparken bunu istiyor. Kişisel gelişim ve çaba gösterme konusunda bizlerle konuşuyor, ders konuları dışında hayata dair konuşmalar da yapıyor. Fakat tekniği nasıl uygulayacağımız konusunda sadece konuşuyor ve sınıftan ayrılıyor, biz deneyerek bulmaya çalışıyoruz.

Ö. SORU: 3- Temel Sanat Eğitimi dersi sürecini yaşayan biri olarak bu dersin daha verimli olabilmesi için ne gibi önerilerde bulunursunuz?

Bizim ders saatlerimiz dört dört iki güne bölünmüş, ama peş peşe sekiz saat olursa çok daha iyi olur. Daha verimli geçer. Bu ders sekiz saat ise hocamızın en azından altı saati sınıfta bulunması gerekir. Çok serbest kalmak yada çok sıkılmak bu ders için verimliliği öldürüyor. Ders zevkli hale getirilmeli. Başarılı olmak için önce dersin hocasının sevilmesi gerektiğini düşünüyorum ama hocamızı çok göremiyoruz, odasına gittiğimizde de bulamıyoruz. Bazı konularda bilgisayar kullanmamıza izin

veriyor bu çalışmalarımızı daha hızlı yapmamızı sağlıyor. Ama atölye ortamı buna müsait değil daha donanımlı atölyeler olmalı.

Ö. SORU: 4- Temel Sanat Eğitimi dersinde işlenen konularda kelimeler, terimler, anlamlar, tanımlara ilişkin terminoloji bilgisinin ne ölçüde verildiğini düşünüyorsunuz?

Alternatif: Teorik bilginin yeteri kadar verildiğini düşünüyor musunuz?

Teorik bilgi çok az veriyor, bazen konu başlarında kısa anlatımlar yapıyor. Konuları bizlere paylaşıyor, gruplar kuruyoruz ve biz kendi aramızda anlatıyoruz. Her grup kendi anlattığı konuyu biliyor. Bir grubun bildiği konuyu diğeri bilmiyor. Teorik bir sınav yapmıyor. Uygulamada araştırarak çalışabiliyorum örnek çalışmalara bakıyorum ama teorik bilgi çok fazla bilmiyorum.

Ö. SORU: 5- Size göre öğretim elemanı T.S.E. dersi ve genel öğretmen yeterlilikleri açısından yeterli midir?

Alternatif: Öğretmen her şeyden önce süreçleri analitik ve kritik olarak inceleyebilmeli ve değişik durumlara uygun olarak modeller geliştirebilmelidir. Bilgiyi psikolojik ve lojik yönlerden inceleyebilmeli ve anlayabilmeli ve analiz edebilmeli, uygun yapı ve düzenlemeler geliştirebilmelidir. Ayrıca bilgiyi etkin biçimde takdim edebilmelidir. Bu görüşten yola çıkarak bu soruyu cevaplar mısınız?

Sonda: - Konu Alan ve Alan Eğitimine İlişkin Yeterlikler

Konu Alanı Bilgisi

Alan Eğitimi Bilgisi

- Öğretme-Öğrenme Süreçlerine İlişkin Yeterlikler

Planlama

Öğretim Süreci

Sınıf Yönetimi

İletişim

- Değerlendirme

- Tamamlayıcı Mesleki Yeterlikler

Hocamızın alanında tam olarak yeterli olup olmadığının cevabını veremeyeceğim çünkü yeterli ise de bizimle çok paylaşmıyor. Öğretim sürecini

planlarken bizimde fikirlerimizi almasını isterdim. Birçok konu yetişmiyor o konuları kısaca geçiyoruz tam bir öğrenme sağlanmış olmuyor. Sınıfta çok fazla kalmadığı için sınıf yönetimi hakkında da bir fikrim yok. Değerlendirme ölçütlerini bizlere anlatmıyor, sınıf içinde bizim birbirimizi değerlendirmemizi istiyor ama biz neye göre değerlendireceğimizi bilmiyoruz. Ders konuları hakkında çok konuşmuyor ama hayata dair sohbetler yapıyoruz.

Ö. SORU: 6- T.S.E. dersi atölyelerini teknik donanım açısından yeterli buluyor musunuz? Önerileriniz var mı?

Kesinlikle yeterli bulmuyorum ve bundan çok şikâyetçiyim. Çalışmalarımızı düzenli bir şekilde bırakabileceğimiz bir dolabımız yok. Sandalyelerimiz çok rahatsız zaten onlar sandalye değil tabure. Masalarımız çizim için hiç uygun değil. Atölyelerde mutlaka projeksiyon ve bilgisayar olmalı. Bizim dersimiz görsele dayalı bir ders ama bunun için fiziksel şartlar yok. Duvarlarda çalışmalarımızı asacağımız panolar olmalı bu bizi motive eder diye düşünüyorum. Müzik bölümünün duvarlarında bile bizimkinden çok resim asılı. Bazen atölye dolu oluyor gidip nakış atölyesinde makinelerin içinde ders yapmaya çalışıyoruz.

Ö. SORU: 7- Bu alanla ilgili olarak öğretim elemanının size tavsiye ettiği ya da sizin okuduğunuz kaynak kitaplar var mı?

Hocamız bize kaynak kitap önermedi. Geçen yıldan öğrencilerin hazırladıkları konu anlatımlarının sunumlarını tavsiye etti, onlarda eksik ve yanlış. Ayrıca hocamız hiç örnek göstermiyor, ben diğer sınıflardan edinmeye çalışıyorum.

Ö. SORU: 8- T.S.E. dersinin size ne gibi faydalar sağladığını düşünüyorsunuz?

Sonda: Diğer alan derslerinde ve günlük yaşantınızda bu dersten öğrendiğiniz bilgileri kullanıyor musunuz?

Şu an herhangi bir faydasını gördüğümü söyleyemem. Zamanla ve üst sınıflarda fayda sağlar mı bilmiyorum. Temel sanat eğitimi dersi zevkli bir derse, belki zamanla buradan edineceğim estetik beğeniye günlük yaşantımda da kullanabilirim.

EK 7**GÖZLEM FORMU**

Gözlem formunun hazırlanmasında Temel Sanat Eğitimi dersinin yürütülme (işleniş) sürecinin değerlendirilmesine yer verilmiştir. Bu amaca ulaşabilmek için üç aşamada analiz yapılacaktır. Bunlar;

- 1- Bilgilenme ve araştırma süreci,
- 2- Uygulama süreci,
- 3- Değerlendirme süreci.

Gözlem süresince her şeyin gözlenmesi mümkün olmayacağından gözlemin hangi kapsamda yapılacağı yukarıda belirtilen üç aşamada sınırlandırılmıştır. Yine gözlenecek boyutların birbirinden bağımsız bir biçimde gözlenmesi mümkün olmayacağından gözlenen her bir sürecin ve boyutun birbiri ile ilişkisi gözlem formunda ortaya koyulmaya çalışılacaktır.

Gözlem formunun karşılaması beklenen araştırma soruları şunlardır:

- 1- Temel Sanat Eğitimi dersi süresince öğrencilerin; ders öğretim elemanı tarafından verilen sanatsal bilgiyi alması ve bilgiyi uygulama çalışmalarına aktarabilmesinde verimliliği nasıldır?
- 2- Temel Sanat Eğitimi dersi süresince sınıf ortamı, öğretmen ve öğrenci özellikleri nasıldır?
- 3- Gözlemcinin izlediği derse yönelik gözlemleri nelerdir? Temel Sanat eğitimi dersinin tüm süreçlerinin gözlenmesi ana soruları oluşturmaktadır.

Sanatsal Bilgi(İşlenen Konu)	Uygulama Süreci	Öğretmen Özellikleri	Öğrenci Özellikleri	Gözlemci Görüşleri (Yorumu)

EK 8**UYGULAMALI SANATLAR EĞİTİMİ
BÖLÜMÜ TEMEL SANAT EĞİTİMİ
DERS PROGRAMI**

Dersin Adı-Kodu							Programın Adı		
TEMEL SANAT EĞİTİMİ I - MER 101							MESLEKİ RESİM EĞİTİMİ ANABİLİM DALI		
Yarıyıl	Eğitim ve Öğretim Yöntemleri							Kredi	
	Teori	Uyg.	Lab.	Proje/Alan Çalışması	Ödev	Diğer	Toplam	Kredi	AKTS Kredisi
I	28	84	-	30	30	28	200	5	8
Ders Dili	Türkçe								
Zorunlu / Seçmeli	Zorunlu								
Ön şartlar	Yok								
Dersin İçeriği	Sanatın temel ilke ve öğeleri ile ilgili beceri ve davranışları, farklı teknik ve uygulamalarla desteklemek.								
Dersin Amacı	Sanatın temel kavramlarını teorik ve uygulamalı olarak kavratmak. Sanatsal yetenek ve yaratıcılığı geliştirmek.								
Öğrenme Çıktıları ve Yeterlilikler	Nokta-çizgi-leke-biçim-hacimlendirme, biçim üretme yöntemleri ve metaformoz yöntemlerini kullanarak iki ve üç boyutlu görsel anlatımlara dönüştürme.								
Ders Kitabı ve/veya Kaynaklar	Temel Sanat Öğeleri-Nevide Gökaydın Temel Tasar- Hulusi Güngör Aynanın Gerçeği- Gülseren Südar								
Değerlendirme Ölçütleri							Varsa (X) olarak işaretleyiniz	Yüzde (%)	
	Ara Sınavlar						X	20	
	Kısa Sınavlar						-	-	
	Ödevler						X	10	
	Projeler						X	10	
	Dönem Ödevi						-	-	
	Laboratuar						-	-	
	Diğer						X	10	

		Dönem Sonu Sınavı	X	50
Ders Sorumluları	Yrd. Doç. Ayşegül TÜRK gulturk@gazi.edu.tr			
Hafta	Konular			
1	Nokta, nokta ile ilgili kavramlar: Ölçü-yön, malzeme: Rapido kalem , mürekkep.			
2	Nokta, açık-koyu değerler.			
3	Çizgi, çizgi tipleri: Düz,kırık,dalgalı çizgiler ile ilgili kavramlar:Ölçü, yön, aralık.Malz:			
4	Çizgi ve noktayı kullanarak yüzey oluşturma.			
5	Temel geometrik formları kullanarak iki boyutlu yüzeyi üç boyutlu hale getirme.			
6	Obj e etüdü: karakalem ve kuru boya tekniği.			
7	Vize			
8	Transformasyon yöntemleri.			
9	Transformasyon yöntemleri.			
10	Objeyi nokta ve çizgi kullanarak yorumlama.			
11	Form üretme yöntemleri: Eksiltme, arttırma ve birlikte kullanma.			
12	Tasar ilkelerini kullanarak yüzey oluşturma.			
13	Tasar ilkelerini kullanarak yüzey oluşturma.			
14	Final			

Dersin Adı-Kodu						Programın Adı			
TEMEL SANAT EĞİTİMİ II - MER 102						MESLEKİ RESİM EĞİTİMİ ANABİLİM DALI			
Yarıyıl	Eğitim ve Öğretim Yöntemleri							Kredi	
	Teori	Uyg.	Lab.	Proje/Alan Çalışması	Ödev	Diğer	Toplam	Kredi	AKTS Kredisi
II	28	84	-	-	50	38	200	5	8
Ders Dili	Türkçe								
Zorunlu / Seçmeli	Zorunlu								
Ön şartlar	Yok								
Dersin İçeriği	Sanatın temel ilke ve öğeleri ile ilgili beceri ve davranışları farklı teknik ve uygulamalarla desteklemek								
Dersin Amacı	Metamorfoz, tasarım ilkeleri ,doku renk ve 2 ve 3 boyutlu çalışmaları kavratmak								
Öğrenme Çıktıları ve Yeterlilikler	Sanatın ilkelerini öğrenme Tasarım ilkelerini öğrenme Temel renk ve doku bilgisini öğrenme 2 ve 3 boyutlu çalışmaları öğrenme								
Ders Kitabı ve/veya Kaynaklar	Gökaydın, Nevide:Temel Sanat Eğitimi Işingör, Mümtaz:Resim1 Temel Sanat Eğitimi Atalayer, Faruk:Temel Tasarım								
Değerlendirme Ölçütleri								<i>Varsa (X) olarak işaretleyiniz</i>	Yüzde (%)
				Ara Sınavlar				X	20
				Kısa Sınavlar				-	-
				Ödevler				X	10
				Projeler				-	-
				Dönem Ödevi				-	-
				Laboratuar				-	-
				Diğer				X	10
				Dönem Sonu Sınavı				X	60

Ders Sorumluları	Yrd. Doç. Ayşegül TÜRK gulturk@gazi.edu.tr
Hafta	Konular
1	Metamorfoz
2	Metamorfoz
3	Tasarım teknikleri
4	Tasarım teknikleri
5	Doku çalışması
6	Doku çalışması
7	Renk kontrastları
8	Renk kontrastları
9	Renk kontrastları
10	Renk kontrastları
11	Rölyef
12	Rölyef
13	Strüktür
14	Strüktür

Dersin Adı-Kodu						Programın Adı			
TEMEL SANAT EĞİTİMİ I MER 101						SERAMİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI			
Yarıyıl	Eğitim ve Öğretim Yöntemleri							Kredi	
	Teori	Uyg.	Lab.	Proje/Alan Çalışması	Ödev	Diğer	Toplam	Kredi	AKTS Kredisi
I	28	84	-	-	40	44	200	5	8
Ders Dili	Türkçe								
Zorunlu / Seçmeli	Zorunlu								
Ön şartlar	Yok								
Dersin İçeriği	Öğrencilerin sanatsal yetenek, yaratıcılık ve düşünce yapısının gelişmesini sağlamak, sanatın temel ilke ve öğeleri ile ilgili beceri ve davranışları kazandırarak sanatçı kişiliğinin oluşmasında taban oluşturmak.								
Dersin Amacı	Sanat ve estetiğin temel ilkelerini, Tasarım ilkelerini Temel Sanat Eğitimi ilkelerini ve önemini kavratmak.								
Öğrenme Çıktıları ve Yeterlilikler	Sanat ve sanat ilkelerini bilir, Temel Sanat Eğitimi ilkeleri ve önemini kavrar.Tasarım ilkeleri ve Renk bilir.								
Ders Kitabı ve/veya Kaynaklar	Gökaydın Nevide, Temel Sanat Eğitimi, Ankara 2002. Atalay Faruk Temel Tasarım, Eskişehir 1998 Alpaslan Sabiha, Tasarım, Ankara 2004.								
Değerlendirme Ölçütleri								Varsa (X) olarak işaretleyiniz	Yüzde (%)
				Ara Sınavlar				X	20
				Kısa Sınavlar				-	-
				Ödevler				X	10
				Projeler				-	-
				Dönem Ödevi				-	-
				Laboratuvar				-	-
				Diğer				X	10

		Dönem Sonu Sınavı	X	60
Ders Sorumluları	Öğr. Gör. Berna İSTİFOĞLU ORHON hberna@gazi.edu.tr			
Hafta	Konular			
1	Sanat ve Temel Sanat Eğitimi			
2	Nokta ve Çizgi			
3	Nokta ve Çizgi			
4	Nokta ve Çizgi			
5	Nokta ve Çizgi			
6	Tasar İlkeleri			
7	Tasar İlkeleri			
8	Tasar İlkeleri			
9	Tasar İlkeleri			
10	Kolaj ve Kompozisyon			
11	Kolaj ve Kompozisyon			
12	Kolaj ve Kompozisyon			
13	Doku			
14	Doku			

Dersin Adı-Kodu						Programın Adı			
TEMEL SANAT EĞİTİMİ II - MER 102						SERAMİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI			
Yarıyıl	Eğitim ve Öğretim Yöntemleri							Kredi	
	Teori	Uyg.	Lab.	Proje/Alan Çalışması	Ödev	Diğer	Toplam	Kredi	AKTS Kredisi
II	28	84	-	44	44	-	200	5	8
Ders Dili	Türkçe								
Zorunlu / Seçmeli	Zorunlu								
Ön şartlar	Yok								
Dersin İçeriği	Rengin doğada bulunuş biçimleri rengin özellikleri, renk kontrastları, renk-biçim, renk-doku, renk-işlev, renk-teknik, renk-malzeme ilişkilerinin araştırılması ve özgün kompozisyon çalışmaları yapmak.								
Dersin Amacı	Renk bilgisini kavratmak renk-biçim renk-doku, renk ve kompozisyon ilişkisini öğretmek, üç boyutlu çalışmalardaki temel ilkeleri kavratmak.								
Öğrenme Çıktıları ve Yeterlilikler	Estetik düşünme, yaratıcılığı geliştirme temel bilgilerini kazanır. Renk bilgisi öğrenir. Üç boyutlu çalışmalar yapar.								
Ders Kitabı ve/veya Kaynaklar	Gökaydın Nevide, Temel Sanat Eğitimi, Ankara 2002. Atalayer Faruk Temel Tasarım, Eskişehir 1998 Alpaslan Sabiha, Tasarım, Ankara 2004.								
Değerlendirme Ölçütleri								Varsa (X) olarak işaretleyiniz	Yüzde (%)
				Ara Sınavlar				X	20
				Kısa Sınavlar				-	-
				Ödevler				X	10
				Projeler				X	10
				Dönem Ödevi				-	-
				Laboratuar				-	-
				Diğer				-	-
				Dönem Sonu Sınavı				X	60

Ders Sorumluları	Öğr. Gör. Berna İSTİFOĞLU ORHON hberna@gazi.edu.tr
Hafta	Konular
1	Renk ve Renk Bilgisi Doku
2	Renk Kontrastları Sıcak- Soğuk Renk Kontrastı
3	Açık-Koyu Renk Kontrastı Tamamlayıcı Renk Kontrastı
4	Kalite ve Miktar Renk Kontrastı
5	Karşıt ve Yalın Renk Kontrastı
6	Nötr ve Yanıltıcı Renk Kontrastı
7	Biçim
8	Biçim çağrışımları
9	Biçim çağrışımları
10	Rölyef
11	Rölyef
12	Strüktür
13	Strüktür
14	Strüktür

Dersin Adı-Kodu							Programın Adı		
TEMEL SANAT EĞİTİMİ - MER 101							GRAFİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI		
Yarıyıl	Eğitim ve Öğretim Yöntemleri							Kredi	
	Teori	Uyg.	Lab.	Proje/Alan Çalışması	Ödev	Diğer	Toplam	Kredi	AKTS Kredisi
I	28	84	-	30	30	38	200	5	8
Ders Dili	Türkçe								
Zorunlu / Seçmeli	Zorunlu								
Ön şartlar	Yok								
Dersin İçeriği	Sanatsal yetenek ,yaratıcılık ve düşünce yapısının gelişmesini sağlamak,sanatın sanatın temel ilke ve öğeleri ile ilgili beceri ve davranışları kazandırarak sanatçı kişiliğinin oluşmasında taban oluşturmak.								
Dersin Amacı	Sanatsal kişiliğin oluşmasında taban oluşturmak								
Öğrenme Çıktıları ve Yeterlilikler	Sanatçı kişiliği ve sanat becerileri kazandırmak								
Ders Kitabı ve/veya Kaynaklar	İletişim ve Grafik Tasarım, Becer Emre,Dost,1997. Aynanın Gerçeği, Südor Gülseren,Cumhuriyet Kitap Kulübü,2000. Grafikte Temel Tasarım, A, Odabaşı Hatice, Cem Ofset,1996. Temel Sanat Eğitimi, B, Baytekin Balcı, Say Nuran,Ya-Pa, 2003.								
Değerlendirme Ölçütleri								Varsa (X) olarak işaretleyiniz	Yüzde (%)
				Ara Sınavlar				X	20
				Kısa Sınavlar				-	-
				Ödevler				X	10
				Projeler				-	-
				Dönem Ödevi				-	-
				Laboratuvar				-	-
				Diğer				X	10

		Dönem Sonu Sınavı	X	50
Ders Sorumluları	Yrd. Doç. Birsen ÇEKEN birsenceken@gazi.edu.tr			
Hafta	Konular			
1	Sanatın tanımı, Grafik ve sanat ile ilgili teorik bilgiler, temel sanatta nokta ve çizginin önemi			
2	Nokta ve çizgi ile ilgili uygulama çalışmaları.			
3	Nokta ve çizgi ile ilgili uygulama çalışmaları.			
4	Doğal ve yapay dokuların araştırılması,obje etütleri uygulama,karakalem ve renkli.			
5	Doğal ve yapay dokuların araştırılması,obje etütleri uygulama,karakalem ve renkli.			
6	Vize			
7	Yüzeyde yeniden doku oluşturma, araştırma, taslak ve yüzeyde uygulama			
8	Yüzeyde yeniden doku oluşturma, araştırma, taslak ve yüzeyde uygulama			
9	Doku çalışmalarından yola çıkarak reklam grafiği oluşturma, karakalem ve renkli.			
10	Doku çalışmalarından yola çıkarak reklam grafiği oluşturma, karakalem ve renkli.			
11	Guaj boya tekniğinin uygulanması.			
12	Final			
13				
14				

Dersin Adı-Kodu							Programın Adı		
TEMEL SANAT EĞİTİMİ II - MER 102							GRAFİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI		
Yarıyıl	Eğitim ve Öğretim Yöntemleri							Kredi	
	Teori	Uyg.	Lab.	Proje/Alan Çalışması	Ödev	Diğer	Toplam	Kredi	AKTS Kredisi
II	28	84	-	30	30	38	200	5	8
Ders Dili	Türkçe								
Zorunlu / Seçmeli	Zorunlu								
Ön şartlar	Yok								
Dersin İçeriği	Sanatın temel ilke ve öğeleri ile ilgili beceri ve davranışları farklı teknik ve uygulamalarla desteklemek								
Dersin Amacı	Metamorfoz, tasarım ilkeleri, doku renk ve 2 ve 3 boyutlu çalışmalar								
Öğrenme Çıktıları ve Yeterlilikler	Sanatın ilkelerini öğrenme Tasarım ilkelerini öğrenme Temel renk bilgisini öğrenme 2 ve 3 boyutlu çalışmaları öğrenme								
Ders Kitabı ve/veya Kaynaklar	Gökaydın, Nevide : Temel Sanat Eğitimi İşingör, Mümtaz : Resim I Temel Sanat Eğitimi Atalayer, Faruk : Temel Tasarım								
Değerlendirme Ölçütleri								Varsa (X) olarak işaretleyiniz	Yüzde (%)
				Ara Sınavlar				X	20
				Kısa Sınavlar				-	-
				Ödevler				X	10
				Projeler				X	10
				Dönem Ödevi				-	-
				Laboratuvar				-	-

		Diğer	X	10
		Dönem Sonu Sınavı	X	50
Ders Sorumluları	Yrd. Doç. Birsen ÇEKEN birsenceken@gazi.edu.tr			
Hafta	Konular			
1	Metaformoz			
2	Metaformoz			
3	Tasarım teknikleri,			
4	Tasarım teknikleri			
5	Doku çalışması			
6	Doku çalışması			
7	Renk kontrastları			
8	Renk Kontrastları			
9	Renk Kontrastları			
10	Renk Kontrastları			
11	Rölyef			
12	Rölyef			
13	Strüktür			
14	Strüktür			

EK 9

**SERAMİK, GRAFİK VE MESLEKİ RESİM EĞİTİMİ ANABİLİM DALLARI
TEMEL SANAT EĞİTİMİ DERSİNİ ALAN ÖĞRENCİLERİN VİZE VE FİNAL
NOT DÖKÜMLERİ**

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
ÖĞRENCİ İŞLERİ DAİRE BAŞKANLIĞI
DÖNEM SONU NOT LİSTESİ

Değerlendirme : Vize dahil edilecek (Vize*0,40 + Final*0,60)

AA: 90-100
BA: 85-89
BB: 75-84
CB: 71-77
CC: 65-71
DC: 59-64
DD: 50-57
FD: 40-49
FF: 0-39

FAKÜLTE MESLEKİ EĞİTİM FAKÜLTESİ
BÖLÜM MESLEKİ RESİM ÖĞRETMENLİĞİ
DERSİN ADI TEMEL SANAT EĞİTİMİ I
DERS KODU-ŞUBE STE-101 1. KREDİ 6
YILI/DÖNEMİ 2008-2009/GÜZ
NOT GYRYT 27/01/2009

Std.Sapma 13.128
Ort 79
Aralık Degr. 0
Yöntem 1

SIRA	ÖĞRENCİ NO	ADI SOYADI	ARASINAV	DÖNEM SONU SINAVI	BAŞARI NOTU
1	070924002	ÖMER BASMACI	65	65	CC
2	070924007	BUSE ARSLAN	65	65	CC
3	070924010	MUSTAFA AYDOĞAN	70	70	CC
4	070924016	ONUR AKYÜREK	65	65	CC
5	070924018	SÜLEYMAN ERTUĞRUL ÖZPOLAT	G	G	G
6	080924001	AYŞEN DEVİREN	70	90	BB
7	080924002	ESRA KARAGÖZ	95	100	AA
8	080924003	MERVE YALÇIN	70	75	CB
9	080924004	KUBRA KIVANÇ	90	95	AA
10	080924005	AYŞEN DUYGU KABUKCU	70	80	CB
11	080924006	DERYA PINAR AĞTAŞ	65	70	CC
12	080924007	DENİZ YAZAR	90	90	AA
13	080924008	NEZAHAT SEÇMEOĞLU	65	65	CC
14	080924009	DİLARA MELEK APAYDIN	80	80	BB
15	080924010	BÜKET DELİCE	90	95	AA
16	080924011	BETÜL YURTSEVEN	80	85	BB
17	080924012	AYŞENUR KIRAZ	70	75	CB
18	080924013	AHMET SEFA AKYAR	85	95	AA
19	080924014	GÜLCAN ÖZEN	85	90	BA
20	080924015	MERYEM ÇOKAN	60	40	FD
21	080924016	ALEV ERDEMİR	95	100	AA
22	080924017	ASLIHAN ÜNAL	90	95	AA

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
ÖĞRENCİ İŞLERİ DAİRE BAŞKANLIĞI
DÖNEM SONU NOT LİSTESİ

Değerlendirme : Vize dahil edilecek (Vize*0,40 + Final*0,60)

FAKÜLTE MESLEKİ EĞİTİM FAKÜLTESİ
BÖLÜM SERAMİK ÖĞRETMENLİĞİ
ÖĞRENCİ ADI TEMEL SANAT EĞİTİMİ I
ÖĞRENCİ KODU-ŞUBE STE-101 1 KREDİ 6
ÖĞRENCİ YILI/DÖNEMİ 2008-2009/GÜZ
ÖĞRENCİ GÖRÜŞME YERİ 20/01/2009

Std.Sapma 7.756
Ort 86.355
Aralık Degr. 0
Yöntem 1

AA: 90-100
BA: 85-89
BB: 80-84
CB: 75-79
CC: 70-74
DC: 60-69
DD: 50-59
FD: 40-49
FF: 0-39

ARA	ÖĞRENCİ NO	ADI SOYADI	ARASINAV	DÖNEM SONU SINAVI	BAŞARI NOTU
1	060922010	RUKİYE ŞAHİN	D	D	D
2	070922001	UMUT TÜMER SAYDAM	90	80	BB
3	080922001	SEVGİ PINAR ÖZEN	72	95	BA
4	080922002	DİLEK GÜMÜŞÇÜ	65	95	BB
5	080922003	NESLİHAN YARGAN	73	75	CC
6	080922004	DUYGU BOLAT	83	90	BA
7	080922005	CEMİLE AKKAYA	85	95	AA
8	080922006	NESLİHAN KAŞKAYA	88	100	AA
9	080922007	MELEK MEYDANLI	85	95	AA
10	080922008	YAŞAR MUSTAFA GÜNGÖR	60	77	CC
11	080922009	PINAR TUTUCU	88	90	BA
12	080922010	DİLEK ÖZAY	98	95	AA
13	080922011	MAHİNUR ÇETİNER	93	85	BA
14	080922012	FERİHA BANU GÜÇ	77	95	BA
15	080922013	HAKAN AKSU	94	90	AA
16	080922014	GONCA AKSOY	90	95	AA
17	080922015	DİDEM ARPACI	D	D	D
18	080922016	GİZEM FATMA ÜNAL	91	85	BA
19	080922017	BAHAR ÖZKAN	95	95	AA
20	080922018	SİNAN DAĞ	98	100	AA
21	080922019	UMUT MERMER	46	95	CB
22	080922020	ŞAYESTE BURCU DÖNER	85	80	BB

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
ÖĞRENCİ İŞLERİ DAİRE BAŞKANLIĞI
DÖNEM SONU NOT LİSTESİ

Değerlendirme : Vize dahil edilecek (Vize*0,40 + Final*0,60)

FAKÜLTE MESLEKİ EĞİTİM FAKÜLTESİ
BÖLÜM GRAFİK ÖĞRETMENLİĞİ
DERSİN ADI TEMEL SANAT EĞİTİMİ I
DERS KODU-ŞUBE STE-101 I KREDİ 6
YILI/DÖNEMİ 2008-2009/GÜZ
NOT GYRYT 24/01/2009

Std.Sapma 8.993
Ort 82.286
Aralık Degr. 82.286
Yöntem 3

AA: 90-100
BA: 85-89
BB: 79-84
CB: 71-78
CC: 63-70
DC: 48-62
DD: 33-47
FD: 25-32
FF: 0-24

SIRA	ÖĞRENCİ NO	ADISOYADI	ARASINAV	DÖNEM SONU SINAVI	BAŞARI NOTU
1	080923001	EBRU KAR	100	75	BA
2	080923002	ŞEYMA ACER	100	65	BB
3	080923003	MERCAN CEBE	90	60	CB
4	080923004	HACER ÖZYÜREK	90	60	CB
5	080923005	ŞEYMA YILDIRIM	95	50	CC
6	080923006	CEMİLE TUNÇ	90	100	AA
7	080923007	KAMER YAĞMUR DOĞAN	95	75	BB
8	080923008	GÜL HAN	100	75	BA
9	080923009	FARUK SARI	100	85	AA
10	080923010	BENGÜ BAYAR	85	90	BA
11	080923011	GÖZDE ÖZDOĞAN	90	95	AA
12	080923012	EMEL KHASHRAM	90	75	BB
13	080923013	BEGÜM CEREN GECİKLİ	80	65	CB
14	080923014	ÇAĞLAYAN ATAR	80	80	BB
15	080923015	CANSU ÖZERCAN	100	95	AA
16	080923016	SILA BELİBAĞLI	90	95	AA
17	080923017	FUNDA DEMİR	95	90	AA
18	080923018	BUŞRA AKINCI	80	70	CB
19	080923019	ŞADIYE GÜNGÖR	100	55	CB
20	080923020	GÜLCAN ACARTÜRK	90	80	BB